

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ КАЊИЖА

УВОД

Изради Просторног плана општине Кањижа приступило се на основу Одлуке о усклађивању, измени и допуни Просторног плана општине Кањижа ("Службени лист општине Кањижа.", бр. 9/2010. године).

Важећи Просторни план општине Кањижа ("Службени лист општине Кањижа, бр. 4/09) донела је Скупштина Општине Кањижа дана 28.05.2008. године.

На основу Тумачења за примену одредби чл. 216. став 2. Министарства животне средине и просторног планирања бр. 011-00-00484/2010-07, од 20.07.2010. године, „по доношењу одлуке о усклађивању плана са Законом, не приступа се изради концепта плана, већ се припрема нацрт плана који подлеже стручној контроли, упућује се у процедуру јавног увида и доношења у складу са Законом" приступило се изради овог Нацрта Просторног плана.

Предметни Нацрт Просторног плана усклађен је са Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09 и 81/09-исправка, 64/10-УС и 24/11, у даљем тексту: Закон) као и Правилником о садржини, начину и поступку израде планских докумената ("Службени гласник РС", бр. 31/10, 69/10 и 16/11).

Послови усклађивања, измене и допуне Просторног плана општине Кањижа (у даљем тексту: План) са Законом, поверени су ЈП "Завод за урбанизам Војводине" Нови Сад у сарадњи са ЈП за уређење насеља општине Кањижа, Кањижа.

Плански основ за израду Просторног плана представља Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Службени гласник РС", бр. 88/2010), Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине (донет од стране Скупштине АПВ 07.12.2011. године) и Просторни план подручја инфраструктурног коридора Аутопута Е-75, деоница Суботица-Нови Сад-Београд (Батајница) (Службени гласник РС 69/2003 и и 36/10).

Просторно планска решења су усклађена са прописима који, посредно или непосредно, регулишу ову област:

- Закон о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10 и 91/10-исправка);
- Закон о националним парковима ("Службени гласник РС", бр. 39/93, 44/93-исправка, 53/93-др.закон, 67/93-др.закон, 48/94-др.закон, 101/05-др.закон - престао да важи осим одредаба чл. 6. и 7. и описа подручја националних паркова);

- Закон о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности ("Службени гласник РС", Међународни уговори, 19/2001);
- Закон о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта ("Службени гласник РС", Међународни уговори, 102/2007);
- Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-УС);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04);
- Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09);
- Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10);
- Закон о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 62/06, 65/08 и 41/09);
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10);
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др.закон, 54/96, 101/05-др. закон - одредбе чл.81. до 96.);
- Закон о јавним путевима ("Службени гласник РС", бр. 101/05 и 123//07);
- Закон о железници ("Службени гласник РС", бр. 18/05);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04);
- Закон о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 23/01-СУС и "Службени лист СРЈ", број 16/01-СУС и "Службени гласник РС", број 20/09);
- Закон о одбрани ("Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09 и 104/09-др.закон);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима ("Службени гласник РС", бр. 88/11);
- Закон о геолошким истраживањима ("Службени гласник РС", број 44/95 и 101/05-др.закон – престао да важи осим члана 38.став 3. који престаје да важи 31.12.2013.);
- Закон о електронским комуникацијама ("Службени гласник РС", бр. 44/10);
- Закон о телекомуникацијама ("Службени гласник РС", бр. 44/03 и 36/06) члана 6. став 1. тачка 4), чл. 36, 37. и 39, који престају да важе 31. децембра 2011. године;
- Закон о туризму ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 57/11 и 80/11-исправка);
- Закон о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11-др. закон и 52/11-др. закон);
- Закон о шумама ("Службени гласник РС", бр. 30/10);
- Закон о шумама ("Службени гласник РС", бр. 46/91, 83/92, 53/93-др.закон, 54/93, 60/93-исправка, 67/93-др.закон, 48/94-др.закон, 54/96, 101/05-др.закон, престао да важи осим одредаба чл.9. до 20.);
- Закон о дивљачи и ловству ("Службени гласник РС", бр. 18/10);
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда ("Службени гласник РС", бр. 36/09);
- Закон о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 111/09 и 92/11);
- Закон о заштити од пожара ("Службени гласник РС", бр. 111/09);
- Закон о репродуктивном материјалу шумског дрвећа ("Службени гласник РС", бр. 135/2004, 8/2005 и 41/2009);
- Правилник о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Службени гласник РС", бр. 50/11);
- Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр. 5/10 и 47/11);
- као и други закони и прописи који на директан или индиректан начин регулишу ову област.

У Просторни план су уграђене и смернице и стратешка опредељења из следећих докумената Владе Републике Србије:

- Стратегија регионалног развоја Републике Србије за период од 2007. до 2012. године ("Службени гласник РС", бр. 21/07);
- Национална стратегија одрживог развоја ("Службени гласник РС", бр. 57/08);
- Национални програм заштите животне средине ("Службени гласник РС", бр. 12/10);
- Стратегија водоснабдевања и заштита вода у АП Војводини ("Службени лист АПВ", бр. 1/10);
- Стратегија развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године ("Службени гласник РС", бр. 4/08);
- Стратегија развоја туризма Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 91/06);
- Стратегија развоја туризма Војводине-Маркетинг стратегија туризма Војводине ("Службени лист АПВ", бр. 6/10);
- Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015. године ("Службени гласник РС", број 44/05);
- Програм остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године за период од 2007. до 2012. године ("Службени гласник РС", бр. 17/07, 73/07, 99/09 и 27/10)
- Стратегија развоја електронских комуникација у Републици Србији од 2010. до 2020. године ("Службени гласник РС", бр. 68/10);
- Стратегија развоја шумарства Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 59/06);
- Стратегија развоја пољопривреде Србије ("Службени гласник РС", бр. 78/05);
- Стратегија управљања отпадом за период 2010- 2019 ("Службени гласник РС", бр. 29/10)
- Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије 2011-2018 ("Службени гласник РС", број 16/11).

Просторни план општине Кањижа представља развојно-стратешки плански документ за подручје општине Кањижа и један од кључних инструмената за реализацију идеје о одрживом развоју територије предметне општине, засноване на принципима декларација, повеља и стратешких докумената, који обавезују Републику Србију и њене општине да их поштују и примењују у планирању и у остваривању планских решења.

Просторним планом су дефинисана основна решења, смернице, политике и правила заштите, уређења, коришћења и развоја територије Општине Кањижа, коришћење основних ресурса и вредности који се на њој налазе, чинећи јединствен комплекс у ширем регионалном окружењу, пре свега са контактним општинама, али и потенцијални функционални систем прекограничне сарадње са суседним регионом у Мађарској.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ИЗВОД ИЗ ПЛАНОВА ВИШЕГ РЕДА

1.1. ИЗВОД ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

У погледу **просторног развоја** дугорочна визија Републике Србије је да буде: територијално утврђена и регионално уравнотежена, одрживог економског раста и конкурентна, социјално кохерентна и стабилна, инфраструктурно опремљена и саобраћајно приступачна, очуваног и заштићеног природног и културног наслеђа, квалитетне животне средине и функционално интегрисана у окружење.

Основни циљ **демографског развоја** Републике Србије је ублажавање негативних тенденција које би се остварило кроз пораст нивоа плодности и позитиван миграциони биланс и достизање нивоа простог обнављања становништва (стационарне популације) у дужем временском периоду.

Основни циљ **управљања шумама** у шумским подручјима је одрживо (трајно) газдовање шумама, што подразумева управљање и коришћење шума и шумског земљишта на такав начин и у таквом степену, да се очува биодиверзитет, а продуктивност, обнављање, виталност и потенцијал шума да се доведу на ниво којим би се задовољиле одговарајуће еколошке, економске и социјалне потребе и данашње и будућих генерација, како на локалном, тако и на националном нивоу, водећи рачуна да се при том не угрозе и оштете неки други екосистеми.

Захтеви одрживог управљања могу се испунити само ако се обезбеде одређене претпоставке, а оне обухватају следеће оперативне циљеве:

- унапређивање стања шума;
- повећање површина под шумом (пошумљавањем);
- задовољавање одговарајућих еколошких, економских и социјалних функција шума;
- међугенерациска и унутаргенерациска равноправност у односу на вишенаменско коришћење шума.

План оптималне шумовитости за територију Западно бачког региона до 2014. године износи 10,1%, што представља повећање површина под шумама са садашњих 17 200 ha на 17 450 ha.

Одрживо **ловно газдовање** подразумева газдовање ресурсима популација дивљачи на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популације дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност, чиме се постиже испуњавање еколошких економских, и социјалних функција ловства одржавајући њихов потенцијал ради задовољења потреба и тежњи садашњих и будућих генерација.

Оперативни циљеви узгоја дивљачи и развоја ловства су:

- значајно повећање бројности популација ситне дивљачи;
- повећање бројности крупне дивљачи, нарочито аутохтоних и економски највреднијих врста;
- побољшање структуре (полне и старосне) популација крупне дивљачи и побољшање квалитета трофеја;
- очување ретких и угрожених врста ловне дивљачи и остале фауне (соколови, орлови, роде и др).

Територија општине Кањижа на основу рејонизације станишта основних врста дивљачи и просторно функционалног размештаја ловно узгојних центара на територији АП Војводине, припада подручју на коме је заступљена крупна и ниска дивљач.

Основни циљ **коришћења минералних сировина** је строго контролисано, планско, одрживо и економично коришћење минералних сировина и подземних вода, уз адекватне мере заштите, како би се постигла конкурентност на домаћем и светском тржишту.

Да би се то постигло, треба утврдити следеће оперативне циљеве:

- стимулисање детаљних геолошких истраживања и отварања малих погона за експлоатацију, пре свега геолошких ресурса, који се употребљавају као грађевински материјали;
- подршка програмима коришћења техногених сировина, као замене природних материјала;
- спречавање непланског коришћења минералних сировина (нпр. песак и шљунак) и подземних вода;
- систематично искоришћавање термалних и минералних вода, као извора обновљиве енергије и као фактора у развоју бањског туризма.

Будући развој сектора минералних сировина (обухватајући и коришћење подземних вода), а такође и рударства, као једне од важних привредних грана, подразумева:

- интензивирање и окончање основних геолошких и хидрогеолошких истраживања;
- извођење детаљних истраживања у ширим зонама познатих лежишта;
- коришћење научних сазнања у сврху проналажења нових, економски значајних концентрација минералних сировина;
- при отварању и раду рударских објеката стриктно поштовати и примењивати еколошке услове и стандарде и најбоље доступне технике заштите животне средине, укључујући и потпуну рекултивацију терена по завршетку рударских радова.

Основни циљ развоја **привреде** је јачање позиције и привредне конкурентности Србије и њених регионалних целина на принципима одрживог развоја и веће територијалне кохезије.

Концепција привредног развоја се заснива на следећим пропозицијама:

- неопходно је убрзање реформских процеса;
- привредни развој мора да се заснива на повећању продуктивности и много већем расту производње различитих сектора. Индустрија треба да преузме улогу генератора развоја. За развој индустрије и укупан привредни развој неопходно је подићи конкурентност, а то значи напуштање развоја заснованог на коришћењу компаративних предности у јефтиним и мање квалификованом раду и природним ресурсима. Развој мора бити заснован на технолошкој ревитализацији, на конкурентној производњи са потпуном интеграцијом најсавременијих технолошких решења, уз заштиту и очување животне средине;
- Србија/Војводина мора значајно да повећа постојећи низак и неефикасан иновациони потенцијал.

У погледу просторне дистрибуције и организације **пољопривреде**, посматрано подручје општине Кањижа налази се у I Региону у Севернобанатској области, који обухвата руралне општине у Војводини. Има повољне земљишне и климатске услове, претежно задовољавајући демографски потенцијал, капитално интезивну производњу, добру инфраструктуру и повезаност с прерађивачком индустријом.

Општина Кањижа лоцирана је у Северобанатском округу, у равничарском подручју, што истиче ратарство као главну грану пољопривредне производње. Комплементарну пољопривредну производњу представља мешовито сточарство, а као посебно усмерење овог подручја се предвиђају и препоручују виноградарство и узгој лековитог биља.

На основу геофизичких и климатских одлика, као и осталих потенцијала (демографских и организационих) издвајају се два основна правца усмеравања развоја пољопривредне производње:

- конвенционална пољопривреда, коригована поштовањем стандарда квалитета животне средине, заштите здравља људи, животиња и биљака,
- производња хране и пића високе биолошке вредности и познатог географског порекла у системима органске, интегралне и традиционалне пољопривреде.

Основни циљ управљања просторном дистрибуцијом пољопривреде је остварење одговарајућег обима и асортимана сигурне понуде квалитетне хране и сировина за развој конкурентне прерађивачке индустрије.

На бази основног циља, утврђени су следећи оперативни циљеви:

- унапредити продуктивност примарне пољопривредне производње, промовисањем технолошког прогреса и оптимизирањем односа између земљишта, материјалних улагања и људског рада,
- повећати економски допринос примарне производње регионалном развоју,
- повећати допринос пољопривреде задовољењу специфичности потреба локалних заједница,
- обезбедити подршку пословном организовању пољопривредних газдинстава и других актера руралне економије.

Основни циљ **развоја индустрије** је опоравак, повећање секторске и територијалне конкурентности и запослености обезбеђењем повољних општинских, инфраструктурних и просторних услова, као и њена равномернија просторна дистрибуција усклађена са потенцијалом регионалних, урбаних и руралних подручја, захтевима климатских промена и смањења притиска на ресурсе.

Простор третиран Планом, налази се у оквиру туристичког кластера Војводине и представља туристичку дестинацију са мањим учешћем целогодишње понуде (Горње Потисје).

Основни циљ развоја **туризма** је одрживи развој туризма уз сарадњу приватног, јавног и невладиног сектора, јачање прекограничне сарадње, увођење стандарда и успостављање конкурентне туристичке привреде АП Војводине.

Остали циљеви развоја туризма су: заокруживање целогодишње туристичке понуде, јачање постојећих и увођење нових туристичких производа, изградња туристичке инфраструктуре и унапређење система туристичке сигнализације, као и успостављање јединствене ажурне туристичке статистике смештаја, промета.

За развој туризма Кањиже од значаја је формирање следећих туристичких производа: бањски туризам (Кањижа је дефинисана као бањско туристичко место националног значаја), наутички и други видови водног туризма (Тиса и каналски систем Тиса-Палић), рурални туризам (сеоски), туризам специјалних интереса, догађаји.

Туристичка дестинација Горње Потисје са Суботицом, коме припада и општина Кањижа, издвојена је као један од приоритета просторног развоја до 2014. године.

Успостављањем **функционално-хијерархијске структуре центара и функционално урбаних подручја** (ФУП) обезбедиће се територијално хомогени (уравнотежени) развој Републике Србије. У том смислу, Кањижа је дефинисана као локални (општински) урбани центар, а налази се у саставу функционално урбаног подручја (ФУП) државног значаја, чији је центар Суботица.

Концепција **просторне организације и дистрибуције јавних служби**, односно услуге од јавног интереса, класификује се у две групе и то: основне услуге којима се остварују социјална и културна права гарантована Уставом тј. основно/обавезно образовање (укључујући и предшколско васпитање) и основна здравствена заштита (по правилу, организују се у месту становања за све категорије становништва) и услуге вишег ранга (средње, више и високо образовање, болничка и специјализована здравствена заштита, одређени видови социјалне заштите осетљивих друштвених група, активности и услуге у области културе, као и активности спорта и рекреације) које се, по правилу, организују у градским насељима са већим бројем становника и већом густином насељености.

Према ППР Србије, концепт развоја **саобраћајне инфраструктуре** пограничног региона североисточне Бачке, који се односи на простор општине Кањижа, планира три вида саобраћаја (путни-друмски, железнички, водни).

Концепција се заснива на развоју путног саобраћаја и путне инфраструктуре као приоритета економског и социјалног развоја, кроз:

- реализацију пројеката који стимулишу развој путне мреже ради повезивања са окружењем и повезивања унутар Републике Србије;
- реализацију пројеката који стимулишу управљање у саобраћају;
- развој јавног и приватног партнерства код планирања, изградње и експлоатације саобраћајних мрежа;
- рехабилитацију и реконструкцију мреже регионалног и општинског карактера;
- стандардизацију и модернизацију саобраћајног путног система (путног саобраћаја и путне инфраструктуре) односно прилагођавању европским стандардима;

- формирање квалитетних база података о саобраћајним токовима и путној инфраструктури;
- подстицање квалитетног институционалног управљања пројектном документацијом, путевима и припадајућом техничком опремом пута.

На простору општине Кањижа, у домену путног-друмског саобраћаја, планирано је задржавање свих постојећих путних коридора, уз резервацију простора за изградњу обилазница државног пута (Кањижа, Хоргош) и активности кроз мере рехабилитације и реконструкције како би се задржао-подигао квалитет саобраћајница и ниво саобраћајне услуге (завршетак изградње друге половине аутопута у дужини од 107 km: Хоргош - Нови Сад (Коридор Хb) – приоритет до 2014 год.), као и изградња деонице државног пута на основном путном правцу ДП бр. 24. У домену железничког саобраћаја на простору општине Кањижа планирана је модернизација и реконструкција пруга Сента – Кањижа – (Хоргош), Суботица – Хоргош – државна граница и Банатско Милошево – Сента – Суботица, довођење у стање експлоатације за путнички и робни транспорт према захтевима европских стандарда.

У домену водног саобраћаја, ППР Србије планира интезивније коришћење реке Тисе, као пловног пута, при превозу свих врста роба, уз интегрално повезивање са осталим видовима саобраћаја (ЛЦ Сента). Планира се изградња капацитета наутичког туризма, као и путничког пристаништа Кањижа.

Основни циљ **у области водопривреде** је оптимизација система водопривредне инфраструктуре и усклађивање развоја водопривредних система са циљевима очувања животне средине и других корисника простора.

На јединственом водопривредном простору Србије развијају се две класе водопривредних система: (а) регионални системи за снабдевање водом насеља; (б) речни системи - у оквиру којих се реализују објекти и мере за интегрално коришћење, уређење и заштиту вода. Дугорочна стратегија водоснабдевања у Војводини се заснива на формирању више регионалних система за водоснабдевање који се ослањају на акумулационе просторе површинских вода и заштићена изворишта подземних вода. Из њих ће се снабдевати највећи број насеља, као и они технолошки процеси у којима је неопходна вода највишег квалитета.

Општина Кањижа припада регионалном систему Горње Тисе (извориште: подземне воде из ОВС; насеља и општине које снабдева: Суботица, Кањижа, Сента, Ада; надексплоатација ОВС).

Речне системе чине објекти за уређење водних режима, акумулације, хидроелектране, ретензије за ублажавање великих вода, каналски системи са уставама, постројења за пречишћавање отпадних вода, захвати воде за разне технолошке потребе и наводњавање. Општина Кањижа припада Бачком речном систему (кључне постојеће акумулације и објекти: Бачки ХС ДТД, ХС Северна Бачка, ППОВ; кључне нове акумулације и објекти: обнова + повећање проточности, ХЕ Северна Бачка, ППОВ).

У речним системима реализују се објекти и мере који обезбеђују њихово вишенаменско деловање.

Према Просторном плану Републике Србије два основна циља реформе **енергетског** система су обезбеђивање сигурности и економичности снабдевања привреде и становништва енергијом и успостављање нових квалитетних услова рада, пословања и развоја у производњи и потрошњи енергије, који ће подстицајно деловати на привредни развој, заштиту животне средине и интеграцију у регионално и европско тржиште енергије.

Оперативни циљеви у области енергетике су:

- континуитет технолошке модернизације и ревитализације постојећих енергетских инфраструктурних система;

- изградња нових нафтовода и продуктовода за диверсификацију извора снабдевања/правца транспорта рафинерија и складишта;
- изградња нових магистралних система снабдевања/транспорта гаса, укључујући и изградњу складишта природног гаса и станица компримованог гаса за моторна возила;
- изградња разводне/дистрибутивне мреже природног гаса.

Основни циљ даљег развоја **електронске комуникационе инфраструктуре** је изградња и организација савремене електронске комуникационе мреже која ће да обезбеди:

- универзални сервис сваком домаћинству;
- широкопојасни приступ мрежи сваком привредном субјекту, државним установама и организацијама и грађанима;
- најмање по један мобилни прикључак сваком грађанину;
- доступност најмање седам радио-ТВ канала, у дигиталном облику, до сваког становника.

У области **поштанских услуга** основни циљ и концепција су:

- обезбеђивање поштанске услуге за све кориснике по приступачним ценама;
- успостављање ефикасне поштанске мреже;
- формирање и примена адресног кода;
- примена европских стандарда у области сигурности и безбедности.

Основни циљ **заштите, уређења и развоја предела** Србије су разноврсни, високо квалитетни и адекватно коришћени предели и физички уређена, за живот и боравак пријатна рурална и урбана насеља и градови, развијеног идентитета заснованог на поштовању и афирмацији природних и културних вредности.

У односу на основни развојни карактер, односно степен модификације природног предела, разликују се природни и културни предели, где се у оквиру културних разликују рурални и урбани предели, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора.

Природне пределе је у планским решењима и плановима управљања потребно заштитити, тј. обезбедити заштиту структуре предела и несметано функционисање природних процеса, заштиту биодиверзитета, као и очување и успостављање еколошких мрежа.

Развој руралних предела, који су и најзаступљенији, заснива се на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела.

Развој урбаних предела се заснива на чињеници да су изложени бројним и конфликтним притисцима развоја, али и да поседују значај за квалитет живота становништва.

Основни циљ и принципи даљег развоја у односу на **биодиверзитет** је одрживо коришћење биолошких ресурса.

Концепција развоја заштите биодиверзитета ће се заснивати на:

- заштити биодиверзитета кроз систем заштите природе у оквиру заштићених природних добара;
- заштити великог броја појединачних дивљих биљних и животињских врста;
- успостављању тзв. "еколошких мрежа" (Пан-европска еколошка мрежа Natura 2000) и
- идентификацији станишта међународног значаја.

Основни циљеви заштите и одрживог коришћења природног наслеђа су: очување и унапређење биолошке разноврсности, вредности геонаслеђа и предела и развој јавних функција заштићених подручја, првенствено у области научноистраживачког и

образовног рада, културе, спорта и рекреације; одрживи развој заштићених подручја и остварење добробити локалних заједница кроз планско, контролисано и ограничено коришћење природних ресурса и простора као грађевинске категорије, развој туризма и пољопривреде; повезивање и усклађивање националног са међународним системом заштите природе.

Основни циљ **заштите и одрживог коришћења културног наслеђа** је да се културно наслеђе артикулише као развојни ресурс, заштити, уреди и користи на начин на који ће допринети успостављању регионалног и локалног идентитета у складу са европским стандардима заштите.

Обзиром да **заштита и унапређење животне средине** представља основу уравнотеженог развоја, коришћења и уређења простора Републике Србије, основни циљеви у овој области су заустављање даље деградације и превентивна заштита од свих планираних активности, које могу угрозити постојећи квалитет природне и животне средине, уз санацију и ревитализацију угрожених подручја.

Концепција заштите и унапређења животне средине заснива се на:

- очувању природних вредности, што подразумева квалитетну животну средину (чист ваздух, квалитетна вода за пиће, очувано пољопривредно земљиште, постојаност екосистема и биодиверзитета),
- заштиту природних вредности и непокретних културних добара кроз делотворно управљање заштићеним подручјима;
- планирању на основама одрживог развоја односно рационалног коришћења природних ресурса - земљишта, воде, сировина и других природних ресурса, уважавајући "еколошки" капацитет простора, уз повећано коришћење обновљивих извора енергије;
- начелу индустријске екологије, кроз превенцију и санацију, примену принципа предострожности за активности које могу да изазову већи еколошки ризик или неизвесност и примену санационих мера у деградираним и загађеним подручјима;
- процени утицаја планова, програма, објеката и активности на животну средину, као основу за планирање мера заштите. Интегрисање заштите животне средине у секторе планирања, пројектовања и изградње, кроз инструменте процене утицаја (СПУ за планове и програме, ПУ за пројекте);
- формирању заштитних зона и заштитних растојања око објеката са повећаним загађивањем и ризиком за животну средину и здравље људи.

У контексту финансирања заштите животне средине, концепција (која је урађена на основу Националне стратегије одрживог развоја Републике Србије) пројектује достизање нивоа издвајања у заштиту животне средине од 1,5% БДП-а 2014. године.

Планом су утврђене 4 категорије загађености по зонама и у том контексту су дефинисана решења, мере и приоритети очувања и унапређења животне средине.

Општина Кањижа се налази у II категорији – подручје угрожене животне средине (локалитети са повременим прекорачењем граничних вредности, субурбане зоне насеља најугроженијих подручја из I категорије, сеоска и викенд насеља, туристичке зоне са прекомерним оптерећењем простора, подручја експлоатације минералних сировина, државни путеви I и II реда, железничке пруге, велике фарме, зоне интензивне пољопривреде, аеродроми, речна пристаништа, водотоци III класе) са мањим утицајима на човека, живи свет и квалитет живота. За ова подручја треба спречити даљу деградацију и обезбедити побољшање постојећег стања, како би се умањила деградираност животне средине као ограничавајућег фактора развоја. Потребно је одредити најадекватнији начин коришћења природних ресурса и простора са циљем очувања природних вредности и унапређења животне средине.

Посебну предност у развоју Републике Србије представља разноврсност природних ресурса и високи степен биолошке разноврсности и геодиверзитета и очуваност природе у неиндустријализованим областима, која се мора вредновати и по сваку цену очувати.

ППРС у области **управљања отпадом** дефинисана је неопходност удруживања општина ради заједничког управљања отпадом чиме ће се успоставити систем регионалних центара за управљање отпадом. Регионални принцип обухвата сакупљање отпада, изградњу регионалних депонија за најмање 20 година, сепарацију рециклабилног отпада, изградњу трансфер станица као и изградњу постројења за компостирање. Истовремено, неопходно је радити на санацији постојећих званичних одлагалишта отпада, које представљају ризик по животну средину и израдити регионалне и локалне планове управљања отпадом, којима ће бити дефинисано управљање отпадом у складу са Стратегијом управљања отпадом.

ППРС дефинисано је и да је на територији АП Војводине неопходно изградити регионално складиште опасног отпада у Средњебанатској области.

Отпад животињског порекла, нарочито отпад из кланица, према ППРС на територији АП Војводине третираће се у постројењима за третман отпада животињског порекла отвореног типа.

За рециклажу грађевинског отпада и отпада од рушења ће се одредити посебне локације на нивоу локалних самоуправа.

Обезбеђење услова за ефикасан просторни развој и очување људских живота и материјалних добара је основни циљ заштите од **природних непогода и технолошких удеса**. У том смислу, неопходно је створити добро организоване и опремљене службе које ће моћи да успешно раде на превенцији од ових катастрофа, као и на одбрани и отклањању последица, уколико се јаве.

Основни циљ усаглашавања просторног развоја са **потребама одбране** је стварање просторних услова који ће у потпуности одговарати потребама система одбране, ради сигурног функционисања у условима угрожавања безбедности.

1.2. ИЗВОД ИЗ РЕГИОНАЛНОГ ПОСТОРНОГ ПЛАНА АП ВОЈВОДИНЕ ДО 2020. ГОДИНЕ

Становништво: Основни циљ демографског развоја АП Војводине је стационарно становништво, тј. становништво у коме ће следеће генерације бити исте величине као и постојеће, уз прилагођавање очекиваним демографским променама.

Бржи привредни развој и радикалне мере популационе политике треба да успоре и ублаже неповољне демографске трендове, односно присуство негативних природних, миграционих и структурних демографских процеса у АП Војводини.

Основни циљ развоја **шума и шумског земљишта** је одрживо управљање.

Концепција развоја шума као природног ресурса на подручју Просторног плана заснива се на следећим поставкама и опредељењима:

- допринос шума и шумских станишта стабилности укупног екосистема, увећању природног богатства и биодиверзитета;
- повећање површина под шумском вегетацијом пошумљавањем, подизањем заштитних појасева, ловних ремиза и других облика зеленила;
- унапређење стања шума смањењем учешћа разређених и деградираних састојина, као и превођење изданаčkih стања у више узгојне облике;
- рационално и ефикасно коришћење биомасе као обновљивог извора енергије у складу са принципима одрживог развоја.

Основни циљ развоја **шумарства и ловства** је одрживи развој шума и ловног газдовања и повећање површина под шумама.

Просторни развој шумарства подразумева континуирано газдовање шумом кроз одржавање производних потенцијала шумског земљишта, као једног од најважнијих производних фактора.

Концепција развоја шумарства на подручју обухвата Просторног плана заснива се на следећим поставкама и опредељењима:

- коришћење шума у складу са одрживим развојем кроз општекорисне функције и производне функције (коришћење дрвне масе и других шумских производа, наменске производње дрвне масе за енергетске потребе и др.);
- повећање површина под шумама у циљу побољшања сировинске базе за примарну и финалну прераду дрвета;
- унапређење сарадње сектора шумарства и дрвне индустрије у циљу ефикаснијег протока добара и новца у оквиру ланца стварања вредности;
- изградња оптималних стања састојина према дефинисаним функционално – наменским захтевима.

Концепција развоја ловства се обезбеђује кроз одрживо газдовања популацијама дивљачи и њихових станишта на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популација дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност, чиме се постиже испуњавање економских, еколошких и социјалних функција ловства.

Заштита и коришћење **пољопривредног земљишта** на подручју АП Војводине се заснива на концепту одрживог пољопривредног развоја. Захваљујући својим особинама и комплексним функцијама, земљиште представља есенцијални природни ресурс, а његово одрживо коришћење и заштита, један је од кључних елемената остваривања одрживог развоја.

За разлику од традиционалне породичне пољопривреде, која учествује у очувању диверзитета и обликовању пејзажа, интензивна производња на великим комплексима представља опасност по квалитет земљишта, воде и ваздуха. Зато одрживи развој и управљање ресурсима на начин који задовољава потребе садашњих генерација, без угрожавања права будућих генерација да задовоље сопствене потребе, представља једину могућност.

Са становишта одрживости, приоритет има успостављање ефикасних механизма заштите плодних ораничних земљишта од предузимања у непољопривредне сврхе.

Минералне сировине: Коришћење геолошких ресурса АП Војводине мора да полази од економски расположивих сировина чија се експлоатација и прерада заснива на принципима одрживог развоја који истовремено обезбеђују оптимално управљање еколошким конфликтима који су значајно присутни у Војводини, а нарочито у подручју заштићених природних добара.

Ограниченост и необновљивост расположивих геолошких ресурса условљавају да се планска решења заснивају на принципу одрживости.

Привреда: Основни циљ развоја привреде је јачање позиције и привредне конкурентности Војводине на принципима одрживог развоја и веће територијалне кохезије.

У складу са потребом убрзаног развоја АП Војводине у области привреде неопходно је:

- реструктурирање привреде у циљу стварања конкурентне привреде;
- изградња модерне привредне и пословне инфраструктуре;
- стварање повољне инвестиционе климе за привлачење страних инвестиција;
- усклађивање образовног система са потребама привредног развоја;
- подршка малим и средњим предузећима и предузетницима;
- подршка увођењу нових технологија и увођењу технолошких иновација.

У избору основних праваца развоја предност се даје оним делатностима код којих расположиви ресурси, тржишни услови и технички напредак омогућавају бржи развој, уз коришћење компаративних предности подручја на коме је лоцирана привредна делатност и примену одговарајуће технологије и процеса производње како би се

негативни утицаји на животну средину свели на минимум (загађење ваздуха, земљишта, воде) и обезбедила енергетска ефикасност. Пољопривредни и енергетски потенцијали ће и у наредном периоду бити од примарног значаја за укупан привредни развој, а туризам ће повећати улогу у будућем развоју привреде, с обзиром на, до сада, недовољно искоришћене ресурсе. Од посебног значаја је развој агроиндустрије и производње хране у Војводини као једног ослонаца њеног технолошког и економског развоја.

Према концепцији просторне организације и структуре **индустрије** у АП Војводини, у општини Кањижа планиране су индустријске зоне и индустријски паркови.

Пољопривреда: Основни циљ је формирање одрживог и ефикасног пољопривредног сектора, који ће допринети конкурентности привреде.

Концепција развоја пољопривреде и производње хране захтева акцију у којој би учествовали сви од шире друштвене заједнице, преко локалне самоуправе, до организација пољопривредника и самих индивидуалних произвођача, а неки од најважнијих праваца деловања су:

- стимулација и повећање инвестирања у рурална подручја,
- државне и инвестиције локалних самоуправа у развој предузећа у селима,
- уређење инфраструктуре и развој установа у руралним подручјима,
- формирање институција за развој малог агробизниса и предузетништва,
- развој задругарства и саветодавства,
- едукација руралног становништва,
- увећање и рационално коришћење земљишног фонда,
- стимулација изградње и коришћења система за наводњавање.

Будући да се на подручју АП Војводине могу без тешкоћа испунити услови за органску производњу, ова област у будућности може представљати значајан сегмент пољопривреде, нарочито у производњи воћа, грожђа и повртарству.

Основни циљ органске пољопривреде је производња хране високог квалитета (нутритивног и здравственог), развој одрживе пољопривреде, која неће негативно утицати на екосистем, него ће допринети његовом очувању, одржавање и повећање плодности земљишта путем узгоја махунарки, применом стајског и зеленишног ђубрива, компостирањем и плодоредом.

Агроиндустрија: АП Војводина располаже значајним капацитетима агроиндустрије, прерађивачким и складишним, оспособљеним за прихват и прераду свих врста пољопривредних продуката, присутних на овом подручју.

Оно што прехрамбену индустрију издваја од осталих, је што се скоро без изузетка ослања на сировине домаћег порекла, а у извозу остварује највећи девизни ефекат.

Рибарство: Концепција развоја рибарства заснива се на одржавању и планирању нових рибњака у оквиру интегралних речних система у депресијама уз веће водотоке, посебно у недовољно развијеним и пограничним општинама, на необрадивом пољопривредном земљишту.

Као најважнија мера за очување и унапређење рибљег фонда у риболовним водама издваја се заштита и унапређење природних рибљих плодишта.

Риболовне воде су протеклих деценија порибљаване искључиво рибњачким шараном, тако да порибљавање (задњих неколико година) аутохтоним дивљим шараном и лињаком, представља квалитативну новину. У наредном периоду број аутохтоних врста којима се врши порибљавање треба проширити и на оне врсте чија је вредност пре свега еколошка, уз редукцију алохтоних врста.

Рурални развој: Немогуће је посматрати развој пољопривреде одвојено од развоја села. Стога је неопходно значајно улагање у инфраструктурно опремање руралних подручја.

Као основни циљ дефинисано је очување биолошке виталности руралних подручја, кроз повећање квалитета живота, обнову и подизање економског нивоа.

На основу таквог опредељења, концепција руралног развоја заснива се на одрживој експлоатацији ресурса основних привредних грана (пољопривреда), а са друге стране, на диверсификацији руралне економије и афирмацији "мекших" развојних фактора, као што су туризам и рекреација.

Туризам: Кључни туристички производи АП Војводине су манифестациони туризам, ловни туризам, градски туризам и бањски туризам.

Захваљујући својој досадашњој афирмацији и аутентичности, за даљи развој туризма на подручју АП Војводине, од посебног значаја је бања "Кањижа" Кањижа. У односу на захтеве домаћег и међународног Spa/Wellness тржишта планирани статус бање "Кањижа" је утврђен као међународни, национални, регионални и локални. Такође од значаја су и ловишта на подручју Суботице и Горњег Потисја, односно општине Кањижа, која представљају основу развоја ловног туризма, села и салаши за развој руралног туризма, природни потенцијали за афирмисање екотуризма док богато културно наслеђе омогућава развој културног туризма подразумевајући под тим различите форме културних активности.

Општина Кањижа се налази на примарном, међународном туристичком правцу постојећег аутопута на коридору X (гранични прелаз Хоргош - Мађарска), као и на секундарном, националном туристичком правцу у коридору магистралних путева на релацији: гранични прелаз Хоргош (Мађарска) – Кањижа – Сента – Бечеј – Жабал и на међународном пловном транзитном туристичком правцу: Тиса - као деоница мађарско-српског туристичког пловног система.

Општина Кањижа припада туристичкој дестинацији Суботица-Горње Потисје.

Функциоално повезивање насеља и центара: Кањижа припада Функциоално урбаном подручју Суботице, коме припадају и општине Бачка Топола, Мали Иђош и Сента.

У будућем периоду, Кањижа ће се издвојити као центар субрегионалног значаја.

Повезивање урбаних центара на територији АП Војводине, формираних у правилној мрежи, биће значајно за повећање конкурентности, развој, као и повезивање урбаних центара са насељима у њиховом функциоалном окружењу (како у АПВ, тако и шире), преко којих ће се активирати ресурси и капацитети појединих области.

Организација јавних служби: *Предшколско образовање и васпитање:* као циљ се поставља обухват око 30% од укупног броја деце јасленог узраста. Деца узраста од 3-7 година треба да буду у потпуности обухваћена предшколским васпитањем и образовањем.

Основно образовање и васпитање: Активности се односе на обнову и модернизацију објеката, као и инфраструктурно опремање у складу са новим тенденцијама. За мања насеља је потребно формирати предшколска одељења у склопу објекта основне школе, простора за продужени боравак деце, или других саржаја, у складу са идејом о формирању школе као центра културног живота села.

Средњошколско образовање: Потребно је додатно уређење и опремање, како би се настава одржавала на савремени начин и у адекватним условима.

Здравствена заштита: Побољшање услуга на нивоу примарне здравствене заштите у малим срединама подразумева осавремењавање постојећих објеката и нарочито мотивисање стручног кадра за рад у мањим и неразвијеним срединама. У подручјима ниске густине насељености, коришћење мобилних услуга може да побољша здравствену заштиту. Апотеке и ветеринарске станице су садржаји свих нивоа насеља.

За обезбеђење услуга на вишем нивоу здравствене заштите (секундарни или терцијарни ниво) неопходно је обезбедити добру саобраћајну повезаност (путну мрежу и јавни превоз), како би сви становници могли да користе здравствене услуге, које су заступљене само у већим центрима.

Социјална заштита: Све општине у АП Војводини ће и даље имати центре за социјални рад. Домове за старе, или други облик бриге о старима, треба да имају сва насеља. Посебно је важно да се брига о старима обезбеди у мањим насељима, где не постоји, односно није лако доступна служба социјалне, па ни здравствене заштите.

Култура: Мрежу јавних установа културе је потребно задржати, уз даље унапређење садржаја, а акценат се, у наредном периоду, ставља на повећавање доступности њихових услуга свима, па и онима из најудаљенијих места.

Физичка култура (спорт): Поред школских комплекса, свако насеље треба да има уређен отворени терен за фудбал и мале спортове (кошарка, одбојка, рукомет). Спортске хале са универзалном салом (величина рукометног игралишта) и уређене отворене спортске терене треба да имају сва насеља са више од 10 000 становника.

Релизујући принципе из ППРС-а, Регионални просторни план АП Војводине је утврдио концепцију развоја **саобраћајне инфраструктуре** кроз успостављање - системско формирање (путна мрежа државних путева II реда, регионалне и локалне пруге, национални пловни путеви, луке и објекти, регионални аеродром) интегрисаног саобраћајног система који ће имати основну улогу међуопштинског, регионалног и субрегионалног повезивања, као трансграничну сарадњу региона са обе стране границе. Развој регионалне саобраћајне мреже има и значајну улогу у употпуњавању основне мреже државних путева I реда и аутопутева.

Реализација одрживог развоја саобраћаја према дефинисаним циљевима и принципима захтева: обавезну израду саобраћајних студија или других саобраћајних анализа, у складу са законском регулативом, које ће показати оправданост предложених решења (планирање нових коридора, локацијско одређивање траса, потребне капацитете, просторну, саобраћајну, функционалну и економску оправданост), као и истраживања која морају бити спроведена уз пуну координацију и потпуну уједначеност критеријума, дефинисаних од стране надлежних органа и институција. На овај начин саобраћајну мрежу државних путева на предметном подручју потребно је третирати као јединствен систем, у ком приоритет на државним путевима има транзит (измештање транзитног саобраћаја из насељених места).

Планске активности предвиђене РПП-ом АП Војводине у домену путног саобраћаја предвиђене су и активности на пројектовању и изградњи обилазница око насеља као сегмената постојећих путних праваца: ДП бр. 111 и бр. 119 око Кањиже - до 2015 год., као активности на изградњи појединих делова постојеће регионалне мреже (обилазница ДП бр. 119 око Хоргоша), **у периоду после 2015 год.**

Регионалним просторним планом АП Војводине, кроз општински простор пролази међународна бицикличка стаза – цикло коридор 11¹ (EuroVelo - европска мрежа бицикличких рута: рута 11 (уз Тису). За утврђивање међунасељских бицикличких коридора (локалног и регионалног значаја) основа ће бити просторни планови јединица локалне самоуправе, док ће обезбеђење услова за кретање бицикала унутар насеља бити обавеза градова-локалних самоуправа.

У оквиру развоја железничког саобраћаја планира се обнова укинуте – демонтиране пруге - пружног правца: Сента - Кањижа, као и реконструкција и модернизација (перспективна прекатегоризација локална-регионална) пруге (Сента) - Кањижа - Хоргош.

¹ Cap du nord - Les lacs finlandais - Helsinki - Tallin - Tartu - Vilnius - Varsovie - Cracovie - Kosice - Belgrade - Skopje - Thessaloniki - Athens

Планске активности из ППРС-а из домена водног саобраћаја су кроз Регионални просторни план АП Војводине надограђене са класификацијом где су у оквиру обухвата ППО-е утврђене локална лука и прихватни објекат наутничког туризма у зони Кањиже.

Ради повећања ефикасности саобраћајног система у АП Војводини потребно је у периоду до 2020. године изградити и модернизовати речни гранични прелаз Кањижа.

Водни ресурси: Основни циљ: одрживо коришћење вода уз адекватне мере заштите.

Оперативни циљеви: успостављање интегралног и интерсекторског планирања коришћења и заштите водних ресурса на целој територији АП Војводине, рационално коришћење водних ресурса и обједињавање корисника у регионалне водопривредне системе, искоришћење енергетског потенцијала река и изграђених хидросистема, успостављање економске цене воде, смањење и контрола тачкастих и дифузних извора загађења, рецикулација коришћених вода, унапређење система заштите од спољних вода (поплава).

Водопривредна инфраструктура: Општи циљ: уређење, заштита и коришћење интегралних водопривредних система и усклађивање са заштитом животне средине и корисницима у простору, ради заштите вода и заштите од вода.

Оперативни циљеви: усаглашавање и хармонизација законских и институционалних основа у свим областима водопривреде са захтевима директива ЕУ о водама, спровођење мера контроле емисије из расутих и других извора загађења са циљем побољшања квалитета воде у водотоцима, ревитализација и реконструкција система за одвођење унутрашњих атмосферских вода са пољопривредних и других површина, изградња и ревитализација регионалних система (Бачка, Банат и Срем) за обезбеђење воде за наводњавање, технолошке потребе индустрије и друге садржаје, доградња, реконструкција и ревитализација хидросистема ДТД, изградња, реконструкција и санација објеката за одбрану од спољних вода, одбрана од поплава.

Енергетска инфраструктура: Посебан приоритет представља повећање коришћења природног гаса и обновљивих извора енергије, коришћење нових енергетски ефикаснијих и еколошки прихватљивих енергетских технологија и уређаја и опреме за коришћење енергије.

Од посебног значаја је улагање у нове енергетске изворе са новим гасним технологијама и когенерацијске производне објекте са комбинованом производњом топлотне и електричне енергије.

Електроенергетска инфраструктура: Концепција изградње **преносне мреже** је у директној вези са изградњом обновљивих извора енергије, растућим потребама и обезбеђењем сигурног снабдевања електричном енергијом.

Планирани су прикључни 110kV далеководи за повезивање планираних трафостаница 110/20 kV у Хоргошу и Новом Кнежевцу, као и 400 kV преносни далековод Кикинда-Суботица.

Развој **дистрибутивне мреже**, у складу са Средњорочним плановима надлежног предузећа ЈП ЕПС-а, односно Привредног друштва за дистрибуцију ел. енергије "Електровојводина", предвиђа потпуни прелазак на 20kV напонски ниво, тј. прелазак са тростепене трансформације 110/35/10(20)kV на двостепену трансформацију 110/20kV, чиме ће бити обухваћена реконструкција свих трафостаница 110/35 kV на 110/20 kV. Трафостанице 35/20 kV, односно 35/10 kV реконструисаће се у разводна 20 kV чворишта, а 10 kV мрежу и припадајуће дистрибутивне трафостанице 10/0,4 kV потребно је реконструисати за рад на 20 kV.

Обновљиви извори енергије: Потенцијална енергија добијена из **биомасе** је најзначајнији енергетски потенцијал обновљивих извора на простору Војводине, с обзиром на заступљеност пољопривредног и шумског подручја, односно заступљеност ресурса остатака ратарске и шумске производње.

Реално је могућа организована производња **биога** на већим сточним фармама је око 7 милиона м³/а (око 160 ТЈ/а ~ 0,004 мтое/а), дакле занемарљив извор енергије, али еколошки и заорганску производњу ђубрива веома значајна.

Коришћење **геотермалних извора** треба усмерити у правцу производње топлотне енергије за потребе пољопривредне производње, бањског туризма, SPA центара (за које постоје исказани интереси инвеститора за даља улагања), загревање санитарне воде и просторија.

Коришћење **топлотних пумпи** је врло ефикасна технологија која би могла и требала наћи већу примену у ефикасном коришћењу обновљивих извора енергије. У практичној примени могу се користити само топлотне пумпе или хибридни системи са соларним колекторима.

Енергија ветра за сада се још увек не користи на подручју Војводине, мада су предузете многе активности за омогућавање њеног коришћења. Израђен је WIND - атлас, са проценама брзине ветра на појединим локацијама.

Енергија сунца се уопште не користи. Постоји знатан потенцијал, који по инсолацији чини 20-30% већи интензитет од европског просека, за коришћење соларне енергије.

Соларна енергија има велику развојну шансу у туризму, здравству, као и пољопривреди. Поред тога соларну енергију је могуће користити као допуну у даљинским системима грејања, као енергент за апсорпционе расхладне машине, или као допуна класичним системима грејања.

Енергетска ефикасност: Повећање енергетске ефикасности потребно је разматрати као велики потенцијални извор енергије.

Изградњом нових енергетски ефикасних објеката и адаптацијом постојећих објеката у енергетски ефикасне, знатно ће се смањити трошкови коришћења енергије ових корисника али и укупна енергетска зависност овог простора.

Електронска комуникациона инфраструктура: У циљу достизања једног од главних покретача снага нове економије, која се карактерише фузијом ИСТ и њихових примена, електронске комуникације се морају развијати као савремени систем што подразумева увођење најсавремених технологија у области електронских комуникација, модернизацију постојеће инфраструктуре и објеката, изградњу сигурне широкопојасне мреже на свим нивоима, закључно са локалним, уз употребу најсавремених медијума преноса, потпуну дигитализацију свих система електронских комуникација (фиксна, мобилна, интернет, радио-комуникација, КДС) уз обезбеђење довољно капацитета, равномерног развоја и целокупне покривености простора уз обезбеђивање подједнаке доступности свим оператерима.

Планиране су оптичке кабловске везе од Кањиже до Суботице, Новог Кнежевца и Сенте.

Концепција и план развоја **поштанског саобраћаја**, заснована је на основним циљевима и обухвата пружање универзалне поштанске услуге, развој тржишта поштанских услуга, унапређивање квалитета поштанских услуга, сигурност и безбедност.

Заштита, уређење и унапређење **културних добара** мора се посматрати у оквиру развоја целокупне области културног наслеђа, која представља развојни ресурс, који је потребно заштитити, уредити и користити на начин који ће допринети успостављању регионалног и локалног идентитета, у складу са европским стандардима заштите.

Један од основних елемената приликом планирања заштите, уређења и унапређења културног наслеђа је валоризација културног наслеђа, као један од основа за интервенције у простору, поштовање постојећих и иницирање израде нових студија заштите.

Основни циљ заштите, уређења и развоја **предела** је очување изворних одлика, идентитета и диверзитета предела, уз афирмацију природних и културних вредности.

Природне пределе у заштићеним подручјима потребно је планским решењима и плановима управљања заштитити: обезбедити заштиту структуре предела и несметано функционисање природних процеса; обезбедити заштиту биодверзитета и очување и успостављање еколошких мрежа; санирати нарушене природне и естетске вредности природних предела (ревитализација и рестаурација) у складу са режимом заштите; обезбедити ревалоризацију вредности и презентацију природних, културно-историјских и естетских вредности предела.

Развој руралних предела засновати на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела, а развој урбаних предела, који су изложени бројним и конфликтним притисцима развоја, обезбедити кроз унапређење/очување слике и структуре урбаног предела и креирање позитивног архитектонског идентитета градова и насеља.

Приоритети заштите и уређење предела на простору обухвата Просторног плана до 2015. године су подручја посебних природних и културних вредности, туристичке дестинације (река Тиса), угрожени и деградирани простори у којима је потребно спровести мере санације и подручја под посебним притиском развоја (простори и насеља уз саобраћајне коридоре и нови инфраструктурни и енергетски системи).

У планском периоду у обухвату Просторног плана, **заштићена подручја** задржавају статус заштићених. Подручја планирана за заштиту су Горња Тиса и Капетански рит.

Предстојећим процесом валоризације станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја, потребно је утврдити на којим стаништима постоје услови за трајно очување природних вредности, а за које постоје други приоритети одрживог развоја.

Селевењске пустаре задржавају међународни статус заштите као подручје од међународног значаја за очување биолошке разноврсности.

Еколошку мрежу на простору обухвата Просторног плана, обухватају међусобно повезана утврђена еколошки значајна подручја (Суботичка језера и пустаре) и еколошки коридори од међународног значаја (Тиса са ПП "Камараш" и водоток Кереш).

Приоритети заштите природних добара и биодиверзитета на простору обухвата Просторног плана до 2015. године су: проглашење нових заштићених подручја (Горња Тиса и Капетански рит); ревизија статуса (врсте, режима и граница заштите) раније проглашених заштићених подручја и усклађивање са важећом законском регулативом (СРП "Селевењске пустаре") и заснивање информационог система о заштићеним подручјима и биодиверзитету.

У контексту **заштите и унапређења животне средине** неопходно је зауставити даљу деградацију и вршити превенцију, санацију и ревитализацију угрожених подручја, поштовањем следећих принципа:

- одрживо коришћење природних ресурса и очување и унапређење еколошки осетљивих природних вредности (заштићена природна добра);
- смањење нивоа загађења животне средине, приоритетно у загађеним урбаним и индустријским срединама, а затим на целој територији Покрајине;
- санација најугроженијих подручја;
- успостављање покрајинског и локалних регистара извора загађивања животне средине, као дела националног регистра, са системом контроле и континуираним праћењем параметара, који карактеришу квалитет животне средине;
- заштита, обнова и санација заштићених природних подручја, уз очување еколошке равнотеже;
- усклађивање законских прописа из области заштите са законодавством ЕУ;

- повећање обима финансирања заштите животне средине (према Националној стратегији одрживог развоја предвиђено је 1,5% БДП-А 2015.г.);
- унапређење и јачање еколошке свести становништва пружањем подршке васпитним и образовним програмима у овој области и кроз средства информисања, укључивањем јавности у актуелне еколошке проблеме.

Планом су утврђене 4 категорије загађености по зонама и у том контексту су дефинисана решења, мере и приоритети очувања и унапређења животне средине.

Општина Кањижа се налази у II категорији – подручје угрожене животне средине, у којем је неопходно обезбедити унапређење постојећег стања, уз адекватан начин коришћења природних ресурса и простора. У насељима је потребно унапредити комуналну инфраструктуру, повећати квантум зелених површина, са правилном просторном дистрибуцијом и организацијом, повећати спортско-рекреативне садржаје, адекватно одлагати комунални отпад и др. На пољопривредном земљишту би требало вршити контролисану примену хемијских средстава заштите биљака и агро-мера. Истраживања и експлоатацију минералних сировина је могуће реализовати само уз примену адекватних мера заштите животне средине.

У области управљања отпадом дефинисана је неопходност удруживања општина, у складу са одредбама Стратегије управљања отпадом и ППРС, ради заједничког управљања отпадом чиме ће се успоставити систем регионалних центара за управљање отпадом.

Процена утицаја планова и програма на животну средину представљају значајан основ за планирање мера заштите животне средине. Кроз инструменте процене утицаја (СПУ за планове и програме, ПУ за пројекте) вршиће се интегрисање заштите животне средине у секторе планирања, пројектовања и изградње.

Основни циљ у области **заштите од елементарних непогода и техничко-технолошких удеса** је минимизација ризика по људско здравље и животе, као и очување природних и створених вредности.

Управљања ризицима од штетног дејства воде односе се на: израду прелиминарне процене ризика од поплава, израду и спровођење планова управљања ризицима од поплава, израду општег и оперативних планова одбране од поплава, спровођење редовне и ванредне одбране од поплава, спровођење одбране од леда на водотоцима и заштиту од ерозија и бујица. Ради обезбеђења заштите од штетног дејства вода утврђују се угрожена подручја, тј. поплавна и ерозиона подручја.

Субјекти који обављају активности у оквиру којих су присутне, или могу бити присутне, опасне материје, а који управљају објектима специфичне делатности са аспекта ризика по живот и здравље људи, имају обавезу спречавања удеса и ограничавања утицаја у складу са Планом заштите од удеса. Севесо постројења имају обавезу израде планова заштите од удеса, у складу са прописима из области заштите животне средине.

Приоритети заштите од елементарних непогода и техничко-технолошких удеса односе се на идентификацију најугроженијих локалитета на територији АП Војводине, израду катастра простора угрожених елементарним непогодама, развој система заштите и спасавања, доношење стратешких докумената интегралне заштите од елементарних непогода (Процене угрожености и Планови заштите и спасавања у ванредним ситуацијама на нивоу Покрајине и јединица локалне самоуправе), санација и ремедијација деградираних површина услед дејства природних непогода, као и утврђивање заштитних зона индустријских комплекса, заснованим на процени ризика и последица од удеса.

Јединица локалне самоуправе у остваривању права и дужности у питањима заштите и **спасавања у ванредним ситуацијама**, према Закону о ванредним ситуацијама, у обавези је да донесе план и програм развоја система заштите и спасавања на својој територији, у складу са Дугорочним планом развоја заштите и спасавања Републике

Србије, образује Штаб за ванредне ситуације, усклади свој План заштите и спасавања са Планом заштите и спасавања у ванредним ситуацијама Републике, изради и донесе Процену угрожености и План заштите и спасавања, које усклађује са суседним јединицама локалне самоуправе, као и да прати опасност, обавештава, предузима превентивне мере за смањење ризика од елементарних непогода и других несрећа, формира и организује цивилну заштиту.

1.3. ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА АУТОПУТА Е-75, ДЕОНИЦА СУБОТИЦА-НОВИ САД-БЕОГРАД (БАТАЈНИЦА) - "СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС", БР. 69/2003 ,36/2010) у целости са изменама

Подручје Просторног плана инфраструктурног коридора Аутопута Е-75 ("Службени гласник РС" 69/2003, 36/2010) у целости са изменама, у даљем тексту ПП Е-75, делом обухвата и територију општине Кањижа и то катастарску општину Хоргош у целости. Основни циљеви и задаци ПП Е-75 односе се на комплетирање и доградњу инфраструктурних система у коридору аутопута Е-75, у односу на дугорочне потребе, захтеве и међународне стандарде. По свом саобраћајно-географском положају, по својој изграђености и по свом положају у мрежи путева овај путни коридор је од највећег значаја за Србију у међународном повезивању са земљама Европе, Блиског и Далеког Истока.

ПП Е-75 је дугорочни развојни документ који је донет за временски хоризонт до 2020. године.

Неопходна је даља разрада на нивоу регулационих планова и урбанистичких пројеката појединачних локација у циљу дефинисања елемената за утврђивање урбанистичких услова за пројектовање и грађење објеката у обухвату плана.

Обухват Просторног плана инфраструктурног коридора аутопута Е-75, Суботица – Београд (Батајница)

Подручје ППИК Е-75 обухвата простор површине од 211.048 ha на делу територије 11 општина, а у општини Кањижа целу катастарске општине Хоргош (8 604 ha).

Функције и значај појединих инфраструктурних система у коридору за интеграцију простора

а) Аутопут

Аутопут Е-75 на деоници кроз Војводину је сегмент трансевропског аутопута (ТЕМ) на север-југ и представља део система Паневропског саобраћајног коридора Х, односно крак Х-Б. Обухвата аутопут Е-75 Хоргош-Суботица-Београд, као и спојни крај од обилазница од Келебије до аутопута Е-75. Ови саобраћајни капацитети уз магистрални пут М-22 су централни саобраћајни коридори овог простора и комулишу сав даљински и транзитни саобраћај и усмеравају га до жељених садржаја. На простору Војводине аутопут Е-75 и спојни крак око Суботице се надовезује на пут Е-660 Суботица-Батина-Осијек-Плоче.

б) Пруга за велике брзине

Да би се наше пруге укључиле у европску мрежу пруга оне се морају оспособити за велике брзине, а пошто је деоница Хоргош-Суботица-Нови Сад-Београд у коридору Х она ће имати огромни значај за мрежу пруга Србије и омогућиће везу са окружењем (Република Српска, Бугарска, Румунија, Грчка, Блиски Исток). Пруга Хоргош-Суботица-Нови Сад-Београд ће се градити као двоколосечна. Планира се електрификација са елементима за брзе возове око 160km/h, с тим да ће се водити рачуна о најмањем могућем заузимању плодног земљишта, тако што ће пруга максимално користити постојећи коридор и постојеће изграђене пружне објекте и уређаје.

Утицај инфраструктурног коридора на окружење

Усвојени су следећи циљеви:

- обезбеђење оптималних просторних услова за изградњу, реконструкцију, доградњу за правилно функционисање, као и опремање савременим технолошким решењима у домену вођења и контроле саобраћаја дуж аутопута Е-75, пута око Суботице, као и других магистралних и осталих инфраструктурних система у коридору.
- утврђивање оптималног просторног размештаја урбаних и руралних целина, привредних активности, као и осталих структура и садржаја у оквиру подручја Просторног плана а уз дужно уважавање свих економских, техничко-технолошких, просторно-функционалних и еколошких критеријума.
- обезбеђење оптималних услова за правилно функционисање постојећих привредних капацитета у оквиру насеља и атара а који су у зони инфраструктурног коридора аутопута Е-75 и пута око Суботице.
- обезбеђење оптималних услова за правилно садашње и будуће функционисање свих саобраћајних система и инфраструктурних система који се налазе у зони или близини инфраструктурног коридора.
- план мреже саобраћајница и осталих инфраструктурних мрежа треба да је у зони инфраструктурног коридора установљен на бази стратешких опредељења развоја Војводине и Републике и опште прихваћених стечених искустава и опредељења.
- динамика реализације изградње и експлоатације аутопута Е-75 и пута око Суботице биће заснована на саобраћајно-економским, функционалним и еколошким принципима.

На територији општине Кањижа постоји међународни гранични прелаз у оквиру инфраструктурног коридора чије су функције:

- царинско административни послови,
- сервисни послови,
- комерцијално-туристички послови.

План развоја **електроенергетске мреже** предвиђа прелазак на 400/220/110/20/0,4 kV трансформацију, а то значи да се неће градити 35 kV далеководи. Постојећи далеководи 35 kV биће замењени 110 kV далеководима или ће се задржати као резерва и радиће на 20 kV напонском нивоу. Сви ови далеководи су усаглашени са трасом аутопута и не треба их реконструисати.

План развоја електроенергетске мреже предвиђа на средњенапонском нивоу потпуни прелазак на рад на 20 kV напонском нивоу. То значи да се сва нова средњенапонска мрежа мора градити за рад на 20 kV.

Напајање пратећих садржаја дуж аутопута мора се обезбедити са средњенапонске мреже. Потребна снага за обезбеђење напајања планираних садржаја мора се одредити појединачно за сваки случај, па се према томе мора одредити и потребна инсталациона снага трафо-станица. На већ изграђеној деоници аутопута за такве садржаје градиле су се стубне трафостанице, што је јефтиније, али и мање трајно решење. Препоручује се да се такве трафостанице замене зиданим или монтажано-бетонским које су приступачније за одржавање и могу естетски да се укомпонују у целину објекта.

Електронска комуникациона инфраструктура

У границама ППП Аутопута Е-75, изграђен је оптички кабл Београд - Нови Сад - Суботица, који поред превасходне функције међународног правца у коридору аутопута Е-75, има следеће функције у телекомуникационој мрежи Републике Србије:

- Повезивање националног телекомуникационог чвора Нови Сад са Београдом, а преко њега повезивање у националну телекомуникациону мрежу и све њему припадајуће регионалне чворове (Сомбор, Суботица, Кикинда, Зрењанин и Сремска Митровица);
- Међусобно повезивање следећих центара Нови Сад - Суботица, Нови Сад - Врбас, Суботица - Бачка Топола. Међусобно повезивање одређеног броја крајњих (локалних) централа које се налазе непосредно на траси кабла или у њеној близини.

Поред тога, кабл ће омогућити и повезивање одређених крајњих (локалних) телекомуникационих чворишта на своје регионалне чворове.

2. ИЗВОД ИЗ ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА УСВОЈЕНОГ КОНЦЕПТА ПЛАНА

Становништво

Изражена негативна кретања у области становништва (стално присутна тенденција опадања укупног броја становника, смањење просечне величине домаћинства, изражена тенденција старења популације) последица су, пре свега, дугорочног одсуства адекватних и усаглашених мера демографске и економске политике у ширим регионалним оквирима, као и изражених емиграционих кретања у периоду деведесетих година прошлог века. Тенденција старења популације ће се у будућности негативно одразити на природно обнављање становништва, као и на смањење категорије радно способног становништва. Посебан проблем представља чињеница да најквалитетније категорије становништва (у погледу старосне и образовне структуре) убрзано напуштају сеоска насеља општине, чиме се додатно урушава њихов развојни потенцијал.

Основни потенцијал општине у области становништва представља традиционално вредна и образовна радна снага. Она још увек, уз претпоставку активирања мера у области демографске и економске политике, може као основни непосредни развојни фактор допринети бржем општем развоју општине што ће позитивно утицати на заустављање негативних кретања у области становништва.

Шуме и лов

Основни стратешки правци развоја **шумских заједница и ловне фауне** су рационално и вишенаменско коришћење шума и повећање површина под шумама.

Стратешки правци развоја су:

- коришћење шумског земљишта у складу са његовим биолошким капацитетима уз унапређење стања постојећих шума;
- реинтеграција нарушених и очување постојећих аутохтоних шумских заједница у складу са природним правцем развоја;
- подизање мешовитих састојина;
- заснивање водозаштитних шума уз водотоке у складу са условима заштите и водопривреде;
- фаворизовање садње аутохтоних састојина уз тежњу очувања аутохтоних пејсажа;
- формирање заштитног зеленила и повезивање шума и заштитног зеленила у систем зелених површина који ће омогућити јачање укупног био-еколошког система;
- постизање пуног економског капацитета ловишта уз заштиту и очување ретких и угрожених врста;
- изградња ловно-техничких објеката уз могућност ограђивања делова ловишта;
- повећање економских ефеката ловства, кроз развој ловног туризма.
- успостављање мониторинга, очување стабилности и квалитета ловне дивљачи;
- очување и побољшање услова изворних типова станишта за дивљач ради повећања хранидбене базе и места за заклон;
- заштита ретких врста птица.

Шумарство као привредна грана, даје значајне резултата посебно на територији којом газдује ЈП "Војводинашуме" ШГ Сомбор. Ове шуме просторно обухватају највећу површину и имају највећу запремину и запремински прираст, нарочито врсте тополе I – 214.

Стратешки правци развоја шумарства на подручју обухвата Плана су:

- организовање трајне максималне шумске производње;
- унапредити стање постојећих шума;
- формирати нове површине под шумама у наредном периоду, а на чистинама и шумском земљишту у обухвату Плана;
- газдовање шумама ускладити са биолошким капацитетима станишта, што подразумева газдовање ЕАТ и аутохтоним врстама дрвећа на одговарајућим стаништима;
- пласман коришћења дрвне масе у прерађивачким капацитетима у земљи;
- обављање радова у шумарству у складу са планским документима.

Привреда

Подручје општине Кањижа располаже значајним природним и створеним ресурсима и потенцијалима који у претходним развојним периодима нису у потпуности и на адекватан начин валоризовани. Њихов квалитет, разноврсност и атрактивност обезбеђују основне претпоставке за бржи развој и повећање економске снаге општине.

Најважнији производни ресурс општине чини квалитетно пољопривредно земљиште погодно за узгој различитих пољопривредних култура. Од посебног значај за развој општине су и налазишта сирове нафте, гаса и геотермалних вода.

Пољопривреда

Пољопривредно земљиште се простире на 35 250 ha и обухвата 88,3% укупне територије општине Кањижа, представљајући најзначајнији природни ресурс. Највеће површине од тога су под ораницама (27 410 ha).

Ратарска производња је заступљена на 26 082 ha, од чега 52,8% представљају површине под кукурузом, пшеница захвата 20-25%, крмно биље око 10%, индустријско близу 5%.

Повртарске културе захватају у просеку 1 450 ha (5,6%) са значајном заступљеношћу стакленичке и пластеничке производње.

Воћњаци и виногради простиру се на око 640 ha, 2,2% пољопривредних површина.

Општина Кањижа је сврстана међу 5 водећих општина у Војводини у говедарској производњи (33 грла на 100 ha, док је просек 14 грла на 100 ha).

На територији општине Кањижа налазе се 4 комерцијална рибњака.

Основни задатак у наредном планском периоду, представља изналажење могућности за остварење одрживог развоја пољопривреде на целокупној територији општине Кањижа, што је омогућено пре свега природним предиспозицијама (педолошким, климатским, обиљем доступне воде итд.), а такође људским потенцијалом и развијеном инфраструктуром. Један од основних развојних циљева је валоризација природних погодности на осовини пољопривреде – туризам – шумарство, уз очување и унапређење еколошких и амбијенталних вредности подручја.

Индустрија

Индустрија представља водећу привредну грану у општини. Најзначајнији индустријски капацитет чини производња грађевинског материјала, затим капацитети пољопривредно-прерађивачке индустрије, металопрерађивачке, текстилне и дрвне индустрије, као и капацитети за производњу сирових метли.

У области индустрије циљ је развијање свих грана индустрије (нарочито индустрије грађевинског материјала по којој је Кањижа позната, као и развој малих и средњих предузећа), у складу са заштитом животне средине и контрола утицаја индустријских активности на животну средину.

Посебно значајну привредну област, по којој је општина Кањижа позната и ван граница наше земље, представља бањски туризам са квалитетним смештајним капацитетима, медицинским и пратећим услугама и стручном и квалификованом радном снагом.

Циљ у развоју капацитета терцијалних делатности (трговина, угоститељство, занатство) је подстицање њиховог развоја да би се достигао ниво који захтевају савремени стандарди живљења.

Туризам

Општина Кањижа има веома повољан геосаобраћајни положај који са аспекта развоја туризма има велики значај. Потенцијал доступности подручју општине чине:

- пут Е 75 као део међународне путне мреже (коридор Х);
- гранични прелаз код Хоргоша и близина граничних прелаза Келебија и Ђала;
- припадност регији Дунав-Криш-Мориш-Тиса;
- ЕГБ-4 река Тиса - европски коридор, веза са коридором VII Дунав и
- мрежа државних путних праваца и локалних путева на територији општине.

Вредности општине Кањижа у погледу туристичке валоризације могу се оценити као велике на плану садржајности простора, вредности природне и културне баштине и делом приступачности дестинације, док материјална база и организованост представљају ограничавајуће факторе туристичке вредности.

Постојећи облици туристичких видова су: бањски, здравствено-рекреативни, манифестациони, излетнички, ловни, риболовни и екскурзиони.

Најзначајнији облик туризма у општини Кањижа је бањски туризам. Симбол развоја туризма општине је Бања Кањижа која је здравствено-бањски туризам почела да развија још почетком XX века. Веома повољан положај на тржишту рехабилитационих услуга Бања Кањижа је стекла захваљујући дугогодишњој традицији и високом квалитету пружених услуга који је потврђен стандардом ISO 9001.

Општина Кањижа располаже са 652 лежаја, од тога је 425 лежаја у категоризованим објектима и 227 лежаја у некатегорисаним објектима.

На бази анализе покривености смештајним капацитетима, задовољавајуће је стање у Кањижи и Хоргошу, док у свим осталим насељима стање није задовољавајуће.

Циљеви развоја туризма су:

- *валоризација туристичких потенцијала* у складу са захтевима савремене туристичке тражње и принципима развоја одговорног и одрживог туризма,
- *дефинисање приоритетних облика и обима туристичких активности*, у партнерској кооперацији са суседним општинама у Војводини и Мађарској, узимајући у обзир развојне планове туризма за читав регион (Потисје, Војводина, Еврорегија ДКМТ), као и комплементарно са другим привредним гранама, са циљем да се поспеши туристички развој самостално, и у оквиру ширег простора, кроз туристичке производе и заједничку маркетиншку презентацију,
- *одређивање врсте и просторног размештаја туризма* – сходно туристичким потенцијалима формирати понуду у одређеним деловима Општине у складу са реалним могућностима и објективним капацитетима.

Мрежа насеља

Будући развој мреже насеља подразумева:

- Подстицање урбанизације насеља и њихово повезивање на принципима одрживог развоја уз максимално очување и заштиту животне средине,
- Подстицање даљег развоја центара развоја, уз усмеравање промена у структури делатности центра, са циљем да се остваре што повољнији односи између производних и непроизводних делатности,
- Настојање ка формирању равномерније размештене мреже насеља, која ће омогућити ширење и интензивнији процес урбанизације, као и смањење разлика у нивоима социо-економске развијености и насељености појединих делова подручја,
- Настојање ка равномернијем размештају центара услуга, њиховој даљој децентрализацији и приближавању корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења,
- Развој центра заједница треба усмерити тако да он буде носилац развоја и организације мреже насеља, пружања услуга за задовољавање разноврсних потреба становништва, али и основни покретач трансформације мреже околних насеља.

Обнову села и трансформацију и оживљавање сеоске економије у општини Кањижа, треба темељити на креативној интеграцији савремених производних и потрошачких тенденција као и локалне баштине, ресурса, културе, традиције и знања. Тиме би се подстакла валоризација и рационалније коришћење локалних сеоских ресурса (природно-еколошких, демографских, техничких, економских, социјалних, културних...) односно мултифункционалност и одрживи развој простора ове Општине.

Јавне службе

Основна планска поставка је развој јавних служби заснован на постојећој мрежи објеката, потребама будућих корисника, примени савремених информатичких и других комуникационих средстава и новим улагањима јавног и приватног сектора.

Просторни развој и размештај јавних служби планиран је у складу са препорукама из ППРС, циљевима развоја мреже насеља и јавних служби и особеностима овог подручја. Развој јавних служби ће првенствено зависити од економских кретања и децентрализације друштва, у којој ће општине добити већа овлашћења. Тиме ће се омогућити да се највећи део јавних служби развија у складу са економским могућностима становништва и уз добијање донација, које ће значајно утицати на реализацију планираног развоја.

Саобраћајна инфраструктура

Основни циљеви на простору општине Кањижа у домену саобраћајне инфраструктуре су:

- Стварање просторних и осталих услова за остваривање концепцијских претпоставки датих у ПП Републике Србије, који би иницирали свеобухватни развој општине Кањижа као једне од пограничних општина;
- Стварање услова за имплементацију свих саобраћајних капацитета који могу да постакну привредне активности у оквиру овог простора;
- Изградња нових саобраћајних капацитета (сегментата нове саобраћајне матрице Војводине, као дела републичке друмске мреже) који могу да имају релевантан утицај на афирмацију појединих локалитета ове општине, у домену привреде и туризма (обилазница око Кањиже, општински путеви, путничко пристаниште);
- Стварање услова за развој саобраћаја и саобраћајних манифестација на овом простору заснованих на стратешким опредељењима и принципима одрживог развоја животне средине у оквиру урбаних и руралних подручја и атара.

Концепција **путног-друмског транспорта** базира се на:

- изградњи, реконструкцији и рехабилитацији у оквиру аутопутског коридора **Е-75 (ДП бр. 22)**,
- прилагођавању постојеће трасе **државног пута II реда бр. 119**, Е- 75 – Хоргош – Кањижа – Сента и **бр. 111** и формирању обилазног дела ових траса око насеља Кањижа (ДП бр. 119 и бр. 111) и насеља Хоргош (ДП бр. 119).
- изградњи у оквиру дефинисаног коридора на основном путном правцу **ДП бр. 24**,
- изградњи у оквиру дефинисаног коридора **ДП бр. 119.3**, Зимоњић – Мале Пијаце,
- реконструкцији и рехабилитацији на осталим деоницама путних праваца општине Кањижа: **ДП бр. 22.1, бр. 119, бр. 111**,
- изградњи, реконструкцији општинске путне мреже.

Концепција развоја **немоторног саобраћаја** овог простора предвиђа и формирање капацитета пешачко-бицикличких кретања (кроз дефинисање међународног коридора 11² EuroVelo - европска мрежа бицикличких рута бицикличке стазе уз Тису, пешачких и бицикличких стаза унутар насеља и локалитета – бања, рекреативних садржаја у приобаљу), као начин за стимулисање оваквих видова кретања.

² Cap du nord - Les lacs finlandais - Helsinki - Tallin - Tartu - Vilnius - Varsovie - Cracovie - Kosice - Belgrade - Skopje - Thessaloniki - Athens

Изградњом нових и реконструкцијом постојећих инфраструктурних садржаја **речног саобраћаја** (путничко пристаниште, прихватни објекат наутичког туризма) иницираће и развој свих других пратећих функција као што су туризам и пољопривреда.

Железнички саобраћај, кроз концепцијска одређења дефинише модернизацију и реконструкцију постојећих капацитета, изградњу нових станичних и сигнално-сигурносних објеката, као и ревитализацију деоница у складу са финансијским могућностима железнице, општине и АП Војводине.

Водопривредна инфраструктура

Као делови основног стратешког циља у области водопривреде, на подручју општине Кањижа систематизовани су следећи циљеви:

- Дефинисање водопривредног развоја и могућности водопривреде као подстицајног, или ограничавајућег фактора у оквиру других компонената развоја подручја;
- Интегрално, комплексно, рационално и јединствено коришћење водних ресурса, како за водоснабдевање становништва, тако и за подмирење потреба осталих корисника вода;
- Спровођење контролисаног прихватања, спровођења и пречишћавања отпадних вода од свих потрошача воде, у циљу заштите квалитета подземних и површинских вода;
- Контролисано прихватање и спровођење сувишне атмосферске воде путем система посебне насељске каналске мреже у најближе реципијенте - у мелиоративну каналску мрежу, депресије по ободу насеља;
- Осигурање заштите и унапређење квалитета вода до нивоа несметаног коришћења вода за предвиђене намене, као и заштита и унапређење животне средине уопште и побољшање квалитета живљења људи;
- Очување и унапређење заштите од поплава, ерозија и бујица, као и других видова штетног дејства вода, при чему се и други системи (урбани, привредни, инфраструктурни итд.) упућују како да усмере свој развој да би се заштитили од штетног дејства вода;
- Унапређење свих делатности на водама и око њих, како би се успешно могли реализовати други циљеви у области водопривреде;
- Заштита и уређење сливова са гледишта развоја водопривредних система и развоја других водопривредних грана, посебно шумарства, путем заштите и ревитализације угрожених екосистема, антиерозионог газдовања шумама, унапређења естетских вредности, очувања и унапређења археолошких, историјских, биолошких, геолошких и других природних и створених ресурса и вредности.

Енергетска инфраструктура

Са аспекта коришћења **енергетских извора и енергетске инфраструктуре**, као плански циљ утврђује се функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса и штедња произведене енергије и стимулисање примене нових технологија производње енергије, нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу, штедњи енергије и заштити животне средине, као и коришћења обновљивих извора енергије.

У области енергетске инфраструктуре основни циљеви су следећи:

- обезбеђење поузданог и квалитетног снабдевања енергијом;
- смањење потрошње финалне енергије;
- обезбеђење услова за унапређење енергетске ефикасности у производњи преносу, дистрибуцији и потрошњи у свим енергетским секторима;
- гасификација на предметном подручју у сврху задовољења потреба крајњих корисника у широкој потрошњи;
- функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса;
- развој и коришћење обновљивих извора енергије;
- експлоатација минералних сировина у складу са одрживим развојем, очувањем и заштитом природних и створених ресурса и животне средине.

На територији општине Кањижа изграђени су следећи **гасоводи** са пратећим објектима (ГМРС-главне мернорегулационе станице, МРС-мернорегулационе станице, чистачка места и сабирно отпремно место):

- магистрални гасовод МГ-06 Хоргош-Сента,
- разводни гасовод РГ-06-01 МГ-06-Кањижа,
- разводни гасовод РГ-06-02 за Суботицу,
- магистрални гасовод МГ-07 Хоргош-Госпођинци,
- разводни гасовод за насеље Мале Пијаце,
- разводни гасовод РГ-06-01-Нови Кнежевац,
- разводни гасовод од СС Адоријан до СС Хајдуково,
- разводни гасовод за насеље Велебит,
- разводни гасовод за насеље Тотово Село,
- разводни гасовод за насеље Трешњевац,
- разводни гасовод за насеље Мартонош,
- гасовод СОС1 Велебит-СС Адорјан.
- гасовод СОС2 Велебит-СОС1 Велебит,
- гасовод СОС Чантавир-СОС2 Велебит,
- разводни гасовод за гранични прелаз Хоргош,
- разводни гасовод МГ-06-Хоргош.

На територији општине Кањижа налазе се СОС (сабирна отпремна станица) Велебит 1 и Велебит 2, СС (сабирна станица) Адорјан, СГС (сабирна гасна станица) Мартонош-запад и Мартонош (сабирно отпремно и чистачко место).

На овом простору налази се траса изграђених **нафтовода** СОС2 Велебит-СОС1 Велебит, СОС1 Велебит-СС Адорјан и нафтовод СС Адорјан - Нови Сад.

На територији општине Кањижа гасификована су насеља Кањижа, Хоргош, Мартонош, Мале Пијаце, Зимонић, Адорјан, Трешњевац, Велебит и Тотово Село.

На територији општине Кањижа нису гасификована насеља Мали Песак, Ором, Ново Село и Долине.

План развоја гасоводне инфраструктуре на предметном подручју, је изградња разводних гасовода и МРС за снабдевање гасом насеља али Песак, Ором, Ново Село и Долине.

На простору обухваћеном Просторним планом, постоји изграђена преносна и дистрибутивна **електроенергетска мрежа**, коју је у циљу квалитетног и сигурног снабдевања електричном енергијом потрошача потребно ревитализовати и обезбедити довољно капацитета изградњом трансформаторских постројења. Електродистрибутивна мрежа ће се развијати према потреби развоја конзума у насељима општине, уз планско опремање мреже.

Део електричне енергије обезбедиће се производњом из обновљивих извора енергије.

За квалитетно одвијање **електронског комуникационог саобраћаја** на подручју општине Кањижа, потребно је изградити квалитетне спојне путеве оптичким кабловским везама, уз све главне и локалне путне правце и извршити потпуну дигитализацију електронске комуникационе мреже у свим равнима мреже, како међумесне тако и месне.

Треба омогућити испоруку интерактивних широкопојасних сервиса до свих корисника унапређењем постојеће дистрибуционе, комутационе и приступне мреже у широкопојасне комутиране дистрибуционе корисничке мреже.

У наредном планском периоду потребно је стимулисати развој и коришћење **обновљивих извора енергије**, чиме ће се знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Један од приоритета енергетског развоја је рационална употреба квалитетних енергената и повећања **енергетске ефикасности** у производњи, дистрибуцији и коришћењу енергије код крајњих корисника енергетских услуга.

Повећање енергетске ефикасности потребно је разматрати, не само као начело и циљ, већ и као велики потенцијални извор енергије.

Основни циљ је повећање енергетске ефикасности у секторима зградарства, индустрије, саобраћаја и комуналних услуга, што је и у економском интересу, од значаја за заштиту животне средине, а све у контексту одрживог коришћења и очувања природних ресурса.

Заштита природе

У оквиру СРП "Селевењске пустаре" су установљена подручја са режимом II и III степена заштите као и заштитна зона у оквиру којих су забрањене активности које могу угрозити ово природно добро које су прописане важећом Уредбом.

Решењем о предходној заштити прописане су мере заштите за привремени водоток Фољо (од државне границе до Камараша), парк шуму Камараш и слатине на подручју Сигет.

На стаништима природних реткости се забрањује коришћење природних богатава и искључују сви други облици коришћења простора осим научних истраживања и контролисане едукације.

Уз водотоке Тисе и Кереша, који представљају еколошке коридоре, потребно је ради очувања функционалности коридора одржавате обале и приобални појас вегетације у природном или полуприродном стању. Око природних станишта је потребно формирати пуфтер појас који ће служити за ублажавање негативних утицаја антропогеног фактора.

Заштита и одрживо коришћење културног наслеђа

Заштиту и очување културног наслеђа потребно је вршити у складу са прописаним условима и мерама које се односе на очување аутентичности, примењених материјала, конструктивног склопа, као и очувању основних вредности функционалног склопа и декоративних елемената ентеријера и екстеријера. Мере за унапређење обухватају рад на активnoj партиципацији локалног становништва у очувању и унапређењу културне баштине, потребу континуиране заштите и неговања кроз спровођење повремених или сталних акција (локални итинерери, изложбе, акције уређења, едукативни програми и сл.). Културно наслеђе представља основ туристичке понуде подручја, али се морају истовремено развијати и остали видови коришћења: едукативна и привредна димензија, које међусобно интегрисане чине одговарајући приступ наслеђу као ресурсу. Повезивање културног наслеђа са природним ресурсима требало би да буде база за будући развој туризма на овом подручју.

Природне непогоде и технолошки удеси

Заштита од **земљотреса** обухвата урбанистичке мере заштите које се односе на дефинисање параметара у плановима нижег реда као што су густина насељености, степен изграђености и искоришћености земљишта, системи изградње објеката, спратност објеката, мрежа слободних површина и др., који имају значајан утицај на смањење последица од земљотреса. Поред тога, заштита од земљотреса подразумева и примену прописа о техничким нормативима за изградњу објеката у сеизмичким подручјима код изградње нових објеката односно реконструкције постојећих.

Планиране мере заштите од спољашњих и унутрашњих вода, односно **поплава** односе се на реконструкцију изграђених насипа на деоницама где је то потребно, редовно одржавање постојећих делова система у пројектованим елементима, као и отклањање

евентуалних оштећења облога насипа од утицаја таласа и леда. Поред тога, планирана је и изградња ретензије за пријем поплавног таласа на главном каналу Хоргош-Мартонш као и увођење Кудељног језера у систем за одбрану од унутрашњих вода и др.

Заштита од **пожара** првенствено се односи на превентивне мере заштите односно, планске мере заштите које се разрађују у плановима нижег реда а обухватају зонирање градова и насеља, изградњу нових саобраћајница и реконструкцију постојећих одговарајуће ширине, изградњу уличне хидрантске мреже, планирање уређења црпилишта воде за потребе гашења пожара и др.

Настајање неконтролисаних **ерупција** може се свести на најмању меру стриктном применом и поштовањем прописаних превентивних мера и њиховим доследним спровођењем у свим фазама рада на нафтним и гасним пољима. Превентивне мере се односе на правилан избор технологије бушења нафтних и гасних бушотина, уградњу сигурносне опреме и уређаја, редовну контролу и одржавање бушотина у производњи и сл.

Одбрана од **града** спроводи се испаливањем противградних ракета са противградних станица, које се налазе у систему одбране од града Републичког хидрометеоролошког завода. У пречнику од 100 m од противградних станица није дозвољена градња нових објеката без сагласности Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

Заштита животне средине

У циљу заштите животне средине и одрживог развоја предметног подручја, неопходно је:

- изградити локални регистар извора загађивања и успоставити систем праћења и контроле нивоа загађености ваздуха, воде и земљишта,
- обезбедити снабдевање свих насеља довољним количинама квалитетне воде за пиће;
- изградити канализациону мрежу у целој општини, према потребама;
- обезбедити пречишћавање отпадних вода пре упуштања у реципијент;
- обезбедити адекватну заштиту ваздуха од загађења;
- вршити заштиту земљишта од деградације;
- успоставити савремени систем елиминације комуналног отпада и сточних лешева, у складу са Стратегијом управљања отпадом;
- извршити санацију и ремедијацију постојеће општинске депоније, неуређених депонија (по насељима) и сточног гробља, након завршене експлоатације и других деградираних простора.

Квалитет животне средине предметне општине је у одређеној мери деградиран због неадекватног коришћења природних ресурса. Сва насеља имају релативно низак степен комуналне опремљености. Снабдевање водом за пиће врши се захватањем подземних вода артерских и субартерских издани, али квалитет воде није у складу са Правилником, што представља велики проблем. У погледу одвођења отпадних вода, на територији општине постоји систем за пречишћавање отпадних вода у насељу Кањижа и у насељу Хоргош, где је изграђен мањи уређај. У осталим насељима општине, прикупљање и одвођење отпадних комуналних вода није решено и употребљена вода се упушта у септичке јаме, док се атмосферске воде одводе отвореним каналима, који су у одређеној мери запуштени и не одржавају се редовно. У погледу угрожености земљишта као природног ресурса, неопходно је истаћи да се производњом нафте стварају исплаке, чије одлагање није решено на задовољавајући начин, што представља деградационе пунктине околине. Такође, у свим насељима постоје неуређене депоније комуналног смећа. Неадекватно одлагање комуналног отпада и животињских лешева у насељима угрожава земљиште и водоносне слојеве, а индиректно и ваздух, као природни ресурс и представљају изворе загађења животне средине.

Поштовањем позитивне законске регулативе, обезбедиће се у великој мери успостављање и реализација свих активности и спровођење мера активне заштите простора у складу са принципима одрживог развоја.

У циљу заштите ваздуха од загађења предвиђене су следеће активности:

- Формирање локалног регистра извора загађивања и успостављање свеобухватног континуираног мониторинга ваздуха на територији општине,
- Формирање заштитног зеленила уз канале, саобраћајнице, у оквиру пољопривредног земљишта (пољозащитни појасеви), око радних зона, фарми, комуналних и других објеката,
- Очување и унапређење шумског фонда.

У циљу заштите воде од загађења реализоваће се:

- Снабдевање свих насеља на територији општине довољним количинама квалитетне пијаће воде,
- Водоснабдевање индустријских капацитета уз увођење процеса рецикулације,
- Изградња сепарационог канализационог система у свим насељима у општини, са уређајем за пречишћавање отпадних вода,
- Предтретман индустријских отпадних вода,
- Заштита изворишта за водоснабдевање,
- Успостављање континуираног мониторинга стања подземних и површинских вода (општина од 2000. године континуирано врши мерења квалитета воде из реке Тисе) на територији општине.

У циљу заштите земљишта предвиђене су следеће мере:

- Решавање проблема високог нивоа подземних вода на одређеним локалитетима у општини,
- Адекватно одвођење отпадних вода у свим насељима у општини,
- Контролисана примена хемијских средстава заштите и агромера у области пољопривреде,
- Успостављање континуираног мониторинга стања земљишта на територији општине,
- Санација и рекултивација постојеће општинске депоније и других неуређених депонија, након завршене експлоатације, сточног гробља и осталих деградираних површина (исплаке, копови глине...),
- Ревитализација мелиоративне каналске мреже,
- Формираће се заштитно зеленило дуж саобраћајница, канала, у оквиру пољопривредног земљишта, радних зона, фарми, комуналних и других објеката,
- Адекватно одлагање комуналног отпада и животињских лешева у складу са принципима Стратегије управљања отпадом.

II ПЛАНСКИ ДЕО

1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1.1. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА (ПОЉОПРИВРЕДНО, ШУМСКО, ВОДНО, ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ)

Територија општине Кањижа заузима површину од 399,4 km² и подељена је на 8 катастарских општина.

Према основним категоријама коришћења земљишта за плански период, простор у обухвату Плана чини у највећој мери пољопривредно земљиште у површини од **34.688,67** ha, што чини 87,0% површине Општине. Пољопривредно земљиште ће се највећим делом користити као обрадиво пољопривредно земљиште, као њиве, воћњаци, виногради и пашњаци, а мањим делом као необрадиво земљиште. Приступ пољопривредним површинама је омогућен главним и сабирним атарским путевима.

Основни принцип у коришћењу **пољопривредног земљишта** је његова рационална експлоатација, унапређивање животне средине и производња здравствено исправне хране са рејонизацијом пољопривредне производње. Да би се то постигло неопходно је

утврдити намену коришћења пољопривредних површина на бази природних и других услова, утврдити површине за производњу здраве хране, површине које се одводњавају, наводњавају или се могу наводњавати, степен ерозије пољопривредног земљишта, површине које се штите или могу да се штите као станишта дивљих биљних и животињских врста, којима се не може променити намена ради очувања природне равнотеже.

Посебни задатак представља рекултивација пољопривредног земљишта које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или одлагање комуналног отпада, претварање необрадивог земљишта у обрадиво пољопривредно земљиште, побољшање квалитета обрадивог пољопривредног земљишта и сл.

Шумско земљиште заузима површину од 822,59 ха или 2% површине Општине, а треба га повећати пошумљавањем пољопривредног земљишта без обзира на катастарску класу земљишта, по претходно прибављеној сагласности Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства, на основу Закона о пољопривредном земљишту. На основу Закона о шумама, могу се формирати заштитни појасеви зеленила, који ће се сматрати шумом ако су већи од 5 а. Заштитни појасеви зеленила се могу формирати уз путеве (категорисане и некатегорисане, уз водотоке и канале и на пољопривредном земљишту, првенствено уз атарске путеве), ради заштите од еолске ерозије, одношења земљишта и семена у фази усева.

Шумско земљиште као ресурс треба користити у складу са његовим биолошким капацитетима, како би ефекти производње у шумарству били већи. Сем тога, неопходно је остварити и заштитне (превасходно водозаштитну) и социо-економске функције шума. Одговарајући избор станишта за пошумљавање, избор врста дрвећа као и примена прописане технологије гајења шума, спада у најважније превентивне мере заштите шума и шумског земљишта".

Водно земљиште, у површини од **429,59** ха или 1,0% површине Општине, чине река Тиса, каналсан водоток Кереш, каналска мрежа, водне акумулације и рибњаци.

Највећи природни водоток на овом простору је река Тиса која чини источну границу општине. Корито Тисе је веома стабилно, има хидраулички повољан профил усечен у песковите терене. Има мали пад (4,5 cm/km), али знатну вучну снагу за пренос наноса.

Средња ширина водног огледала износи:

- за малу воду	100-150 m
- за средњу воду	180-250 m
- за велику воду	500-2000 m

На основу најновијих прорачуна и студија, као екстремне вредности протицаја на србијанском сектору Тисе добијене су следеће вредности:

$Q_{0,5\%}$	=	4.500 m ³ /sec
$Q_{1\%}$	=	4.100 m ³ /sec
$Q_{2\%}$	=	3.750 m ³ /sec
$Q_{5\%}$	=	3.300 m ³ /sec

Таласи великих вода на Тиси, по правилу се јављају у периоду март-април-мај, а само изузетно и у другим деловима године.

Река Тиса је у прошлости регулисана за одређене намене и тако оспособљена за спровођење прорачунских количина вода, као и за потребе пловидбе. На делу изграђених регулационих грађевина ток воде је сигуран и поуздан. Међутим, постоје још деонице где регулациони радови нису у пуној функцији, или је постојеће физичко стање постојећих објеката неодговарајуће. Стога је и даље нужно и неопходно регулационим радовима обезбедити потпуну сигурност течења воде у свим режимским условима без изазивања штетних последица по корито реке, по објекте за одбрану од поплава и за огромну материјалну вредност која се налази на брањеном простору.

Водоток Кереш извире у НР Мађарској, а кроз нашу земљу тече у дужини од око 40 km. Овај водоток представља реципијент одводњавања са 30.900 ha површина. Кереш је регулисан водоток на целој својој дужини и дренира све сувишне воде на целом овом сливу.

Подручје општине Кањижа захвата 6 сливова за одводњавање, од којих се неки налазе у потпуности, а неки делом на територији општине, а делом на територији суседних општина.

Грађевинско земљиште у површини од **4300,75** ha, или 10,0% површине Општине, чини грађевинско подручје насеља у површини од 3191,58 ha и грађевинско подручје ван грађевинских подручја насеља, намењено за становање, радне зоне, комуналне и енергетске објекте и површине намењене саобраћајној и другој инфраструктури у површини од 412,79 ha.

У општини Кањижа искоришћеност постојећег грађевинског земљишта није потпуна. У свим насељеним местима још увек постоје резерве грађевинског земљишта у државој и приватној својини за даљу градњу.

При изради шематских приказа уређења насеља и дефинисању њихових грађевинских подручја, смањено је грађевинско подручје насеља, уз стимулисање урбане обнове и активирање запуштених локалитета. При дефинисању новог грађевинског земљишта за развој радних активности водило се рачуна да се изврши групација садржаја уз постојеће саобраћајне, комуналне и енергетске капацитете и на пољопривредном земљишту слабије бонитетне класе.

1.2. БИЛАНС НАМЕНЕ ПРОСТОРА

Површина Општине Кањижа износи 399,4 km² и мања је од просечне вредности за АП Војводину која износи 478,47 km². Подељена је на 8 катастарских општина (КО) различитих површина; крећу се од највеће, КО Хоргош 8.604,08 ha (учествује у укупној површини Општине са 21,54%) до најмање – КО Велебит 1.395,21 са учешћем од свега 3,49% у укупној територији Општине. Према структури коришћења земљишта по катастарским категоријама, територија Општине је подељена на:

Табела 1: Структура коришћења земљишта са билансом површина за подручје општине Кањижа 2010. године до 2030. године

Ред. бр	Намена простора	Постојеће		Планирано	
		Р (ha)	%	Р (ha)	%
1.	Пољопривредно земљиште	35.126,26	88,2	34.688,67	87,0
	обрадиво пољопривредно земљиште	34.705,11		34.029,65	
	рибњак	421,15		691,66	
2.	Шумско земљиште	918,19	2,2	822,59	2
	шуме и шумско земљиште	918,19		789,95	
3.	Грађевинско земљиште	3.467,56	8,6	4.300,75	10
	грађевинско подручје насеља и насеље ређих густина	3.063,34		3.191,58	
	радне зоне ван грађ. подручја насеља	133,07		181,13	
	Салашарска насеља	45,97		45,97	
	викенд зоне	45,30		169,28	
	Саобраћајна инфраструктура	206,88		412,79	
	- ауто-пут Е-75	56,88		56,88	
	- државни пут I реда	54,17		112,75	
	- државни пут II реда	45,90		91,20	
	- општински путеви	33,05		61,66	
	- саобраћајни терминали			19,42	
	- железничка пруга	70,88		70,88	
4.	Водно земљиште	429,59	1	429,59	1
	река Тиса	308,24		308,24	
	језера	121,35		121,35	
	УКУПНО 1+2+3+4	39.941,60	100	39.941,60	100

Из података датих у табели може се закључити да се структура коришћења земљишта у Општини не разликује од структуре коришћења земљишта у АП Војводини.

Плодно земљиште (пољопривредно+шумско) учествује у укупном земљишту са 90,4% (36044,45 ha), док је под неплодним земљиштем 3897,15 ha или 9,6% укупне територије.

За Општину Кањижу је карактеристично веома ниско учешће **шумског земљишта** у Општини од 2,2% (у АП Војводини: 6,64%), као и веома високо учешће **пољопривредног земљишта** (88,2%), у односу на учешће ове категорије земљишта у АП Војводини (83,20%).

Посматрано по основним категоријама земљишта, може се констатовати да ће у планском периоду доћи до смањења пољопривредног земљишта (1,2%), због планираних садржаја у атару (викенд зоне, радне зоне, салашарска насеља, инфраструктурни и комунални садржаји, саобраћајна инфраструктура итд.) и повећања грађевинског подручја насеља.

Шумско земљиште ће се смањити због повећања грађевинског подручја насеља Кањижа.

Категорија грађевинско земљиште се повећава за 833,19 ha тј. за 1,4% на нивоу општине. Планирано повећање је вршено на основу основних смерница Стратегије развоја Општине Кањижа односно у складу са просторним потребама општине (дислокација радних комплекса из насеља, нове радне зоне, викенд зоне, нови коридори инфраструктуре и сл.).

На територији Општине утврђено је 181,13 ha намењених за радне зоне у атару. Површина грађевинских подручја насеља износи око 3191,58 ha, а саобраћајне површине заузимају 412,79 ha.

Предложене промене проистекле су, пре свега, из потребе да се:

- Повећа грађевинско подручје насеља;
- Формирају радне зоне изван насеља;
- Формирају викенд зоне и насеље ређих густина;
- Обезбеде нови коридори саобраћајница (изградњом обилазница око насеља у циљу заштите животне средине, што ће се постићи "измештањем" магистралних и регионалних путних праваца из грађевинских подручја насеља и др).

2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

Природни ресурси Општине Кањижа су:

- пољопривредно земљиште,
- шумско земљиште,
- биљни и животињски свет,
- воде (површинске и подземне воде) и
- минералне сировине.

2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Око 87% површина територије Општине Кањижа је **пољопривредно земљиште**, на ком је могуће организовати све видове пољопривредне производње, те га је потребно штитити мерама и активностима којима се трајно обезбеђују природне функције земљишта. У том смислу забраном коришћења пољопривредног земљишта у друге сврхе, осим у случајевима утврђеним Законом и овим Просторним планом, забраном испуштања и одлагања отпадних и штетних материја, контролисаном применом

минералних ђубрива и препарата за заштиту, избором адекватних технологија у обради земљишта и противерозионих мера, сачуваће се квалитет земљишта тј. његова физичка, хемијска и биолошка својства.

Пољопривредном земљишту које је коришћено за експлоатацију минералних сировина (глина, нафта, гас...) пројектима рекултивацује дати намену блиску пређашњем стању.

Пољопривредно земљиште треба заштитити пољозащитним појасевима од штетеног дејства еолске ерозије којом се односе земљиште и усеви у фази семена што за последицу има смањење приноса. У том смислу је потребно:

- Формирати ветрозащитно и пољозащитно зеленило на око 2% територије Општине на просторима уз канале, саобраћајнице и у оквиру пољопривредног земљишта са циљем побољшања микроклиматских услова окружења;
- Формирати защитно зеленило уз радне површине у атару, на просторима за рекултивацију (напуштене депоније, деградирано земљиште) у зонама кућа за одмор;
- Шуме и защитно зеленило повезати у систем зелених површина који ће омогућити јачање укупног био-еколошког система подручја.

2.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

Концепција развоја шума и шумског земљишта у оквиру обухвата Плана подразумева рационално и вишенаменско коришћење шума, повећање површина под шумама и унапређење постојећих шума, уз остваривање защитних, културно-социјалних и производних функција.

Шумско земљиште на територији Општине се може повећати пошумљавањем обрадивог пољопривредног земљишта без обзира на катастарску класу по претходно прибављеној сагласности Министарства. Шумско земљиште као ресурс треба користити у складу са његовим биолошким капацитетима, како би ефекти производње у шумарству били већи. Одговарајући избор станишта за пошумљавање, избор врста дрвећа као и примена прописане технологије гајења шума, спада у најважније превентивне мере защтите шума и шумског земљишта.

Заштити шума и шумских земљишта, као и стабилности шумских екосистема, треба дати приоритет и посебан значај због опште угрожености од многих биотичких и абиотичких чинилаца, али и због значаја општекорисних функција шума и њене глобалне и основне намене.

Деградиране и девастиране састојине морају се преводити у више узгојне облике без обзира на њихово порекло, разлоге и начине настанка. Конверзију састојина на неодговарајућим стаништима спроводити врстама којима дато станиште одговара по еколошко-типолошкој припадности. Само састојине стабилне унутрашње структуре и изграђености могу задовољити потребе разних захтева према шумама и њима одређеним основним наменама. Оптимална стања шумских састојина морају се стално успостављати и пратити, тако да се на најефикаснији начин задовоље потребне функције и намене, уз уважавање појединих њихових специфичности.

Један од приоритетних задатака је повећање степена шумовитости, имајући у виду укупну шумовитост подручја и позитивне ефекте које шума има. Повећање степена шумовитости мора бити акција ширег значаја, спровођена у сарадњи са другим субјектима, уз максимално коришћење техничких, кадровских и економских потенцијала. Овај циљ се односи првенствено на делове који се налазе ван шумских комплекса (приватне шуме и шумска земљишта), али се може остваривати и унутар државних шума.

Све основе газдовања шумама, ловне основе, годишње извођачке планове и друге планске документе је потребно међусобно усагласити.

2.3. БИЉНИ И ЖИВОТИЊСКИ СВЕТ

Целокупан биљни и животињски свет и вредне делове природе као станишта заштићених и строго заштићених врста треба користити тако да се не угрози њихов опстанак. Сталном пропагандом и едукацијом, посебно млађе популације, указивати на значај заштите коју треба спроводити и кроз бројне активности.

2.4. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Вода и водотоци као добра од општег интереса, под посебном су заштитом и користе се под условима и на начин који одређује **Закон** о водама.

Заштита и коришћење водног ресурса подразумева:

- оптимизирање режима вода,
- праћење стања и
- анализу квалитета вода.

У контексту заштите воде, као природног ресурса, предвидети:

- око постојећих и планираних изворишта подземних вода дефинисати зоне и појасеве санитарне заштите, у складу са **Законом** о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање;
- ради заштите и коришћења подземних вода, пратити стање нивоа и квалитета подземних вода прве фреатске издани, дубљих и дубоких подземних вода,
- у циљу заштите вода и водних ресурса, забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама;
- забрањено је упуштати у мелиорационе канале, баре и водотоке било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода, које по Уредби о категоризацији вода одговарају II класи;
- заштиту од поплава обезбедити одржавањем изграђених и изградњом планираних објеката и система;
- одбрамбени насип штитити забраном изградње објеката и садње зеленила у складу са **Законом**;
- одржавати систем за одводњавање и наводњавање (чишћење канала од муља и растиња) и изводити реконструкцију и изградњу у складу са условима из Плана.

Овим мерама омогућиће се рационално и вишенаменско коришћења вода (водоснабдевање, рекреативне и туристичке активности, хидроенергетски потенцијал, пловидба, туристичка активност и сл.).

Површинске и подземне воде Општине је потребно користити у мери и на начин да се не угрози њихов квалитет. Пречишћавањем отпадних вода пре њиховог упуштања у водотоке (реципијенте), сталном међународном сарадњом и праћењем и контролом њиховог стања, могуће је очувати квалитет површинских вода.

Кретање вода прве издани на територији општине Кањижа има пресудан утицај на дренажност читавог подручја.

Највиши нивои подземних вода су између реке Тисе и линије: Хоргош - Мали Песак - Зимоњић - Адорјан, што је свакако утицај саме Тисе и Кереша. На овом подручју максимуми подземних вода су врло близу терена а на појединим локалитетима излазе чак и на површину терена, што доводи до превлажености и деградације пољопривредног земљишта. На западној половини општине максимуми нивоа подземних вода су знатно нижи, и крећу се од 1,5 - 8,0 метара, што је условљено топографским и морфолошким карактеристикама подручја.

2.5. МИНЕРАЛНЕ СИРОВИНЕ

Минералне сировине, приказане на рефералној карти бр. 3 на територији Општине, које су заступљене као неметалне минералне сировине за добијање грађевинског материјала, хидрогеотермални потенцијал и угљоводоници у течном и гасовитом стању (нафта, гас, угљендиоксид), треба користити у складу са принципима одрживог развоја. Постојеће просторе на којима се експлатишу минералне сировине по завршетку експлоатационог периода, треба вратити у пређашње стање рекултивацијом и дати им намену којом се не угрожава стање животне средине.

Планира се наставак истраживања и хидротермалних потенцијала, као и њихово вишенаменско коришћење. Геотермалну енергију је могуће економично користити за различите енергетске потребе. Могућности геотермалне енергије у супституцији конвенционалних горива односе се на:

- производњу електричне енергије;
- производњу топлотне енергије за грејање станова, пословних и јавних објеката и припрему потрошне топле воде
- производњу топлотне енергије за грејање стакленика, пластеника, интензивно гајење поврћа и цвећа, аквакултуру и сушење пољопривредних производа,
- за технолошке процесе, и
- за рекреативне и балнеолошке потребе.

Имајући у виду постојеће бушотине које имају температуру око 50°C, релативно мали гасни фактор и проток, односно мале топлотне снаге, њихово коришћење треба усмерити на нискотемпературне потребе:

- у пољопривреди и прехранбеној индустрији (пластеници, грејање пољопривредних објеката, сушење пољопривредних производа)
- за грејање и рекреативно-балнеолошке сврхе.

2.6. ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ

Потенцијали обновљивих извора енергије

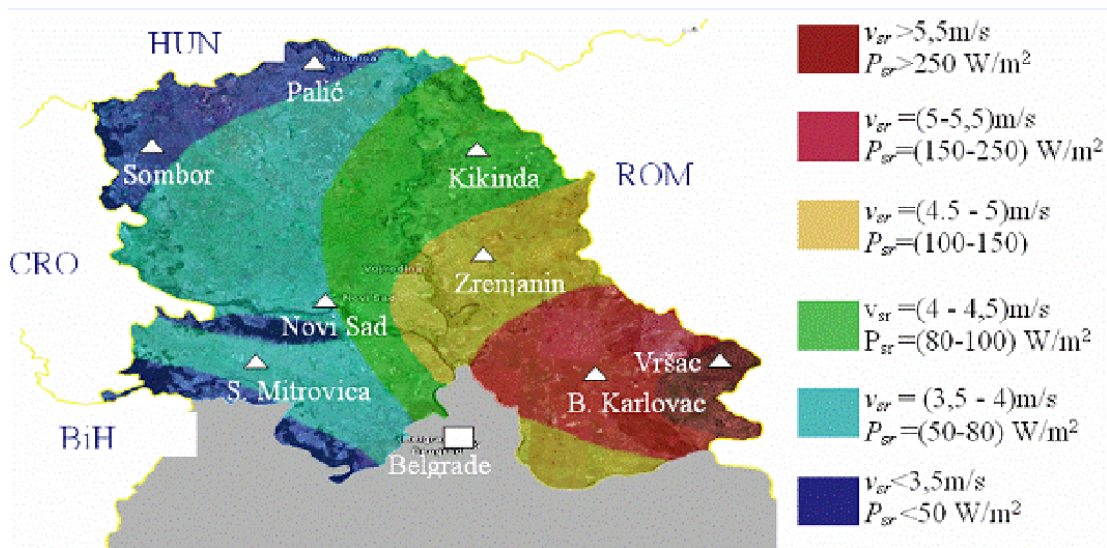
На основу резултата израђених студија за подручје АП Војводине, на простору општине Кањижа као мањи и већи потенцијали обновљивих извора енергије издвајају се:

- биомаса;
- биогаз;
- геотермална енергија;
- сунчева енергија;
- енергија ветра;
- хидроенергија.

С обзиром да припада пољопривредном подручју, да су истражене геотермалне бушотине, постоје предуслови, као и на простору целог подручја АП Војводине, за коришћење ових потенцијала као извора обновљиве енергије мањих капацитета за производњу топлотне енергије за потребе пољопривредне производње и бањског туризма.

Сунчева енергија, с обзиром на повољну осунчаност, број сунчаних дана у току године овог простора, може се користити као обновљиви извор енергије који ће користити производни објекат већих капацитета.

Подручје општине, на основу Студије Атласа ветрова на територији АП Војводини, се налази у зони повољних ветрова (3,5-4,0m/s) на висинама преко 50m изнад тла, а нарочито 100m изнад тла, што одговара савременим ветроелектранама снага 2-2,5 MW, где је експлоатација енергије ветра економски исплатива.

Слика 1: Приказ брзине и енергетског потенцијала ветра на висини 50m у W/m² W

Постојање каналске мреже на овом простору пружа могућност коришћења хидроенергије за производне енергетске објекте мањих капацитета.

3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА И МРЕЖА НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ

3.1. СТАНОВНИШТВО

Пројекција будућег развоја становништва општине извршена је на основу анализе садашњих карактеристика популације и претпостављених друштвено-економских кретања у будућности.

На тај начин очекује се да ће у периоду 2002. – 2022. година доћи до заустављања тенденције опадања укупног броја становника и његове стабилизације на нивоу од око 27 500 становника.

Табела 2: Пројекција развоја становништва

Насеље	Укупан број становника		
	2002.	2022.	Просечна стопа раста 2002-2022.
Адорјан	1128	1100	-0,12
Велебит	366	370	+0,05
Долине	516	520	+0,04
Зимонић	340	335	-0,07
Кањижа	10 200	10 500	+0,14
Мале Пијаце	1988	2000	+0,03
Мали Песак	15	120	+0,21
Мартонош	2183	2200	+0,04
Ново Село	211	220	+0,21
Ором	1561	1520	-0,13
Тотово Село	709	710	+0,00
Трешњевац	1868	1860	-0,02
Хоргош	6325	6045	-0,22
Укупно	27 510	27 500	0,00

Оваква пројекција може се реализовати само уз претпоставку активирања одговарајућих мера демографске, економске и социјалне политике у ширим, регионалним оквирима.

3.2. ОДНОС ГРАДСКИХ И СЕОСКИХ НАСЕЉА И ФУНКЦИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ НАСЕЉА И ЦЕНТАРА

У погледу будућег развоја односа градских и сеоских насеља и њиховог функционалног повезивања неопходно је обезбедити повезивање насеља на принципима одрживог развоја уз максимално очување и заштиту животне средине. У том смислу потребно је усмерити даљи развој центара заједнице насеља тако да они буду носиоци развоја и организације мреже насеља, пружања услуга за задовољавање разноврсних потреба становништва, али и основни покретач трансформације мреже околних насеља. То подразумева и равномернији размештај центара услуга, њихову даљу децентрализацију и приближавање корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења,

Из тих разлога, у општини Кањижа ће у погледу међусобне функционалне организације постојати четири типа насеља:

- **Сеоско насеље** - то су пољопривредна насеља, са минималном опремљеношћу јавним услугама и службама, без икаквих спољних функција према суседним селима (Мали Песак, Зимоњић, Адорјан, Велебит, Ново Село, Долине, Тотово Село).
- **Центар заједнице насеља** - (Мартонош, Трешњевац, Ором, Мале Пијаце) поред унутрашњих имају развијене и спољне функције према примарним насељима. Представљају мање локалне центре. Извесна села ове функционалне категорије имају самосталан карактер. У том случају, она не обједињавају више примарних сеоских насеља, већ се у мрежи и систему насеља везују само за насеље више категорије.
- **Локални центар** - Хоргош, представља секундари центар Општине.
- **Општински центар Кањижа** - поред унутрашњих има развијене и спољне функције према примарним насељима.

Просторно-функционална организација подручја урађена је са циљем да се обезбеди:

- рационализација управљања и ефикасније обављање послова из домена свакодневних потреба грађана,
- организација јавних служби која је усклађена са потребама, могућностима и интересима локалних заједница,
- ефикасније координирање активности и програма локалних заједница.

Нарочито значајан циљ у развоју мреже центара и насеља на територији Војводине представља чвршће и рационалније повезивање градова у регионима и макроцелинама. С тим у вези неопходно је:

- ојачати привредне везе, међусобну размену услуга и организовање заједничких активности у суседним градовима (Нови Кнежевац и Сента);
- ојачати саобраћајну инфраструктуру између суседних градова (путни правци ка Суботици, Новом Кнежевцу и Сенти)

Обнову села и трансформацију и оживљавање сеоске економије у општини Кањижа, треба темељити на креативној интеграцији савремених производних и потрошачких тенденција као и локалне баштине, ресурса, културе, традиције и знања. Тиме би се подстакла валоризација и рационалније коришћење локалних сеоских ресурса (природно-еколошких, демографских, техничких, економских, социјалних, културних...) односно мултифункционалност и одрживи развој простора ове Општине.

За развој сеоских насеља такође је битна и функција становања. Основни индикатори развијености те функције су дисперзија становништва, станова и објеката у служби становања.

Потребно је применити модел дисперзне централизације тј. микроразвојних центара, којим би се ускладио размештај становништва са размештајем станова и економских активности. У условима, када се због економске ситуације у земљи као и Војводини и општини Кањижа, не могу очекивати радно интензивне привредне инвестиције, нема потребе да се простор урбаног језгра оптерећује новом стамбеном градњом.

На садашњем нивоу привредног развоја требало би се ослонити на постојећу дисперзност стамбеног фонда. Постојећи стамбени фонд мора се третирати као један од развојних ресурса насеља у функцији одрживог и полицентричног развоја општине, што се може постићи лоцирањем производних погона тамо где постоји потенцијална стамбено збринута радна снага. Императив је планско стимулисање и усмеравање стамбене и стамбено-пословне градње у руралним подручјима.

Услови градње морају поштовати аутохтоне принципе и обрасце економске, социјалне, етничке и културне компоненте организације живота становништва у овом делу Србије.

У том циљу сеоском становништву је неопходно створити услове за изградњу квалитетних стамбених објеката или за квалитетну реконструкцију старих, уз осигуравање савремених инфраструктурних стандарда (јавносоцијална инфраструктура, саобраћај, телекомуникације, информатика и сл.). Стимулативне мере на том пољу су двојачке, свде се на економске и просторно-организационе.

Концепција просторног развоја села и унапређење квалитета живљења у сеоским подручјима полази од начела вишефункционалног/интегралног развоја и јачања економске снаге пољопривредних домаћинстава и њихово укључивање у тржишне услове привређивања. Таква развојна концепција подразумева развој и најповољније коришћење производних ресурса пољопривреде и других привредних, услужних и посредничких делатности.

Афирмацијом концепта интегралног и одрживог развоја, чије најважније компоненте чине пољопривреда, развој малих и средњих предузећа, као и развој туризма, на овом простору би се могао отворити процес економске, демографске, социјалне и културне ревитализације руралних подручја, што је од дугорочног стратешког значаја. У том правцу, реално је очекивати пуну материјалну, стручну и организациону подршку и помоћ, како одговарајућих органа из Војводине и Републике, тако и иностраних инвестиционих фондова, који финансијски прате развојне програме у привредама земаља у транзицији.

Планирани развој руралног подручја обухвата:

- интегрисање села у привредни, културни и социјални развој подручја;
- побољшање комуникације између села и центара вишег реда надоградњом постојеће и изградњом нове инфраструктуре;
- коришћење веће могућности комплементарног развоја села и атара;
- рационално коришћење земљишта у циљу постизања веће искоришћености земљишта унутар постојећих граница грађевинског подручја, усмеравањем изградње на подручја са опремљеном инфраструктуром;
- подизање нивоа комуналне опремљености насеља;
- афирмацију туристичке понуде.

Планирано унапређење пољопривреде, изградња и модернизација свих видова инфраструктуре, развој туризма, нарочито сеоског, обнављање салаша и др., допринеће да се рурална подручја брже и адекватније развијају, уз заустављање негативних демографских тенденција.

Територија Општине Кањижа остаје непромењена и у своме саставу ће и даље имати осам катастарских општина, које су основне просторне јединице.

Коришћење простора кроз пољопривредну производњу није и неће бити организовано по КО, али ће територија сваке КО бити просторно организована као јединствена целина. То се посебно односи на организованост и обједињеност пољопривредних поседа и односа тих површина према насељу.

Током планског периода и даље ће се одржавати и унапређивати достигнути ниво просторне уређености КО на следећим принципима:

- вршиће се просторно обједињавање пољопривредних поседа,
- задржаће се постојећи принцип лоцирања великих поседа поред инфраструктурних капацитета који омогућавају наводњавање значајних површина.

3.3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Основна планска поставка је развој јавних служби заснован на постојећој мрежи објеката, потребама будућих корисника, примени савремених информатичких и других комуникационих средстава и новим улагањима јавног и приватног сектора.

Просторни развој и размештај јавних служби планиран је у складу са препорукама датим у ППРС и РПП АПВ, циљевима развоја мреже насеља и јавних служби и особеностима овог подручја. Развој јавних служби ће првенствено зависити од економских кретања и децентрализације друштва, у којој ће општине добити већа овлашћења. Тиме ће се омогућити да се највећи део јавних служби развија у складу са економским могућностима становништва и уз добијање донација, које ће значајно утицати на реализацију планираног развоја.

Планирана мрежа јавних служби обезбедиће задовољење насељских потреба, у складу са планираним нивоом насеља, односно његовим функционалним значајем у мрежи насеља на овом подручју.

За сеоска насеља (Велебит, Долине, Зимоњић, Мали Песак, Ново Село и Тотово Село) планирано је да имају основне садржаје који се односе на основно образовање од 1-4 разреда (ако није могуће, мора се обезбедити организовани превоз до школе у суседном насељу) и здравствену заштиту.

Центри заједнице насеља већ сада имају, у великој већини, све потребне основне садржаје који се односе на образовање, здравствену заштиту и културу, док ће се планираним развојем и размештајем јавних служби функционисање насеља подићи на виши ниво.

Табела 3: Мрежа јавних служби према хијерархијском нивоу насеља

Организација јавних служби		Општ. Центар	Цент.заје. насеља Лок.центар	Сеоско насеље
I Социјална заштита				
1.	Дневни центри		•	
2.	Стационарни центри (комплекси) за старе	•	°	
3.	Центри за социјални рад	•		
II образовање				
1.	Предшколско образовање	•	•	°
2.	Основно образовање – од 1. до 4. Разреда	•	•	X
3.	Основно образовање – од 5. до 8. Разреда	•	•	
4.	Средње образовање	•		
5.	Више и високо образовање	°		
6.	Ученички и студентски домови	•		
III Здравствена заштита				
1.	Амбуланта, здравств. станица, мобилна здравствена служба	•	•	•
2.	Дом здравља	•	X	
3.	Општа болница	°		
4.	Апотеке	•	°	°
5.	Ветеринарске станице	•	°	°
IV Култура				
1.	Мултифункционални простори/објекти за различите врсте културних, образовних и социјалних програма	•	•	°
2.	Библиотеке и књижаре	•	°	

- обавезни садржаји;
- × ако се не може организовати у насељу јер за то не постоје услови (број корисника, грађ. објекти), обавезно обезбедити превоз до суседног места у коме садржај постоји;
- ° могући садржаји ако постоји интерес и економска основа за организовање садржаја, било у оквиру јавног или приватног сектора власништва.

4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Основно стратешко опредељење Кањиже представља ревитализација читавог простора општине путем динамичнијег и складнијег развоја привреде, привредне и друштвене инфраструктуре и подизања укупног друштвеног стандарда. На тој основи могућа је и реализација знатно вишег нивоа општих услова живота и рада становништва општине.

4.1. ПОЉОПРИВРЕДА

Простор обухвата плана има четири просторне целине у односу на начин коришћења, еколошке вредности, карактеристике и могућности пољопривредне производње:

- северни део који се углавном користи као воћарско-виноградарско подручје, богато прошарано салашима;
- источни део који је одређен реком Тисом и пољопривредним земљиштем у инундационој равни;
- средишни део, претежно под слатинастим земљиштем, лоше производне вредности, на којима се налазе пашњаци и објекти у функцији сточарске производње;
- остали део општине који је под квалитетним пољопривредним земљиштем и има огромне производне потенцијале.

У планском периоду се очекује бржи развој свих видова пољопривредне производње (ратарство, сточарство, воћарство, виноградарство), као и развој агроиндустрије на бази расположивих сировина биљног и животињског порекла, праћен одговарајућим променама у структури производње, повећањем приноса и ефикаснијом организацијом откупа и промета основних производа пољопривреде.

Очекује се и бржи развој тзв. малог агробизниса за који постоји квалитетан сировински потенцијал, квалификована радна снага, потребни просторни потенцијал (нарочито у сеоским насељима општине) и заинтересованост великих тржишта, која могу да апсорбују ову производњу. Развој малог агробизниса допринеће повећању степена запослености у општини и утицаће на квалитетнију понуду на домаћим и страним тржиштима.

Развој пољопривреде у наведеном смислу захтева одговарајуће активности на едукацији пољопривредних произвођача, обезбеђењу повољних кредитних линија за развој и инвестирање и стварњу услова за рационално повезивање пољопривредних произвођача у циљу укрупњавања поседа.

Ревитализацијом пољопривредне производње и реструктурирањем прехранбене индустрије створиће се веома снажна полуга убрзаног привредног развоја, чиме ће се омогућити решавање бројних проблема насталих током последњих деценија.

У процесу приближавања ЕУ, пољопривреда општине повећава производњу и обезбеђује храну бољег квалитета, даје допринос заштити животне средине, развија сеоски туризам, смањује терете који се намећу у процесу европских интеграција, а све то без повећања броја запослених у примарној пољопривредној производњи.

Стратешки правци развоја агрокомплекса су усмерени на:

- интензивирање скоро свих видова производње,
- реструктурирање будуће производње,
- нове интеграционе процесе,
- повећање економске ефикасности,
- повећање конкурентности,
- производњу хране према стандардима квалитета,
- повећање животног стандарда пољопривредних произвођача,
- одрживи рурални развој,
- очување околине од штетних дејстава пољопривредне активности,
- припремање производње за интеграцију са Европском унијом.

Увођењем нових технологија, оптимализацијом пољопривредних површина и сточног фонда, повећањем продуктивности, улагањима у развој система за наводњавање обезбедиће се неопходни услови за повећање економске моћи ове гране привреде.

У циљу остваривања наведене визије, неопходно је да се обезбеде следећи услови:

а) Едукација пољопривредних произвођача

У процесу укрупњавања сељачких газдинстава и производног реструктуисања индивидуални произвођачи треба да сагледају сопствене могућности развоја, како је њихово газдинство опремљено, где реализују производе. Треба да се упознају са захтевима тржишта Европске уније, у којим областима могу бити конкуретни, да ли могу да удовоље стандардима за квалитет прописаних за ветеринарство и ратарство, у погледу производње хране која није штодљива за здравље, обележавања производа и заштите потрошача.

Пољопривредни произвођачи треба да се одреде да ли ће наставити са вођењем класичног мешовитог газдинства, имајући у виду да је веома тешко доћи до подстицајних средстава, да ли ће интензивирати производњу, да ли ће повећати обрадиве површине, с обзиром на то да се у Европској унији смањује број пољопривредних произвођача, а површине се повећају. Конкурсима Европске уније реализују се средства, која представљају значајне изворе прихода за сва наведена питања едукације, да би се произвођачи оспособили за нове изазове.

б) Обезбеђење повољних кредита за развој и за куповину земљишта преко Министарства пољопривреде реализују се повољне кредитне линије и врши се давање подстицајних средстава.

ц) Остваривање рационалних повезивања произвођача (већа обрадива површина – већи приход).

4.2. ШУМАРСТВО И ЛОВ

Шумарство

Шумарство као привредна грана, даје резултате кроз обезбеђивање сировинске базе за примарну и финалну прераду дрвета.

Концепт развоја шумарства на подручју обухвата плана је:

- Остварити заштитне, привредне и социокултурне функције шуме;
- организовање трајне максималне шумске производње
- Повећањем површина под шумама побољшати сировинску базу за примарну и финалну прераду.
- кроз повећање прерађивачких капацитета, обезбедити већу упосленост становништва на територији Општине.
- пласман коришћења дрвне масе у прерађивачким капацитетима у земљи
- коришћење дрвне масе и потенцијала према могућностима и динамици успостављања оптималног и нормалног стања
- Унапредити стање постојећих шума;
- Формирати нове површине под шумама на чистинама и шумском земљишту;
- Газдовање шумама ускладити са биолошким капацитетима станишта, што подразумева газдовање врстама дрвећа на одговарајућим стаништима;
- газдовање шумама у складу са планским документима:(очување и заштита подручја, повећање дрвног фонда, увећање површине високих састојина, а умањење површина изданачких шума, побољшање старосне структуре састојина, обнова шума, смањење узгојне запуштености, боље здравствено стање састојина, здравствена стабилност шумских екосистема, бољи услови коришћења укупних потенцијала подручја).

Лов

Ловиште на територији Општине има добре услове за развој и гајење дивљачи. Планским мерама се предвиђа:

- развој ловног туризма;
- пошумљавање непродуктивног земљишта – у циљу формирања станишта за дивљач, ремиза;
- уређење и опремање ловишта.

Газдовање ловиштем ће се спроводити на основу важеће ловне основе и годишњих планова газдовања, којима ће се прописати и конкретне планске мере које ће имати за циљ заштиту, исхрану и коришћење дивљачи.

Пун економски капацитет ловишта ће се постизати добром прогнозом диманике развоја популације дивљачи, односно пројекцијом оптималног матичног фонда за сваку ловну годину уз уважавање реалног прираста, губитака и одстрела дивљачи.

4.3. ИНДУСТРИЈА

Индустрија општине послењих година остварује значајне развојне ефекте у погледу стабилизације и пораста производње. Расположиви природни потенцијали за будући развој индустрије су:

- откривена, активна и још неиспитана налазишта нафте и природног гаса,
- глина као сировина за индустрију грађевинског материјала,
- термална вода као минерална вода и геотермална енергија,
- пољопривредна производња као сировинска основа.

Развој индустрије и малих и средњих предузећа представља основни стратешки приоритет општине. Реализација овог приоритета захтева претходне активности локалне самоуправе на успостављању одговарајућег развојног амбијента:

- стварање услова за привлачење домаћих и страних инвестиција и за директне контакте са потенцијалним инвеститорима, како би се искористиле развојне шансе и омогућило формирање радних зона, бизнис инкубатора, индустријских паркова или слободних зона,
- унапређење и изградња потребне инфраструктуре за развој индустрије и малих и средњих предузећа (индустријске и радне зоне, саобраћајна, енергетска, комунална и друга инфраструктура),
- развој инструмената за финансијску потпору успостављањем гарантних и развојних фондова, система субвенционирања, одговарајућих кредитних линија и сл.,
- обезбеђење потребне логистике за реализацију конкретних развојних програма и пројеката локалне самоуправе и појединачних инвеститора /предузетника,
- обезбеђење институционалне и финансијске подршке пројектима развоја малих и средњих предузећа који омогућавају бржи раст запослености и повећање дохотка локалног становништва.

Овако постављени развојни приоритети индустрије захтеваће и одређене интервенције у смислу стварања одговарајућих просторних услова за реализацију програма развоја.

У том смислу потребно је обезбедити простор за:

- проширење индустријске зоне "Север" у Кањижи
- проширење индустријске зоне "Запад" у Кањижи
- обезбеђење услова за улагања у greenfield инвестиције (површине у власништву локалне самоуправе у Кањижи),
- обезбеђење услова да улагања у greenfield инвестиције у Хоргошу (безцаринска зона у Хоргошу),
- индустријску зону у Мартоношу (greenfield инвестиције),
- обезбеђење услова за улагање у brownfield инвестиције у Кањижи,
- формирање радних зона у свим месним заједницама у складу са локалним условима.

Поред индустрије, развој малих и средњих предузећа представља стратешки приоритет општине како због стварања услова за брже запошљавање и пораст прихода локалног становништва, тако и због потреба и могућности активирања локалног сировинског потенцијала и квалификоване радне снаге. Посебан значај ова предузећа имају у смислу стабилизације услова привређивања у општини, пре свега због њихове високе флексибилности у односу на промене захтева тржишта.

У том смислу за развој МСП потребно је:

- обезбедити стимулативне мере економске политике, усмерене пре свега ка производњи,
- обезбедити услове за добијање повољних инвестиционих кредита од стране комерцијалних банака,
- обезбедити адекватне услове и подршку за пласман производа и услуга МСП на домаћем и страном тржишту,
- обезбедити одговарајуће просторне услове за развој МСП у свим насељима општине.

4.4. ТРГОВИНА, УГОСТИТЕЉСТВО, ЗАНАТСТВО

У свим насељима потребно је развијати капацитете за задовољавање основних, свакодневних потреба становништва у области трговине, занатства и угоститељства. Мрежу капацитета намењених снабдевању и услугама треба развијати у складу са критеријумом учесталости њиховог коришћења: капацитете намењене задовољавању свакодневних потреба становништва развијати у складу са просторном дистрибуцијом становништва, капацитете намењене повременом или изузетном коришћењу развијати у централној насељској зони и у зонама највеће концентрације становника и посетилаца.

5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА

Према Програму стратешких циљева развоја туристичке делатности општине Кањижа и анализи могућих области развоја туризма, у планском периоду ће се развијати следећи видови туризма: здравствено-рехабилитациони и рекреативни, наутички, риболовни, ловни, сеоски, конгресни, културни и манифестациони, спортско-рекреативни и транзитни туризам.

Здравствено-рехабилитациони и рекреативни туризам развијаће се даљом изградњом и активирањем отворених садржаја везаних за коришћење термалне воде (аqua парк, отворени базени, трим стазе....). Рекреативни туризам све више добија на популарности у свету, тако да се и у бањи Кањижа очекује пораст броја корисника овог вида туризма (spa и wellness програми).

Бања Кањижа остаје покретач развоја туризма општине и дефинисана је као бањско туристичко место националног значаја. План развоја бање заснован је на анализи пословања у претходном периоду и искоришћености постојећих капацитета. Процењује се да би бања Кањижа у планском периоду требало да има 600 постеља, те је планирано проширење капацитета у фазама.

Уз унапређење здравствено-рехабилитационог и рекреативног туризма, потребно је уредити град Кањижу као бањски град према Студији "Кањижа-бањски град".

Наутички туризам **треба** развијати упоредо са ревитализацијом реке Тисе, док ће се риболовни туризам развијати на риболовним подручјима отвореног типа - Тиса, каналски систем Тиса-Палић и затвореног типа - рибњаци, језера.. Крајњи циљ развоја риболовног туризма општине Кањижа је организовано довођење туриста-риболоваца (пре свега иностраних) на најбогатије риболовне воде или ревице

општине, где се гарантује улов рибе уз адекватну накнаду (Тиса, ревер Мале Тисе, Велебит, акумулација Адорјан, Канал-Палић, Капетански ритови итд.).

Ловни туризам ће бити један од најатрактивнијих делова туристичке понуде општине Кањижа, будући да је већи део подручја општине погодан за лов. Добра материјална основа, бројност дивљачи и дуга традиција лова представљају добре предуслове за даљи организован развој ловног туризма који треба да буде окренут како иностраном, тако и домаћем тржишту.

Поред функционалних целина основних облика туризма на води: наутичког, риболовног и ловног, на водама општине је могуће и потребно је организовати многе друге туристичко-рекреативне активности, које се третирају као допунски садржаји основним облицима.

Сеоски туризам има најмању традицију на подручју општине, али су могућности за његов развој веома велике. Развој сеоског туризма представља активирање постојеће материјалне базе (у селима и на салашима), кадровско и организационо оспособљавање становништва за пружање туристичких услуга смештаја, исхране и понуде садржаја у простору. Сеоске архитектонске вредности општине Кањижа одликују се изразитим специфичностима, где се истичу очувани салашаи, сеоске куће, цркве, ветрењаче. Ови објекти, уобличени у туристички производ, биће предмет интересовања савременог туристе.

Конгресни туризам има делимично остварене предуслове, али се понуда у овој области мора подићи на виши ниво. Поред стварања материјалних услова за организовање конгреса, саветовања и семинара (смештајни капацитети, погодне сале за састанке, ниво опремљености објеката за међународне конгресе, веће комуникационе могућности), потребно је радити и на организовању пратећих програма за учеснике конгреса који ће на адекватан начин представити вредности општине Кањижа.

Излетнички туризам ће имати велике перспективе, с обзиром на природне погодности општине и нарастајуће потребе становништва у урбаним срединама за кратким и квалитетним боравцима у природи. У случају добре организације и атрактивног садржаја излетничког облика туризма (уз добру пропаганду и маркетиншку афирмацију) оне могу бити код одређених случајева туристичке тражње веома атрактивне, те и основни мотив укључења у туристичка кретања, међутим то истовремено повлачи за собом и обавезе улагања у уређење и опремање ових туристичких локалитета општине Кањижа.

Културни и манифестациони туризам је добро развијен у општини. Овај потенцијал је као туристички производ још увек недовољно искоришћен, па ће се у планском периоду створити предуслови за унапређење овог вида туризма. Коришћење културно историјских споменика као мотива туристичких потреба све више ће се имплементирати у туристичку понуду.

Транзитни туризам је везан за потребе корисника аутопута Е-75 и граничног прелаза Хоргош.

Заштићене делове природе је могуће посебним програмом укључити у програме развоја туризма, са посебним акцентом на реку Тису, цветање реке Тисе и природно станиште тиског цвета на територији.

У оквиру еколошког туризма одвијаће се следеће активности:

- посматрање птица—"bird watching" (колонија заштићених чапљи итд.), фото сафари,
- јахање, вожња бициклима, стручно и научно упознавање и проучавање природних вредности, скупљање лековитог биља, печурака и друго.

Спортско-рекреативни облик туризма подразумева обезбеђење услова за:

- организоване или слободне активности на води: веслање, кајакарење, мотонаутика, једрење у чамцу или на дасци, рекреативно пливање, итд,

- активности везане за спорт и рекреацију у природи: бициклизам, џогинг, коњички спорт, хиподром,
- спортско-рекреативне активности везане за затворене просторе (хале, спортске дворане, сале за физичко васпитање...).

За развој овог облика туризма неопходно је обезбеђење потребних специјализованих простора и објеката, који ће се користити као допуна садржаја боравка у основним облицима туризма, и као самосталне активности, са напоменом да материјална база и инфраструктура треба да тежи организовању националних и међународних спортско-туристичких такмичења и манифестација у општини Кањижа.

За развој туризма значајно је креирање бренда Кањиже ("Кањижа – бањски град"). Примарне активности су: преокретање слике о Кањижи и околним насељима, креирање позитивне слике о подручју и постизање жељене економске користи за његову популацију, пословање и акције.

Кањижа треба да формира бренд базиран на туризму, конгресима и догађајима који ће бити потпомогнут и другим основама брендинга места, као што су наслеђе, архитектура и визуре, обележја насеља, гостољубивост, познати становници, начин живота и забавни садржаји.

Табела 4: Планирани облици туризма општине Кањижа

Облик туризма	Локалитети
Здравствено-рекреативни туризам	- Бања Кањижа - „Зелено" село Велебит - Кањижа - марина; - Мартонош, Адорјан - сидриште
Транзитни туризам	- Хоргош – локалитети на аутопуту Е-75
Ловни туризам	- Ловишта на простору Општине Капетански рит, језеро Велебит, мале Пијаце, Хоргош
Спортско-рекреативни туризам Излетнички туризам	- Језеро Велебит - Хоргош - Мартонош - Салаши...
Пословни, конгресни туризам	- Кањижа
Сеоски туризам	- Могућ у свим сеоским насељима
Културно-манифестациони туризам	- Кањижа - Хоргош - Трешњевац
Туризам посебних интересовања, Еко-туризам	Обале Тисе (Тиски цвет), Ревир, Мале Тисе-Кањижа; кубници Адорјан; Селевњске пустаре

6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА

6.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Путни-друмски саобраћај³

Основна концепција путне-друмске инфраструктуре је успостављање и изградња нових капацитета (обилазница државних путева II реда бр. 111 и бр. 119 око насеља Кањижа и Хоргош), као и изградња деонице на основном путном правцу ДП бр. 24, Суботица –

³ Називе и бројеве државних путева ускладити са новом Уредбом о категоризацији државних путева

Горњи Брег који пролази кроз простор општине Кањижа. Набројани капацитети би побољшали повезаност овог простора са окружењем, као и експлоатационе услове у оквиру остваривања веза са сировинским залеђем.

У оквиру планског подручја изградњом државног пута I реда бр. 24 ван урбаних простора насеља, као саобраћајни капацитет вишег хијерахијског нивоа, својом изграђеношћу ће нудити висок ниво саобраћајне услуге, као и висок ниво безбедности у остваривању веза између региона. Траса овог државног пута I реда је установљена и верификована кроз План вишег реда (ПППН ИК на основном путном правцу ДП бр. 24 "Банатска магистрала").

Ауто-пут Е-75 (ДП I реда бр. 22) граница Мађарске – Хоргош – Суботица и даље ће представљати саобраћајни капацитет овог простора, који ће пружати саобраћајне услуге највишег хијерахијског нивоа. Овај саобраћајни капацитет кумулише саобраћај ка даљем окружењу и на њега се надовезују остали путеви овог простора у затворени систем саобраћајница различитог хијерахијског нивоа.

Државни пут I реда бр. 22.1 ће и даље бити важан сегмент путне мреже високог хијерархијског нивоа, који пролази кроз општински простор, као значајан друмски капацитет алтернативан ауто-путу и међуопштински повезни пут. Формирањем нове општинске саобраћајне матрице се у потпуности побољшава веза између насеља, насеља са окружењем и насеља са сировинским залеђем. Будући развој саобраћајних капацитета у оквиру овог простора потребно је усмерити на изградњу/реконструкцију сегмената саобраћајне мреже, који ће подићи квалитет веза са окружењем, на нивоу рационалног улагања у ове капацитете.

Операционализација концепције у домену путног-друмског саобраћаја представља и изградња обилазнице око општинског центра Кањиже, како би се елиминисао транзит ван урбаног простора, односно како би се минимизирали негативни утицаји на животну средину посебно у светлу афирмације Кањиже као бањског центра европског ранга. Реализације изградње обилазнице захтева испуњавање саобраћајно - економских услова јер ова инвестиција тражи ангажовање већих финансијских средстава. Такође, концепција измештања транзитних токова из насеља подразумева и дефинисање алтернативних праваца државних путева кроз изградња ДП II реда бр. 119.3, за који је утврђена траса. У каснијој фази реализације саобраћајне концепције је и изградња обилазнице ДП бр. 119 око насеља Хоргош.

Поред изградње горе наведених капацитета и стратешких одређења у домену друмског саобраћаја за плански хоризонт, кроз задржавање свих изграђених саобраћајних капацитета и њихово уклапање у нову саобраћајну матрицу овог простора и окружења, потребно је истражити и могућност за функционално повезивање државних путева и железничких пруга суседних општина (Кањижа, Чока, Нови Кнежевац, Кикинда), а посредно региона Баната и Бачке у светлу попречног повезивања новог коридора "Банатске магистрале" и ауто-пута Е-75 са свим општинама у окружењу. Изградњом коридора "Банатске магистрале", проблем "избегавања" ауто-пута Е-75 би добио посебну димензију, јер би привучени саобраћај новим путним капацитетом знатно погоршао садашње стање транзитних токова у насељима (Кањижа, Нови Кнежевац, Чока) кроз које пролазе алтернативне саобраћајнице ауто-путу (ДП II реда бр. 24, 111, 112, 119 и 123) Овакав стратешки приступ би захтевао изградњу новог моста преко Тисе (друмског или друмско-железничког), реконструкцију постојећих државних путева а неопходно би било обухватити га кроз регионални ПП.

У погледу путне мреже локалног нивоа, као реализација стратешких циљева, намеће се изградња општинских путева, који по функцији буду оправдани, у зависности од економских ефеката који ће се том изградњом постићи.

У планском периоду предвиђена је реконструкција и изградња следећих општинских (локалних) путева и то:

Л-1. Прикључење на ДП бр. 22.1 – Мале Пијаци-Велебит-прикључење на ДП бр. 119.3

- Л-2. Граница општине (Шупљак) – Мале Пијаце–Мали Песак– прикључак на ДП бр. 119
- Л-3. Прикључење на ДП бр. 119 (ка Хоргошу) - Мартонош–Дудов пут–прикључење на ДП бр. 119 (ка Кањижи)
- Л-4. Прикључење на ДП бр.119 – Адорјан – железничка станица
- Л-5. Железничка станица – Трешњевац – прикључење на ДП бр. 24
- Л-6. Прикључење на ДП бр. 24 – Долине - Ором
- Л-7. Прикључење на Л-6 - Тотово Село
- Л-8. Граница општине (ка Бикову) – Ором – прикључак на ДП бр. 24,
- Л-9. Прикључење на Л-8 - Ново Село
- Л-10. Кањижа – Зимоњић
- Л-11. ДП бр. 22.1 – Салаши Фодор – Л-1.

Некатегорисану путну мрежу је потребно унапредити кроз реализацију стратешких одређења оптимизације мрежа атарских путева на начин минимизирања заузимања пољопривредног зељишта, уз довођење нивоа нултог пута у границе прихваљивости.

Као врло значајна планско-саобраћајна и безбедносна мера је минимизирања броја прелаза преко пруге у нивоу, уз оптимизацију извршења транспортног рада код убирања летине.

Стратешко одређење је изградња међунасељских путева, како би се минимизирале трајекторије међунасељског комуницирања.

Железнички саобраћај

Пошто се планира изградња реконструкција и модернизација железничких капацитета (пруга и постројења) на простору општине Кањижа, потребно је претходно урадити саобраћајно-техничко–технолошке студије, које ће дефинисати активности у оквиру реконструкције и модернизације, у складу са условима и нормативима из Закона о железници ("Службени гласник РС", бр. 18/2005).

Водни саобраћај

Генерална концепција водног саобраћаја подразумевала би укључивање потенцијала пловног пута реке Тисе у прерасподелу бруто транспортног рада на нивоу општине, преко интегралног повезивања са ЛЦ-ом у Сенти. Досадашњи удео овог вида саобраћаја у домену привреде и туризма се мора превазићи изградњом капацитета у виду путничког пристаништа (локална лука) и прихватног објекта наутичког туризма. За имплементацију потребних садржаја у Кањижи, у оквиру обале Тисе, постоје одлични просторни и хидролошки услови. Такође, у оквиру акваторије реке Тисе, у зони Кањиже, задржаће се и речни гранични прелаз, који је потребно адекватно опремити за наредни период, када се очекује повећан обим саобраћаја пловним путем реке Тисе.

Ваздушни саобраћај

Ваздушни саобраћај је на простору општине Кањижа присутан преко летишта које је регистровано за ултралаке ваздухоплове и налази се у близини насеља Зимоњић. Стаза је травната, одговарајућих димензија. Летиште се користи за спортско-туристичке активности, што се планира и у планском периоду.

Немоторни саобраћај

Развој немоторног саобраћаја овог простора предвиђа формирање и развој капацитета пешачко-бициклических кретања (кроз дефинисање коридора међународне бициклическе стазе уз Тису – цикло коридор 11⁴ EuroVelo - европска мрежа бициклических рута, међунасељских бициклических стаза ("Панонска осмица"))

⁴ Cap du nord - Les lacs finlandais - Helsinki - Tallin - Tartu - Vilnius - Varsovie - Cracovie - Kosice - Belgrade - Skopje - Thessaloniki - Athens

пешачких и бициклических стаза унутар насеља и локалитета – бања, рекреативни садржаји у приобаљу), као начин за стимулисање оваквих видова кретања. Немоторна кретања, осим што не утичу на погоршање еколошких параметара, доприносе смањењу негативних утицаја саобраћаја и побољшању "суживота" брзог моторног саобраћаја и урбаних целина што је и препорука која произилази из Атинске повеље ЕСУ (1998).

У наведеном контексту, неопходно је извршити истраживање могућности за имплементацију бициклических стаза ван насељених места. Ако се за то исказу одговарајући захтеви бициклическе стазе могуће је градити у оквиру коридора државних и општинских путева.

6.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА

6.2.1. Снабдевање водом

У складу са стратешким опредељењима, снабдевање водом највишег квалитета оствариће се развојем регионалног система водоснабдевања (у овом случају регионални систем горње Тисе), из којег ће се снабдевати становништво насеља општине Кањиже, као и само они технолошки процеси, у којима је неопходна вода највишег квалитета. Дугорочно посматрано, решење водоснабдевања треба тражити у формирању централног постројења за комплетан третман воде, са базирањем на ресурс подземних вода и – или речне воде Тисе и изградњи магистралних повезних ценовода до свих насеља општине.

Да би се донеле кључне одлуке у ком правцу да се врши дугорочно планирање развоја водоснабдевања са аспекта обезбеђења квантитета и квалитета воде за пиће, неопходно је сагледати хидрогеолошке и хидродинамичке параметре на ужој и широј локацији, као и одређене параметре који карактеришу квалитет воде за пиће.

До тада, даљи развој водоснабдевања развијаће се у правцу који је сада у функцији, уз повећање броја црпних бушотина на постојећим или новим извориштима са изградњом појединачних уређаја за дотривање квалитета воде по захтеваним критеријумима, уз почетно испитивање оправданости оваквог система третмана сирове воде на неколико пилот постројења у мањим насељима и изградњом резервоара воде у два већа насеља - Хоргош и Кањижа. У насељима Кањижа и Хоргош, планира се усвајање изравнања континуалне производње воде бунарских водозахвата и дисконтинуалне потрошње током дана (из дистрибутивне мреже) путем резервоара. Ови објекти омогућују мање капацитете водозахвата и кондиционирања.

Елиминацију или редукцију појединих параметара из састава воде за пиће, које не одговарају Правилником утврђеним граничним вредностима, треба спровести путем објеката и опреме за кондиционирање вода. У садашњем тренутку, једине мере кондиционирања су дезинфекција (активна мера) и испирање мреже (пасивна мера).

У циљу добијања поузданих података за реалну карактеризацију подземних вода, и доношење одлука у вези потребног пречишћавања, треба у будуће спровести опширнија испитивања квалитета вода, у обиму који законски прописи означавају као периодичне или у виду анализе за нове водозахвате, на свим локацијама изворишта.

Досадашњим анализама сирове воде која се црпи, дошло се до начелних сазнања да је састав и карактер подземних вода из слојева, који се експлоатишу на територији општине веома променљив, квалитет воде показује извесне варијације по локацијама, али и унутар појединих локација током времена. Закон о хигијенској исправности воде за пиће у нашој земљи је чак по неким параметрима и строжији од прописаних Директива ЕУ, те поједини делови општине са својим извориштима задовољавају веома строге законске максимално дозвољене концентрације материја у питкој води, док, на извориштима у другом делу општине анализе сирове воде показују незадовољавајући квалитет. Оцена квалитета воде у односу на прописану хигијенски исправну воду за пиће, указују на садржај гвожђа и амонијака изнад максимално допуштене концентрације на свим локацијама, а арсена на одређеним локацијама.

Уколико се на основу претходног истраживања установи да на постојећим насељским локацијама изворишта нема могућности за бушење нових бушотина, то ће захтевати формирање нових изворишта, што представља значајније и дуготрајније кораке у техничком и финансијском смислу.

У наредној табели дате су укупне предвиђене потребе становништва и индустрије Кањиже за водом, одређене на основу броја становника, прикључености на водоводне системе и норме потрошње за пројектовани период до 2027. г. (ВОС)

Висококвалитетне Воде ($10^6 \text{ m}^3/\text{год.}$)	Индустрија ($10^6 \text{ m}^3/\text{год.}$)	Укупно ($10^6 \text{ m}^3/\text{год.}$)
5,1	1,1	6,2

Извор: Водопривредна Основа Србије, 2002.

Иако се иде на рационализацију потрошње и максималну штедњу подземних ресурса питке воде, потребно је извршити проширење постојећих изворишта са неколико бунарских водозахвата због континуалног пропадања извесног броја бунара, а како би се остварио потребан резервни капацитет.

У наредном периоду смањиваће се специфичне потрошње воде у домаћинствима, политиком реалних цена воде, мерењем утрошка воде и мерама планске рационализације потрошње. Норма потрошње за становништво ће бити на нивоу од 120 л/стан./дан до 150 л/стан./дан, што је у већини случајева мање од данашње норме за становништво. Не предвиђа се потрошња воде преко 150 л/стан./дан, јер ће се увођењем економске цене воде знатно изменити понашање потрошача. Предложене су следеће норме потрошње које су у оквиру норми потрошње које егзистирају у земљама ЕУ:

- Градови (насеља) између 10.000 - 20.000 становника 140 л/стан. дан,
- Насеља између 5.000 - 10.000 становника 130 л/стан. дан,
- Насеља са мање од 5.000 становника 120 л/стан. дан.

Ради рационализације коришћења висококвалитетне воде за пиће и заштите исте од непотребног расипања, потребно је на минималну меру свести губитке на водоводној мрежи. Процес рационализације коришћења питке воде се може спровести, осим на већ поменуте начине:

- смањењем броја дефеката заменом и реконструкцијом дотрајале водоводне мреже
- увођењем што бољег система мерења како би се открила места настанка губитака, и
- едукацијом – дизањем свести потрошача: сталним информисањем, рекламама, наградним играма које организују водоводи, јавним дискусијама, продајним изложбама опреме за уштеду и посебно
- политиком цена која штити од непотребног расипања овог природног блага и друго.

У свим решењима комплексних водопривредних система, која користе воду највишег квалитета - снабдевање становништва увек има приоритет при расподели воде на кориснике.

Неопходно је хитно санирати и ревитализовати постојеће стање објеката и опреме водоводне инфраструктуре, како квалитет испоручене воде за пиће не би угрожавао здравље становништва. У том циљу, треба преиспитати "прелазна решења" и, тамо где је то рационално, допунити их одговарајућим објектима. Постојећа водоводна мрежа у насељима се задржава, са делимичном реконструкцијом на деоницама које не задовољавају планске потребе.

Трасе дистрибутивних цевовода полагаће се, генерално поред постојећих путева, где су услови за изградњу и каснију експлоатацију повољни. За правилно функционисање и рад цевовода у експлоатационим и прелазним режимима, пројектом предвидети потребан број типских објеката: пумпне станице, резервоари, шахтови за испуст и испирање, шахтови за смештај ваздушних вентила, пролази испод пруга, путева, пролази испод водотокова, мерно-регулациони објекти.

Снабдевање водом у оквиру рубних предела насеља и атару, као и тамо где нема могућности за снабдевање водом преко водоводне мреже, биће решено индивидуално, путем бушених бунара.

Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације, чиме ће се обезбедити вишеструка употреба захваћане воде, очување и заштита водних ресурса како од загађења, тако и од прекомерне експлоатације и исцрпљивања појединих издани.

Снабдевање технолошким водом је могуће из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу воде пре и у току експлоатације или из водотокова.

На целој територији општине потребно је пројектном документацијом обухватити замену делова цевовода који су изграђени од неадекватног цевног материјала: поцинк-челични материјал и азбестцемент. То су углавном цевоводи који су положени пре 30 до 40 година, тј. стара водоводна мрежа где су цевни материјали и водоводне арматуре дотрајали, услед корозије начети рђом и крти, те се дешавају чести дефекти који изазивају неконтролисана губитке воде из водоводне мреже и могу се окарактерисати и као потенцијално опасни на здравље људи. Уједно су ови цевоводи неодговарајућег пречника, немају потребне хидрауличке параметре којима би било омогућено одговарајуће снабдевање водом.

Пошто је основни циљ и мото водоснабдевања да се квалитет питке воде доведе на што виши степен, са што мањим губицима у водоводној мрежи због рационализације потрошње висококвалитетне воде из дубоких водоносних слојева, један од основних пројеката треба да буде замена дотрајалих уличних цевовода и кућних прикључних цевовода са водомерима и потребним арматурама са новим цевоводима, од савремених материјала.

6.2.2. Одвођење и пречишћавање вода

Површинске воде, природни и вештачки водотокови изложени су перманентној деградацији, упуштањем отпадних индустријских и насељских вода. Зато се ове воде морају прихватити и одвести до реципијента. На простору Кањиже развијаће се сепарациони канализациони системи, којима ће се посебно одводити фекалне отпадне воде, а посебно атмосферске отпадне воде.

Основни задатак канализационог система је потпуна хидротехничка санитација урбаних простора. Фекални канализациони системи треба да прикупе и одведу ван територије све отпадне воде формиране при употреби и коришћењу. Канализациони системи су у врло уској вези са водоснабдевањем и представљају функционалну и органску целину са њим. Због тога се канализациони системи морају развијати упоредо са развојем система водоснабдевања.

Индустријске отпадне воде решаваће се, по потреби, посебним системима. Зависно од врсте и типа загађене воде, вршиће се њихово претходно пречишћавање кроз предтретман, па ће се тек онда ићи на заједничко пречишћавање са санитарном и атмосферском отпадном водом.

Услови предтретмана индустријских отпадних вода треба да:

- заштите здравље особља које ради на одржавању канализационих система;
- заштите канализациони систем и објекте на њему;
- заштите процес пречишћавања отпадних вода на централном уређају;
- обезбеде одстрањивање из индустријских отпадних вода материје, које се мало или никако не одстрањују на централном уређају за пречишћавање отпадних вода, а које могу угрозити захтевани квалитет вода реципијента.

Пре упуштања отпадних вода у реципијент предвиђа се њихово пречишћавање на централним постројењима за пречишћавање отпадних вода (ППОВ). Карактер реципијента предвиђа, односно захтева висок степен пречишћавања. После

пречишћавања на уређајима за пречишћавање отпадних вода, пре испуштања у реципијент, концентрација појединих загађујућих материја у ефлуенту мора задовољавати услове које прописује надлежно водопривредно предузеће.

Капацитет ППОВ-а мора бити усклађен са демографским растом и планираним повећањем индустријских капацитета, што је неопходно анализирати и документовати одговарајућом студијом.

У том смислу, у Кањижи и Хоргошу предстоји проширење капацитета постојећих пречистача, као резултат пораста степена изграђености канализационог система и све већег броја прикључених корисника.

У наредном периоду следи даља изградња канализационих колектора у Хоргошу и Кањижи, као и почетак изградње у осталим насељима општине. Обзиром да у осталим насељима општине не постоји изграђена јавна канализациона мрежа, иста ни не може да се гради без започињања активности на изградњи уређаја за пречишћавање отпадних вода, како је дефинисано водопривредном основом.

Мања насеља, туристички локалитети и центри, као и викенд зоне, проблем одвођења отпадних вода решаваће преко компактних мини уређаја за биолошко пречишћавање.

Где год је могуће треба користити тзв. групне системе, којима се једним ППОВ пречишћавају отпадне воде из више оближњих насеља, повезаних магистралним колекторима са одговарајућим КЦС (канализационим црпним станицама).

Развој атмосферске канализације има задатак заштите урбанизованих површина унутар насеља и индустријских погона од плављења атмосферским водама. Кишну канализацију треба конципирати за меродавне услове (временски пресек, урбанизованост простора, рачунска киша итд.), а етапно реализовати тако да се изграђени делови рационално уклапају у будуће решење.

За насељена места на територији општине Кањижа неопходно је сагледати проблематику и израдити техничку документацију – пројекте отворене каналске мреже, потребних црпних станица и осталих објеката (устава, пропуста и др.). Пројектима треба детаљно приказати снимљена постојећа стања, као и решења која ће омогућити брзо и ефикасно одвођење воде до ободних канала око насељених места или реципијента.

У насељима општине Кањижа, постојећа мрежа отворених канала ће се ширити у складу са потребама, са уливима у најближе потоке, канале и депресије путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала (потока). За атмосферске отпадне воде са зауљених и запрљаних површина (бензинске пумпе исл.), треба предвидети одговарајући третман на сепаратору уља и таложнику. Садржај уља у тертираној води не сме бити већи од 0,1 mg/l, а суспендованих материја од 35 mg/l.

Приликом израде плана, који евентуално предвиђа израду концепта атмосферске канализације, потребно је претходно дефинисати укупне количине упуштених вода и сходно томе, уз консултацију надлежних органа водопривреде, проценити могућност прихвата предвиђених количина. У случају да су процењене количине упуштених вода веће од оних на које су димензионисани делови каналске мреже у које се предвиђа упуштање, потребно је предвидети могућност реконструкције (повећање протицајног профила и сл). Без обзира на евентуалну потребу реконструкције са надлежним водопривредним предузећима, потребно је уговорно решити прихват прикупљених вода.

У случају да се у неки од канала у склопу система за одводњавање предвиђа упуштање атмосферских вода прикупљених са било које површине, потребно је имати у виду да се могу упуштати само чисте воде и евентуално технолошке, које морају бити пречишћене, без таложљивих или муљевитих материја (пливаћуји предмети, амбалажа,

делови хране, тешки метали, разна уља и течности за моторе и сл.) ради обезбеђења и одржавања II класе квалитета воде у каналу односно крајњем реципијенту.

За технолошке отпадне воде потребно је предвидети предтретман код сваког загађивача пре упуштања у канализацију, као и пречишћавање на пречистачу пре упуштања у мелиорациони канал, тако да упуштена вода задовољава класу квалитета воде:

- БПК₅ ср. дневни до 25 mg/l
- ХПК до 125 mg/l
- суспендоване материје до 35 mg/l
- укупан азот (N) до 15 mg/l
- укупан фосфор (P) до 2 mg/l
- масти и уља (етарски екстракт) до 0,1 mg/l
- штетне и опасне материје у складу са Правилником о опасним материјама у водама ("Службени гласник СРС", бр. 31/82)

Забрањено је упуштати у потоке, мелиорационе канале, баре или реке било какве воде, осим атмосферских и условно чистих расхладних вода, које по Уредби о категоризацији вода одговарају II класи. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у канале и реке, морају се обавезно комплетно пречистити (примарно и секундарно) до траженог степена квалитета.

Изливи атмосферских и пречишћених вода у мелиорационе канале морају бити изведени тако да се спречи деградација и нарушавање стабилности косина канала.

Објекте за прикупљање и третман атмосферских и санитарно-фекалних односно технолошких вода потребно је радити строго одвојено.

Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим правилницима, који обрађују ове услове а нарочиту пажњу треба посветити сигурној и трајној заштити подземних и површинских вода.

6.2.3. Хидротехничке мелиорације (одводњавање и наводњавање)

Одводњавање потенцијално плодних, слабо дренираних земљишта, услов је за побољшање структуре искоришћавања површина у сврхе проширења и повећања пољопривредне производње. Изградња хоризонталне цевне дренаже на површинама под системима са каналском мрежом, представља виши ниво обезбеђености од утицаја штетног дејства сувишних вода, нарочито на равним површинама, које се карактеришу минималним отицајима површинских вода. У таквим случајевима, упоредо са радовима на изградњи цевне дренаже, поставља се питање доградње, реконструкције и усклађивања каналске мреже са новонасталим захтевима о одвођењу сувишних вода са парцеле и испуњењу критеријума о спречавању секундарних појава као што је салинизација земљишта.

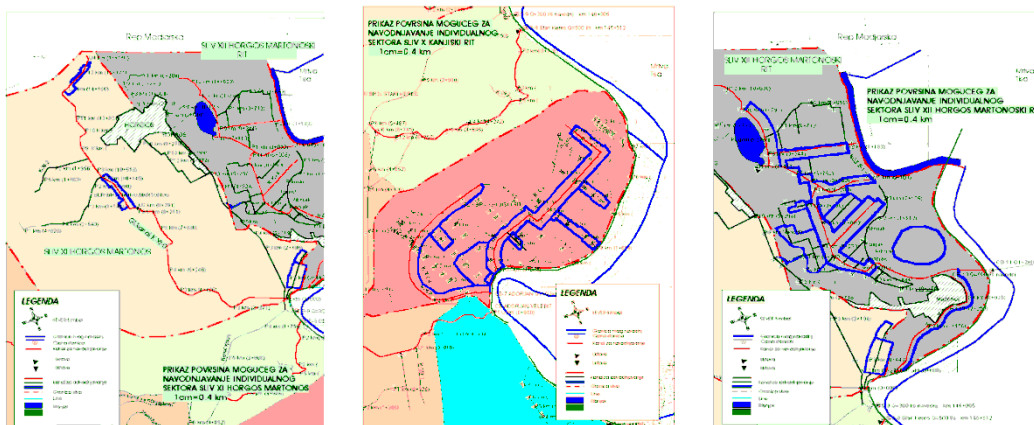
Полазиште за техничка решења у домену хидротехничких мелиорација је ревитализација постојећих мелиорационих система и постепено смањење садашњег заостајања Србије у домену наводњавања изградњом нових система на земљиштима највиших бонитетних класа. Будући системи се планирају као интегрални мелиорациони системи (одводњавање, наводњавање, заштита од спољних вода), са свим мерама хидротехничких и агротехничких мелиорација. Системи за одводњавање реализују се тако да се уклапају у решења интегралног уређења простора, при чему се води рачуна о потреби касније доградње и система за наводњавање.

Критеријум за оцену погодности земљишта за наводњавање узима у обзир три параметра:

- рељеф терена,
- могућност довода воде и
- квалитет замљишта.

За задовољавање потреба у води на ширем простору од стране разних корисника, граде се регионални вишенаменски хидросистеми. На територији Кањиже делимично је реализован део Хидросистема "Северна Бачка", и то подсистем "Тиса-Палић", заједно са краком до водотока Чик и Криваја. Овај подсистем се састоји од следећих главних целина:

- црпна станица "Адорјан"
- канал ЦС "Адорјан" - ЦС "Велебит"
- црпна станица "Велебит"
- Брана Велебит са акумулацијом
- црпна станица "Ором"
- канал ЦС "Ором" - разделна грађевина – језеро Палић
- канал разделна грађевина – водоток Чик (у изградњи).

Карта 1: Приказ површина могућих за наводњавање по сливним подручјима на територији општине

Хидросистем је једним својим делом изграђен за крајњу фазу ($15 \text{ m}^3/\text{s}$) која одговара потребама потпуно изграђеног система, а другим делом је опремљен према потреби прве фазе изградње ($5 \text{ m}^3/\text{s}$). Намена хидросистема је претежно за наводњавање, али и за потребе допуне недостајућих количина воде језера и акумулација, потребе водоснабдевања становништва и индустрије, узгоја риба, рекреације, туризма и др. Тренутно се систем веома мало користи, иако представља економски веома вредан потенцијал развоја.

Планиране активности на одржавању већ изграђених мелиорационих система на подручју (чишћење од замуљења и растиња и евентуалне реконструкције постојећих канала), омогућиће двонаменско коришћење постојећих система, односно и за потребе наводњавања.

Воде, које служе за наводњавање земљишта, морају бити одговарајућег квалитета. Предност код наводњавања имају земљишта повољнијих класа погодности за наводњавање, уз уважавање социјалних и еколошких чинилаца. У зависности од карактеристика земљишта и режима подземних вода, наводњавање, по правилу, треба да је у спрези са одводњавањем и општим уређењем мелиоративног подручја. Обезбеђеност коју је потребно постићи код наводњавања је око 80-85%.

Посебну пажњу треба поклонити ревитализацији и бољем коришћењу постојећих система за наводњавање. Окосницу раста површина под системима за наводњавање чине регионални водoprивредни системи чији ће се фазни развој по фазама интензивирати у наредном периоду. Приоритет припада површинама ближим већим природним водотоцима, изграђеној основној каналској мрежи (ДТД).

Нови системи за наводњавање, градиће се на земљиштима I, II, IIa, IIIa и IIIb класе погодности за наводњавање. Предвиђа се да ће се највећи део система изградити применом вештачке кише као начина наводњавања (преко 90%) површина.

Наводњавање капањем примењиваће се у вишегодишњим засадима (воћњаци и виногради), и то искључиво новопроектованим. Површински начин (браздама, преливањем) биће заступљен на мањим поседима локалног наводњавања, а субиригација у долинама већих река, нарочито на оним деловима алувијалних равни (ритова) који су под утицајем успора на тим рекама.

Регулација водно-ваздушног режима земљишта на изграђеним системима за одводњавање, подразумева одређену реконструкцију отворене каналске мреже, уградњу хоризонталне цевне дренаже и примену одређених агро-педомелиоративних мера (подривање, калцификација, опескивање, крточна дренажа и др...), као и примена наводњавања увођењем у системе за одводњавање, што подразумева одређену реконструкцију каналске мреже ради двоаменске функције и инсталисање кишних уређаја и пумпних станица за наводњавање.

Ради праћења ефеката изграђених објеката обавезно треба предвидети бољу организацију и методе праћења. Мисли се на изградњу нове мреже пијезометара, нову мрежу кишомерних пунктова, као и уградњу водомерних летава ради евидентирања водостаја дуж главних канала система за одводњавање.

Према плановима и програмима развоја надлежног водопривредног предузећа, предвиђено је унапређење водопривредних делатности и активности на простору општине Кањижа и то:

- Кудељно језеро треба третирати као могућу акумулацију за задржавање воде за наводњавање и увести је у систем за одбрану од унутрашњих вода.
- Мртва Тиса "Ђала" искористиће се као водозахват за наводњавање Мартоношког рита у већој мери него до сада.
- Изградња ретензије за пријем поплавног таласа на главном каналу Хоргош-Мартонош по Главном пројекту реконструкције канала Хоргош-Мартонош.
- Изградња црпне станице на ушћу канала Хоргош-Мартонош по главном пројекту реконструкције канала Хоргош-Мартонош.
- Оспособљавање главног канала Адорјан-Велебит за функцију наводњавања на деоници општине Кањижа пројектовањем и изградњом система за наводњавање.
- Решавање адекватног одвођења употребљених вода из рибњака Капетански рит.

6.2.4. Регулација водотокова и заштита од ерозије

Река Тиса је у прошлости регулисана. На територији државе она је оспособљена за спровођење прорачунских количина вода и за потребе пловидбе. Као резултат природних процеса долази до одређених неминовних промена у морфологији корита реке. На делу изграђених регулационих грађевина ток воде је сигуран и поуздан. Међутим постоје још деонице где регулациони радови нису у пуној функцији, или је постојеће физичко стање постојећих објеката неодговарајуће. Стога је и даље нужно и неопходно регулационим радовима обезбедити потпуну сигурност течења воде у свим режимским условима без изазивања штетних последица по корито реке, по објекте за одбрану од поплава и за огромну материјалну вредност, која се налази на брањеном простору.

Ерозијом земљишта је угрожено више привредних грана и области: водопривреда, пољопривреда, шумарство, саобраћај и комунална инфраструктура и др. Потребно је извршити санирање и довођење у исправно функционално стање, као и извршити ревитализацију радова и објеката који служе за заштиту од ерозија. У склопу антиерозионог уређења територије, основни интерес водопривреде се састоји у заштити водопривредних објеката од наноса. Због тога се, при разматрању антиерозионих мера за потребе водопривреде, мора водити рачуна, с једне стране, о степену угрожености појединих објеката, а с друге стране, о степену осетљивости објеката на засипање наносом. Степен угрожености објеката од наноса зависи од количине наноса која пристиже до објекта, односно, од величине сливног подручја и стања ерозионих процеса. Степен осетљивости појединих објеката на засипање наносом зависи од тога колико нанос угрожава основну функцију објеката, као и од чињенице да ли су наносне насlage привременог карактера (као у регулисаном речном кориту), или сталног карактера (у акумулационом басену).

При разматрању критеријума за избор приоритета антиерозионих радова на заштити водопривредних објеката, треба имати у виду следеће чињенице:

- 1) значај објеката за водопривреду,
- 2) степен угрожености објеката од наноса,
- 3) степен осетљивости функције објеката на засипање наносом, и
- 4) старост објеката или планирано време изградње објеката за будуће објекте.

Антиерозионо уређење обухвата радове и мере за заштиту од ерозије и бујица и контролу наноса на разматраном простору. Ови радови и мере могу се разврстати на:

- 1) биолошке мере (пошумљавање, мелиорације шума, мелиорације пашњака и ливада и затрављивање);
- 2) биотехничке мере (изградња зидова против спирања, контурних ровова, градона, тераса и др.);
- 3) техничке мере (бујичарске зидне преграде, рустикалне преграде и др.);
- 4) административне антиерозионе мере (прописи којима се регулишу обавезе корисника да антиерозионо газдују поседом).

Обезбеђење најповољнијих и најцелисходнијих техничких, економских и еколошких решења антиерозионог уређења једног подручја састоји се у оптималној комбинацији биолошких, биотехничких и техничких радова, уз адекватну примену мера за заштиту животне средине и административних антиерозионих мера. Примена појединих категорија антиерозионих мера зависи од конкретних услова посматраног локалитета - геоморфолошких, геолошких и педолошких услова терена, стања вегетације, метеоролошких и хидролошких фактора и др.

Флувијална ерозија представља једну компоненту комплексних речних процеса, који се одигравају под утицајем природних и антропогених фактора. Отуда је логично да се заштита од флувијалне ерозије третира у оквиру уређења водотока. Контрола флувијалне ерозије има двоструки ефекат: спречавањем бочне ерозије корита постиже се, с једне стране, заштита обала и приобаља, а с друге стране, зауставља се улаз материјала из рушевних обала у речно корито и тиме онемогућава формирање наносних наслага, које смањује пропусну моћ корита.

Да би се проблематика флувијалне ерозије решила, потребно је површине заштитити биолошким интервенцијама, затрављивањем, пошумљавањем, и др. За контролу течења у водотоцима предложена је изградња брана и преграда. Ова концепција би омогућила, осим уређења сливова и водотока и умањења штетног деловања и многоструке користи за привредни развој овог региона.

Што се тиче еолске ерозије, мере заштите од овог феномена (ветрозаштитни и пољозаштитни појасеви и агротехничке мере) спадају у домен пољопривреде и шумарства. Међутим, заштита од еолске ерозије може бити и у интересу водопривреде, у случају када се у близини подручја интензивне ерозије ветром налазе водопривредни објекти (акумулације, регулисана речна корита, иригациони канали и др.).

Основни задатак водопривреде би се састојао у детерминисању свих водопривредних објеката који могу бити угрожени еолском ерозијом, као и у разради концепције њихове заштите.

6.2.5. Заштита од спољних и унутрашњих вода

Велике варијације водостаја реке Тисе чине подручје општине Кањижа веома зависним од високих водостаја. Наиме, нешто више од 1/3 површине општине се налази испод нивоа велике воде реке Тисе. У циљу заштите од утицаја великих вода, изграђен је систем за одбрану од поплава. Од водопривредних објеката за заштиту од штетног дејства спољашњих вода на територији општине Кањижа, налази се део насипа прве одбрамбене линије и то на техничкој деоници Д.13.1 – државна граница – Адорјан од km 155+377 до km 133+400.

- Укупна дужина деонице је 21,977 km и леви насип Кереша 7,5 km
- Реконструисани део насипа на 1% велику воду уз Кереш на левој обали од km 0+000 до km 2+155.....2,155 km

- Нереконструисани део насипа уз Кереш на левој обали.....5,345 km

Ова техничка деоница са својим одбрамбеним насипима штити од поплаве 6.400 ha земљишта као и насеља: Кањижа, Мартонош и Хоргош. Техничке и физичке карактеристике насипа су непосредно након велике воде реке Тисе из 1970 године значајно побољшане. Тренутно стање објеката на одбрамбеном систему од великих вода пружа поуздану сигурност за воде реке Тисе са учесталашћу појаве једном у 100 година. Овај систем за одбрану од поплава предпоставља и спровођење ефикасних мере на управљању и одржавању.

Постојећи одбрамбени насипи дуж обала Тисе чине трајно решење заштите територије општине Кањижа од поплава вода, тако да је у наредном периоду нужно постојеће делове система одржавати у пројектованим елементима, као и отклањати евентуална оштећења облога насипа од утицаја таласа и леда.

У зони насипа према одредбама Закона о водама, по круни, у косинама и у ножици није дозвољена изградња било каквих објеката, који предвиђају укопавање у тело насипа тј. нису дозвољени никакви грађевински радови, који задиру у геометрију насипа чиме би се довела у питање његова стабилност и функционалност као одбрамбеног објекта, који штити општину Кањижа од штетног дејства високих вода Тисе. У зони од 100 m у брањеној зони насипа према брањеном подручју, као и у зони од 60 m од краја небрањене косине (небрањене ножице) насипа према реци, није допуштена изградња било каквих објеката, укопавање цеви, засецање постојећег покровног слоја и слично сем према датим условима (насипање терена и сл.). Предвиђени објекти у наведеној зони морају бити такви да се за време њихове изградње и каснијег функционисања не наносе оштећења на водопривредним заштитним објектима. Такође, према Закону о водама није дозвољена садња било каквог зеленила у овој зони (осим шумског заштитног појаса), пошто би то могло да угрози функционалност одбрамбене линије. У небрањеном појасу тј. у подручју између минор корита реке Тисе и насипа прве одбрамбене линије није дозвољена изградња стамбених објеката. За планирање било каквих објеката у брањеној и небрањеној зони насипа потребно је од надлежног предузећа затражити водопривредне услове, сагласности и дозволу.

Под унутрашњим водама на подручју, подразумевају се површинске воде настале од падавина и подземне воде. Ради одржавања оптималног режима на подручју, врши се одводњавање (евакуација) сувишних вода са изграђеним системима за одводњавање који се састоје од различитих хидротехничких објеката, као што су: канали, црпне станице, уставе, бране и акумулације, мостови, пропусти и др.

Одводњавање површинских вода обавља се каналском мрежом, која се састоји од детаљне каналске мреже и великих дренажних канала. Свако сливно подручје има своју црпну станицу.

6.2.6. Заштита вода

Основни задатак у области заштите вода је заштита квалитета вода до нивоа да се оне могу користити за потребе корисника са највишим захтевима у погледу квалитета вода. У наредном периоду, предузеће се мере заштите ресурса пијаћих вода као националног богатства, које ће се користити искључиво за водоснабдевање становништва. Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва, морају се предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите изворишта вода од случајног или намерног загађивања. Ово се у првом реду односи на потребу увођења зона санитарне заштите и опште санитарно уређење изворишта, систематску контролу и адекватну службу за реализацију постављених циљева.

У циљу заштите вода и водних ресурса, забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама.

За технолошке отпадне воде потребно је предвидети предтретман код сваког загађивача као и пречишћавање на постројењу пре упуштања у реципијент, тако да упуштена вода задовољава II класу квалитета воде.

Пречишћене санитарно-фекалне отпадне воде и технолошке воде се могу упуштати у реципијенте (отворене канале) с тим да задовољавају следећи квалитет воде:

- БПК₅ ср. дневни до 25 mg/l
- ХПК до 125 mg/l
- суспендоване материје до 35 mg/l
- укупан N до 15 mg/l
- укупан P до 2 mg/l
- масти и уља (етарски екстракт) до 0,1 mg/l
- штетне и опасне материје у складу са Правилником о опасним материјама у водама.

У циљу постепеног смањења загађења вода и довођења свих деоница водотока у планском периоду до 2028. године у прописану класу предвиђа се:

- 1) смањење емисије суспендованог и органског загађења из концентрисаних извора који су обухваћени програмом за око 90%,
- 2) свођење емисије тешких метала на вредности прописане стандардима ефлуента,
- 3) свођење емисије токсичних органских супстанција на вредности нормиране квалитетом ефлуента и
- 4) оплемењивање малих вода.

Забрањено је упуштати у мелиорационе канале, баре или водотоке било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода које по Уредби о категоризацији вода одговарају II класи. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у канале, морају се обавезно комплетно пречистити (примарно и секундарно) до траженог степена квалитета.

Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим правилницима који обрађују ове услове а нарочиту пажњу треба посветити сигурној и трајној заштити подземних и површинских вода.

Квалитет токова подземних вода заштити реконструкцијом и рекултивацијом постојећих депонија око насељених места на територији Општине.

6.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

6.3.1. Електроенергетска инфраструктура

На простору обухваћеном Планом постоји изграђена преносна и дистрибутивна мрежа, коју је у циљу квалитетног и поузданог снабдевања електричном енергијом потрошача потребно ревитализовати и обезбедити двострано напајање.

Потрошачи на територији општине Кањижа снабдевају се електричном енергијом из постојеће трафостанице ТС "Кањижа", 110/35/20 kV напонског преноса. Ова трафостаница напаја и трафостаницу 35/10 kV "Хоргош". Трафостаница ТС "Кањижа", 110/35/20 kV је лоцирана у јужном делу насеља Кањижа и везана је у 110 kV прстен Кањижа-Суботица-Б.Топола-Србобран-Сента. Трафостаница је грађена тако да могу да се уграде два трафоа снаге по 31,5 MVA, али су тренутно уграђена два трафоа снаге 20 MVA и 31,5 MVA.

Трафостаница 35/10 "Хоргош" напаја се са ТС "Кањижа", 110/20/35 kV, 35 kV далеководом и има резервно напајање са ТС "Сента", 110/35 kV. Грађена је за снагу од 2x4 MVA, али је у садашњем тренутку инсталисана снага од 4+2.5 MVA.

На територији општине Кањижа налазе се 110kV далеководи, ДВ бр. 160/2 Кањижа - Сента 1, ДВ бр. 160/3 Кањижа-Суботица 3 и ДВ бр. 135/2 Суботица 3-граница-Сегедин.

Насеља у општини Кањижа напајају се путем 20kV извода из ТС 110/20 kV "Кањижа", сем насеља Ором, Долине, Ново Село, дела катастарске општине Мале Пијаце и дела катастарске општине Хоргош.

Насеља Ором, Долине и Ново Село се напајају путем 20 kV извода "Ором" из ТС 110/20 kV "Суботица 1", а делови катастарских општина Мале Пијаце и Хоргош се напајају путем 20 kV извода "Бачки Виногради" из ТС 110/20 kV "Палић". У случају потребе резервно напајање за ова насеља обезбеђено је из ТС 110/20 kV "Кањижа".

Изузев мањег дела насеља Хоргош, остатак насеља и гранични прелаз се напајају са 10 kV напонског нивоа.

Према поставкама планског решења, предвиђа се пораст потрошње електричне енергије у сваком од појединих насеља, туристичким локалитетима и викенд зонама у обухвату Плана, посматрано у целини.

Повећањем потрошње електричне енергије постојећих потрошача, домаћинства и индустрије, и изградњом предвиђених туристичко-рекреативних садржаја и кућа за одмор, повећаће се оптерећење постојећих дистрибутивних трафостаница, те је потребно повећати инсталисане снаге трафостаница реконструкцијом постојећих и изградњом нових трафостаница. Од посебне је важности предвидети све потребе у инсталисаној снази и обезбедити их благовремено, како не би дошло до преоптерећења дела мреже и појединих трафостаница, а самим тим до кварова и прекида у снабдевању електричном енергијом.

Напајање електричном енергијом на простору обухваћеном Планом обезбедиће се из трафостаница 110/20 kV, "Кањижа", са инсталираним капацитетима енергетских трафоа од 2x31,5 MVA и из нове трафостанице ТС "Хоргош" 110/20 kV у непосредној близини ТС 35/10 kV "Хоргош". ТС 35/10 kV "Хоргош" ће се реконструисати у 20 kV разводно постројење.

Од трафостанице 110/20 kV, "Кањижа" планиран је 110 kV прикључни далековод за планирану трафостаницу ТС "Хоргош" 110/20 kV, о од постојећег 110 kV далековода Сента-Кањижа за ТС "Нови Кнежевац" 110/20 kV у Новом Кнежевцу.

На делу простора општине Кањижа планиран је 400 kV преносни далековод Кикинда-Суботица.

Напајање насеља општине Кањижа вршиће се са 20 kV напонског нивоа, преко дистрибутивних трафостаница и 20 kV преносне мреже. Електроенергетска мрежа ће бити углавном надземна, на бетонским и гвоздено-решеткастим стубовима. У деловима насеља где је планирано вишепородично становање, радне зоне, централни садржаји и спортско-рекреативне површине, мрежа ће се у потпуности каблirati. Поправљање квалитета испоруке и напонских прилика у мрежи решаваће се локално по потреби, изградњом нових средњенапонских и нисконапонских објеката. Градиће се углавном монтажном бетонске, зидане и стубне трафостанице. Највећи број трафостаница градиће се у радним зонама и подручјима где је планирано становање. У деловима насеља где су планиране радне зоне и где постоји ваздушна средњенапонска и нисконапонска мрежа, мрежу је потребно каблirati.

Средњенапонски 35 kV водови прећи ће на 20 kV напонски ниво, а трафостанице 35/10 kV и 35/20 kV задржаће се као 20 kV разводна чворишта.

Целокупну 10 kV мрежу потребно је реконструисати за рад на 20 kV напонском нивоу.

Изградњом нових трафостаница 20/0,4 kV напонског преноса и реконструкцијом постојећих 10/0,4 kV обезбедити довољно капацитета за све потрошаче.

6.3.2. Гасоводна инфраструктура

План развоја гасоводне инфраструктуре на предметном подручју је изградња разводних гасовода и МРС за снабдевање гасом насеља Мали Песак, Ором, Ново Село и Долине.

Гасификација ових насеља извешће се изградњом разводних гасовода и прикључењем на најближу гасоводну инфраструктуру, према условима и сагласности од власника гасовода, који ће према расположивом капацитету и положају гасовода одредити на који ће се гасовод планирани потрошачи прикључити и на ком месту.

Планира се изградња разводног гасовода од СГС Мартонош запад до места прикључења разводног гасовода за насеље Хоргош на магистрални гасовод МГ-06.

Нафтоводна инфраструктура и минералне сировине

Са аспекта експлоатације енергетских извора (нафте, природног гаса и термоминералних вода), предметни простор потребно је планирати за истражне бушотине НИС-НАФТАГАСА, јер посматрани простор северне Бачке спада у **одобрени истражни простор** НИС-НАФТАГАСА на основу Решења Покрајинског секретеријата за рударство и минералне сировине истражни простор број 5069 и 5074. Сходно томе овај простор би требало резервисати за будуће истражне радове НИС-НАФТАГАСА у сагласности са датим површинама и динамиком реализације истраживања.

Према Плану геолошких истраживања НИС а.д. Нови Сад вршиће се рефлективна 2Д сеизмичка испитивања у обиму од 150km на простору у оквиру координата:

X= 5 080 000 – 5 095 000

Y= 7 410 000 – река Тиса

Евентуална изградња објеката који прате експлоатацију нафте и гаса (сабирни системи, приступни путеви и сл.), вршиће се на овом истражном односно експлоатационом простору.

Према Решењу Покрајинског секретеријата за рударство и минералне сировине на истражном простору број 5015, предузећу СЗР "ЦИГЛАР" из Малих Пијаца одобрена су геолошка истраживања опекарских глина, у Малим Пијацама, територија општине Кањижа.

Координате овог истражног простора су X1=5103450, X2=5103450, X3=5103750, X4=5103750, Y1=7415700, Y2=7416150, Y3=7416150, Y4=7415700.

Капацитет производње опекарске глине на годишњем нивоу износи 5000m³, што према билансним резервама век експлоатације износи 22,6 година.

6.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије

У наредном планском периоду потребно је стимулирати развој и коришћење обновљивих извора енергије, чиме ће се знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Енергетски производни објекти који користе обновљиве изворе енергије (биомаса, биогаз, геотермална енергија, соларна енергија) који ће ову енергију користити за сопствене потребе, а у случају већих капацитета вишак конектовати у јавну мрежу могу се градити у склопу радних комплекса, односно туристичких комплекса (геотермална енергија), како у насељима тако и ван, на основу урбанистичког пројекта.

Појединачни енергетски производни објекти већих капацитета који би користили биомасу и биогаз за производњу енергије, као и енергетски производни објекти који би користили сунчеву енергију и енергију ветра већих капацитета који ће произведену енергију конектовати у јавну мрежу, могу се градити ван насеља на основу урбанистичког плана.

Производне енергетске објекте, на пољопривредном земљишту, ван зона насеља, заштићених природних, културних вредности, шума и шумског земљишта, станишта, градити уз сагласност надлежног Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Биомаса

Простор општине Кањижа је претежно пољопривредни крај (са значајном количином био отпада), а енергетски потенцијал биомасе је концентрисан баш у отпацама од пољопривреде, шумске и дрвопрерађивачке масе (98 % отпаци од пољопривреде, 1,5% отпаци из шумске производње и 0,5% отпад из дрвопрерађивачких капацитета).

Коришћење термоминералних вода

Цео простор општине Кањижа представља истражни простор геотермалних вода. Геотермалне воде на подручју општине Кањижа могу се користити за:

- Производњу топлотне енергије за грејање објеката и припрему потрошне топле воде, производњу топлотне енергије за грејање стакленика и пластеника, сушење пољопривредних производа;
- За технолошке потребе;
- За рекреативне потребе.

Биогас

На простору општине Кањижа, с обзиром на повољност развоја сточарства, постоји могућност производње биогаза, првенствено за потребе снабдевања фарми сопственом енергијом.

Сунчева енергија

Повољни климатски услови и велики број дана са сунчаним интервалима пружају могућност коришћења сунчеве енергије, пре свега за добијање топлотне енергије и електричне енергије.

Енергија ветра

С обзиром на повољне правце, брзину и константност дувања ветра простор општине Кањижа представља перспективно подручје за искоришћавање енергије ветра за производњу електричне енергије.

За искоришћавање енергије ветра, поред неопходних климатских карактеристика (брзина, учесталост и правац ветра, геомеханичка својства терена, сеизмолошки аспекти), један од важних фактора је и постојећа путна и железничка инфраструктура и приступачност терена на ком се планира изградња ветроелектрана. Важан фактор је и покривеност територије средњенапонском и високонапонском мрежом и постојање трансформаторских станица и могућност прикључења на њих.

Такође важни критеријуми за одабир локација ветрогенератора су и:

- утицај на животну средину и биодиверзитет - неугрожавање флоре и фауне, избегавање градње у границама постојећих и планираних заштићених природних добара и других еколошки значајних подручја и у њиховој непосредној близини;
- довољна удаљеност од насеља и стамбених објеката како би се избегло повећање интензитета буке;
- довољна удаљеност од инфраструктурних објеката (електронских комуникационих мрежа и опрема, радарских, аеродрома, линијских инфраструктурних објеката и др).

Ограничења за изградњу ветроелектрана представљају:

- посебно заштићене природне вредности, миграторни правци птица, станишта, према условима надлежног Завода за заштиту природе,
- подручја насељених места,

- остало грађевинско земљиште (радне зоне, зоне туристичких садржаја и кућа за одмор...).

Зона ограничења за изградњу ветронератора (Реферална карта бр. 2) ће се прецизитати израдом урбанистичког плана за ветрогенератре у складу са прибављеним условима надлежних предузећа у току израде плана.

Начин прикључивања ветроелектрана на постојећу и планирану електроенергетску мрежу ће бити дефинисано кроз даљу урбанистичку разраду сваке поједине локације, а на основу услова надлежног предузећа (ЈП ЕМС и електродистрибуције).

Хидроенергија

Хидроенергију канала могуће је користити изградњом малих хидроелектрана на каналима или реконструкцијом постојећих водопривредних објеката уградњом турбина на водном земљишту. Мале хидроелектране се могу градити на постојећим водотоцима, на пољопривредном и водном земљишту, по правилима уређења и грађења дефинисаним овим Просторним планом, за делове територије за које није предвиђена израда урбанистичког плана.

6.3.4. Енергетска ефикасност

Један од пет основних приоритета, сагласно Стратегији развоја енергетике РС до 2015. год, је приоритет рационалне употребе квалитетних енергената и повећања енергетске ефикасности у производњи, дистрибуцији и коришћењу енергије код крајњих корисника енергетских услуга.

Нерационална потрошња енергије је, у највећој мери, последица значајног коришћења енергије, посебно електричне, у домаћинствима и јавним и комерцијалним делатностима, првенствено за потребе грејања.

Повећање енергетске ефикасности потребно је разматрати, не само као начело и циљ, већ и као велики потенцијални извор енергије.

Основни циљ је повећање енергетске ефикасности у секторима зградарства, индустрије, саобраћаја и комуналних услуга, што је и у економском интересу, од значаја за заштиту животне средине, а све у контексту одрживог коришћења и очувања природних ресурса.

У циљу истог потребно је:

- детаљно сагледавање стања потрошње енергената (према структури и врсти енергетских услуга) у секторима индустрије, саобраћаја, зградарства и комуналних услуга);
- побољшање постојећег и даљи развој система даљинског грејања, развој гасоводне мреже, која ће омогућити супституцију коришћења електричне енергије и класичних фосилних енергената;
- пројектовање нових енергетски ефикасних зграда и реконструкција постојећих уз поштовање принципа енергетске ефикасности;
- утврђивање ефеката мера које се спроводе у погледу рационалне употребе енергије;
- унапређење и развој статистичких података и енергетских индикатора за праћење енергетске ефикасности;
- замена класичних сијалица тзв. штедљивим;
- оснивање подстицајних фондова за реализацију програма и пројеката енергетске ефикасности на локалном нивоу;
- унапређење технолошког нивоа индустријских предузећа;
- обнова возног парка.

6.4. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

Садашњи развој електронске комуникационе инфраструктуре није на нивоу који би задовољио све потребе грађана и привреде. У наредном периоду, у области комуникационих система, неопходно је увођење дигиталне технологије, како за нове објекте, тако и замена постојећих аналогних комуникационих система, тј. аналогних телефонских централа, довољног капацитета, којим ће се омогућити неопходно укидање двојничких и инсталација дигиталних (ISDN и HDSL) телефонских прикључака.

Проширење комуникационих система реализоваће се осим проширењем главних комуникационих система и путем инсталирања истурених претплатничких степена, где концентрација корисника то захтева.

Дигитализацију је потребно извршити на свим нивоима, што подразумева и увођење оптичких каблова у месне мреже и до крајњих корисника. Дигитализацију и проширење комуникационих система пратиће и проширење транспортне мреже, засноване на постојећим и новим оптичким кабловима и системау преноса најсавременије дигиталне технологије.

Оптичке кабловске везе се планирају дуж свих планираних саобраћајних коридора свих нивоа, као и у коридорима постојећих саобраћајница, у трасама постојеће електронске комуникационе мреже, у сврху реконструкције постојећих кабловских веза, повећања капацитета, као и обезбеђења приступне мреже до базних станица мобилних комуникација.

У складу са плановима развоја, планиране су оптичке кабловске везе виших нивоа од Кањиже до Суботице, Новог Кнежевца и Сенте.

У области приступних мрежа користиће се оптички, симетрични и коаксијални каблови, бежични приступ, системи са вишеструким коришћењем каблова и комбинација наведених медијума.

Изградњом антенских система и базних станица мобилне комуникације по плановима развоја надлежних предузећа омогућиће се рад овог система електронских комуникација на целом планском подручју.

С обзиром на брз развој електронског комуникационог система, као и услове које буде диктирала нова технологија развоја система мобилних комуникација, нове локације базних радио-станица и радио-релејних станица биће одређиване у складу са овим Планом, односно урбанистичким плановима за подручја Плана где су исти прописани, као и плановима развоја надлежних оператера, уз задовољење законских и техничких прописа за ту врсту објеката.

Радио-дифузни систем засниваће се такође на дигиталној технологији, што на простору обухвата Просторног плана подразумева замену постојећих уређаја емисионих система.

За пријем и дистрибуцију сателитских и земаљских радио и ТВ програма, у свим насељима потребно је изградити кабловски дистрибуциони систем. Према савременим техничким стандардима, кабловски дистрибутивни систем (КДС) је вишенаменски широкопојасни телекомуникациони систем намењен, како дистрибуцији радио и ТВ сигнала, тако и пружању широкопојасних интерактивних, тј. двосмерних сервиса корисницима.

Изградња електронске комуникационе инфраструктуре на простору Општине вршиће се у складу са овим Просторним планом и плановима развоја, односно условима надлежних предузећа.

6.5. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Изградња комуналних објеката и уређење комуналних површина ће се вршити на дефинисаним просторима одређене намене, а у складу са потребама и условима и нормама који дефинишу одређену област (гробља, водозахват, УПОВ, паркови, заштитно зеленило и др). На истим површинама ће се вршити изградња и пратећих садржаја неопходних за несметано функционисање садржаја.

Општина Кањижа је, заједно са општинама Суботица, Мали Иђош, Сента, Чока и Бачка Топола потписала споразум о формирању региона, са регионалном депонијом на територији општине Суботица. За предметни регион израђен је и План управљања отпадом којим су дефинисане све активности везане за регионално депоновање отпада са територије ових општина, потребан број трансфер станица и др., као и План управљања отпадом на територији општине Кањижа. Предлаже се изградња трансфер станице на локацији садашње општинске депоније у К.О. Мартоношу, која се мора предходно санирати и рекултивисати (реферална карта бр. 1 и 3).

За постојећу депонију комуналног отпада неопходно је израдити радни план са програмом мера и динамиком прилагођавања рада за период до 31. децембра 2012. године, у складу са чланом 96. Закона о управљању отпадом. Према наведеном Закону, члан. 97, Јединица локалне самоуправе дужна је да у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона изради попис неуређених депонија на свом подручју, а у року од две године изради пројекте санације и рекултивације неуређених депонија, на које сагласност даје Аутономна Покрајина Војводина. Попис неуређених депонија неопходно је да садржи податке о локацији, просторним и геометријским карактеристикама, врстама и количинама одложеног отпада, рокове њихове санације и рекултивације, као и друге податке од значаја за утврђивање и спровођење пројеката.

Третман отпада животињског порекла

Одлагања сточних лешева треба вршити у складу са Стратегијом управљања отпадом односно Законом о ветеринарству.

У погледу решавања проблематике третмана отпада животињског порекла, Закон о ветеринарству прописује систем који обухвата обавезе локалне самоуправе као и свакога ко својим радом ствара отпад животињског порекла.

Третман отпада животињског порекла у складу са овим Законом, подразумева нешкодљиво уклањање лешева животиња и других отпадака животињског порекла до објеката за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по друге животиње, људе или животну средину.

У изузетним случајевима лешеве животиња се закопавају или спаљују на сточном гробљу или јами гробници (лешеве кућних љубимаца, лешеве животиња у неприступачним подручјима и они који су сврстани у другу категорију у случају избијања нарочито заразних болести) у складу са важећим Правилником о утврђивању мера раног откривања и дијагностике заразне болести трансмисивних спонгиоформних енцефалопатија, начину њиховог спровођења, као и мерама за спречавање ширења, сузбијање и искорењивање ове заразне болести.

Начин нешкодљивог уклањања животињских лешева је дефинисан на основу Правилника о начину нешкодљивог уклањања и искоришћавања животињских лешева и Правилника о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице.

7. ПРОПОЗИЦИЈЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА

7.1. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Поштовањем одговарајућих прописа и усклађивањем са директивама ЕУ у области заштите животне средине, обезбедиће се успостављање и реализација свих активности које су у складу са принципима одрживог развоја. Одрживи развој представља непрестани процес усклађивања друштвеног, економског, културног (и урбаног) развоја са потребама и ограничењима животне средине кроз сарадњу свих интересних и друштвених група.

Стратешко опредељење просторног развоја општине Кањижа је усмерено у контексту рационалног коришћења природних ресурса, реализације режима заштите природних добара и заштите и унапређења природних и радом створених вредности животне средине.

У циљу развоја општине Кањижа, у складу са принципима одрживог развоја, предвиђене су мере и активности за санацију, заштиту и унапређење квалитета природних ресурса и реализацију режима заштите природних и културних добара.

У циљу заштите природних ресурса од загађења, у планском периоду предвиђене су следеће мере:

- Формирање локалног регистра извора загађивања на територији Општине;
- Формирање заштитног зеленила уз канале, саобраћајнице, у оквиру пољопривредног земљишта, око радних зона, фарми, комуналних и других објеката, на око 2% територије општине, ради побољшања микроклиматских услова и повећања укупне шумовитости Општине;
- Очување и унапређење шумског фонда с обзиром на малу шумовитост читаве Општине;
- Снабдевање свих насеља водом највишег квалитета;
- Водоснабдевање индустријских капацитета уз увођење процеса рецикулације;
- Изградња канализационог система у свим насељима у Општини и омогућење адекватног функционисања постојећих ППОВ у Кањижи и Хоргошу, као и прикључење осталих насеља на заједнички уређај за пречишћавање отпадних вода из насеља;
- Заштита изворишта за водоснабдевање;
- Контролисана примена хемијских средстава заштите и агромера у области пољопривреде;
- Санација и рекултивација напуштених депонија комуналног отпада и сточног гробља и осталих деградираних простора;
- Рекултивација земљишта деградираног након завршетка експлоатације опекарске глине;
- Одлагање животињских лешева и ветеринарских конфискаата у складу са Законом о ветеринарству;
- Поступање са опасним материјама спровести у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09) и подзаконским актима;
- Селектирање отпада на извору и увођење рециклаже као процеса смањења количине отпада за депоновање;
- Укључење Општине у систем регионалног депоновања комуналног отпада на основу Споразума о сарадњи Општине и изградња регионалне депоније у Суботици;
- Реализација Општинског плана управљања комуналним отпадом, у складу са Регионалним планом управљања комуналним отпадом за предметни регион.

Концепција одлагања комуналног отпада је усаглашена са принципима Стратегије управљања отпадом и смерницама Студије просторног размештаја регионалних депонија и трансфер станица на територији АП Војводине (ЈП "Завод за урбанизам Војводине", 2006.).

Третман и одлагање комуналног отпада на основу утврђених принципа ће се одвијати на регионалном нивоу, што ће се позитивно одразити на квалитет земљишта на територији општине. Одлагању отпада треба да предходи одвојено сакупљање отпада ради његовог смањења (кабастог, опасног и рециклабилног), а након укључења у систем регионалног одлагања извршиће се и затварање, санација и рекултивација постојеће депоније и сметлишта.

Општина Кањижа је, заједно са општинама Суботица, Мали Иђош, Сента, Чока и Бачка Топола потписала споразум о формирању региона за регионалну депонију на територији општине Суботица. За предметни регион израђен је и План управљања отпадом којим су дефинисане све активности везане за регионално депоновање отпада са територије ових општина, потребан број трансфер станица и др. и Општински план управљања отпадом у Кањижи.

За постојећу депонију комуналног отпада неопходно је израдити радни план са програмом мера и динамиком прилагођавања рада за период до 31. децембра 2012. године, у складу са чланом 96. Закона о управљању отпадом. На делу предметне депоније, након рекултивације, формираће се трансфер станица за потребе општине Кањижа.

Одлагање сточних лешева ће се вршити у складу са Стратегијом управљања отпадом односно Законом о ветеринарству.

7.2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕЛА

Заштиту и уређење предела је потребно спроводити у складу са Европском конвенцијом о пределу. Управљања вредностима предела и физичке структуре насеља на подручју обухвата Плана подразумева:

- Очување предела и њиховог идентитета и унапређење предела и предеоне разноврсности;
- Постизање равнотеже између активности у простору и предеоних елемената ради минимизирања оптерећења на заступљене типове предела;
- Планирање привредног развоја на принципима одрживости у складу са предеоним одликама (регионалним карактером предела и физичком структуром насеља);
- Правремену и активну заштиту природних вредности, укључујући и фрагменте који тренутно нису под заштитом, а чија се заштита у будућности очекује, као и заштиту споменика културе и препознатљивих и вредних амбијената руралног и урбаног типа;
- Санацију и ревитализацију предела који су нарушени;
- Подстицање позитивних и минимизирање негативних утицаја кроз механизме управљања пределима;
- Промоцију, заштиту и одрживо коришћење природног и културног наслеђа и њихово повезивање у простору;
- Јачање и промовисање постојећих и креирање нових вредности у просторима од посебног значаја за развој (туристичка, културна подручја, пограничне области).

На простору обухвата Плана се могу издвојити *полуприродни* и *културни предели*, где се у оквиру културних разликују *рурални* и *урбани*, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора.

Карактеристичне *природне пределе* који се екстензивно користе, представља СРП "Селевењске пустаре", као и станишта дивљих биљних и животињских врста која је потребно очувати кроз заштиту укупног биодиверзитета. Заштиту биодиверзитета је могуће остварити кроз заштиту великог броја појединачних дивљих биљних и животињских врста и њихових станишта. Заштита, уређење и развој природе подразумева и смањење притисака на биодиверзитет кроз рационално коришћење природних и биолошких ресурса.

У оквиру *руралних предела* (аграрни предели и сва сеоска насеља) је потребно успоставити равнотежу између активности у простору и предеоних елемената ради минимизирања оптерећења на предео и постизања предеоно разноврсности. У том смислу је потребно очувати и заштитити рубна станишта, живице, међе, појединачна стабла, баре и ливадске појасеве, као и друге екосистеме са очуваном или делимично измењеном дрвенастом, жбунастом, ливадском или мочварном вегетацијом.

У оквиру аграрних предела је потребно ограничити ширење радних површина, забранити непланску експлоатацију минералних сировина, спроводити рекултивацију на деградираним површинама, фаворизовати аутохтоне врсте и формирати еколошке коридоре.

Развој руралних предела сеоских насеља, треба да се заснива на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела. Планским решењима је потребно омогућити: очување и унапређење карактеристичне структуре и слике руралних предела и очување архитектонског идентитета насеља. У том смислу заштитити и очувати највредније аутентичне пределе, локалне симболе, културно-историјске вредности, хармоничан однос изграђеног и отвореног простора, успоставити традиционалан начин коришћења обраде земљишта у функције предеоног диверзитета и очувати традиционалну архитектуру.

Развој *урбаног предела* (насеље Кањижа као општински центар) који је изложен бројним и конфликтним притисцима развоја, али и поседује значај за квалитет живота становништва, треба обезбедити кроз унапређење/очување слике и структуре урбаног предела и креирање позитивног архитектонског идентитета насеља.

Потребно је сачувати идентитет и структуру насеља, очувати и унапредити специфичан карактер делова насеља, обезбедити урбани ред, афирмисати културне вредности насеља и делова насеља, нове градске репере и подручја посебне атрактивности. Очувати и унапредити однос физичке структуре насеља, природних основа развоја и непосредног окружења и заштитити и афирмисати компоненте природе у насељу и јавне просторе.

У насељима на простору обухвата Плана, заштита биодиверзитета се заснива на стварању и одржавању зелених површина. Формирање система зелених површина насеља, доприноси повезивању природне средине са урбаним простором.

7.3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

На простору обухвата Плана су евидентиране просторне целине од значаја за очување биолошке разноврсности: заштићена подручја, подручја планирана за заштиту, подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности, станишта врста од националног и међународног значаја. На основу Уредбе о еколошкој мрежи Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 102/10), на предметном подручју је успостављена еколошка мрежа (утврђено еколошки значајно подручје и деонице еколошких коридора), као део еколошке мреже на територији АП Војводине, односно Републике Србије.

У оквиру заштите **заштићених подручја** на територији општине Кањижа (СРП "Селевењске пустаре", Парк природе "Камараш" и Споменик природе "Парк у Хоргошу"), која се штите на основу Закона о заштити природе ("Службени гласник РС" бр. 36/09, 88/10 и 91/10), потребно је спроводити мере над заштићеним подручјима у складу са актима о заштити.

У оквиру СРП "Селевењске пустаре" су установљена подручја са режимом II и III степена заштите као и заштитна зона у оквиру којих су забрањене активности које могу угрозити ово природно добро (изградња објеката осим у дозвољеној зони, прокопавање канала, изградња рибњака, отварање позајмиштва, уношење алохтоних

врста и др. активности које су прописане Уредбом о заштити СРП "Селевењске пустаре" "Службени гласник РС", бр. 37/1997). Парк природе "Камараш" је заштићен на основу општинске Одлуке о заштити ПП "Камараш" ("Службени лист општине Кањижа", бр 4/05), на основу које је заштићен као комплекс влажних станишта на тремеји Суботичко-Хоргошке пешчаре, лесне долине Тисе и алувијалне равни, стављањем под заштиту III категорије. Споменик природе "Парк у Хоргошу" заштићен је Одлуком СО Кањижа о заштити СРП.

Подручја планирана за заштиту представљају локалитети "Капетански рит" и "Горња Тиса".

Садржаје и активности наведених подручја треба планирати у складу са мерама заштите станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја.

На стаништима заштићених и строго заштићених врста од националног значаја "Обала Тисе код Мартоноша", "Обала Тисе северно од Кањиже", "Обала Тисе јужно од Кањиже", "Мртваја Ђала", "Канал Мадарас уз границу", "Фодор исток", "Јанкапушта и Галмбош", "Кунто", "Мали песак", "Хатут дуж", "Капетански рит север", "Капетански рит југ", "Капетански рибњак", "Акумулација Велебит", регистрована у бази података завода у складу са критеријумима *Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива* Број 110-00-18/2009-03 од 20.1.20010. ("Службени гласник РС", бр. 5/2010):

зобрањено је: мењати намену површина (осим у циљу еколошке ревитализације станишта), преоравати површине под природном вегетацијом, спроводити регулационе радове и отварати позајмиште на обали и уз обалу која представља станиште тиског цвета, уклањати травни покривач са површинским слојем земљишта, подизати ветрогенераторе, градити рибњаке, отварати површинске копове, мењати морфологију терена, привремено или трајно одлагати отпад и опасне материје, уносити инвазивне врсте биљака и животиња (списак врста у Образложењу);

неопходно је: ускладити постојећи режим вода са циљевима заштите станишта, обезбедити одрживо коришћење травних површина станишта за кошење и испашу у складу са капацитетом станишта (очување старих раса и сорти, обнова екстензивног сточарства и сл.), обнављати шумарке аутохтоних врста на одговарајућим ливадским стаништима до 20% покривности по парцели, односно до максималне величине појединачних површина до 0,05 ha, ускладити планске документе у газдовању шумама са очувањем заштићених врста путем сарадње корисника шума и Завода;

прибавити посебне услове заштите природе за следеће активности: изградња и реконструкција инфраструктуре и објеката, планирање рекреативних активности; уређење вода и остали мелиорациони радови; геолошка и друга истраживања; подизање ваншумског зеленила, сеча дрвореда, група стабала и шумица, крчење жбуња, паљење вегетације ливада, пашњака и трстика, као и ревитализацију станишта; формирање појилишта (копање јаме, бушење новог или обнављање запуштеног бунара), као и за подизање привремених објеката (надстрешнице и сл.).

СРП "Селевењске пустаре" представљају **подручје од међународног значаја за очување биолошке разноврсности** (део ЕМЕРАЛД мреже RS0000023, IPA подручје – значајно биљно подручје и део ИВА подручја Суботичка језера и пустаре RS002IBA – подручје значајно за птице). Локалитети под називом Северна Бачка II су, такође, значајно биљно подручје.

Суботичка језера и пустаре су део еколошки значајног подручја бр. 1. утврђено **Уредбом о еколошкој мрежи** 05 број 110-9411/2010-3 од 24.12.2010. ("Службени гласник РС" бр. 102/2010) које обухвата заштићена подручја СРП "Лудашко језеро", СРП "Селевењске пустаре", ПИО "Суботичка пешчара", ПП "Палић"; део подручја у поступку валоризације ради стављања под заштиту Капетански рит потенцијална подручја националне ЕМЕРАЛД мреже Суботичка пешчара, Палић, Лудашко језеро и Селевењске пустаре; IPA подручја Суботичка пешчара, Палић, Лудашко језеро и Северна Бачка II; део ИВА подручја Суботичка језера и пустаре и Рамсарско подручје Лудашко језеро.

Еколошки коридори су:

- Тиса и Киреш и њихов обалски појас (укључујући и заштићено подручје ПП "Камараш" као и станишта KAN01, KAN02, KAN03 и KAN04) - еколошки коридори од међународног значаја утврђени Уредбом о еколошкој мрежи,
- прекогранични еколошки коридори: погранични појас северно од СРП "Селевењске пустаре" и канал "Мадарас-Црвени крст" са приобалним ливадама и пашњацима које повезују постојећа и планирана заштићена подручја у Србији и Мађарској по принципу стварања Паневропске еколошке мреже.
- локални еколошки коридори: мелиоративни канали и планирани пољозаштитни појас од ПП Камараш до KAN04.

Основне мере заштите еколошких коридора подразумевају:

- очување и унапређење природних и полуприродних елемената еколошких Коридора на следећи начин:
- није дозвољена промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршћаци итд.) као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;
- обезбедити повезивање шумских станишта заштићених врста подизањем /обнављањем појасева високог зеленила;
- обезбедити повезивање слатинских и степских станишта заштићених врста очувањем постојећих ливада и пашњака уз еколошки коридор;
- обезбедити повезивање шумостепских станишта заштићених врста подизањем пољозаштитних појасева који садрже континуирани појас травне вегетације;
- стимулисати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета на простору еколошких коридора ван грађевинских подручја насеља;
- Очувати природни и блиско-природни изглед и облик обала и корита еколошких коридора у што већој мери;
- Успостављањем континуитета зелених површина чија структура подржава функције еколошког коридора, очувати и унапредити вегетацију приобаља еколошких коридора;
- урбане садржаје распоредити по принципу зонације којом се одређује минимална удаљеност објеката од еколошких коридора и намена простора унутар зоне дирекног утицаја на коридор.

У циљу јачања **прекограничне сарадње** АП Војводине у области заштите природе, у планском периоду посебан значај има кластер заштићених природних добара ПП "Палић", ПИО "Суботичка пешчара", СРП "Селевењске пустаре" и СРП "Лудашко језеро".

Неопходно је прибавити посебне услове заштите природе од Завода за заштиту природе приликом укрупњавања пољопривредног земљишта и пројектовања зелених појасева уз постојеће и планиране државне путеве и пруге.

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

7.4. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Културна добра су творевине материјалне и духовне културе, настале на простору општине Кањижа. Заштита културних добара подразумева очување свих карактеристика на основу којих је утврђено њихово културно својство. Услови заштите односе се на све категорије непокретних културних добара и односе се на конзервацију и презентацију већ истражених непокретних културних добара, као и истраживања угрожених локалитета и спречавање њиховог даљег урушавања.

Споменици културе

На подручју општине Кањижа као споменици културе утврђени су следећи објекти:

1. Српска православна црква "Арханђела Михајла", Кањижа, к.п.бр. 1029.
2. Српска православна црква "Светог оца Николе", Мартонош, ул. Петрић Радивоја бр. 15, к.п. бр. 233.
3. Српска православна школа, Мартонош, ул. Петрић Радивоја бр. 28, к.п. бр. 178.
4. Жељезничка станица Камараш, Камарашки пут бр. 1, К.О. Хоргош, к.п. бр. 16698.
5. Вила у Камарашу, Камарашки пут бр. 52 (48, 62), К.О. Хоргош, к.п. бр. 4074 (4079).
6. Каштел "Карас", непокретно културно добро од великог значаја, ул. Карасова, К.О. Хоргош, к.п. бр. 9337, 9338.
7. "Вигадо" у Народном парку у Кањижи, к.п. бр. 2777.
8. Магазин за жито, Мали Хоргош, К.О. Хоргош, к.п. бр. 9905.
9. Ветрењача у Орому, К.О. Ором, к.п. бр. 7937, 7938.

Добра која уживају претходну заштиту

Ствари и творевине за које се претпоставља да имају својства од посебног значаја за културу, историју и уметност, евидентирају се од стране установе за заштиту споменика културе и сматрају се добрима која уживају претходну заштиту.

Међуопштински завод за заштиту споменика културе из Суботице је евидентирао добра која уживају претходну заштиту на подручју општине Кањижа, како у насељима тако и у атарима. На евидентирана добра која уживају претходну заштиту примењују се исти услови и мере заштите као и за проглашена културна добра. Услове издаје надлежни завод за заштиту споменика културе.

Културна добра која уживају претходну заштиту су:

1. Просторна културно-историјска целина Кањиже.
2. Просторна културно-историјска целина Мартоноша.
3. Просторна културно-историјска целина Хоргоша.
4. Просторна културно-историјска целина Хоргош Камараша.
5. Значајни објекти ван Просторно културно-историјских целина, а у обухвату Просторног плана.

Значајни објекти ван Просторно културно-историјских целина у наведеним насељима, а који се налазе у осталим насељима у обухвату Просторног плана и представљају културна добра која уживају претходну заштиту су следећи:

Адорјан

Споменици културе:

1. Калварија, Адорјан, К.О. Адорјан.
2. Католичка црква, Адорјан, К.О. Адорјан, к.п. бр. 4872.

Велебит

Споменици културе:

1. Сеоска кућа, Велебит, К.О. Велебит, к.п. бр. 3558/23.

Долине

Споменици културе:

1. Дом културе "Златно класје", Долине, К.О. Ором, к.п. бр. 843.

Мали Песак

Споменици културе:

1. Сеоска кућа, Мали Песак, К.О. Мартонош, к.п. бр. 1915 (1515)

Мале Пијаце

Споменици културе:

1. Католичка црква, Мале Пијаце К.О. Мале Пијаце, к.п. бр. 2934.

Ором

Споменици културе:

1. Католичка црква, Ором, К.О. Ором, к.п. бр. 314.

Тотово Село

Споменици културе:

1. Католичка црква, Тотово Село, К.О. Трешњевац, к.п. бр. 1306/1.
2. Кућа са тремом, Тотово Село, К.О. Трешњевац, к.п. бр. 1306/1.

Трешњевац

Споменици културе:

1. Салаш "Дукаи", К.О. Трешњевац, к.п. бр. 3795, 3796.
2. Католичка црква, Трешњевац, К.О. Трешњевац, к.п. бр. 594.

Јавни споменици:

1. Спомен обележје на месту Сенћанске битке, К.О. Трешњевац, к.п. бр. 3468/2.

Археолошка налазишта

Табела 5: Археолошка налазишта

Р. бр.	Локалитет налазишта	Назив налазишта	Археолошко доба
1.	Кањижа	Рибарски трг	праисторија
2.	Кањижа	Културни центар	праисторија, Авари
3.	Кањижа	Керамика	Сармати
4.	Кањижа	Буџак	средњи век
5.	Мартонош	Одводни канал	Авари, Сармати
6.	Хоргош	Буџак	Авари
7.	Хоргош	Чонтпарт	средњи век
8.	Хоргош	Камараш	праисторија, Сармати
9.	Хоргош	Пречистач	праисторија
10.	Хоргош	Стара шума	праисторија, Авари
11.	Хоргош	Ибољаш	средњи век, Сармати, Авари
12.	Хоргош	Кишхоргош	средњи век
13.	Хоргош	Стуб 97	Сармати, Авари
14.	Хоргош	1 km	Сармати
15.	Хоргош	Кун халом	Сармати, хуни
16.	Хоргош	Васторок	Сармати, хуни
17.	Хоргош	Сич халом	праисторија, Сармати
18.	Хоргош	Маринка халом	праисторија, Сармати
19.	Хоргош	Кертец халом	праисторија, Сармати
20.	Хоргош	Фодор салаш	праисторија, Сармати
21.	Хоргош	Жабина хумка	Сармати
22.	Велебит	Никола Цигановић	праисторија
23.	Велебит	Никола Цигановић	Сармати
24.	Велебит	Парт	праисторија
25.	Велебит	Рибњак	праисторија
26.	Велебит	Фехерова хумка	срењи век
27.	Велебит	Капетански рит	Сармати, средњи век
28.	Адорјан	Шаргапарт	Сармати
29.	Адорјан	Шаргапарт	Авари
30.	Адорјан	Гробље	Средњи век
31.	Зимоњић	Грбави рукав	Средњи век
32.	Мале Пијаце	Капетански рит	Сармати
33.	Мале Пијаце	Циглана	Праисторија, Сармати, средњи век
34.	Мале Пијаце	Циглана	Сармати
35.	Мале Пијаце	Богарзо	насељење Мађара
36.	Мале Пијаце	Дупла хумка	праисторија, сармати
37.	Мали Песак	Велика хумка	средњи век
38.	Ново Село	Парт	средњи век

Археолошка налазишта на подручју општине Кањижа потврђују да насељавање на овим просторима задире у дубоку прошлост и да се од тог времена смењују разне културе одржавајући континуитет настањености овог простора до данас. У том смењивању било је периода интензивнијег насељавања и привременог замирања живота.

На свим археолошким налазиштима обавезно је да инвеститор, пре предузимања било којих грађевинских или земљаних радова, обезбеди стручни археолошки надзор. У случају посебно вредних налаза неопходно је извршити заштитна археолошка истраживања у непосредној зони налаза, уз учешће надлежног завода за заштиту споменика културе.

7.5. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

Основни циљ усаглашавања просторног развоја са потребама одбране је стварање услова за деловање цивилне заштите становништва, заштиту материјалних и природних ресурса у случају ратних дејстава.

Применом законске регулативе за планирање и уређење простора од интереса за одбрану земље стварају се просторни услови за функционисање цивилне заштите становништва.

За простор који је предмет израде предметног Плана, нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље, коју прописују надлежни органи.

У складу са Законом о ванредним ситуацијама, за заштиту становништва од ратних дејстава (склањање) на подручју обухвата Просторног плана инвеститори су дужни да при изградњи објеката у градовима и привредним центрима, као и другим насељеним местима која би, према процени угрожености, могла бити циљ напада у рату, обезбеде изградњу склоништа или других заштитних објеката, у складу са просторним, односно урбанистичким планом.

Заштита људи, материјалних и културних добара обухвата планирање и изградњу склоништа, других заштитних објеката, прилагођавање нових и постојећих комуналних објеката и подземних саобраћајница, као и објеката погодних за заштиту и склањање, њихово одржавање и коришћење за заштиту људи од природних и других несрећа.

Као други заштитни објекти користе се подрумске и друге подземне просторије у стамбеним и другим зградама, прилагођене за склањање људи и материјалних добара, напуштени тунели, пећине и други природни објекти.

Ради заштите људи, материјалних и културних добара могу се градити:

- 1) породична склоништа - граде се као подрумске и друге погодне просторије са армирано-бетонским конструктивним елементима;
- 2) кућна склоништа основне заштите - граде се у склопу стамбених зграда чија је укупно развијена бруто површина већа од 5.000 m², а у склопу зграда мање бруто развијене површине од 5.000 m² граде се склоништа допунске заштите;
- 3) јавна склоништа - у градовима и већим насељима граде се на местима на којима се окупља већи број грађана.

Под јавним склоништима подразумевају се и блоковска склоништа. Као јавна склоништа могу се користити и постојећи комунални, саобраћајни и други инфраструктурни објекти испод површине тла, прилагођени за склањање.

Инвеститор је дужан да приликом изградње нових комуналних и других објеката у градовима прилагоди те објекте за склањање људи.

Инвеститор може бити ослобођен обавезе изградње склоништа, решењем надлежне службе, на основу прибављеног мишљења органа надлежног за послове урбанизма о непостојању техничких услова за изградњу склоништа, у складу са законом и другим прописима.

Приликом коришћења склоништа за мирнодопске потребе, не могу се вршити адаптације или реконструкције, које би утицале или би могле утицати на исправност склоништа, нити се склоништа могу користити у сврхе које би погоршале њихове хигијенске и техничке услове.

Услове за изградњу склоништа или других заштитних објеката издаје МУП, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације Кањижа.

III ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Пољопривредно земљиште се користи за пољопривредну производњу и не може се користити у друге сврхе осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту, Просторним планом и урбанистичким плановима.

Обрадиво пољопривредно земљиште може се користити у непољопривредне сврхе у следећим случајевима:

- за подизање вештачких ливада и пашњака на обрадивом пољопривредном земљишту, као и за подизање шума без обзира на класу земљишта, по претходно прибављеној сагласности Министарства,
- за експлоатацију минералних сировина (глине шљунка, песка, тресета, камена и др.), односно извођење радова на одлагању јаловине, пепела, шљаке и других опасних и штетних материја на обрадивом пољопривредном земљишту на одређено време по претходно прибављеној сагласности Министарства и приложеном доказу о плаћеној накнади за промену намене обрадивог пољопривредног земљишта коју је решењем утврдила општинска, односно градска управа,
- у другим случајевима ако је утврђен општи интерес на основу закона, уз плаћање накнаде за промену намене.

Обрадиво пољопривредно земљиште не може да се уситњава на парцеле чија је површина мања од 0,5 ha, односно на земљиштима која су уређена комасацијом, парцела не може да буде мања од 1,0 ha.

Пашњак се може привести другој култури само под условом да се тиме постиже рационалније и економичније коришћење земљишта. Пашњаци у државној својини који су враћени селима, користе се у складу са Законом о враћању утрина и пашњака селима на коришћење.

Пољопривредно земљиште у државној својини може се дати на коришћење, без плаћања накнаде, образовним установама – школама, стручним пољопривредним службама и социјалним установама (највише до 100 ha) и високообразовним установама – факултетима и научним институтима чији је оснивач држава и установама за извршење кривичних санкција (највише до 1000 ha), уз сагласност надлежног министарства.

На пољопривредном земљишту је могућа изградња, адаптација или реконструкција објеката и комплекса без накнаде за промену намене, у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Одобрење за **експлоатацију минералних сировина** (нафта, гас, глина, шљунак, песак, термалне и минералне воде,) и одлагање јаловине и других опасних и штетних материја на пољопривредном земљишту може да се изда ако је претходно прибављена сагласност надлежног министарства. Објекти и постројења која служе за експлоатацију минералних сировина планирају се на основу одобрења надлежног министарства за енергетику (Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине). Одобрењем се утврђује обавеза и начин привођења првобитној намени, односно оспособљавања тог земљишта за пољопривредну производњу, као и поступак и рок привођења и испитивање опасних и штетних материја у земљишту.

Пољопривредно земљиште, које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или за друге намене, које немају трајни карактер, приводи се одговарајућој намени, односно оспособљава за пољопривредну производњу по пројекту о рекултивацији пољопривредног земљишта, који је корисник дужан да приложи уз захтев за издавање одобрења за експлоатацију минералних сировина.

Пројекат рекултивације садржи нарочито поступак скидања и чувања хумусног слоја, поступак биолошке рекултивације пољопривредног земљишта, рокове извођења појединих фаза биолошке рекултивације, динамику привођења земљишта пољопривредној производњи, хидротехничке радове којима се успоставља првобитни водни режим у земљишту, поступак и рок испитивања опасних и штетних материја у рекултивисаном земљишту.

Задовољењем наведених услова се приступа изради урбанистичког плана одговарајуће разраде.

У предметни План су уграђена правила заштите, коришћења, уређења и изградње на пољопривредном земљишту, односно начин и услови под којим се може вршити промена намене пољопривредног земљишта у другу врсту земљишта (најчешће у грађевинско). Коришћење обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе и промена намене земљишта може да се врши:

- Када то захтева општи интерес (изградња путева, са припадајућим површинама и објектима, изградња водопривредних објеката, енергетских објеката, објеката за коришћење обновљивих извора енергије, комуналних објеката, ширење насеља и сл.), уз плаћање накнаде за промену намене и на основу просторног плана;
- За експлоатацију минералних сировина и одлагање јаловине, пепела, шљаке и других опасних и штетних материја на пољопривредном земљишту, као и изградња рибњака на обрадивом пољопривредном земљишту, одобрење може да се изда ако је претходно прибављена сагласност Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде;
- Пољопривредно земљиште које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или за друге намене, које немају трајни карактер, приводи се одговарајућој намени, односно оспособљава за пољопривредну производњу по пројекту о рекултивацији пољопривредног земљишта који је корисник дужан да приложи уз захтев за издавање одобрења за експлоатацију минералних сировина;
- Ради израде разних врста опеке (експлоатација глине), заснивање расадничке производње шумског билја, узимање земљишта у закуп за изградњу објеката на пољопривредном земљишту; промена може да се врши по претходно прибављеном одобрењу у ком се утврђује обавеза и начин привођења земљишта првобитној намени, односно оспособљавање тог земљишта за пољопривредну производњу, као и поступак и рок привођења и испитивање опасних и штетних материја у земљишту;
- За изградњу објеката за потребе пољопривредног газдинства и обављања примарне пољопривредне производње и складиштења производа на основу локацијске дозволе, уз обезбеђивање услова заштите животне средине (носилац пољопривредног газдинства обавља сточарску, живинарску, воћарску или виноградарску производњу, односно узгој рибе, односно обавља друге облике пољопривредне производње: гајење печурака, пужева, пчела и др.)

- За изградњу пратећих садржаја јавног пута (објекти угоститељства, трговине, објекти намењени пружању услуга корисницима пута), спортско-рекреативних објеката, радних комплекса и сл., уз обезбеђивање услова заштите животне средине.

Када се приступа радовима на обрадивом пољопривредном земљишту, којима се то земљиште трајно или привремено приводи другој намени (грађевинско), инвеститор плаћа накнаду у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

1.2. ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

Под шумским земљиштем, у складу са Законом о шумама, подразумева се земљиште на коме се гаји шума, или земљиште на коме је због његових природних особина рационалније да се гаји шума, као и земљиште које је просторним, односно урбанистичким планом намењено за шумску производњу. Дрвореди, шумски расадници и паркови у насељеним местима, као и групе шумског дрвећа које чини целину на површини до пет ари, не сматрају се шумама.

Шуме треба да остваре заштитне, културно-социјалне и производне функције, а заштитно зеленило преваходно заштитну функцију. Како би се постигли задати циљеви и оствариле основне функције шума и заштитног зеленила потребно је на простору обухвата Плана:

- Шумско земљиште користити у складу са његовим биолошким капацитетима;
- Организовати трајну максималну шумску производњу;
- Очувати постојеће шуме, шумско земљиште и заштитно зеленило и унапредити њихово стање;
- Санирати изразито лоша узгојна стања (деградирана, разређена и др.), као и зреле и презреле састојине са присутним деструктивним процесима дрвне масе;
- Заштитити шуме од негативног деловања и успоставити стабилност шумских екосистема;
- Повећати степен шумовитости и обраслости подручја пошумљавањем пољопривредног земљишта без обзира на катастарску класу, по претходно прибављеној сагласности Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства, а на основу Закона о пољопривредном земљишту;
- Подизати заштитне имисионе шуме у граничним зонама индустријских постројења и саобраћајница;
- У складу са Конвенцијом о биолошкој разноврсности избегавати коришћење инвазивних врста, ради очувања биодиверзитета;
- Формирати заштитно зеленило уз радне комплексе у атару, на површинама за рекултивацију (напуштене депоније, деградирано земљиште), у зонама кућа за одмор;
- Остварити подизање заштитних појасева на око 2,0% територије Општине на деловима простора уз канале, путне коридоре и у оквиру пољопривредног земљишта, са циљем побољшања микроклиматских услова повећања приноса у пољопривреди и укупне шумовитости Општине. Ови заштитни појасеви уколико су већи од 5 а ће се сматрати шумом на основу Закона о шумама;
- Шуме и заштитно зеленило повезати у систем зелених површина који ће омогућити јачање укупног биоэколошког система.

Шумама и шумским земљиштем у државној својини на подручју обухвата Плана, газдоваће се на основу планских докумената (основа газдовања шумама). Заштитним појасевима и шумама, газдоваће правно лице чији је оснивач Република Србија, АПВ, односно јединица локалне самоуправе које испуњавају услове прописане Законом о шумама. Овим шумама ће се, такође, газдовати на основу планских докумената (основа газдовања шумама). Шумама у приватној својини газдоваће се на основу програма газдовања приватним шумама. Основе доноси сопственик шума, односно корисник шума уз сагласност надлежног органа АП Војводине. Програм доноси надлежни орган на територији АП Војводине.

Основе и програми се доносе за период од десет година. Спровођење основа и програма газдовања шумама обезбедиће се годишњим извођачким планом газдовања. План развоја, основе и програми морају бити међусобно усаглашени.

Газдовање шумама, у смислу Закона о шумама, подразумева скуп усаглашених стручнонаучних, техничко-технолошких, економских, организационих и друштвених активности које се у одређеном периоду предузимају у шуми ради њене заштите, одржавања, унапређивања и коришћења.

Корисници шума су дужни да:

- Газдовање шума прилагођавају начину газдовања високим шумама као основном облику гајења шума, условима средине, биолошким особинама врста дрвећа, стању и функцији шума,
- Шумско-узгојним и др. мерама обезбеђују природни начин обнављања шума,
- Примењују мере неге (чишћење и прореде) и мере заштите шума,
- Преводе ниске и деградиране шуме и шикаре у високе шуме,
- Пошумљавају стара сечишта, пожаришта, површине оголене деловањем природних чинилаца, биљних болести и других узрочника,
- Шумска земљишта штите од даље деградације и ерозије и приводе шумској производњи,
- Избор врста дрвећа за пошумљавање прилагоде еколошким условима подручја уз већу примену аутохтоних врста,
- Газдовање шумама ускладе са специфичним потребама свих делова шума који су под посебним режимима заштите као природне вредности.

Корисници шума су дужни да изврше пошумљавање површина на којима није успело пошумљавање и подмлађивање, као и површина на којима је извршена бесправна сеча и крчење шума. У шумама које се природно обнављају чиста сеча се врши у доба мировања вегетације.

Крчење шума може се вршити ради промене врсте дрвећа или узгојних облика шуме, подизања шумских плантажа и расадника, отварања шумских просека, изградње шумских саобраћајница и других објеката који служе газдовању шумама и којима се обезбеђује унапређење и коришћење у случајевима утврђеним Просторним планом, као и код спровођења комасације и арондације пољопривредног земљишта. У другим случајевима за крчење шума се плаћа надокнада. Чиста сеча, ако није одобрена као редовни вид обнављања шума, може да се врши у складу са Законом о шумама.

У шумама је забрањена сеча ретких и угрожених врста дрвећа као и сакупљање плодова и биља који су посебним прописом заштићени. Сакупљање шумских плодова, лековитог и др. биља, коришћење камена, песка, шљунка, хумуса као и пчеларење, испаша стоке и жирење могу да се врше уз одобрење корисника шума.

Корисници шума су дужни да предузимају мере заштите од пожара, других елементарних непогода, биљних болести, штеточина и других штета као и мере неге шумских засада. Уређење и опремање ловишта и шумског земљишта ће се вршити у складу са ловном и шумском основном. На шумском земљишту у државној и друштвеној својини, које је дато у закуп, не може се вршити изградња.

ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ЛОВИШТА

На пољопривредном и шумском земљишту, које је у саставу ловишта, могу се: градити ловно-техничких објекти, постављати ограде ради заштите и лова дивљачи, градити ловно-производни објекти, фарме за производњу фазанске дивљачи, подизати ловне ремизе ради заштите дивљачи.

Ловне ремизе су једногодишњи или вишегодишњи засади на мањим површинама, који пружају уточиште, заклон и исхрану дивљачи. Ремизе треба подизати на оним местима у ловишту, где нема природних површина, које могу да пруже заштиту дивљачи.

Једногодишње ремизе заснивати од различитих група једногодишњих биљака (легуминоза, влатастих трава или коренасто-кртоластих биљака). Вишегодишње ремизе треба подизати од мешовитих вишеспратних дрвенастих врста у зависности од услова средине. Вишегодишње ремизе ће сем стварања бољих услова за заштиту дивљачи, имати економску функцију (кроз пласман дрвне масе) и већу концентрацију дивљачи на малом простору.

На водном земљишту, које је у саставу ловишта, могу се градити само ловно-технички објекти.

У оквиру инфраструктурних коридора, специјалним техничко-технолошким решењима, тз. еколошким прелазима, треба омогућити несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња.

1.3. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Водно земљиште, у смислу Закона о водама, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем.

Водно земљиште текуће воде, у смислу овог закона, јесте корито за велику воду и приобално земљиште.

Водно земљиште стајаће воде, у смислу овог закона, јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја.

Водно земљиште обухвата и напуштено корито и пешчани и шљунчани спруд који вода повремено плави и земљиште које вода плави услед радова у простору (преграђивања текућих вода, експлоатације минералних сировина и слично).

Приобално земљиште, у смислу овог закона, јесте појас земљишта непосредно уз корито за велику воду водотока који служи одржавању заштитних објеката и корита за велику воду и обављању других активности које се односе на управљање водама.

Ширина појаса приобалног земљишта је:

- 1) у подручју незаштићеном од поплава до 10m;
- 2) у подручју заштићеном од поплава до 50m (зависно од величине водотока, односно заштитног објекта), рачунајући од ножице насипа према брањеном подручју.

Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других, и то за:

- 1) изградњу водних објеката и постављање уређаја намењених уређењу водотока и других вода;
- 2) одржавање корита водотока и водних објеката;
- 3) спровођење мера заштите вода;
- 4) спровођење заштите од штетног дејства вода;
- 5) остале намене, утврђене законом.

Коришћење и уређење водног земљишта регулисано је Законом о водама, којим су дефинисане забране, ограничења права и обавезе власника и корисника водног земљишта и водних објеката.

Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на водном земљишту се могу градити:

- водни објекти,
- објекти инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом,
- објекти за спорт, рекреацију и туризам.

на основу одговарајућег урбанистичког плана а у складу са: условима заштите животне средине, заштите природног добра, заштите културног добра и првенствено на основу мишљења надлежног Водопривредног предузећа и услова надлежног Министарства.

1.4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ

Грађевинско земљиште у обухвату предметног Плана чини грађевинско подручје 13 насеља и грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насеља, које је изграђено или је овим Планом предвиђено за изградњу.

1.4.1. Грађевинско подручје насеља

За 11 насеља у општини Кањижа: Адорјан, Долине, Мали Песак, Мале Пијаце, Мартонош, Ново Село, Ором, Тотово Село, Трешњевац, Велебит и Зимоњић, границе грађевинског подручја насеља, шематски приказ уређења насеља, као и правила уређења и правила грађења у тим насељима су дефинисани овим Планом.

За општински центар Кањижа основ за реализацију је План генералне регулације у складу са Законом о планирању и изградњи. До доношења Плана генералне регулације примењиваће се Генерални план Кањиже ("Службени лист општине Кањижа", бр. 8/2004), у делу у коме није у супротности са овим Просторним планом. За насеље Хоргош примењиваће се План генералне регулације насеља Хоргош ("Службени лист општине Кањижа", бр. 8/2011 и 12/2011).

1.4.1.1. Опис граница грађевинских подручја насеља уређених овим планом (шеме насеља)

1.4.1.1.1. Опис границе грађевинског подручја насеља Адорјан

Прва тачка описа грађевинског подручја насеља Адорјан, је тачка бр.1 која је дефинисана координатом $y=7425464.39$ и $x=5096685.99$ је на међи кат.парцела 8531/4 и кат.парцеле 4799/1.

Од тачке бр.1 иде у правцу североисток иде до тачке бр.2 која је дефинисана координатом $y=7425514.00$ и $x=5096658.88$, спаја се са тачком бр.3 која је дефинисана координатом $y=7425565.47$ и $x=5096628.70$ до тачке бр.4 која је дефинисана координатом $y=7425606.04$ и $x=5096606.09$, дуж кат.парцеле 4799/1 све до тачке бр.5 која је дефинисана координатом $y=7425646.12$ и $x=5096584.75$ која сече кат.парцелу и иде по граници кат.парцеле 4801 до тачке бр. 6 која је дефинисана координатом $y=7425662.44.$ и $x=5096576.06$

Од тачке бр.6 до тачке бр.7 која је дефинисана координатом $y=7425708.57$ и $x=5096555.07$, сече кат.парцеле 4798/17 и 8531/2 до тачке бр.8 која је дефинисана координатом $y=7425761.34$ и $x=5096531.42$, а налази на међи са кат.парцелом 4797/2 до тачке бр. 9 која је дефинисана координато $y=7425803.82$ и $x=5096515.24$

Од тачке бр.9 граница сече кат.парцеле 4798/15 до тачке бр.10, дефинисана координатом $y=7425824.74$ и $x=5096508.23$.

Од тачке бр.10 граница иде дуж катастрске пар.4798/17 до тачке бр.11 дефинисана је координатом $y=7425854.35$ и $x=5096494.56$ и пресеца улицу и креће се на север дуж кат.парцеле 4805 до тачке бр.12 и дефинисана је координатом $y=7425862.06$ и $x=5096523.80$.

Од тачке бр.12 ломи се на југоисток до тачке бр.13, пресеца кат.парцелу 4808/1, 4806 и 4808/2 до тачке бр.14 која је дефинисана координатом $y=7425926.88$ и $x=5096494.29$, до тачке бр.15 која се налази у кат.парцели 4817/2 и дефинисана је координатом $y=7425956.62$ и $x=5096476.06$, затим пресеца кат. парцелу 4820/1 и 4820/10 до тачке бр.16 која је дефинисана координатом $y=7425195.60$ и $x=5095654.96$.

Од тачке бр.16 пресеца кат.парцелу 4821/5 и 4824 до тачке бр.17 која је дефинисана координатом $y=7425195.60$ и $x=5095654.97$.

Граница пресеца кат.парцелу 4824 од тачке бр.17 до тачке бр.18 која је дефинисана координатом $y=7426043.68$ и $x=5096415.28$, до тачке бр.19 која се налази у кат.парцели 4825/1 и дефинисана је координатом $y=7426060.21$ и $x=5096401.79$ до тачке бр.20 у кат.парцели 4825/1, а дефинисана је координатом $y=7426067.89$ и $x=5096386.68$.

Од тачке бр.20 до тачке бр.21 која је дефинисана координатом $y=7426125.68$ и $x=5096341.32$, пресеца кат.парцеле 4825/2, 4829/13, 4829/1, а налази се у кат.парцели 4829/17.

Од тачке бр.22 граница пресеца кат.парцелу 4829/24, а дефинисана је координатом $y=7426136.21$ и $x=5096335.30$, иде до тачке бр.23 која је дефинисана координатом $y=7426143.41$ и $x=5096334.44$, а налази се у кат.парцели 4829/25.

Даље се граница ломи на тачки бр. 24 која се налази у кат.парцели 4829/25 и дефинисана је координатом $y=7426154.00$ и $x=5096332.1$, пресеца кат.парцелу 4829/26 до тачке бр.25 која је дефинисана координатом $y=7426160.22$ и $x=5096328.82$., пресеца кат.парцелу 4829/19 до тачке бр.26 која је дефинисана координатом $y=7426166.84$. и $x=5096323.09$

Од тачке бр.26 граница пресеца кат.парцелу 4833/1 до тачке бр.27 која је дефинисана координатом $y=7426178.05$. и $x=5096307.82$, иде правцем југо-исток, пресеца кат.парцелу 4834/2 и 4834/3 до тачке бр.28 која је дефинисана координатом $y=7426214.88$ и $x=5096269.97$.

Од тачке бр.28 граница иде до тачке бр.29 која је дефинисана координатом $y=7425195.60$ и $x=5095654.97$ која даље пресеца кат.парцелу 4838/2 до тачке бр.30 која је дефинисана координатом $y=7426259.21$ и $x=5096237.53$., пресеца кат.парцелу 4839/1 до преломне тачке бр.31 која је дефинисана координатом $y=7426272.80$ и $x=5096224.66$.

Од тачке бр.31 граница се пружа до тачке бр.32 која је дефинисана координатом $y=7426280.45$ и $x=5096209.87$, а налази се у кат.парцели 4839/2, пресеца кат.парцелу 4844 и 4850 до тачке бр.33, а која је дефинисана координатом $y=7426312.20$ и $x=5096186.79$.

Граница се даље пружа од тачке бр.33, пресеца кат.парцелу 4851, 4854 до тачке бр.34 која је дефинисана координатом $y=7425195.60$ и $x=5095654.97$, а даље се ломи до тачке бр.35 која је дефинисана координатом $y=7426340.92$ и $x=5096150.55$.

Од тачке бр.35 граница иде преко преломне тачке бр.36 која је дефинисана координатом $y=7426345.48197544$ и $x=5096143.7193832$, тачка бр.37 која је дефинисана координатом $y=7426348.27$. и $x=5096131.77$, тачка бр.38 која је дефинисана координатом $y=7426348.05$ и $x=5096130.75$ дуж кат.парцеле 4855.

Од тачке бр.38 граница иде дуж парцеле 4926/4 до преломне тачке бр.39 која је дефинисана координатом $y=7426365.17$ и $x=5096108.17$, наставља до тачке бр.40 која је дефинисана координатом $y=7426368.67$ и $x=5096057.92$, ломи се на југ и пресеца кат.парцелу 8532/4 и иде дуж пута до тачке бр.41 која је дефинисана координатом $y=7426350.62$ и $x=5095872.77$, наставља до тачке бр.42 која је дефинисана координатом $y=7426345.23$ и $x=5095813.40$, пресеца кат.парцелу 4926/1 до тачке бр.43 која је дефинисана координатом $y=7426330.31$ и $x=5095731.37$.

Од тачке бр.43 граница пресеца сеоски пут до тачке бр.44 која је дефинисана координатом $y=7426310.05$ и $x=5095679.98$, до тачке бр.45 која је дефинисана координатом $y=7426316.19$ и $x=5095655.65$, а налази се на источној страни сеоског пута, пресеца кат.парцелу 4928/2 до тачке бр.46 која је дефинисана координатом $y=7426318.05$ и $x=5095625.72$, даље граница пресеца кат.парцеле 8533/5, 4943/2 до тачке бр.47 која је дефинисана са координатом $y=7426314.91$ и $x=5095584.03$, која се налази на међи кат.парцеле 4929/1 и 4930/5, те се ломи на југоисток по међи тих парцеле до тачке бр.48 која је дефинисна координата $y=7426375.94$ и $x=5095485.35$.

Од тачке бр.48 граница се ломи на ка тачки бр.49 која је дефинисана координатама $y=7426355.00$ и $x=5095365.14$, а пресеца кат.парцеле 4930/5, 4930/6, 4930/7 и 4930/8 до тачке бр.49 која има координате $y=7426355.00$ и $x=5095365.14$, а од тачке бр.49 ломи се на запад до тачке бр.50 која је дефинисана координатом $y=7426273.59$ и $x=5095379.32$, а налази се на сеоском путу.

Од тачке бр.50 граница се ломи на југозапад по сеоском путу до тачке бр.51 која је дефинисана координатом $y=7426261.96$ и $x=5095323.14$, продужава до тачке бр.52 , која је дефинисана координатом $y=7426247.66$ и $x=5095234.21$, наставља до тачке бр.53 која је дефинисана координатом $y=7426231.48$ и $x=5095160.52$, пресеца кат.парцелу 4931/6, иде источном страном сеоског пута до тачке бр.54 која се налази на тремеђи кат.парцела 8532/1, 4931/6 и 4931/19, а дефинисана је координатом $y=7426210.67$ и $x=5095070.46$.

Од тачке бр.54 граница пресеца кат.парцеле 4931/19, 4931/18 и 4931/17 до тачке бр.55 која је дефинисана координатом $y=7426199.49$ и $x=5095024.45$, а налази се у кат.парцели 4931/17.

Од тачке бр.55 граница наставља до тачке бр.56 која је дефинисана координатом $y=7426191.64$ и $x=5094998.16$, а пресеца међу кат.парцеле 4931/16 и наставља до тачке бр.57 која је дефинисана координатом $y=7426179.06$ и $x=5094970.16$, а налази се на сеоском путу поред гробља и пружа се дуж пута све до тачке бр. 58 која је дефинисана координатом $y=7426173.44$ и $x=5094962.95$ и тачке бр.59 са координатом $y=7426132.01$ и $x=5094820.45$.

Од тачке бр.59 граница се ломи на југозапад, пресеца пут и иде јужним делом кат.парцела 5015/3, 5015/2, 5015/1, пресеца кат.парцелу 8536/2, поново иде јужним делом границе кат.парцеле 5021/2 до тачке бр.60 која је дефинисана координатом $y=7425628.75$ и $x=5094710.23$.

Од тачке бр.60 граница се ломи на северо-запад до тачке бр.61 са координатом $y=7425607.96$ и $x=5094786.80$ и иде западном границом кат.парцела 5021/2, 5020/4, 5020/3, 5019/2, 8529/2 и 4495/5.

Од тачке бр.61 граница се ломи на југо-исток до тачке бр.62 која је дефинисана координатом $y=7425911.95$ и $x=5094855.055$, дуж међе између кат. парцела 4628/1 и кат.парцелом 4628/4.

Од тачке бр.62 граница се ломи на северо-запад до тачке бр.63 која је дефинисана координатом $y=7425692.99$ и $x=5095773.09$ и иде западном страном међе кат.парцела 4628/3, 4627/2, 4626/4, 4626/3, 4625/4, 4625/3, 4624/5, 4624/3, 4623/2, 4622/4, 4622/3, 4621/4, 4621/3, 4620/6, 4620/5, 4620/4, 4619/4, 4619/3, 4618/6, 4618/5, 4618/4, 4617/2, 4616/2, 4615/4, 4615/3, 4615/2, 4614/2, 4613/2, 4612/2, 4611/4, 4611/3, 4610/6, 4610/3, 4609/5, 4609/4, 4608/2, 4607/2, 4606/2, 4605/2, 4604/2, 4603/2, 4602/2, 4601/7, 4601/6, 4601/5, 4600/2, 4599/2, 4598/2, 4597/2, 4596/5, 4596/4, 4595/2, 4593/2, 4592/2 и 4591/2.

Од тачке бр.63 граница се ломи на запад по јужној међи кат.парцеле 4590/2 до тачке бр.64 која је дефинисана координатом $y=7425633.38$ и $x=5095759.51$, а одатле се ломи на север до тачке бр.65 која је дефинисана координатом $y=7425608.78$ и $x=5095862.67$ и иде западном међом кат.парцела 4590/2, 4589/4, 4589/3, 4588/4, 4588/5, 4587/2, 4586/1 и 4585/1.

Граница наставља од тачке бр. 65 иде међом на исток између кат.парцела 4585/1 и 4585/2 до тачке бр.66 која је дефинисана координатом $y=7425668.95$ и $x=5095876.45$.

Од тачке бр.66 граница се ломи на север дуж западне међе кат.парцела 4585/3, 4584/3, 4583/4, 4583/3, 4582/4, 4582/3, 4581/4, 4581/3, 4580/4, 4579/4, 4579/3, 4578/6, 4578/7, 4578/8, 4578/2, 4577/3, 4576/2, 4575/3, 4574/3 и 4573/2 до тачке бр.67 која је дефинисна координатом $y=7425596.16$ и $x=5096179.23$.

Граница се ломи на запад од тачке бр.67 до тачке бр.68 која је дефинисана координата $y=7425283.76$ и $x=5096107.48$, између кат.парцела 4572 и 4573/1, а затим сече кат.парцелу 8528/2., а затим се ломи на север западном страном пута до тачке бр.69 која је дефинисана координатом $y=7425274.77$ и $x=5096144.27$.

Од тачке бр.69 граница се ломи на запад до тачке бр.70 која је дефинисана координата $y=7425199.38$ и $x=5096127.30$ јужном међом кат.парцеле 4558/2, а затим се ломи на север до тачке бр.71 која је дефинисана координатом $y=7425163.86$ и $x=5096273.46$ и иде западном међом кат.парцела 4558/2, 4559/2, 4560/2, 4561/4, 4561/5, 4561/6, 4562/6, 4562/7, 4562/3 и 4562/4.

Од тачке бр.71 граница се ломи на запад до тачке бр.72 која је дефинисана са координатом $y=7425131.84$ и $x=5096266.07$, јужном међом кат.парцеле 4563/7.

Од тачке бр.72 граница се ломи на север до тачке бр.73 која је дефинисана координатом $y=7425127.14$ и $x=5096286.76$ између кат.парцела 4563/2 и 4563/7.

Граница од тачке бр.73 се ломи на запад до тачке бр.74 која је дефинисана координатом $y=7424967.72$ и $x=5096249.82$, јужном међом кат.парцела 4564/4, 4564/3, 4564/2, 4564/1 и 4565/3.

Од тачке бр.74 граница се ломи на север до тачке бр.75 која је дефинисана координатом $y=7424952.18$ и $x=5096318.14$, западном страном међе кат.парцела 4565/3 и 4566/2.

Од тачке бр.75 граница се ломи на запад до тачке бр.76 са дефинисаном координатом $y=7424667.42$ и $x=5096340.85$ и иде јужном међом кат.парцеле 4566/2, пресеца кат.парцелу 8526/2 и наставља јужном међом кат.парцела 4415/2 и 4414/2.

Граница од тачке бр.76 наставља до тачке бр.77 која је дефинисана координатом $y=7424573.16$ и $x=5096343.76$ и иде јужном међом кат.парцела 4411/4 и 4411/3.

Од тачке бр.77 граница иде јужном међом кат.парцела 4410/4, 4410/3 до тачке бр.78 која је дефинисана координатом $y=7424430.08$ и $x=5096354.84$.

Од тачке бр.78 граница продужава на запад јужном међом кат.парцеле 4407/ 4 и 4407/3 до тачке бр.79 која је дефинисана координатом $y=7424383.10$ и $x=5096357.18$, и наставља јужном међом кат.парцеле 4406/2, пресеца пут 8525/2 и наставља јужном међом кат.парцеле 4379/3, 4382/3 до тачке прелома бр.80 која је дефинисана координатом $y=7424169.45$ и $x=5096354.57$.

Од тачке бр.80 граница се ломи на север до тачке бр.81 која је дефинисана координатом $y=7424168.05$ и $x=5096374.29$. Од тачке бр.81 граница се ломи на северо-исток северном међом кат.парцеле 4384/2, до тачке бр.82 која је дефинисана координатом $y=7424252.51$ и $x=5096397.87$.

Од тачке бр.82 граница иде дуж кат.парцеле 4384/2, пресеца кат парцелу 8514/2 (пут) до тачке бр.83 која је дефинисана координатом $y=7424347.26$ и $x=5096408.70$. Граница наставља до тачке бр.84 која је дефинисана координатом $y=7424376.83$ и $x=5096414.57$, северном међом кат.парцеле 4404/1 до тачке бр.85 која је дефинисана координатом $y=7424427.97$ и $x=5096428.56$.

Од тачке бр.85 граница иде северном међом кат.парцеле 4403/1 до тачке бр.86 која је дефинисана координата $y=7424484.38$ и $x=5096451.97$, ломи се по северној међи кат.парцеле 4403/1 до тачке бр.87 која је дефинисана координатом $y=7424527.30$ и $x=5096483.13$.

Од тачке бр.87 граница иде северном међом кат.парцеле 4402/1, 4401/1 и 4400/1 до тачке бр.88 која је дефинисана координатом $y=7424580.26$ и $x=5096537.89$, продужава северном међом кат.парцеле 4399/1 до тачке бр.89 која је дефинисана координатом $y=7424625.23$ и $x=5096573.42$.

Од тачке бр.89 продужава до пресека кат.парцела 4399/1, 4398/2, 4399/2 и 4398/3 где се налази тачка бр.90 која је дефинисана координато $y=7424653.17$ и $x=5096585.81$ до прелома тачке бр. 91 која је дефинисана координатом $y=7424662.32$ и $x=5096590.22$.

Од тачке бр.91 граница се ломи на исток до тачке бр.92 која је дефинисана са кат.парцелом 4398/2 и 4399/1, са координатом $y=7424715.07$ и $x=5096594.45$, граница продужава до пресека са кат.парцелом 4400/1, где се налази тачка бр.93 са координатом $y=7424746.55$ и $x=5096586.78$.

Од тачке бр.93 граница наставља до тачке бр.94 које је на пресеку парцела 8513/2, 4781/21 и 4781/20, а дефинисана је координатом $y=7424761.31$ и $x=5096581.57$ и наставља северном међом кат.парцела 4781/20, 4781/19, 4781/1, 4781/6, 4781/7, 4781/8, 4781/2 до тачке бр.95 која је дефинисана координатом $y=7424965.09$ и $x=5096502.67$.

Од тачке бр.95 граница се ломи северном међом кат.парцела 4781/16 и 4781/17 до тачке бр.96 која је дефинисана координатом $y=7425023.10$ и $x=5096486.31$, наставља северном међом кат.парцеле 4781/18 и 4781/15 до тачке бр.97 која је дефинисана координатом $y=7425074.39$ и $x=5096481.99$.

Од тачке бр.97 граница се ломи северном међом кат.парцела 4781/15 и 4781/3 до тачке бр.98 која је дефинисана координатом $y=7425116.12$ и $x=5096486.81$, наставља северном међом кат.парцеле 4781/3 и 4781/4 до тачке бр.99 која је дефинисана координатом $y=7425166.13$ и $x=5096507.84$.

Од тачке бр.99 граница се ломи северо-источном међом кат.парцела 4781/11, 4781/12, 4781/13, 4781/14, 4781/5, 4784/1, 4784/2, 4784/3, 4784/4, 4785/1, 4786/1, 4786/3 и 4786/5 до тачке бр.100 која је дефинисана координатом $y=7425452.55$ и $x=5096669.00$.

Граница иде у правцу северо-истока кат.парцелом 4786/2 до граничне тачке бр.1, која је дата на почетку описа грађевинског подручја.

Други део грађевинског подручја почиње од тачке бр.101 која је дефинисана координатом $y=7425013.82$ и $x=5097007.19$ на путу кат.парцеле 8512/2 и ломи се ка тачки бр.102 која је дефинисана координатом $y=7425012.98$ и $x=5097011.46$ на западној међи кат.парцеле 4136/22.

Од тачке бр. 102 граница се ломи на север према тачки бр.103 која је дефинисана координатом $y=7424978.33$ и $x=5097187.96$, и иде западном међом кат.парцела 4136/22, 4136/21, 4136/20, 4136/19, 4136/18, 4136/17, 4136/16, 4136/15, 4136/14, 4136/13, 4136/12, 4136/11, 4136/10 и 4136/9.

Од тачке бр.103 граница се ломи на на југо-запад према тачки бр.104 која је дефинисана координатом $y=7425022.07$ и $x=5097147.35$ пресеца пут кат.парцела 4136/23 до тачке бр.105 која је дефинисана координатом $y=7425031.36$ и $x=5097142.69$.

Од тачке бр.105 граница продужава до тачке бр.106 која је дефинисана координата $y=7425053.97$ и $x=5097125.53$, источном међома кат.парцеле 4136/24 до тачке бр.107 која је дефинисана координатом $y=7425074.85$ и $x=5097105.35$, на пресеку кат.парцела 4136/24, 3337/3 и 4136/25, продужава до тачке бр.108 која је дефинисана координатом $y=7425075.22$ и $x=5097105.04$, а налази се на преску кат.парцела 4136/25, 3337/7 и 4136/36.

Од тачке бр.108 граница иде до тачке бр.109 која је дефинисана координатом $y=7425153.11$ и $x=5097039.58$, и наставља источном страном кат.парцеле 8512/2 до преломне тачке бр.110 која је дефинисана координатом $y=7425159.76$ и $x=5097033.93$.

Од тачке бр.110 граница се ломи на југо-запад јужном страном међе кат.парцеле 8512/2 према тачки бр.111 која је дефинисана са координатом $y=7425124.47$ и $x=5097027.08$ на пресеку кат.парцела 8512/2 и 4137/49, и продужава према тачки бр.112 која је дефинисана координатом $y=7425122.66$ и $x=5097021.42$.

Од тачке бр.112 граница иде ка тачки бр.113 која је дефинисана координатом $y=7425112.37$ и $x=5097019.57$ и налази се на јужној међи кат.парцеле 4137/49 и граница наставља до тачке бр.114 која је дефинисана координатом $y=7425073.21$ и $x=5097012.54$.

Од тачке бр.114 граница наставља до тачке бр.115 која је дефинисана координатом $y=7425019.32$ и $x=5097002.86$ и ломи се према тачки бр.101 која је дата на почетку описа другог дела грађевинског подручја.

Површина грађевинског подручја је 132ха 25ари 98м².

1.4.1.1.2. Опис границе грађевинског подручја насеља Долине

Почетна тачка границе бр.1 се налази на западном крају насеља на тремеђи парцеле 5061 општински пут, парцеле 3868 и 3873 к.о. Ором. Граница прати западну међу парцеле 3873 па у тачки бр.2 скреће према североистоку на дужини 460 m по северној међи парцела бр. 3873, 3875, 3878. У продужетку ових међа сече парцеле од бр. 3881 до 3890, даље прати северну међу парцела 3893 и 3894, сече парцелу бр. 3896 и 3898 у продужетку северних међа и долази у тачку бр.8 на међу парцеле 3898 и 5140 пут.

Наставља према тачци бр.9 у правцу севера на тремеђу 863, 3816 и 5058/1 железничко земљиште, сече пут и железничко земљиште.

Од тачке бр.9 иде по северној међи парцеле 863 и по међи парцеле 844 на дужини укупно 319 m до тачке бр.11.

Од тачке бр.11 на дужини 384 m полази у правцу северозапада паралелно са међом парцеле 5154 пут на приближно 67.4 m одстојању од ближе међе. Успут сече парцеле од бр. 3816 до 3835 и стиже у тачку бр.12 на међи парцеле 3835 и 5155 пут.

Из тачке бр.12 по северној међи парцеле скреће према истоку до међе 5154 пут до тачке бр.13, где скреће према северу на дужини 111.5 m по западној међи путног земљишта.

У тачки бр. 14 која се налази на међи парцеле 5154 пут и 3582 иде ка истоку на дужини 102 m у правцу међе 3612 пут и 3613/2, сече пут и иде по северној међи парцеле 3613/2 до тачке бр. 15.

Од тачке бр.15 граница се враћа према југоистоку на дужини 575 m паралелно са међом пута 5154 на одстојању 94.2 m од његове ближе међе. Успут сече парцеле од бр. 3613/2 до 3805 и у тачки бр.16 долази на тремеђу парцела 3805, 808 и 799.

Из тачке бр. 16 скреће према североистоку у дужини 221 м до тачке бр.25 по северним међама парцела од бр. 799 до бр.786.

Са тромеђе 786, 781 и 3805 граница иде према северу по западној међи парцеле 781 до тачке бр.26 на тромеђу 781, 3807 и 5157 пут.

Из тачке бр.26 поново скреће према североистоку на дужини 357 м пративши северну међу парцела почев од броја 781, 775 до бр. 731 и 730.

У тачки бр. 43 на тромеђи парцеле 730, 727 и 3785 скреће по међи парцеле 3785 према северу на дужини 86 м, па према истоку на дужини 73 м. Стиже у тачку бр. 45 на тромеђи парцеле 725, 3782 и 3781.

Из тачке бр. 45 скреће према југу по међи парцеле 725 и 729 у дужини 191,4 м до тачке бр. 46, која се налази на тромеђи парцеле 729, 889 улица и 3781.

Из тачке бр. 46 полази према североистоку до тачке бр.47 по међи улице на дужини 31.3 м.

У тачки бр.47 на међи 889 улица и парцела 3780 сече улицу, од тачке бр. 49 која се налази на тромеђи парцеле 889 улица, 746 и 3942 прати источну међу парцеле 746 и 747 на дужини 109 м.

Од тачке бр. 50 скреће у правцу запада на дужини 1083 м по јужним међама парцела почев од бр. 747, 788 до бр. 888.

У тачки бр. 93 на тромеђи парцеле 888, 4125 и 5058/1 железничко земљиште скреће у смеру северозапад по међи железничког земљишта у дужини 58.3 м до тромеђе 5058/1, 886 и 887. Сече железничко земљиште и пут 5168, долази на преломну међу тачку бр.95 на међи парцеле 5168 пут и 4129.

Од тачке бр. 95 граница даље иде у правцу југозапада на дужини 510 м до тачке бр.110 тако да прати међу пута, сече парцелу 4132 и 4133, прати јужну међу парцела бр. 4135, 4136, 4137, сече парцелу 4142/2, прати јужну међу парцеле 4140, сече парцелу од 4143 до 4148, прати јужну међу парцела 4149, 4151, 4154, 4156, у истом правцу сече парцелу 4158 и 4161. Долази у тачку бр. 110 на међу парцеле 4161 и 4160.

Из тачке бр. 110 скреће према северу по међи парцеле 4161 на дужини 59 м, сече општински пут 5061 и стиже у почетну тачку границе грађевинског подручја насеља Долине.

1.4.1.1.3. Опис границе грађевинског подручја насеља Мале Пијаце

К.о. Мале Пијаце:

Почетна тачка бр.1 се налази на североисточном крају насеља на граници катастарске општине Мале Пијаце и катастарске општине Хоргош, на међи парцеле топ. бр. 2009 и 2008 к.о. Мале Пијаце. Граница креће према западу по граници к.о. Мале Пијаце у дужини 64 м до тачке бр.2 која се налази на северној међи парцеле 2005, 2006.

Од тачке бр.2 скреће према југу до тачке бр.3 у дужини 75 м, па полази према западу до тачке бр.6 у дужини 569 м пративши јужну међу парцеле 2005, сече парцеле од бр. 2002 до 1982, наставља сећи парцеле од топ. бр. 56 до бр. 23, пролази јужном међом парцела бр. 18, 17, 13, 12, 11 и стиже на тромеђу парцеле 11, 4/1 и 14.

Од тачке бр.6 граница скреће на југ до тачке бр.10 у дужини 185 м пролазивши источном међом парцела од топ. б.р 4/1 до 7.

Од тачке бр.10 иде северном и источном међом парцеле 134 до тачке бр. 11. Наставља према југу у дужини 149 м по источним међама парцела почев од бр. 134 до бр. 124, стиже у тачку бр. 16 на тромеђи парцеле 124, 123 и 121.

Од тачке бр. 16 граница се ломи ка истоку до тачке 34 у дужини 761 м, пролазивши северном међом парцела почев од топ. бр. 121, 120, 116, 113 до 108/1, источном међом парцеле 108/1 долази до тачке бр.25 на тромеђи парцеле 108/1, 105 и 106. Наставља северном међом парцеле 105, сече парцеле 106 до 64/2 по линији која спаја северну међу парцела 105 и 64/2. Иде по северној и источној међи парцеле 60, наставља по северној међи парцеле 2080, и пролази по северним међама парцела 2088, 2092.

Из тачке бр.34 која се налази на тромеђи парцеле 2092, 2093 и 2097/1 граница иде у правцу југа на дужини 130 м, тако да пролази источном међом парцеле 2092, сече улицу Партизанска, наставља источном и јужном међом парцеле 2415, источном међом парцеле 2411 и стиже у тачку бр. 40.

Тачка бр. 40 се налази на источној међи парцеле 2411 на 55 m удаљености од уличне међе - регулационе линије Партизанске улице. Из те тачке граница креће према западу на дужини 297 m паралелно са јужном међом улице на одстојању око 55 m од ње, додирује јужну међу парцеле 2404 и преломну тачку на источној међи парцеле 2713, у тачци означено са бр. 41. Граница прати јужну међу Суботичког пута до тачке бр. 42, која се налази на тремеђи парцеле пута, парцеле 2709 и 2707.

Од тачке бр. 42 граница се ломи према југозападу до тачке бр. 49 у дужини 331 m тако да сече парцеле 2709, 2712, 2713, 2714, 2717, пролази јужном међом парцеле 2718, 2720/1 и 2719.

Од тачке бр. 49 граница полази у правцу југоистока у дужини 686 m до тачке бр.68, успут сече парцелу 2720/2, долази на преломну тачку бр.50 на међи парцеле 2720/2, прати источну међу парцеле 459 до 460 и до парцеле 478.

Од преломне тачке бр. 68 међе парцеле 478 граница прати југоисточну међу парцеле 478 и североисточну међу улице 4996 пут у дужини 83 m. У тачци бр. 71 скреће према југозападу на дужини укупно 494 m до тачке бр.88, сече улицу и пролази јужном међом парцела од бр. 734 до бр. 747.

Од тачке бр. 88 граница скреће на југоисток на дужини 223 m до тачке 89, тако да сече парцелу 2734 продужујући линију међе парцеле 2733.

Од тачке бр.89 скреће на југозапад у дужини 275 m, по јужној међи парцеле 2734 до тачке бр. 90 на тремеђи парцеле 2734, 2740/2 и 2775 улица. Прелази улицу и стиже у тачку бр.91.

Од тачке бр.91 прати међу парцеле 2781, па се у тачци бр. 93 ломи према северозападу. На укупно око 940 m прати југозападну међу парцела почев од парцеле броја 2781 до парцеле 759 где се налази тачка бр. 110 на тремеђи парцеле 4982 канал Кереш, парцеле 758 и 759.

Од тачке бр.110 сече канал и полази у правцу југозапада на дужини 450 m по јужним међама парцела од топ. бр. 2906 до бр. 2908/4 до тачке бр.115. Скреће на северозапад у дужини 105 m до тачке бр.118 на тремеђи парцеле 2930, 2928/2 и 2938.

Из тачке бр.118 граница полази у правцу североистока у дужини 465 m по северозападним међама парцела од бр. 2930 до бр. 2936, сече канал према тачки бр.121 на тремеђи парцеле 4982 канал, 755 и 754.

Од тачке бр. 121 граница се креће у правцу север-северозапад у дужини приближно 827 m по североисточној међи парцеле 4982 канала Кереш до тачке бр.142 на граници к.о. Мале Пијаце и к.о. Хоргош.

к.о. Хоргош:

Граница грађевинског подручја се наставља у к.о. Хоргош, полазећи од тачке бр. 142 према северу до тачке бр.143 у дужини 29 m. Од ове тачке на тремеђи канала и парцела 796 и 797 граница креће ка североистоку у дужини 530 m по северној међи парцела од топ. бр. 796, 16576, 76577/1 до бр.16574 и 16573 до тачке бр.146 на међи парцеле 16573 и 16572/2.

Од тачке бр. 146 полази по западној међи парцела 16572/2 и 16564, даље по северној међи ове парцеле у дужиница 61 m стиже у тачку бр. 149.

Од тачке бр.149 креће приближно паралелно са улицом на парцели 16857/1 у правцу север-северозапад у дужини 3252 m све до тачке бр. 152. Успут сече парцеле 16562, 16559/2 и друге парцеле редом, тангирајући западну међу парцеле 16547 и 16545, 16520, 16463/2, 16463/1, 16461/1, 16450, 16440, 16336, 15925, 15917, 15912, 15891 закључно са 15817. Граница сече парцеле на одстојању око 150 m односно на око 100 m од ближе међе парцеле 16857/1 тј. регулационе линије Каљиног пута.

Од тачке бр.152 на тремеђи парцеле 15817, 15821/1 и 13982 к.о. Хоргош граница скреће на североисток у дужини 117 m по север-северозападној међи парцеле 15817, сече Каљинин пут до тачке бр. 154 на тремеђи парцеле 16857/1 пут, 14197 и 14200.

Од тачке бр.154 граница полази у правцу југоистока по североисточној међи парцеле 16857/1 Каљинин пут у дужини 1992 m и стиже у тачку бр.160. Од ове тачке наставља по северној међи парцеле 15749/5, па у дужини 391 m по источној међи парцела од бр. 15749/5 до 15749/1, сече пољски пут и стиже у тачку бр. 163.

Од тачке бр.163 скреће у правцу североистока на дужини 192 m по североисточној међи парцела 2661, 2662 до 16588 стиже до тачке бр.164.

Из тачке бр.164 која се налази на тромеђи парцеле 16588, 15747 и пољског пута скреће на југоисток у дужини 835м по источној међи парцела од 16588 до 16591/23. Долази у тачку бр.168 на тромеђи 16591/23, 16591/24 и 16592. Из ове тачке скреће на исток у дужини 206 м, сече парцеле од бр. 16592 до 16608 и пољски пут 16610, стиже на међу парцеле 16641 у тачци бр.169.

Од тачке бр. 169 спушта се у правцу југа на дужини 76 м до тачке бр. 170 на тромеђи парцеле бр. 16610 пољски пут, парцеле 16649 и 16650/2. Скреће на североисток по северној међи парцела од 16650/2 до 16650/4 у дужини 287 м до тачке бр.171.

Из тачке бр.171 граница се ломи према северозападу на дужини 361 м, иде паралелно са улицом Матије Гупца. На удаљености 72 м од уличне регулационе линије сече све парцеле од 16649, 16648 до 16625 и стиже у тачку бр.172.

Од тачке бр.172 полази по северозападној међи парцеле 16625 у дужини 72 м, сече пут 16848 и стиже на тромеђу парцеле пута, парцеле 15731/1 и 15730 у тачку бр. 174.

Граница даље наставља по међи пута 16848 до међе 15731/1 и 15731/2. По северној међи парцеле 15731/2 у дужини 80 м иде до тачке бр.176 на међу парцеле 15717.

Од тачке бр. 176 граница се креће ка југоистоку у дужини 372 м по североисточној међи парцела од бр. 15731/2 до бр. 15716, сече пут 16861 к.о. Хоргош и стиже у почетну тачку грађевинског подручја бр.1 на међи катастарских општина Хоргош и Мале Пијаце.

1.4.1.1.4. Опис границе грађевинског подручја насеља Мали Песак

Почетна тачка границе бр.1 се налази на северном крају насеља на тромеђи парцеле топ.бр. 7111 пут, 7125 пут и парцеле 1772 к.о. Мартонош. Граница полази према југу по међи парцеле 1772 у дужини 23.2 м до тачке бр.2. Сече парцелу 7125 пут. Од тромеђе 7125, 5744 и 5741 полази источном међом пута према према југу до тачке бр.4 на четворомеђи парцеле 7125 пут, 1933 улица, парцела 1781 и 5741.

Од тачке бр.4 иде по северној међи парцеле 1781 и 1782. У тачци бр.5 скреће ка југу у дужини 312 м по источној међи парцела од бр. 1782 до 1800, сече 1801 пут и долази у тачку бр.14 на тромеђи парцеле 1801 улица, 5732 пут и 5731.

Од тачке бр. 14 по јужној међи уличне парцеле 1801 долази у тачку бр. 15 на тромеђи 1801, 1886 и 5731, одакле скреће у правцу југа у дужини 564 м до тачке бр.34 пратећи источну међу свих парцела од бр. 1886 до 1920. У тачци бр.34 на четворомеђи парцела 1920, 1937 пут, 7123 пут, 5682 скреће на исток по северној међи парцеле пута 7123 у дужини 102 м до тачке бр.35.

Из тачке бр. 35 скреће у правцу југа на дужини 158 м тако да сече пут 7123, прати источну међу парцеле 1931, 1928 и парцеле 1932 улица и стиже у тачку бр. 38.

Од тачке бр. 38 која се налази на тромеђи парцеле 6845 пут, 1932 улица и парцеле 6691, граница скреће у правцу запада у дужини 834 м до тачке бр.53, пративши јужну међу улице 1932, обухвата северни део парцеле топ. бр. 6693, 6694 и 6695 уз улични фронт у дубини 24 м.

Од тачке бр. 48 на тромеђи 1932 улица, 7199 пут и 5641 граница прати јужну међу парцела почев од бр. 5641 до 5647 кућа са двориштем.

Од тачке бр.53 граница иде према северу у дужини 100 м тако да сече парцелу 5647 на граници културе кућа са двориштем, сече улицу 1932 и прати западну међу парцеле 1836.

Од тачке бр. 56 на четворомеђи парцеле 1836, 1835, 5621 и 5622 полази у правцу истока у дужини 200 м по северним међама парцела од бр. 1836 до преломне међне тачке бр.61 парцеле 1841/2.

Из тачке бр. 61 иде према северу у дужини 620 м по западној међи парцеле 1841/2, 1935/2 пут, 1832/1, прелази пут 1843 и стиже у тачку бр.65 на тромеђи 1843 пут, 1832/2 и 7112 пут.

Од тачке бр.65 прати западну и северну међу пута 7112 у дужини 151 м кренувши у правцу истока до тачке бр.69 на међи парцеле 7112 и 5444.

Од тачке бр.69 скреће према југу у дужини 605 м тако да сече 7112 пут, прати источну међу 1825, 1935/1 пут, 1845.

У тачци бр.73 на четворомеђи парцеле 1845, 1844, 1846 и 5629 полази у правцу истока у дужини 231 м до тачке бр.81 по северним међама парцела од бр. 1846 до 1861.

У тачци бр.81 на тромеђи парцеле 1861, 1863 и 5640 ломи се према северу у дужини 620 m пратећи западну међу парцела од бр. 1863 до 1802 и западну међу парцеле 1934 улица.

Од тачке бр.99 полази ка истоку по северној међи уличне парцеле 1934 до тачке бр.100 на тромеђи 1934, 1778 и 5451.

Обухвата парцелу 1778 по западној и северној међи, те из тачке бр.103 на тромеђи парцеле 1780, 1776 и 5451 скреће према северу у дужини 311 m пративши западну међу парцела од бр. 1776 до 1772, стиже на преломну тачку западне и северне међе парцеле 1772, која је означена са бр.107.

Из тачке бр.107 скреће према истоку по северној међи парцеле 1772 и стиже у почетну тачку границе грађевинског подручја.

1.4.1.1.5. Опис границе грађевинског подручја насеља Мартонош

Почетна тачка бр.1 границе се налази на тромеђи парцеле 6830 железничко земљиште, 6909 пут и парцеле топ.бр. 1710 такође жел. земљиште. Граница полази југоисточном међом пута 6909 према истоку на дужини 642м до тачке бр.6 пратећи северну међу улице 1711 до тромеђе 1711, 1746 и 2548.

У тачци бр.6 граница скреће према северу на дужини око 448 м до тачке бр. 16 тако да прати западну међу парцеле 1746 пут и 786, и сече пут 1743.

Од тачке бр.16 иде северном међом пута 1743 до тромеђе са парцелама 782 и 2535, која је означена са бр.17. Наставља према северу и према истоку по северној међи парцеле 782 до тачке бр.19 на тромеђи парцеле 782, 2534 и 6907 пут.

Од тачке бр.19 скреће према југу и југоистоку до тачке бр.25 у дужини 464м по источној међи парцеле 782, па по североисточној међи парцеле 1743 пут до тромеђе парцеле 1747, 781 и 2530 која је означена са бр.25.

Од тачке бр. 25 полази у правцу исток у дужини 183 м по северним међама парцела од бр. 781 до бр. 770 и долази до тачке бр.33 на тромеђи парцеле 770, 2522 и 2521.

Од тачке бр.33 по међи парцеле 770 и 769 иде према југу у дужини 117м до тачке бр.34 на тромеђи парцеле 769, 739 и 2521.

Од тачке бр.34 скреће у правцу истока на дужини 211м по северним међама парцела почев од броја 739 до бр.720.

У тачки бр.43 на четворомеђи парцеле 720, 718, 719 и 2513 скреће према северу на дужини 461 м по западној међи парцела од бр. 719 до 702. Сече пут 6906, прати западну међу парцеле 2511 до тачке до тачке бр.54 на тромеђи парцеле 2511, 2509 и 6904 пут.

Од тачке бр.54 граница полази према истоку на дужини 477м прелазећи прво пољски пут према тромеђи 6904, 2468 и 6902, па сече улицу 6902 и долази на тромеђу 6902, 6901 и 2415. Одавде прати северну међу пута 6901 до тачке бр.62 на четворомеђи парцела 6901 пут, 1739 улица, 468 и 2446.

Од тачке бр.62 прати западну међу парцеле 468, па из тачке бр. 63 у дужини 502м скреће према истоку по северним међама парцела, почевши од броја 468, 467 до 445 и 428.

Стиже у тачку бр.82 на тромеђи парцела 428, 426 и 2428, одакле мења правац према северу на дужини 282м, пратећи западну међу парцела од бр.426 до 398.

Из тачке бр.97 на тромеђи парцеле 398, 6863 пут и 2416 полази у правцу истока на дужини 306 м пративши јужну међу пута 6863 до тачке бр.105.

Тачка бр.105 се налази на тромеђи 6863 пут, 1716 улица и парцела 16. Сече пут 6863 према тромеђи 6863 пут, 6862 пут и 2203, која је означена са бр.106.

Од тачке бр.106 граница полази у правцу југоисток у дужини 452м пратећи североисточну међу парцеле 6863 пут до тачке бр.113 на четворомеђи парцела 6863 пут, 1768 пут, 3717 и 123.

Од тачке бр.113 наставља према југоистоку и југу у дужини 632 м по североисточној и источној међи пута 1768 до тачке бр.145 на преломној тачки међе парцеле 1768 и 1357.

Од тачке бр.145 граница скреће према западу и југозападу на дужини 1024м пратећи јужну и југоисточну међу 1768 пут до тачке бр. 186 на тромеђи 1768, 1391/1 и 1391/2.

Од тачке бр. 186 прати источну међу парцеле 1391/1. Од преломне мејне тачке бр.187 скреће према југозападу у дужини 298м по јужној међи парцела од бр. 1391/1 до 1709.

У тачки бр.195 на тромеђи парцеле 1709, 6950 пут и 6818 канал, граница прелази пут 6950 и скреће ка северозападу на дужини 383м. Прати југозападну међу пута 6950 до тачке бр.201 на тромеђи парцеле 6950, 3594 и 3592/2.

Од тачке бр.201 полази ка југозападу у дужини 452 м пратећи југоисточну међу парцеле 3594. У тачки бр.207 ломи се према северу, иде даље по међи парцеле 3594 на дужини око 265м и стиже на тромеђу парцеле 3594, 3590 и 6843 Дудов пут која тачка је означена са бр.210.

Граница се наставља на међи парцеле 3594 ка северу у дужини 80.3м, сече улицу 6843 и иде према североистоку у дужини 637 м. Прати југозападну међу парцеле 3408, сече пут 6942, иде по југозападној међи парцеле 3405 и стиже у тачку бр. 215 на четворомеђи 3405, 6940 пут, 3367/2 и 3404.

Од тачке бр. 215 скреће на запад у дужини 411м по јужној међи пута 6940.

У тачки бр. 216 - на тромеђи 6940 пут, 6831 жел.земљиште и 3367 - на дужини 285м иде ка североистоку по међи парцеле 6940 пут, па 3366/1 и 854/1. У тачки 220 скреће према југозападу по међи ове парцеле, прелази железничку пругу до преломне међне тачке бр. 223 на међи парцела 1710 жел.земљ. и 3292.

Из тачке бр. 223 скреће према северозападу по југозападној међи железничког земљишта и након 365м стиже у тачку бр. 224 на тромеђи парцеле 1710 жел.земљ., 3292 и 6842 општински пут.

Из тачке бр.224 полази према северу на тромеђу парцеле 1710 жел.земљиште, 6842 општински пут и 3290. Прелазећи по међи парцеле преко железничке пруге враћа се у полазну тачку границе грађ.подручја.

1.4.1.1.6. Опис границе грађевинског подручја насеља Ново Село

Граница полази од тачке бр.1 на северном крају насеља са тромеђе парцеле 5083 пут, 5068 пут и парцеле 1258. Иде у правцу југа по источној међи парцеле 5083 пут на дужини 203 м до тачке бр.2. Одавде сече парцелу 1258, иде у правцу истока на дужини 457м до тачке бр.3 паралелно са међом парцеле 5083 улица.

Из тачке бр.3 на међи парцеле 1258 и 5059 пут удаљеном 93.3м од северне међе 5083 улица, граница сече пут 5059 и наставља по јужној међи парцеле 1198/6 на дужини 316м до тачке бр.5.

О тачке бр.5 скреће према југу на дужини 89+13м сече парцелу 1198/1 до тачке бр.7 која се налази на преломној међној тачки парцеле 1198/1 и 5081 пут. Прати међу пута 5081 на дужини 13 м до преломне међне тачке бр.8.

Из тачке бр.8 скреће на запад на потезу 311 м. Успут сече пут 5081 и прати јужну међу пута до тачке бр.10 на тромеђи 5081, 1215 и 5059 пут.

Из тачке бр. 10 скреће на југ по источној међи пута 5059 на дужини 225 м до тачке бр.11. Из ове тачке скреће према истоку по северној међи 5082 пут на дужини 334 м и стиже у тачку бр.13.

Од тачке бр.13 на међи 5082 пут и парцеле 1213 сече пут 5082 и наставља према југу на дужини 272 м по источној међи парцеле 1617/1.

Од тачке бр.14 на тромеђи 1617/1, 1617/2 и 5072 пут иде по међи пута 12 м, па према западу у дужини 346 м по јужној међи парцеле 1617/1, по северној међи парцеле 1629/7, сече пут 5059 и стиже у тачку бр.19 на међи пута, 5059 и 1586/25.

Из тачке бр.19 скреће према северу на дужини 183 м по западној међи пута 5059 до тромеђе 5059 пут, 1586/29 и 1586/1. Из ове тачке бр. 20 иде према западу у дужини 544 м пратећи јужну међу парцеле 1586/1 до тромеђе парцеле 1586/1, 1586/27 пут и 1586/14 у тачки бр. 22.

Полазећи из тачке бр.22 граница сече пут 1586/27 и скреће у правцу североисток на дужини 84 м по северозападној међи пута.

У тачки бр.24 на тромеђи 1586/27 пут, 1218/1 и 1586/21 скреће према западу на дужини 533 м пративши јужну међу парцеле 1218/1 и 1216. Од тачке бр.28 прати западну међу парцеле 1216 на дужини 272 м.

У тачки бр.30 на међи парцеле 1216 и 5068 пут скреће према североистоку на дужини 676 м. Иде по северној међи парцеле 1216 и прелазећи 5083 пут стиже до почетне тачке границе грађевинског подручја.

1.4.1.1.7. Опис границе грађевинског подручја насеља Ором

Граница грађевинског подручја Ором полази од тачке бр.1 на северном крају насеља са северне преломне међне тачке парцеле топ.бр. 715 к.о. Ором. Полази у југоисточном правцу на дужини 74 m по североисточној међи парцеле 715 до тачке бр.2 која се налази на северној међи парцеле 148. Одавде скреће ка северу на тачку бр.3 на тремеђи парцеле 148, 143 и 2944.

Од тачке бр.3 граница иде у правцу североисток на дужини 456 m по северној међи парцела од топ.бр. 143, 142/6 до 129/37, па по јужној међи парцеле 1495 пут до тачке бр.14.

Из тачке бр.14 граница иде у правцу југоисток по источној међи парцеле 121/1 на дужини 245 m до тремеђе 121/1, 118/4 и 118/5.

Са тачке тремеђа бр.16 иде на североисток на дужини 678 m по северној међи парцеле 118/5, сече парцелу 117/1, прати међу парцеле 116/5, 116/4, 111, сече 110/1, 109 и друге парцеле закључно са 75/1 и 71.

Од тачке бр.21 прати северну међу 69, 67/5, 63/4, у истом правцу сече парцелу 60, 59/1, 57, 56/1 и 54 излазећи на међу парцеле 51 и 54 у тачки бр.24.

По северној међи парцеле 54 ломи се према југу до тачке бр.25, сече парцелу 51 и иде даље на североисток 198 m по северним међама парцеле 11, 10, 5/1 и 3.

У тачки бр. 30 на тремеђи парцеле 3, 1537 и 1538 граница скреће на југоисток на дужини 115 m по источној међи парцеле топ.бр. 3.

У тачки бр.31 иде поново према североистоку на дужини 340 m паралелно са улицом 5059. Успут сече парцеле од бр.1538 до 1548/1, додирује северну међу парцеле 1551/5, сече парцеле од 1551/2 до 1555 и долази на међу 5087 пут у тачки бр.32.

Од тачке бр. 32 скреће према северозападу на дужини 146 m по западној међи парцеле 5087.

Од тачке број 33 сече пут и иде према североистоку до тачке бр.36 на дужини 144 m по северној међи парцеле 1581/4.

У тачки бр.36 ломи се према југоистоку, након 145 m долази на тремеђу 1560, 1561/6 и 1561/3.

Од тачке бр.37 кроз 977 m иде у правцу североисток по северној међи парцеле 1561/6, 1561/7, 1562, сече 1561/3, 1561/8 и 1561/9, обухвата парцелу 1568, сече парцелу 1572, прати северну међу парцела од бр. 1570 до 1586/7, обухвата парцелу 1585, даље прати северну међу парцела од бр. 1586/8 до 1586/12.

У тачки бр.53 на североисточној преломној тачки међе парцеле 1586/12 граница се ломи према југоистоку на дужини 73 m по источној међи ове парцеле и у наставку међне линије сече парцелу 5059 пут.

Од тачке бр. 55 на међи пута 5059 граница скреће према југозападу по јужној међи пута у дужини 89.1 m, у тачки бр.56 скреће на југоисток на дужини 193.5 m по источној међи парцеле 1630.

Од тачке бр.57 скреће на југозапад и северозапад по међи парцеле 1630.

Од тачке бр.59 на тремеђи 1630, 1631/1 и 1664/1 полази у правцу југозапада на дужини 1775 m: сече парцелу 1664/1, прати јужну међу парцела од бр.1634, 1635/2 до 1664/15, обухвата парцелу 1643 и 1646, прати јужну међу парцела од бр. 1664/14 до 1664/9, обухвата парцелу 1659/1. У правцу јужне међе ове парцеле сече парцелу 1664/1 и 5117 пут излазивши на међу 5117 и 2792 у тачки бр.72.

Након тачке бр.72 обухвата парцеле 2792, 2795 и са западне међе парцеле 2795 тј. од тачке бр. 75 иде у правцу југозапада приближно паралелно са улицом 5059 на удаљености 104 m од уличне међе. Граница успут сече парцеле од бр. 2798 до 34, и по јужној међи парцеле 37/1 излази на међу парцеле 342 пут.

Са тремеђе парцела 37/1, 37/2 и 342 пут у тачки бр.78 скреће према југоистоку на дужини 255 m по источној међи парцеле 342 пут.

У тачки бр.84 скреће на југозапад, сече пут 342 и иде по јужној међи парцеле 343/7 према југозападу на дужини 118.7 m.

У тачки бр.87 ломи се, према југоистоку иде на укупној дужини 235 m. Прати источну међу парцеле 343/1 и 343/2 и стиже у тачку бр.88 на тремеђи 343/2, 343/3 и 2859.

Од тачке бр.88 скреће према југозападу на дужини 312 m до тачке бр.90 пративши јужну међу парцела од бр. 343/2 до бр. 363/8.

У тачки бр. 90 скреће на север по западној међи парцеле 363/8, иде до тромеђе 363/8, 5122 пут и 371/16. Од тачке бр.91. граница иде ка југозападу на дужини 271 m по јужној међи парцела од 371/16 до 408.

У тачки бр.92 на четворомеђи 714/1 железничко земљиште, 408, 5122 пут и 2897 железничко земљиште, граница сече пругу и пут. Од тачке бр.93 наставља правац према југозападу на дужини 942 m. Иде по јужној међи парцеле почев од бр. 503 до 713/2, пролази јужном међом парцеле 723 Долински пут, сече парцеле од бр. 3159/3, 3159/1 до 3153, на чијој западној међи стиже у тачку бр.102.

Од тачке бр.102 скреће на север на дужини 1041 m. Прати западну међу парцела од бр. 3153 до 3089/2, сече 5060 пут, иде по западној међи 2974, па по северној међи 2974, 2975 и 2976/1 до тачке бр.108. Одавде наставља према северу по западној међи парцеле 2980/15, сече пут 2983/10 и долази у тачку бр.110 на међи парцеле 2983/10 и 2983/5.

Из тачке бр.110 скреће према североистоку на дужини 286 m по северној међи парцеле 2983/10 пут до тачке бр.112 која се налази на међи парцеле 2983/10 пут и 2983/3.

Из тачке бр.112 скреће према југоистоку на дужини 322 m тако да сече пут 2983/10 и прати североисточну међу парцеле 2980/20 до тачке бр.113 на тромеђи парцеле 2980/1, 202/1 и 2980/3.

Из тачке бр.113 иде према североистоку на дужини 396 m по северним међама парцела топ.бр. 202/1, 202/6 и 200/2, па сече парцеле од бр. 2981, 187, 188/1 до бр. 171/1. Долази на међу парцеле 171/1 и 165 у тачки бр.116.

Из тачке бр.116 скреће према северу на дужини 340 m по југозападним међама парцела почев од бр. 165 до 170 и 717/2.

У тачки бр.123 на северној преломној међи парцеле 717/2 скреће према североистоку по међи парцеле 717/2, 716, сече пругу по северозападној међи парцеле 714/1 железничко земљиште, у наставку по међи парцеле 715 стиже у почетну тачку границе грађевинског подручја насеља Ором.

1.4.1.1.8. Опис границе грађевинског подручја насеља Тотово Село

Граница полази од тачке бр.1 на северном крају насеља са тромеђе парцеле 4021/1, 4021/4 пут и 4998 пут. Сече пут 4998 до тачке бр.2 и иде у правцу југа на дужини 340 m по источној међи пута 4998 до тачке бр.4.

Од тачке бр.4 скреће на североисток у правцу међе парцеле 2741 на дужини 255 m. Сече парцелу 2740, прати северну међу парцеле 2741, 2743 и 2751, дуже парцеле успут сече.

У тачки бр.7 граница скреће према југу на дужини 119 m по међи парцеле 2751, по северној међи 4998 пут на дужини 17 m, сече пут 4998 и иде 46 m по источној међи парцеле 1037. Стиже у тачку бр.11, где скреће према југозападу на дужини 196 m. Иде паралелно са улицом 4998, сече успут парцеле од бр. 1037 до 1036/1 и 1032. По југоисточној међи 1030 и 1031 стиже у таку бр.12 која се налази на међи парцеле 1032 и 1029/1.

Од тачке бр.12 скреће на југ по источној међи парцела од бр. 1029/1 до 1029/2 на укупно 363 m дужини.

На тромеђи 1029/2, 1033 и 1039 пут у тачки бр.13 мења правац према североистоку. Након 262 m долази у тачку бр.16 пративши северну међу путног земљишта 1039.

Из тачке бр.16 сече пут 1039 и прати источну и јужну међу парцеле 1044/2 до тачке бр. 19, која се налази на четворомеђи 1044/1, 1044/2, 1049 и 1047.

Од тачке бр.19 иде према југу на дужини 263 m по источним међама парцела почев од броја 1049 до 1074.

На тромеђи 1074, 1076 и 1044/1 у тачки бр. 31 скреће према истоку до тачке бр. 33 на дужини 102m тако да иде по северној међи парцеле 1076 и сече парцелу 1044/1 и 1041.

У тачки бр.33 скреће на југ по источној међи парцеле 1041 на дужини 127 m. Долази на тромеђу у тачки бр.34 парцела 1041, 1043 и 1503 улица.

Од тачке бр.34 граница прати северну међу улице 1503 у правцу истока на дужини 92 m. Од тачке бр.35 иде у правцу југа на дужини 440 m тако да прелази улицу, прати источну и јужну међу парцеле 1408/3, источну међу парцеле 1407/3 и 1409, па сече 1412/2 пут.

Из тачке бр.42 на тромеђи 1412/2 пут, 3876 и 3877 полази према западу по јужној међи 1412/2 пут на дужини 271 m. Долази у тачку бр.44, наставља по јужној међи улице 1504 на дужини 10.7 m.

Стиже у тачку бр.45 на тромеђу 1504 улица, 1469 и 3863, одакле иде према југу на дужини 154 m по источној међи парцеле 1469 до тачке бр. 46. Скреће према западу на дужини 95.6 m тако да сече парцеле 1469, 1471 и 1476 долазивши на јужну међу парцеле 1478 и 1479 у тачки бр.48.

Из тачке бр.48 граница скреће према југу на дужини 121 m по источној међи 1504 улица.

У тачки бр.49 управно сече улицу и наставља у правцу југозапада на дужини 196 m паралелно са 5049 пут, сече парцеле од бр. 1500 до 4459/2 и долази у тачку бр.51 на међи парцеле 4459/2 и 4458.

Од тачке бр.51 иде према северозападу на дужини 271 m по западној међи парцеле 4459/2.

У тачки бр.52 на тромеђи 4459/2, 4458 и 5056 пут, скреће према западу у дужини 219 m по јужној међи 5056 пут и стиже у тачку бр.53.

Од тачке бр.53 сече пут према тромеђи 5056 пут, 4295 и 4296/1, иде ка северозападу на дужини 415 m, по западној међи парцеле 4295, 1287, 1270/2. Долази у тачку бр. 59 на тромеђу парцеле 1270/2, 4296/1 и 1503 улица.

Од тачке бр.59 прати јужну међу улице 1503 на дужини 43.4 m и прелази улицу по међи 1503 и 5054 пут.

Од тачке бр.61 и 62 које се налазе на северној међи 5054 пут, граница полази према северозападу на дужини 105.5 m по западној међи парцеле 1267.

Од тачке бр.63 скреће према североистоку на дужини 345 m тако да прати северозападну међу парцела од бр. 1267 до 1237 до тачке бр.75 на четворомеђи 1237, 1228, 1176 и 4281/2.

У тачки бр.75 скреће у правцу северозапад на дужини 736 m. Прати западну међу парцела од бр. 1176, 1174 до 1157, прати јужну и западну међу парцеле 5053 преко тачке бр.77. Иде даље по западној међи парцеле 1014, 1013 и 1012, и стиже на тромеђу 1012, 4142 и 4998 пут у тачки бр.79. Из ове тачке скреће према југозападу на дужини 149 m пративши југоисточну међу 4998 пут.

У тачки бр.80 на међи 4998 пут и парцеле 4148, граница сече пут 4998 у правцу северозапад и иде по југозападној међи парцеле 4123 до тромеђе 4123, 4122 и 4132 до тачке бр.82. на дужини укупно 354 m.

Граница прати јужну, западну и северну међу парцеле 4122 до преломне међне тачке бр.88 на северној и источној међе ове парцеле. Сече парцелу 4021/6 пут и прати северну међу пута на дужини 137 m. По северним међама парцела 4021/6 пут, 4021/5 пут и 4021/4 пут стиже у почетну тачку границе грађевинског подручја Тотово Село.

1.4.1.1.9. Опис границе грађевинског подручја насеља Трешњевац

Почетна тачка бр.1 се налази на северозападном крају насеља на тромеђи парцеле 1003/1 пут, 1528/1 пут и 1527. Граница полази према југоистоку по северној међи 1003/1 пут на дужини 781 m.

У тачки бр.6 на тромеђи парцеле 1003/1 пут, 74 и 2252 бара граница иде на североисток на дужини 133 m по северозападним међама парцела од бр.74 до 84.

У тачки бр.11 која се налази на северној преломној тачки међе парцеле 84 скреће на исток до тачке бр.21 па до тачке бр.22 и 24 у дужини 187+226+122 m по северним међама парцела од бр.84 до 113, сече парцелу 2252/1, 2252/3 и 2252/2 бара у правцу тромеђе 2252/2, 2582/2 пут и 1004 улица. По северној међи парцеле 139 и 147 долази у тачку бр.24.

У тачки бр.24 на тромеђи парцеле 147, 2253 и 2254 скреће према југу по источној међи парцеле 147 и 191 на дужини 260 m.

У тачки бр.26 на преломној међној тачки парцеле 191 скреће поново на североисток на дужини 353 m, иде по северним међама парцела од бр.193 до 220.

На четворомеђи парцеле 220, 2276, 2280 и 2281 у тачки бр.27 граница се ломи према југу на дужини 81 m до тачке бр. 28 на четворомеђи 1008 улица, 219, 2281 и 2583 општински пут.

Од тачке бр.28 иде према североистоку на дужини 300 m. Прати северозападну међу 2583 општински пут до тачке бр.32 на тромеђи 2583 пут, 2286 и 2288.

Из тачке бр.32 сече пут према тромеђи 2583 пут, 2424, 2295 и прати источну међу парцеле 2424.

Стиже у тачку бр.34 на тромеђи 2424, 2295 и 2428, скреће у правцу југозапад на дужини 390 m по југоисточној међи парцеле од 2424 до 2427 и у истом правцу сече 2421 пут.

Од тачке бр.36 на међи 2421 пут и 2523 иде 47 m по северној међи парцеле 2523 до четворомеђе 2523, 225, 224 пут и 2421 пут.

Из ове тачке бр.37 скреће према југозападу на дужини 382 m по југоисточним међама парцела од топ.бр. 225 до 260.

У тачки бр.44 што је на тромеђи парцеле 260, 261 улица и 2530, скреће према истоку по северној међи улице 261 на дужини 62 m.

Од тачке бр.45 на тромеђи 261 улица, 2530 и 2547 пут скреће према југозападу на дужини 134.5 m. Иде по југоисточној међи улице 261 па по међи парцеле 301, 302 и 300 до тачке бр.47.

Од тачке бр.47 скреће праволинијски на југоисток 384 m по северним међама парцела од броја 304 до 329.

У тачки бр.50 на тромеђи 329, 2562 и 2415, граница се ломи према југу и југоистоку на дужини приближно 307 m до тачке бр.59. Прати источну међу парцела 329, 328, 1009 улица.

Иде по јужној међи улице 1009 преко тачке бр. 59 и 60, па по северној међи 849 пут до тачке бр.61. Наставља у смеру југозапад на дужини 143.3 m по југоисточној међи 849 пут до тачке бр.62 на тромеђи 849 пут, 5027 пут и 3451.

Из тачке бр.62 иде на северозапад у дужини 676 m по југозападној међи пута 849, парцеле 850, 855. Са тромеђе 855, 3433 и 825 улица сече улицу и парцеле од бр. 811 до 796 у смеру тромеђе 796, 794 и 3420, прати јужну међу парцела од 794 до 780 и долази у тачку бр.67 на тромеђу 780, 773 и 3403/1.

Од тачке бр.67 иде према западу 75.6 m по јужној међи парцеле 773 и долази на тромеђу 773, 766 пут и 3403/1.

Од тачке бр.68 иде према југу 78 m по источној међи 766 пут, па 43.7 m по источној међи 5024 пут.

Са тачке бр.71 на тромеђи 5024 пут, 3403/5 и 3404 скреће према западу на дужини 145 m тако да сече пут 5024 и иде јужном међом парцеле 3402 до тромеђе 3402, 3401 и 1010 улица.

Од тачке бр. 73 до тачке бр.76 на дужини 86.3 m прати источну међу улице 1010 и 5025 пут.

Из тачке бр.76 са тромеђе 5025 пут, 3399 и 3398 граница сече пут 5025 у правцу запада и иде јужном међом парцеле 3382 на дужини 52 m.

Долази у тачку бр.78 одакле скреће на северозапад на дужини 431 m тако да сече парцелу 3382, иде југозападним међама парцела 3381/3, 3381/2, 859 и даље до 867, 873/3 и 873/2.

Стиже у тачки бр.84 на тромеђу парцеле 873/2, 873/4 и 875, одакле скреће на југозапад на дужини 722 m. Успут сече парцелу 875 у правцу заједничке међе парцеле 876 и 877, сече парцеле од броја 879 до 932/3 у правцу јужне међе парцеле 939/1, прати јужну међу парцела од бр. 939/1 до 948/3.

Од тачке бр.90 на тромеђи 948/3, 948/2 и 958 улица, граница скреће на југоисток у дужини 247 m по североисточној међи парцела од улице 958, 954 до 949/1.

Стиже у тачку бр.97 на тромеђи 949//1, 948/2 и 3606 пут. Одавде иде према југозападу на дужини 135 m по јужној међи 949/1 и 1011 пут-улица.

У тачки бр.99 на тромеђи 1011 пут-улица, 5022 пут и 3709/1 граница скреће према северозападу на дужини 135,6 m тако да прати западну међу улице 1011.

У тачки бр.100 на тромеђи 1011 улица-пут, 1002 и 3713 скреће према југозападу на дужини 111 m по јужној међи парцеле 1002.

На јужној преломној међој тачки парцеле 1002, тј. у тачки бр.101 граница скреће на северозапад на дужини 190 m, пратећи југозападне међе парцела од бр. 1002 до 992/1. Са четворомеђе 992/1, 990, 3722 и 3721 тј. из тачке бр.102 иде према југозападу на дужини 163 m по јужној међи парцеле 3722 и у истом правцу сече парцеле 3727 и 3725 до тачке бр.103 на западној међи парцеле 3725.

У тачки бр.103 граница иде према северозападу на дужини 167 m. Иде 72.5 m југозападном међом парцеле 3725, сече пут 5036 и прати југозападну међу парцеле 3729.

У тачки бр.106 на тромеђи 3729, 3731 и 5021 пут скреће према североистоку на дужини 276 m по северним међама парцела почевши од бр.3729 до 975. У тачки бр.108 сече пут 5021 у правцу југозападне међе 3208/2. Прати југозападну и северозападну међу парцеле 3208/2. Од тачке бр.110 иде југозападном међом државног пута 1011 до тачке бр.116 која се налази на тромеђи 1011 државни пут, 5014 државни пут и 3201/1.

У тачки бр.116 скреће на североисток на дужини 588 m тако да прелази државни пут 1011 и прати северозападну међу 1005 пут до тачке бр.122 на тромеђи 1005, 3339 и 3338.

У тачки бр.122 граница скреће на северозапад у дужини 69,2 m по југозападној међи парцеле 3338. У тачки бр.123 скреће на североисток на дужини 566 m тако да сече парцеле од бр. 3338 до 3328 у правцу северозападне међе парцеле 3329.

Од преломне мејне тачке бр.125 на парцели 3329 даље сече парцеле од бр.3327 до 3320, иде северозападном међом парцеле 3318, сече парцеле од 3317 до 3303 и стиже у тачку бр.128 на тромеђи 3303, 26 и 24.

Из тачке бр.128 скреће на северозапад на дужини 523 m пратећи јужну међу парцела од топ.бр. 24 до топ.бр.1.

У тачки бр.142 скреће према северу тако да прати међу парцеле топ.бр.1, прелази улицу 1003/1 и стиже у почетну тачку границе грађевинског подручја Трешњевац.

1.4.1.1.10. Опис границе грађевинског подручја насеља Велебит

Почетна тачка бр.1 се налази на тромеђи парцеле 3554/14, 3554/13 и 8500/1 пут. Граница полази према североистоку прелазивши пут. Из тачке бр.2 скреће у правцу југ по источној међи пута на дужини 163 m до тачке бр.5.

Од тачке бр.5 линијом дужине 78 m сече парцелу 3610 до тачке бр.6 која се налази у продужетку међе парцеле 3609/41.

Од тачке бр.6 полази у правцу југоистока на дужини 317 m тако да сече парцелу 3609/37 и полази североисточном међом парцеле 3609/41. Прелази државни пут 2. реда и стиже у тачку бр.9 на међи пута.

Из тачке бр.9 скреће према југозападу по југоисточној међи државног пута у дужини 197m до тачке бр.10 која се налази на тромеђи пољског пута 8500/1, државног пута и парцеле 3609/37.

Из тачке бр.10 иде према југу у дужини 62 m по источној међи пољског пута 8500/1 до тачке бр.11.

Из ове тачке скреће према југозападу на дужини 781 m тако да сече пољски пут 8500/1 и парцеле редом у дубини 61 m почев од броја 3562/3, 3562/2 до броја 3560/2, на чијој јужној међи стиже у тачку бр. 12.

По јужној међи парцеле 3560/2 скреће према северозападу у дужини 61 m, па по јужној међи државног пута 8485 враћа се према југозападу на дужини 111 m до тачке бр.14.

Од тачке бр.14 скреће према северозападу до тачке бр.18 у дужини 458 m прелазећи парцелу 8485 пут, прати јужнооријентисану међу парцеле 3557/34 и 3557/33, прелази парцелу 8484 пут и стиже у тачку бр.18.

По северозападној међи пута 8484 скреће према североистоку у дужини 76 m до тачке бр.19 на тромеђи парцела 8484, 3553/11 и 3553/12.

Из тачке бр.19 на дужини 61 m иде јужном међом парцеле 3553/12 до тачке бр.20. Од ове тачке скреће према североистоку на дужини 780 m паралелно са улицом 8484. Сече све парцеле почев од бр. 3553/12, 3553/22 до 3554/2, стиже у тачку бр.21.

Од тачке бр.21 скреће на северозапад по југозападној међи парцеле 3554/7 на дужини 88 m, па из тачке бр.22 поново скреће према северозападу на дужини 196 m тако да сече све парцеле почев од бр. 3554/7 до 3554/14 линијом која је паралелна са уличном међом.

Из мејне тачке бр.23 граница се враћа у правцу југоисток на дужини 101 m по североисточној међи парцеле 3554/14 до тачке бр.24, па по северозападној међи исте парцеле након 114 m стиже у почетну тачку границе грађевинског подручја.

1.4.1.1.11. Опис границе грађевинског подручја насеља Зимоњић

Почетна тачка бр.1 границе се налази на тромеђи парцеле 9433, 9447 пут и 9434/2 к.о. Кањижа. Граница полази у правцу истока и југоистока на дужини 452 m, прелазећи пут 9447, прати источну међу пута, па улице на парцели 9402, међу парцеле од бр. 9287 до 9278, 9276/2, 9274 и од тачке бр.7 до бр.8 сече парцелу топ.бр. 10324/3 железничко земљиште.

Од тачке бр.8 граница скреће на југозапад у дужини 730 m тако да прати југоисточну међу железничког земљишта 10324/3, парцеле 9562, 9563, 9564, 9565/1 и 9565/2 до тачке бр.15.

У тачки бр.15 на међи канала на парцели 9565/2 граница скреће према западу на дужини 430 m: сече парцелу 9565/2 по ивици канала до тачке бр.19 на тромеђи парцеле 10324/3 железничко земљиште, 9565/2 и 9566, сече пругу на парцели 10324/3, прати јужну међу парцеле 9633/2 и 10341 државни пут до тачке бр.23.

На тромеђи парцеле 10341 државни пут, 9737 и 9736 пут (тачка бр.23) граница скреће према северу и северозападу у дужини 153+86 m тако да прелази државни пут, прати западну међу парцеле 9560 пут, југозападну међу пута 9557 до преломне међне тачке бр.25, сече пут 9557 до тромеђе 9557, 9403 и 9554, и иде југозападном међом парцеле 9403 до преломне међне тачке бр.27 на међи парцеле 9403 и 9554.

Од тачке бр.27 до тачке бр.28 граница полази у правцу североисток на дужини 151 m пратећи северозападну међу парцеле 9403, 9404 и 9405.

Од тачке бр.28 која се налази на тромеђи парцеле 9405, 9543 улица и 9554 скреће на северозапад у дужини 84 m по међи 9543, па у тачки бр.29 у правцу североисток, сече улицу 9543, иде по северозападној међи парцеле 9414 и 9415, и сече парцелу 9417 улица.

У тачки бр.31 скреће на северозапад у дужини 59.3 m по северној међи улице 9417, од тачке бр. 32 поново иде према североистоку у дужини 330 m по северозападној међи парцеле 9419, сече парцелу 9420 улица, прати међу парцеле 9421 до тачке бр.35 и 36.

Од тачке бр.36 на дужини 318 m полази у правцу североисток тако да сече парцелу 9425 улица и прати северозападну међу парцела од бр.9426 до бр.9433, успут сече улицу 9432. По северозападној међи парцеле 9433 граница се спаја са почетном тачком.

1.4.2. Грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насеља

Грађевинско земљиште ван границе грађевинских подручја насеља у обухвату Просторног плана чине: салашарска насеља, насеље ређих густина, радне зоне, викенд зоне, комунални садржаји и енергетски објекти.

Салашарска насеља: У северозападном делу Општине налазе се већи број салаша који су груписани тако да су формирали салашарска насеља. За ова насеља Просторним планом је дат опис граница, а изградња и реконструкција објеката ће се вршити на основу овог Просторног плана.

Насеље ређих густина: У К.О. Адорјан северно од насеља Адорјан изграђени су објекти тако да се формирало насеље ређих густина, које је овим Просторним планом дефинисано описом границе грађевинског подручја, а изградња и реконструкција објеката ће се вршити на основу овог Просторног плана.

Радне зоне: У обухвату Просторног плана се налазе постојеће и планиране локације за радне зоне ван грађевинских подручја насеља. За планиране радне зоне обавезна је израда плана детаљне регулације када је потребно утврдити нову регулацију.

За постојеће радне зоне које се налазе у обухвату Просторног плана у случају реконструкције објеката у постојећим габаритима или доградње објеката (уз обавезно поштовање индекса заузетости дефинисаних овим Просторним планом) услови за изградњу се могу издати на основу овог Просторног плана. Уколико се врши нова изградња и не задржава постојећа делатност, обавезна је израда урбанистичког пројекта. Урбанистички пројекат урадити у складу са условима из овог Просторног плана и у складу са условима надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

Викенд зоне: У обухвату Просторног плана планиране су викенд-зоне у К.О. Хоргош, К.О. Трешњевац, К.О. Велебит и К.О. Ором.

Изградња кућа за одмор може се одвијати само у оквиру простора који су предвиђени за ове намене у складу са условима из овог Просторног плана. У случају да је потребна промена регулације за потребе израде саобраћајница обавезна је израда плана детаљне регулације.

Каналско земљиште: Заштиту каналског земљишта и самих канала, њихово редовно одржавање и изградњу нових канала потребно је вршити у складу са Законом о водама, условима датим овим Просторним планом и условима надлежних вовопривредних предузећа. Изградња саобраћајних објеката (прелази преко канала) и полагање инфраструктуре на каналском земљишту вршиће се на основу услова из овог Просторног плана и услова надлежног водопривредног предузећа.

Саобраћајна инфраструктура: државни путеви, обилазнице око насеља, општински путеви: за постојеће садржаје, ако су утврђене регулационе линије односно, грађевинска парцела испуњава услове за изградњу у складу са условима датим у Просторном плану, услови за изградњу се издају на основу Просторног плана. За планиране садржаје, када је потребно дефинисати регулационе линије и нису решени имовинско-правни односи, обавезна је израда плана детаљне регулације.

Линијска енергетска, електронска комуникациона и водопривредна инфраструктурна мрежа: грађење линијске инфраструктурне мреже - електроенергетске средњенапонске 20 (35) kV, гасоводне, електронске комуникационе мреже, водоводне и канализационе мреже могуће је на основу овог Просторног плана. Изградња високонапонске (110 kV, 400 kV) енергетске мреже, насипа-прва одбрамбена линија, каналске мреже могућа је на основу плана детаљне регулације, урађеног у складу са датим условима у Просторном плану.

Комунални садржаји ван грађевинских подручја насеља

Енергетски објекти

Услови за изградњу нових производних енергетских објеката (електрана) већих капацитета и трансформаторских постројења 20(35)/110 kV, односно 110/20 kV ће се стећи на основу плана детаљне регулације и смерница из Просторног плана.

Постојећи комплекси трансформаторских постројења, где не долази до промене регулације ће се реконструисати по условима на основу овог Просторног плана.

Гробље

Постојеће гробље које се налази у близини насеља Мале Пијаце се задржава и дефинисано је описом границе грађевинског земљишта. Услови за изградњу објеката, као и за реконструкцију гробља, издаваће се на основу овог Просторног плана.

Постројење за пречишћавање отпадних вода

У обухвату Просторног плана се налазе планиране локације за постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) ван грађевинских подручја насеља Мартонош и Трешњевац. За ове комплексе је обавезна израда урбанистичког пројекта, а ако је потребна промена регулације обавезна је израда плана детаљне регулације.

Депонија

За постојећу депонију комуналног отпада неопходно је израдити радни план са програмом мера и динамиком прилагођавања рада за период до 31. децембра 2012. године, у складу са чланом 96. Закона о управљању отпадом ("Службени гласник РС" бр. 36/09). Према наведеном Закону, члан. 97, Јединица локалне самоуправе дужна је да у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона изради попис неуређених

депонија на свом подручју, а у року од две године изради пројекте санације и рекултивације неуређених депонија, на које сагласност даје Аутономна Покрајина Војводина. Попис неуређених депонија неопходно је да садржи податке о локацији, просторним и геометријским карактеристикама, врстама и количинама одложеног отпада, рокове њихове санације и рекултивације, као и друге податке од значаја за утврђивање и спровођење пројеката.

За општину Кањижа планирана је изградња трансфер станице на катастарској парцели бр. 6015/2, КО Мартонош, на делу рекултивисане општинске депоније. За трансфер станицу обавезна је израда урбанистичког пројекта.

1.4.2.1. Опис граница грађевинског подручја ван насеља

Салашарска насеља

Локалитет 1 (К.О. Хоргош)

Опис границе грађевинског подручја салашарско насеље локалитет 1 у Ко Хоргош почиње тачком 1 на тремеђи катастарских парцела 13883, 13888/1 и 13892. Од ове тачке граница иде у правцу југоистока и југозапада пратећи јусевероисточне и југоисточне међе катастарских парцела 13883, 13882, 13893, 13894, 13896, 13900, 13904, 13907, 13912, 13915, 13919, 13920/3, 13922, 13924, 13927/2, 13931, 13936, 13941/3, 13940/1, 13940/2, 13943, 13947, 13950/1 и 13949 до тачке број 2 на тремеђи катастарских парцела 13949, 13945 и 16853.

Након тачке број 2 граница сече парцелу 16853 и пратећи југоисточну међу парцеле 16853 долази до тачке број 3 на тремеђи парцела 16853, 13719 и 13726.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи североисточну међу парцеле 13719, а потом се ломи и иде у правцу југозапада пратећи југоисточну међу парцела 13719, 13716/2, 13713, 13712 и 13709 до тачке број 4 на тремеђи парцела 13708, 13714 и 16854/1.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападне међе парцела 16854/1, 14061/1, 14061/2 и 14061/3 до тачке број 5 на тремеђи парцела 14061/3, 14023/2 и 14005/2.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи североисточне међе парцела 14005/2, 14003/2, 14002/2, 14001/2, 14000/6, 14000/5, 14000/4, 13999/2, 13997/1, 13996/4, 13996/3, 13996/2, 14163, 14166, 14170, 14171 и 14175 до тачке број 6 на тремеђи парцела 14175, 14182 и 14178.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу југозапада а потом северозапада пратећи југозападну међу парцела 14175, 14174, 14171, 14170, 14166/1, 14164, 13996/2, 13996/3, 13996/4, 13997/1, 13999/2, 14000/4, 14000/5, 14000/6, 14001/2, 14002/2, 14003/2 и 14005/2 до тачке број 7 на тремеђи парцела 14005/2, 14016/5 и 14005/1.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи југоисточну међу парцела 14015/1, 14013, 14012, 14009/2, 14009/1, 13963, 13964/2 и 13964/1 до тачке број 8 на тремеђи парцела 13964/1 и границе катастарских општина.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу парцеле 13892 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена границом грађевинског подручја изван границе грађевинског подручја насеља Хоргош, салашарско насеље локалитет 1 износи 22.69 ха.

Локалитет 2 (К.О. Мале Пијаци)

Опис границе грађевинског подручја салашарско насеље локалитет 2 у Ко Мале Пијаци почиње тачком 1 на тремеђи катастарских парцела 4981, 988 и 1005. Од ове тачке граница иде у правцу у правцу југа и југозапада пратећи источну и југоисточну међу парцела 1005, 1004/1, 1003/1, 1011, 999/2, 999/1, 1000, 995, 990 и 991 до тачке број 2 на тремеђи парцела 1014, 4989 и 1109.

Од тачке број 2 граница иде у правцу северозапада и југозапада пратећи југозападну и северну међу парцела 4989, 1016, 1021/3, 1021/2, 1020, 1019/1 и 1018 до тачке број 3 на тремеђи катастарских парцела 1018, 1024 и 1025.

Након тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужну међу парцела 1024, 1026, 1032, 1037, 1038, 1042, 1045/1, 1049, 1052/1, 1055, 1060, 1064, 1068 и 1071 до тачке број 4 на тремеђи парцела 1071, 1076 и 1072.

Од тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу парцеле 1072 до тачке број 5 на тремеђи парцела 1089, 1088 и 1071.

Након тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи јужну међу парцеле 1088 до тачке број 6 на тремеђи парцела 1088, 1090/2 и 1083.

Од тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу севера и североистока пратећи источну и југоисточну међу парцела 1083, 1080 и границе катастарске општине до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена границом грађевинског подручја изван границе грађевинског подручја насеља Мале Пијаце, салашарско насеље локалитет 2 износи 11.25 ха.

Локалитет 3 (К.О. Мале Пијаце)

Опис границе грађевинског подручја салашарско насеље локалитет 3 у Ко Мале Пијаце почиње тачком 1 на тремеђи катастарских парцела 1108, 1154/1 и 4988. Од ове тачке граница иде у правцу југа и југоистока пратећи источну и северну међу парцела 4988, 1168/2, 1167 и секући парцеле 1169/1, 1170, 1178/2, 1178/3, 1179, 1180, 1182, 1183, 1184, 1188, 1189/1, 1190, 1191, 1195, 1196, 1197 и 1198 а потом пратећи североисточну међу парцела 1199, 1201, 1384, 1412 и 1411 долази до тачке број 2 на тремеђи парцела 1412, 1141 и 4988.

Од тачке број 2 граница иде у правцу југозапада и северозапада пратећи југојугоисточну и југозападну међу парцеле 1141 а потом секући парцеле 1412, 1384, 1380, 1372, 1371, 1365, 1366, 1358, 1356, 1347, 1346, 1343 и пратећи југозападну међу парцеле 1341 долази до тачке број 3 на тремеђи катастарских парцела 1341, 1332 и 1337.

Након тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу запада и југозапада пратећи јужну и источну међу парцела 1332, 1335, 1338, 1344, 1350, 1348, 1352, 1360 и 1361 до тачке број 4 на тремеђи парцела 1361, 1373 и 5019.

Од тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи источну међу парцеле 5019 и јужну међу парцеле 1320 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена границом грађевинског подручја изван границе грађевинског подручја насеља Мале Пијаце, салашарско насеље локалитет 3 износи 12.04 ха.

Насеље ређих густина

Грађевинско подручје је означено тачкама од бр.75 до бр.81. Обухвата део парцеле пута 8512 и парцеле редом од броја 4136/9 до броја 4136/36 К.О. Адорјан. Граница грађевинског подручја креће из преломне тачке бр.75 на југозападној међи парцеле 3337 К.О. Адорјан. Полази југозападном међом парцеле у правцу југоисток у дужини 228 m. На преломној међи ове парцеле у тачци 76 скреће према западу на дужини око 140 m, прелазивши на јужну међу парцеле 8512 пут. У правцу источне међе парцеле 4136/8 скреће према северу на дужини 185 m тако да прелази парцелу 8512 пут и по источној међи парцеле 4136/8 стиже у почетну тачку бр.75 границе грађевинског подручја.

Радне зоне

Постојеће

1. К.О. Мартонош

Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне у Мартоношу полази са тремеђе парцеле 1710 жел.земљиште, 6842 општински пут и 3292/1 која је означена са бр. 224.

Пресеца општински пут и код тачке бр. 225 на тромеђи парцела 6842, 3290 и 6830 скреће према југозападу, и на дужини од 420 м прати северозападну међу парцеле бр. 6842 до тачке бр. 240. Између тачке бр. 240 на тромеђи парцела 3279, 6842 општински пут, 6837 држ.пут и тачке бр. 241 на тромеђи парцела 6842 општински пут, 6837 државни пут 2.реда и 3292/1 пресеца општински пут. Из ове тачке скреће према југоистоку у дужини 394 м по југозападној међи парцеле 3292/1 до тачке бр. 242 на тромеђи 6935 пут, 6837 држ.пут и 3292/1 к.о. Мартонош.

Из тачке бр. 242 иде према североистоку на дужини 83м, па мења правац према истоку на дужини 597м. Прати северну међу пута 6935, 3308/2 до тачке бр. 258 на тромеђи 3308/2 пут, 6831 жел.земљиште и 3292/1. Даље наставља по североисточној међи парцеле 3292/1 у правцу северозапада на дужини 237м преко тачака 259, 260, 261 и у тачци бр. 222 стигне до границе грађевинског рејона насеља Мартонош, што даље прати преко тачке бр.223 до почетне тачке постојеће радне зоне бр.224.

2. К.О.Трешњевац

Граница грађевинског подручја радне зоне Трешњевац полази од тачке бр. 115 са тромеђе парцеле 1011 државни пут, 3204 и 3208/1. Према југозападу иде на дужини 494м пратећи јужну међу парцеле 3204 и 3202/1 до преломне међне тачке бр.146. Одавде скреће на северозапад у дужини 429м по западној међи парцеле 3202/1, 3202/2 и сече парцелу 3215/1. У тачки бр.148 долази на северозападну међу парцеле 3215/1, иде 166 м по тој међи, сече парцелу 3203, прати северозападну међу 3202/2 на дужини 188м. Од тачке бр. 151 иде према југоистоку 478м по североисточној међи парцеле 3201/2, 3201/1, 3203 и 3204 и стиже у почетну тачку бр.115.

3. Радни комплекс и гробље К.О. Мале Пијаце

Граница грађевинског подручја радног комплекса и гробља у насељу Мале Пијаце полази од тачке бр.179 са тромеђе парцеле топ. бр. 4982 канал Кереш, парцеле 2956 и 2954 к.о. Мале Пијаце. Граница полази у правцу југозапада на дужини 259 м до тачке 180, скреће по југозападној међи парцела до тачке бр.184 на тромеђи парцела 2956/1, 2965/5 и 2969.

Из тачке бр.184 скреће према североистоку по међи парцеле 2956/1, па из тачке бр.185 према северозападу по јужној међи парцеле 2967 до тачке бр.186 који се налази на тромеђи парцеле 4983 пут, парцеле 2967 и 2969. Граница даље иде по јужној међи пута до тачке бр.189 на тромеђу 4983 пут, парцеле 2978 и 2980. Обухвата парцелу 2980 и 2981, наставља по јужној међи путног земљишта до тачке бр.195 на међи парцеле 4983 пут и 2993. Тачка бр.195 је од тромеђе парцеле 4983 пут, 2992 и 2993 удаљена 10м, од тога граница скреће у правцу севера, сече 4983 пут, иде по северозападној међи парцеле 1970 и стиже у тачку бр.197 на тромеђу парцеле 4982 канал, 1970 и 1969.

Од тачке бр. 197 полази у правцу истока и југоистока по југозападној међи парцеле 4982 канал и стиже у почетну тачку бр.179.

4. К.О. Долине

Граница постојеће радне зоне у близини насеља Долине почиње са тачком бр. 1 на тромеђи парцела 4739, 4742/1 и 5183-пут, полази у правцу југозапада на дужини од 152 м до тачке бр.2 на двомеђи парцела 4740/1 и 5183-пут. У тачки бр.2 скрене према југу у дужини од 73 м до тачке бр.3 где скрене према југозападу у дужини од 299 м до тачке бр.4 на тромеђи парцела 4740/1, 4739 и 5183-пут.

Из тачке бр.4 крене према југоистоку у дужини од 367 м до тачке бр.5 где скрене према североистоку у дужини од 340м. У тачци бр.6 крене према северозападу (255 м) до тачке бр.7. У тачци бр.7 скрене према североистоку (158 м) и наставља до тачке бр.8. У тачци бр.8 скрене према северозападу (132 м) и стиже у почетну тачку бр.1.

Радна зона обухвата парцеле 4740/1, 4740/2, 4740/3, 4740/4, 4740/5, 4740/6, 4740/7, 4740/8, 4740/9, 4740/10, 4740/11, 4740/12, 4740/13, 4740/14, 4740/15, 4741, 4742/1, 4742/2, 4742/3, 4742/4, 4742/5, 4743 к.о. Ором.

Укупна површина грађевинског земљишта радне зоне је 14.78 ха.

5. Буджак, К.О. Хоргош

Граница постојеће радне зоне "Буджак" код насеља Хоргош почиње са тачком бр. 1 на тромеђи парцела 8335, 8367-пут, 8355/2 и полази у североисточном правцу (395 м) до тачке бр.2 на тромеђи парцела 8328-пут, 8357, 8355/2. У тачци бр.2 крене према североистоку и прати северну међу парцеле 8355/2 до тачке бр.7.

У тачци бр.7 на тромеђи парцела 8355/2, 8357, 8366-пут крене према југозападу (235 м) до тачке бр.8 на тромеђи парцела 8366-пут, 8365, 8355/2 где скрене према југоистоку (39 м). Од тачке бр.9 иде даље у правцу југозапада (111 м) до тачке бр.10.

У тачци бр.10 на тромеђи парцела 8365, 8384/2, 8355/2 скрене према југоистоку (138 м) и стиже у почетну тачку бр.1.

Радна зона обухвата парцеле 8354, 8355/1, 8355/2 к.о. Хоргош.

Укупна површина радне зоне је 6.40 ха.

6. Камараш, К.О. Хоргош

Граница постојеће радне зоне "Камараш" код насеља Хоргош почиње са тачком бр.1 на четворомеђи парцела 3856, 3835, 3836, 3831 и полази у североисточном правцу (360 м) до тачке бр.2 на тромеђи парцела 3831, 3835, 3859-пут. Од тачке бр.2 до тачке бр.5 на двоумеђи парцела 3835, 3843 прати североисточну међу парцеле 3835 у дужини од 452 м.

У тачци бр.5 крене према југозападу (191 м) до тачке бр.6 на двоумеђи парцела 3846, 3835 где скрене према југоистоку (21 м) до тачке бр.7 где скрене према југозападу (44 м) до тачке бр.8.

Од тачке бр.8 на тромеђи парцела 3835, 3848-пут, 3850 наставља даље у правцу северозапада (60 м) до тачке бр.9. Од тачке бр.9 на тромеђи парцела 3848-пут, 3850, 3849/1 иде у правцу запада (151 м) до тачке бр.10.

У тачци бр.10 на тромеђи парцела 3849/1, 3849/2, 3850 скрене према југу (42 м) и иде до тачке бр.11. У тачци бр.11 на тромеђи парцела 3835, 3849/2, 3850 скрене према западу (50 м) и иде до тачке бр.12 на граници парцела 16693, 3835. Између тачке бр.12 и 13 на тромеђи парцела 3985/1, 16791-пут, 3835 пресеца приступни пут, и наставља у источном правцу до тачке бр.14 на тромеђи парцела 3835, 3855, 16791-пут. Од тачке бр.14 прати североисточну међу парцеле 16791 (579 м) до тачке бр.16 на граници парцела 16761 и 3856, где скрене према североистоку (58 м) и стиже у почетну тачку бр.1.

Радна зона обухвата парцеле 3835, 3836, 3837, 3838, 3839, 3850, 3851, 3852, 3853, 3854, 3855 и део парцеле 3856 к.о. Хоргош.

Укупна површина радне зоне је 20.78 ха.

7. Мали Хоргош, К.О. Хоргош

Граница постојеће радне зоне "Мали Хоргош" код насеља Хоргош почиње са тачком бр.1 на тромеђи парцела 9910, 9905, 9907-пут и полази у југоисточном правцу (432 м) до тачке бр.2 на тромеђи парцела 9985-пут, 9910, 9905. У тачци бр.2 крене према североистоку (420 м) до тачке бр.4.

У тачци бр.4 на тромеђи парцела 9901/2, 9902, 16828/1-пут крене према северозападу (306 м) до тачке бр.5 на тромеђи парцела 16828/1-пут, 9907, 9905 где скрене према југозападу (4 м). Почев од тачке бр.6 прати границу парцеле 9906 прво у правцу југоистока до тачке бр.7 (45 м), према југозападу до тачке бр.8 (360м), па према северу до тачке бр.10 (68 м) на тромеђи парцела 9905, 9906, 9907.

У тачци бр.10 скрене према западу (84 м) и стиже у почетну тачку бр.1.

Радна зона обухвата парцеле 9901/1, 9901/2, 9901/3, 9903, 9904, 9905, 9985 к.о. Хоргош.

Укупна површина радне зоне је 13.47 ха.

8. Часар, К.О. Мале Пијаце

Граница постојеће радне зоне "Часар" код насеља Мале Пијаце почиње са тачком бр.1 на тромеђи парцела 2353, 2352, 4995/1-пут и полази у југоисточном правцу (262 м) до

тачке бр.2 на тремеђи парцела 2337, 2327, 4995/1-пут. Од тачке бр.2 скрене према истоку (343 м) до тачке бр.3 на тремеђи парцела 2329, 2315, 4994/1-пут. У тачци бр.3 крене према северозападу (444 м) до тачке бр.4 на тремеђи парцела 2352, 2353, 4994/1-пут, где скрене према југозападу (313 м) и стиже у почетну тачку бр.1.

Радна зона обухвата парцеле 2352, 2351, 2350, 2349, 2348, 2346, 2345, 2344, 2343, 2342, 2341, 2340, 2339, 2338, 2337, 2336, 2335, 2334, 2333, 2332, 2331, 2330, 2329 к.о. Мале Пијаце.

Укупна површина радне зоне је 10.95 ха.

9. радна зона код новог прикључног пута (Дудоб пут) К.О. Мартонош

Граница постојеће радне зоне код новог прикључног пута ("Дудов пут") према насељу Мартонош почиње са тачком бр.1 на тремеђи парцела 6945/3, 6943, 3503 и полази у југоисточном правцу (274 м) до тачке бр.4 на тремеђи парцела 3500, 3501/2, 6843. У тачци бр.4 крене према југозападу (290 м), прати југоисточну међу парцела 3501/2, 3501/1, 3502, 6945, 3503, 3504 до тачке бр.8.

У тачци бр.8 на тремеђи парцела 3504, 6945, 6836-пут крене према северозападу (220 м) до тачке бр.11 на тремеђи парцела 6943-пут, 6831-жељ.пруга, 3504. Од тачке бр.11 наставља у северном правцу (209 м) и стиже у почетну тачку бр.1.

Радна зона обухвата парцеле 3501/1, 3501/2, 3502, 3503, 3504, 6831, 6945/2 к.о. Мартонош.

Укупна површина радне зоне је 4.23 ха.

10. Економија, К.О. Мале Пијаце

Опис границе постојеће радне зоне економије у близини насеља Мале Пијаце садржи две катастарске парцеле и то: 2542 и 2544 к.о. Мале Пијаце.

Укупна површина радне зоне је 1.67 ха.

11. Овчарник, К.О.Кањижа

Граница постојеће радне зоне Овчарника у близини Рибњака почиње са тачком бр.1 и полази у јужном правцу (176 м) до тачке бр.2 где крене према истоку (174 м) до тачке бр.3. Код тачке бр.3 скрене према североистоку (40 м) и стиже у тачку бр.4 на међи парцела 6197 и 6199. Од тачке бр.4 прати западну међу парцеле 6199 у дужини од 138 м до тачке бр.5. У тачци бр.5 скрене према западу (184 м) и стиже у почетну тачку бр.1.

Радна зона обухвата део парцеле 6197 к.о. Кањижа.

Укупна површина радне зоне је 3.16 ха.

12. "Млин Давид" К.О. Трешњевац

Граница постојеће радне зоне "Млин Давид" у близини насеља Тотово Село почиње са тачком бр. 1 на тремеђи парцела 3928/1, 3924, и 5008-пут, полази у правцу југоистока на дужини од 122 м до тачке бр.2 на тремеђи парцела 3926/1, 3928/1 и 3924. У тачки бр.2 скрене према североистоку у дужини од 7 м до тачке бр.3 где скрене према југоистоку и прати североисточну међу парцеле 3928/1 у дужини од 149 м до тачке бр.4 на тремеђи парцела 3928/1, 3925 и 3924.

Из тачке бр.4 крене према североистоку у дужини од 35 м до тачке бр.5 на двојеђи парцела 3923/2 и 3924. Код тачке бр.5 скрене према југоистоку, прати североисточну међу парцеле 3923/2 у дужини од 138 м. У тачци бр.6 на тремеђи парцела 3923/2, 3924 и 5046-пут крене према североистоку (25 м) до тачке бр.7. У тачци бр.7 на тремеђи парцела 3924, 3923/1 и 5046-пут скрене према северозападу (408 м) и прати североисточну међу парцеле 3924 до тачке бр.8. У тачци бр.8 на тремеђи парцела 3923/1, 3924 и 5008-пут скрене према југозападу (68 м) и стиже у почетну тачку бр.1.

Радна зона обухвата парцелу 3924 к.о. Трешњевац.

Укупна површина грађевинског подручја радне зоне је 2.14 ха.

Планиране

К.О. Мартонош Локалитет 13

Граница грађевинског подручја планиране радне зоне у Мартоношу Локалитет 13 полази са тромеђе парцеле 3268, 3269 и 6830 која је означена са бр.346. Из ове тачке граница иде према југоистоку пратећи југозападну међу парцеле 6830 до тачке бр.225 на тромеђи катастарских парцела 6830, 3290 и 6842.

Од тачке број 225 граница иде у правцу југозапада пратећи северозападну међу катастарске парцеле 6842 до тачке број 227 на тромеђи катастарских парцела 6842, 6837 и 3279.

Након тачке број 227 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу катастарске парцеле 6837 до тачке број 347 на тромеђи катастарских парцела 6837, 3268 и 3269.

Од тачке број 347 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи западну међу катастарске парцеле 3269 до тачке број 346 почетне тачке описа.

К.О. Мартонош Локалитет 14

Граница грађевинског подручја планиране радне зоне у Мартоношу Локалитет 14 полази са тромеђе парцеле 3268, 3269 и 6830 која је означена са бр.346. Из ове тачке граница иде према југоистоку пратећи југозападну међу парцеле 6830 до тачке бр.225 на тромеђи катастарских парцела 6830, 3290 и 6842.

Од тачке број 225 граница иде у правцу југозапада пратећи северозападну међу катастарске парцеле 6842 до тачке број 227 на тромеђи катастарских парцела 6842, 6837 и 3279.

Након тачке број 227 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу катастарске парцеле 6837 до тачке број 347 на тромеђи катастарских парцела 6837, 3268 и 3269.

Од тачке број 347 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи западну међу катастарске парцеле 3269 до тачке број 346 почетне тачке описа.

К.О. Ором Локалитет 15

Граница полази од тачке бр.1 са тромеђе парцела 5215 пут, 3002, 5060 пут. Иде у правцу југоистока поред североисточних међа парцела 3002 (тачка бр.2), 3004, 3005 (тачка бр.3), 3006/1, 3006/2 (тачка бр.4), 3007 (тачка бр.5), 3008 (тачка бр.6), 3009 (тачка бр.7), 3010 (тачка бр.8), 3011 (тачка бр.9), 3012 (тачка бр.10), 3013 (тачка бр.11), 3015/3, 3015/1, 3015/2 (тачка бр.12), 3016/1, 3016/2 (тачка бр.13), 3017 до тачке бр.14 на дужини 533 м.

У тачки бр.14 на тромеђи парцела 5060 пут, 3017, 5130 пут скреће према југозападу и иде поред југоисточне међе парцеле 3017 до тачке бр. 15 на дужини 407.5 м.

У тачки бр.15 на тромеђи парцела 5217 пут, 3017, 5130 пут скреће према северу и иде дуж западних међа парцела 3017 (тачка бр.16), 3016/2, 3016/1 (тачка бр.17), 3015/1, 3015/3 (тачка бр.18), 3013 (тачка бр.19), 3012, 3011, 3010 (тачка бр.20), 3009 (тачка бр.21), 3008 (тачка бр.22), 3007 (тачка бр.23), 3006/2, 3006/1 (тачка бр.24), 3005 (тачка бр.25) 3003, 3002 и стиже у почетну тачку зоне (дужина од 671 м).

Викенд зоне

Постојећа

Викенд насеље поред насеља Хоргош (К.О. Мартонош)

Граница постојећег викенд насеља поред насеља Хоргош почиње са тачком бр.1 на тромеђи парцела 2924, 6924-пут, 6834-држ.пут и полази у југоисточном правцу (658 м), прати источну међу парцеле државног пута 6834 до тачке бр.10 на тромеђи парцела 2968, 2969, 6834-држ.пут. У тачки бр.10 крене према североистоку (109 м). Између тачке бр.11 на тромеђи парцела 2968, 2969, 6922-пут и тачке бр.12 на тромеђи парцела 2860, 2859, 6922-пут пресеца путну парцелу 6922. Од тачке бр.12 наставља даље према североистоку (221 м) до тачке бр.13. Између тачке бр.13 на тромеђи парцела 2861, 2858, 6916-пут и тачке бр.14 пресеца путну парцелу 6916.

Код тачке бр.14 граница се скрене према северу, прати источну међу путне парцеле 6916 (779 м) до тачке бр. 20. Од тачке бр.20 наставља у југозападном правцу (587 м) пратећи северозападну међу путне парцеле 6924 до тачке бр.22.

Код тачке бр.22 на међи парцела 6924-пут, 6834-држ.пут граница скрене према истоку (23 м) и стиже у почетну тачку бр.1.

Укупна површина грађевинског подручја викенд насеља је 25.69 ха.

Планиране

К.О. Трешњевац

Граница грађевинског подручја викенд насеља Трешњевац полази од тачке бр.152 са тромеђе парцела 3404, 3463 и 2584 пут. Полази на дужини 384 м у правцу исток и југоисток по јужној међи 2584 пут до тачке бр.158 на тромеђи 3474, 2584 пут и 5028 пут. Скреће према западу по северној међи пута 5028 на дужини 192 м до тромеђе 5028 пут, 3464 и 3463. Из тачке бр.160 скреће на северозапад по западној међи парцеле 3464 на дужини 244 м и стиже у почетну тачку бр.152.

К.О. Велебит

Опис границе викенд-зоне потес "Салашке земље" почиње тачком број 1 на тромеђи катастарских парцела 8578/2, 8478/1 и 8081/18.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи североисточну међу парцеле 8081/18 до тачке број 2 на тромеђи парцела 8480/3, 8478/1 и 8081/18.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи североисточну међу парцеле 8480/3 до тачке број 3 на тромеђи парцела 8092/15, 8092/3 и 8480/3.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи западну међу парцела 8092/3 и 8092/16 до тачке број 4 на тромеђи парцела 8092/16, 8578/2 и 8092/15.

Накн тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи јужну међу парцеле 8578/2 до тачке број 1 почетне тачке описа.

К.О. Ором

Опис границе викенд зоне потес "Салашка земља" садржи три катастарске парцеле и то: 1110, 1172 и 1173.

К.О. Хоргош

Опис границе викенд-зоне, потес "Буџак", почиње тачком број 1 на тромеђи катастарских парцела 16802, 7093/2 и 7096.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи североисточну границу пута катастарске парцеле број 16802 до тачке број 2 на јужној међи катастрске парцеле 7201.

Након тачке број 2 граница сече парцелу 16802 и пратећи источну међу парцеле 8356, 8366 и 8365 до тачке број 3 на тромеђи парцела 8365, 8355/2 и 8384/2.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећу северну међу парцела 8384/2 и 8367 до тачке број 4 на тромеђи парцела 8367, 8355/2 и 8335.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи источну међу парцеле 8355/2 до тачке број 5 на тромеђи парцела 8355/2, 8357 и 8328.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу истока пратећи јужну међу парцеле 8357 до тачке број 6 на тромеђи парцела 16801, 8319 и 8357.

Након тачке број 6 граница сече парцелу 16801, а потом се ломи и иде у правцу југа пратећи источну и јужну међу парцела 16801 и 8327, 8367, 8382, 8383, 8401 и 8402 до тачке број 7 на тромеђи парцела 8402, 8404 и границе катастарске општине.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи југозападну међу парцела 8402, 8384/2, а потом прати северну међу парцеле 16804 до тачке број 8 на тромеђи парцела 16804, 8522 и 8523/1.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу парцела 8522 и 16803 до тачке број 9 на источној међи парцеле 16803.

Од тачке број 9 граница се ломи и иде у правцу северозапада секући парцеле 16803 и 7137, а потом прати североисточну међу парцеле 7137 и секући парцеле 7137 и 16802 долази до тачке број 10 на тремеђи парцела 16802, 7108 и 7109/1. Након тачке број 10 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу парцеле 16082 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Комунални садржаји ван грађевинских подручја насеља

Бањско извориште

Граница грађевинског подручја бањског изворишта у К.О. Кањижа обухвата катастарске парцеле број 6046 и 6047 и укупна површина износи 12,10 ха.

Пречистач

К.О. Мартонош

Граница грађевинског подручја планираног пречистача Мартонош полази од тачке бр. 338 која се налази на тремеђи парцеле топ. бр. 3590, 3591 и 6949 пут К.о. Мартонош. Граница полази у правцу запад по југозападној међи парцеле 3591 до тачке бр. 343, где скреће на североисток по међи парцеле 3591 у дужини 65 м. Од тачке бр. 344 сече парцелу 3591 приближно под правим углом на њену међу, и стиже у тачку бр.345. Од тачке бр.345 прати југоисточну међу парцеле 3591 до тремеђе 3591, 3590 трстик и 3592/1 тј. до почетне тачке границе грађевинског подручја пречистача Мартонош.

К.О. Трешњевац

Граница пречистача обухвата парцеле 1752, 1753 и 1754, 1755 које је омеђен тачкама бр.161 до бр.166.

Комплекс гробља

Граница грађевинског подручја гробља у К.О. Мале Пијаци обухвата катастарске парцеле број 2980 и 2981.

Укупна површина грађевинског подручја гробља је 7,32 ха.

Комплекси гасних постројења

Граница грађевинског подручја гасног постројења у К.О. Трешњевац обухвата катастарску парцелу број 2384, чија површина износи 4,37 ха.

Граница грађевинског подручја гасног постројења у К.О. Мартонош обухвата катастарску парцелу број 3578, чија површина износи 0,56 ха.

Трансфер-станица

Обухвата катастарску парцелу број 6015/2 у К.О.Мартонош.

1.5. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ ЦЕЛИНА И ЗОНА У НАСЕЉИМА ЗА КОЈА ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ САДРЖИ ШЕМАТСКИ ПРИКАЗ УРЕЂЕЊА

1.5.1. Уређење и изградња јавних површина и објеката у насељима за која плански документ садржи шематски приказ уређења

Просторни план садржи шематске приказе уређења насеља, за која је дат опис граница грађевинског подручја насеља, дефинисани намена површина и трасе основне комуналне инфраструктуре и дата правила грађења по зонама основне намене - зона централних садржаја, зона становања, радна зона и зона туристичко-спортско-рекреативних садржаја.

1.5.2. Уређење и изградња површина и објеката јавне намене

Површине јавне намене су простори одређени планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина за које је предвиђено утврђивање јавног интереса, у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и сл.). На површинама јавне намене, осим јавних објеката, дозвољена је изградња и простора/објеката стамбене и пословне намене.

Објекти јавне намене морају бити тако пројектовани и изведени да особама са посебним потребама у простору (деци, старим особама, хендикепираним и инвалидним лицима) омогуће несметан приступ, кретање, боравак и рад. У објекте јавне намене убрајају се болнице, домови здравља, домови културе, школе, домови за старе, рехабилитациони центри, спортски и рекреативни објекти, банке, поште, пословни објекти, саобраћајни терминали, објекти за потребе локалне самоуправе и други објекти.

При планирању и пројектовању јавних саобраћајних површина, пешачких стаза, пешачких прелаза, места за паркирање и других површина у оквиру улица, шеталишта, скверова и игралишта, морају се обезбедити услови за несметано кретање лица са посебним потребама у простору, у складу са Правилником о тенхичким стандардима приступачности ("Службени гласник РС", бр. 19/12) и др.

Уређење и изградњу објеката јавне намене у насељима за које овај Просторни план садржи шематске приказе уређења, изводи у складу са важећим правилницима, који конкретну област уређују (здравство, школство, комунални садржаји...), као и са урбанистичким условима из овог Просторног плана.

Комплекс месне заједнице, месне канцеларије, комплекс поште: У центру сваког од ових насеља се налази објекат намењен за управу и администрацију-објекат Месне заједнице, Месне канцеларије, као и објекат поште. Објекти својим капацитетом и садржајем задовољавају потребе становништва и у планском периоду се задржавају на постојећој локацији. Дозвољена је реконструкција и доградња, и нова изградња, у циљу побољшања услова за рад и пружања услуга становништву насеља. У оквиру комплекса Месне заједнице, Месне канцеларије могуће је организовање дневних центара.

Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

Комплекс предшколске установе, основне школе: У сваком насељу се морају обезбедити услови за 100%-тни обухват деце у предшколској установи узраста од 4-6 година и 30%-тни обухват деце узраста од 1-3 године. Постојеће површине комплекса потребно је уредити, реконструисати, односно изградити и опремити у складу са Правилником о ближим условима за почетак рада и обављање делатности установа за децу. У оквиру површине отвореног простора предвидети терене за игру (лоптом, ритмичке игре, слободно кретање и трчање), простор за справе, пешчаник и сл. Зелене површине треба да буду декоративно обрађене са више цветног материјала и дрвећа. Дечије установе се могу отворати и у оквиру осталог грађевинског земљишта (на основу услова из овог Просторног плана) уз услов да задовоље прописане нормативе за ову област.

У насељима се морају обезбедити услови за 100%-тни обухват деце у основној школи узраста 7-15 година. У оквиру расположивих капацитета постојеће комплексе школе треба уредити, изградити и опремити у складу са прописима који ближе уређују ову област и потребама за осавремењивањем васпитања и образовања најмлађих.

Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

Комплекс здравствене станице, апотеке: Комплекси здравствених станица и апотека се задржавају на постојећим локацијама у насељима. Неопходно је извршити уређење комплекса у складу са Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе.

У складу са Законом о ветеринарству и прописима из ове области уређују се услови за обављање ветеринарске делатности (заштита животиња, мере за спречавање појаве заразних болести код животиња, откривање, спречавање ширења, сузбијања и искорењивања заразних болести животиња и болести које се са животиња могу

пренети на људе, ветеринарско-санитарна контрола, и др.). Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

Комплекс дома културе, библиотеке, галерије: Задржавају се постојећи објекти културе са припадајућим комплексима. У смислу побољшања услова за обављање ове делатности објекте је могуће реконструисати, доградити/надградити или изградити нове мултифункционалне просторе/објекте. Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

Комплекс зелене пијаце: У центру насеља у ком постоји интерес се налази простор намењен за пијацу. Могућа је и изградња тржног центра у зависности од интереса инвеститора.

Спортско-рекреативни комплекс: У сваком насељу постоји терен за спортске активности (углавном фудбалско игралиште), међутим у планском периоду потребно је обезбедити и нове површине (било у јавном или приватном сектору) које ће становништву (а нарочито младима) омогућити правилније и садржајније организовање слободног времена. Постојећи комплекси се задржавају на постојећим локацијама, уз могућност изградње нових садржаја и реконструкцију постојећих садржаја. На новим површинама планирати изградњу отворених/затворених простора, погодних за различите врсте спортских активности, са уређеним санитарним просторијама, осталим пратећим просторијама, уређеним површинама и садржајима за најмлађе, и сл. У оквиру спортско-рекреативних површина зелене површине ће чинити значајан проценат комплекса. Њихово уређење и опремање планирати у парковском стилу. Радове на постојећим објектима изводити на основу услова из овог Просторног плана. За уређење и нову изградњу у комплексу неопходна је израда урбанистичког пројекта.

Уређене јавне зелене површине: Задржавају се постојеће јавне зелене површине у насељима. Планира се озелењавање декоративним врстама и опремање урбаним мобилијаром. Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

Уређење заштитног зеленила: Заштитно зеленило ће бити формирано углавном уз железничко подручје, отворене канале и по ободу насеља.

Уређење и изградња комплекса гробља: Свако насеље има гробље. Уређење и изградњу радити у складу са Законом о сахрањивању и гробљима и на основу услова из овог Просторног плана.

Уређење канала у насељу: У насељима постоје канали чија је обавеза да приме и одведу вишак атмосферских вода са површине грађевинског подручја. Ови канали су прикључени на мелиоративну каналску мрежу која се налази непосредно уз насеље. На ове канале ће се прикључити будућа кишна канализација насеља. На подручју насеља потребно је постојећу мрежу канала редовно одржавати у границама пројектованих елемената, уз уважавање ограничења датих у водним условима. Затечена каналска мрежа у насељу представљаће и у наредном планском периоду основу за прихватање и одвођење свих сувишних вода. Реконструкција постојећих канала вршиће се на основу овог Просторног плана, а изградња нових на основу плана детаљне регулације ако је потребно утврдити нову регулацију.

Уређење и изградња објеката јавног водовода: Локације објеката јавног водовода у насељима се задржавају, као резервисана површина за ову намену. Неопходно је прописати услове градње и уређења око ових објеката, али и подручја које се налази у зони шире санитарне заштите, у складу са Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник РС", бр. 92/08). Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

Уређење и изградња комплекса МРС: Мерно-регулациона станица је део комуналне инфраструктуре, у функцији мерења и регулације притиска за дистрибутивну гасну мрежу. Објекти мерно-регулационих станица изграђени су у насељима: Хоргош, Мартонош, Мале Пијаце и Кањижа, а за остала насеља планира се њихова изградња.

Уређење и изградња железничког подручја: У оквиру грађевинског подручја сва четири насеља налази се коридор железничке пруге са комплексом железничке станице. ЈП "Железнице Србије" задржава железничко земљиште.

Уређење и изградња уличних коридора

Насеља карактеришу улични коридори одговарајућих ширина, у које ће се сместити све површине и објекти саобраћајне и друге комуналне инфраструктуре.

Улични коридори су део површине за јавне намене у којим је утврђена (или ће бити утврђена) регулација и нивелација саобраћајне, водоводне, канализационе, енергетске и телекомуникационе инфраструктуре и површине намењене за подизање уличног зеленила.

У оквиру уличних коридора формирати линијско зеленило (високи, средњи и ниски лишћари или партерно зеленило) у зависности од ширине уличног профила које ће повезати зелене површине насеља, посебно јавне, у систем зелених површина.

За постојеће уличне коридоре услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана. За нове уличне коридоре неопходна је израда плана детаљне регулације у складу са смерницама датим у овом Просторном плану.

1.5.3. Биланс површина по насељима

Табела 6: Биланс површина насеља Трешњевац

Редни број	Подела простора у грађевинском подручју насеља	Површина	
		ha	%
1.	Површине јавне намене		
	Централне функције	3,75	2,05
	Комплекс школе и предшколске установе	0,52	0,29
	Спорт и рекреација	1,43	0,78
	Парковско зеленило	0,15	0,08
	Заштитни појас	7,66	4,19
	Пијаца	0,06	0,03
	Култура и образовање	0,55	0,30
	Водозахват	0,22	0,12
	Гробље	1,11	0,61
	Улични коридори	30,47	16,66
	Укупно	45,91	25,11
2.	Површине остале намене		
	Стамбена зона	118,07	64,57
	Становање са радом		0,00
	Радна зона	18,57	10,15
	Комплекс верског објекта	0,31	0,17
	Укупно	136,95	74,89
3. (1+2)	Површина грађевинског подручја насеља	182,86	100,00

Табела 7: Биланс површина насеља Ором

Редни број	Подела простора у грађевинском подручју насеља	Површина	
		ha	%
1.	Површине јавне намене		
	Централне функције	2,51	1,31
	Комплекс школе и предшколске установе	1,28	0,67
	Спорт и рекреација	5,41	2,82
	Парковско зеленило	1,11	0,58
	Заштитни појас	0,00	0,00
	Пијаца	0,05	0,03
	Култура и образовање	0,00	0,00
	Водозахват	1,05	0,55
	Гробље	1,56	0,81
	Улични коридори	30,97	16,18
	Укупно	43,93	22,95
2.	Површине остале намене		
	Стамбена зона	115,71	60,44
	Општа стамбена зона	6,68	3,49
	Радна зона	24,92	13,02
	Комплекс верског објекта	0,20	0,10
	Укупно	147,51	77,05
3. (1+2)	Површина грађевинског подручја насеља	191,44	100,00

Табела 8: Биланс површина насеља Зимонић

Редни број	Подела простора у грађевинском подручју насеља	Површина	
		ha	%
1.	Површине јавне намене		
	Централне функције	0,49	0,97
	Комплекс школе и предшколске установе		0,00
	Спорт и рекреација	3,23	6,44
	Парковско зеленило	2,71	5,41
	Заштитни појас	1,92	3,84
	Пијаца		0,00
	Култура и образовање		0,00
	Водозахват		0,00
	Гробље		0,00
	Улични коридори	11,44	22,81
	Укупно	19,80	39,46
2.	Површине остале намене		
	Стамбена зона	28,00	55,80
	Становање са радом		0,00
	Радна зона	1,89	3,77
	Комплекс верског објекта	0,49	0,97
	Укупно	30,38	60,54
3. (1+2)	Површина грађевинског подручја насеља	50,18	100,00

Табела 9: Биланс површина насеља Тотово Село

Редни број	Подела простора у грађевинском подручју насеља	Површина	
		ha	%
1.	Површине јавне намене		
	Централне функције	4,48	5,56
	Комплекс школе и предшколске установе	3,08	3,83
	Спорт и рекреација	0,16	0,20
	Парковско зеленило	4,41	5,48
	Заштитни појас	1,89	2,34
	Пијаца		0,00
	Култура и образовање	0,05	0,07
	Водозахват	0,10	0,13
	Гробље	2,06	2,56
	Улични коридори	11,47	14,25
	Укупно	27,71	34,41
2.	Површине остале намене		
	Стамбена зона	33,89	42,10
	Становање са радом		0,00
	Радна зона	17,20	21,37
	Комплекс верског објекта	1,71	2,13
	Укупно	52,81	65,59
3. (1+2)	Површина грађевинског подручја насеља	80,51	100,00

Табела 10: Биланс површина насеља Ново Село

Редни број	Подела простора у грађевинском подручју насеља	Површина	
		ha	%
1.	Површине јавне намене		
	Централне функције	1,29	2,19
	Комплекс школе и предшколске установе		,00
	Спорт и рекреација	2,86	4,83
	Парковско зеленило	5,04	8,52
	Заштитни појас		,00
	Пијаца		,00
	Култура и образовање	,09	,16
	Водозахват		,00
	Гробље		,00
	Улични коридори	5,42	9,16
	Укупно	14,70	24,85
2.	Површине остале намене		
	Стамбена зона	20,02	33,84
	Становање са радом		,00
	Радна зона	24,43	41,31
	Комплекс верског објекта		,00
	Укупно	44,45	75,15
3. (1+2)	Површина грађевинског подручја насеља	59,15	100,00

Табела 11: Биланс површина насеља Мартонош

Редни број	Подела простора у грађевинском подручју насеља	Површина	
		ha	%
1.	Површине јавне намене		
	Централне функције	3,07	1,46
	Комплекс школе и предшколске установе	0,31	0,15
	Спорт и рекреација	1,36	0,65
	Парковско зеленило	0,85	0,41
	Заштитни појас	7,77	3,69
	Пијаца	0,08	0,04
	Култура и образовање	0,33	0,16
	Водозахват	0,26	0,12
	Гробље	4,38	2,08
	Улични коридори	43,18	20,52
	Укупно	61,61	29,28
2.	Површине остале намене		
	Стамбена зона	114,78	54,55
	Становање са радом		0,00
	Радна зона	33,31	15,83
	Комплекс верског објекта	0,73	0,35
	Укупно	148,83	70,72
3. (1+2)	Површина грађевинског подручја насеља	210,43	100,00

Табела 12: Биланс површина насеља Мале Пијаце

Редни број	Подела простора у грађевинском подручју насеља	Површина	
		ha	%
1.	Површине јавне намене		
	Централне функције	2,94	1,14
	Комплекс школе и предшколске установе	0,83	0,32
	Спорт и рекреација	16,94	6,57
	Парковско зеленило	3,18	1,23
	Заштитни појас	0,44	0,17
	Пијаца	0,50	0,19
	Култура и образовање	0,23	0,09
	Водозахват		0,00
	Гробље		0,00
	Улични коридори	24,28	9,41
	Укупно	49,34	19,13
2.	Површине остале намене		
	Стамбена зона	195,69	75,88
	Становање са радом		0,00
	Радна зона	12,70	4,93
	Комплекс верског објекта	0,18	0,07
	Укупно	208,57	80,87
3. (1+2)	Површина грађевинског подручја насеља	257,91	100,00

Табела 13: Биланс површина насеља Долине

Редни број	Подела простора у грађевинском подручју насеља	Површина	
		ha	%
1.	Површине јавне намене		
	Централне функције	0,42	1,06
	Комплекс школе и предшколске установе	0,83	2,11
	Спорт и рекреација		0,00
	Парковско зеленило		0,00
	Заштитни појас	0,31	0,78
	Пијаца		0,00
	Култура и образовање	0,22	0,56
	Водозахват	0,01	0,03
	Гробље		0,00
	Улични коридори	3,18	8,07
	Укупно	4,97	12,61
2.	Површине остале намене		
	Стамбена зона	34,02	86,36
	Становање са радом		0,00
	Радна зона	0,41	1,03
	Комплекс верског објекта		0,00
	Укупно	34,43	87,39
3. (1+2)	Површина грађевинског подручја насеља	39,39	100,00

Табела 14: Биланс површина насеља Адорјан

Редни број	Подела простора у грађевинском подручју насеља	Површина	
		ha	%
1.	Површине јавне намене		
	Централне функције	1,67	1,26
	Комплекс школе и предшколске установе	0,48	0,37
	Спорт и рекреација	0,59	0,45
	Парковско зеленило	0,48	0,36
	Заштитни појас	0,87	0,66
	Пијаца	1,85	1,40
	Култура и образовање	0,00	0,00
	Водозахват	0,02	0,02
	Гробље	3,76	2,84
	Улични коридори	22,19	16,78
	Укупно	31,91	24,13
2.	Површине остале намене		
	Стамбена зона	80,57	60,92
	Становање са радом	0,00	0,00
	Радна зона	19,68	14,88
	Комплекс верског објекта	0,10	0,08
	Укупно	100,35	75,87
3. (1+2)	Површина грађевинског подручја насеља	132,26	100,00

Табела 15: Биланс површина насеља Мали Песак

Редни број	Подела простора у грађевинском подручју насеља	Површина	
		ha	%
1.	Површине јавне намене		
	Централне функције		0,00
	Комплекс школе и предшколске установе		0,00
	Спорт и рекреација		0,00
	Парковско зеленило		0,00
	Заштитни појас	0,57	1,87
	Пијаца		0,00
	Култура и образовање	0,21	0,70
	Водозахват	0,04	0,15
	Гробље		0,00
	Улични коридори	3,70	12,23
	Укупно	4,52	14,95
2.	Површине остале намене		
	Стамбена зона	19,27	63,72
	Становање са радом		0,00
	Радна зона	6,45	21,33
	Комплекс верског објекта		0,00
	Укупно	25,72	85,05
3. (1+2)	Површина грађевинског подручја насеља	30,24	100,00

Табела 16: Биланс површина насеља Велебит

Редни број	Подела простора у грађевинском подручју насеља	Површина	
		ha	%
1.	Површине јавне намене		
	Централне функције	0,97	1,49
	Комплекс школе и предшколске установе	0,18	0,28
	Спорт и рекреација	2,87	4,42
	Парковско зеленило	0,24	0,37
	Заштитни појас	0,00	0,00
	Пијаца	0,00	0,00
	Култура и образовање	0,13	0,20
	Водозахват	0,78	1,21
	Гробље	1,28	1,97
	Улични коридори	11,95	18,44
	Укупно	18,40	28,39
2.	Површине остале намене		
	Стамбена зона	42,97	66,28
	Становање са радом		0,00
	Радна зона	3,00	4,62
	Комплекс верског објекта	0,46	0,71
	Укупно	46,43	71,61
3. (1+2)	Површина грађевинског подручја насеља	64,83	100,00

1.6. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

1.6.1. Саобраћајна инфраструктура

Основни услови и правила грађења за саобраћајну инфраструктуру за подручје обухвата Плана су:

Путни-друмски саобраћај⁵

- Државни пут I реда – ауто-пут (Е-75), изградити у оквиру постојећег коридора (лева-јужна трака), а десну траку одговарајућим активностима (одржавање, реконструкција) задржати на одговарајућем нивоу услуге у складу са положајем и рангом овог путног капацитета као дела коридора X;
- Државни пут I реда (на основном путном правцу ДП бр.24) на простору општине Кањижа ће се градити према предложеној траси ван насеља за моторни саобраћај интеррегионалног нивоа са елементима и објектима за овај хијерахијски ниво саобраћајница;
- Државни пут II реда - обилазнице на простору општине ће се градити према предложеној траси ван насеља Кањижа и Хоргош за моторни саобраћај у функцији међурегионалног повезивања и дислокације транзитних токова ка значајним извориштима робних токова. Елементи и објекти овог путног капацитета треба да задовоље захтевани хијерахијски ниво државног пута;
- Државне путеве I и II реда у установљеном делу трасе треба реконструисати - у оквиру постојећег путног коридора са елементима који припадају том рангу пута, с тим да се води рачуна о функционалности и рационалности градње;
- Сва укрштања решити у нивоу са обезбеђењем потребних елемената безбедности и са увођењем одговарајуће сигнализације;
- Дуж ових путева минимизирати број укрштања са атарским путевима, а у перспективним радним зонама ван насеља обезбедити сервисну саобраћајницу која ће оптимизирати број саобраћајних прикључака (искључиво преко постојећих саобраћајних прикључака атарских путева на јавне путеве, уз предходно прибављене услове за реконструкцију постојећег саобраћајног прикључка и уз сагласност управљача над јавним путем);
- Профиле државних путева I и II реда у насељеним местима обезбедити као насељске саобраћајнице са елементима уличног профила који омогућује сегрегацију моторног (динамичког) и немоторног саобраћаја - обостране пешачке стазе са зеленим појасом између површина и по могућству сепарисаном бицикличком стазом. Минимална ширина пешачке стазе за један смер кретања износи 1,5 m. Минимална ширина бицикличке стазе за један смер кретања износи 1,0 m. Физичко раздвајање саобраћаја моторних возила од стационарног и немоторизованог (пешачког и бицикличког) саобраћаја омогућити заштитним тракама минималне ширине 1,5 m. У зависности од обима саобраћаја у центрима насеља предвидети семафоре и друга решења у циљу заштите насељских функција мере успоравања саобраћаја и сл.);
- Аутобуска стајалишта градити после раскрснице, а у складу са важећим стандардима и правилницима⁶, уз обезбеђење:
 - коловозне конструкције као и код предметног пута,
 - попречног пада коловоза стајалишта мин. 2% од ивице коловоза пута,
 - дужине прегледности од 1,5 дужине зауставног пута возила за $V_{\text{рас}} = 80(\text{km/h})$ за ваннасељске деонице путева,
 - почетка – краја стајалишта мин.20,0 m удаљеног од лепезе прикључног пута у зони раскрснице, почетака-краја додатне саобраћајне траке на јавном путу,

⁵ Називе и бројеве државних путева ускладити са новом Уредбом о категоризацији државних путева.

⁶ Правилник о ближим саобраћајно-техничким и другим условима за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и аутобуских стајалишта ("Сл. гласник РС", бр. 20/96

- изградње наспрамних стајалишта по систему лево па десно у смеру вожње уз мин.подужно растојање два наспрамна стајалишта (крај левог – почетак десног) од 30,0 м.

Елементи⁷ (препоруке) државних и општинских путева дати су у следећој табели:

ПУТЕВИ	ауто-пут	ДП I реда	ДП II реда	општински путеви
V _{рас} (km/h)	120	100	80	(50) 60
саобраћајне траке (m)	4 x 3,75	2x3,5	2x3,25	2x3,0
ивичне траке (m)	2 x 0,5	2x0,35	2x0,3	2x0,3
разделне траке (m)	4,0	-	-	-
зауставне траке (m)	2x2,5	-	-	-
додатне ширине ⁸ (m)	2 x 15,0	2x10,0	2x7,5	2x5,0
укупно земљишни појас (m)	60	30	25	20
ширина заштитног појаса (m)	80	40	20	10
ширина коридора (m)	100	80	40	20
осовинско оптерећење (t)	11,5	11,5	11,5	min. 6,0

ПУТЕВИ-НАСЕЉСКЕ САОБРАЋАЈНИЦЕ	ДП I реда	ДП II реда	општински путеви
саобраћајне траке (m)	2x3,25	2x3,0	2x2,75
ивичне траке ⁹ (m)	2x0,3	2x0,3	2x0,2
банкина (m)	2x1,2	2x1,0	2x1,0
ширина коридора (m)		утврђена регулациона ширина улице	
ширина заштитног појаса ¹⁰ (m)	40	20	10
осовинско оптерећење (t)	11,5	11,5	min 6,0
V _{рас} (km/h)	80-100	70-80	(50) 60

Укрштања путева обезбедити следећим решењима:

- укрштање државног пута I и II реда међусобно и са осталим јавним путева предвидети у нивоу - површинским раскрсницама са одговарајућом прегледношћу и осталим безбедносним мерама,

Укрштања путева и пруга обезбедити следећим решењима:

- укрштање државног пута I и II реда и железничке пруге предвидети у денivelацији,
- број укрштања пруге и општинских путева минимизирати и осигурати са путним прелазима (са браницама или полубраницама) и одговарајућом сигнализацијом.

Саобраћајно прикључивање на државне путеве извести на следећи начин¹¹:

1. На коловоз државних путева ван насељених места:

- на основу услова и сагласности Законом о јавним путевима утврђеног управљача над државним путевима, а преко реконструисаних постојећих саобраћајних прикључака атарских и општинских путева и евентуалних сервисних саобраћајница уколико број и локација објеката захтева изградњу истих.

2. На коловоз пута у улицама које су општинском одлуком проглашене за правац пружања државног пута кроз насељено место:

- на основу услова и сагласности Законом о јавним путевима утврђеног управљача над државним путевима уколико је сходно одредбама члана 37. Закона о јавним путевима у условима управљача над коловозом државног пута унутар насељеног

⁷ Основни елементи за категорисане путеве предложени су на основу ЗОЈП (Сл. Гласник РС бр.101/2005 и 123/2007), и Правилника о техничким условима које јавни путеви изван насеља и њихови елементи морају да испуњавају са гледишта безбедности саобраћаја (Сл. лист СФРЈ бр.35/81 и 45/81)

⁸ Додатне ширине намењене су за изградњу косина насипа трупца пута, путних канала и инсталацијама које су у функцији јавног пута

⁹ Ивичне траке могу бити замењене ивичњацима, издигнутим или упуштеним

¹⁰ Примена ове ширине важи у насељима осим ако је другачије утврђено урбанистичким планом

¹¹ ЗОЈП (Сл.Гласник бр.101/2005 и 123/2007)

места затражено грађење нових саобраћајних трака, острва за одвајање саобраћајних трака, семафоризација и расвета на државном путу,

- на основу услова Законом о јавним путевима утврђеног управљача над државним путевима и сагласности Општинском одлуком утврђеног управљача над општинским путевима и улицама, уколико је сходно одредбама члана 37. Закона о јавним путевима у условима управљача над коловозом државног пута унутар насељеног места није затражено грађење нових саобраћајних трака, острва за одвајање саобраћајних трака, семафоризација и расвета на државном путу.

3. На коловоз општинских путева ван насељених места и улица у насељеним местима које нису општинском одлуком проглашене за правац пружања државног пута кроз насељено место:

- ван насељених места на основу услова и сагласности Општинском одлуком утврђеног управљача над општинским путевима и улицама, а преко реконструисаних постојећих саобраћајних прикључака атарских и општинских путева и евентуалних сервисне саобраћајнице уколико број и локација објеката захтева изградњу истих,
- унутар насељених места на основу услова и сагласности Општинском одлуком утврђеног управљача над општинским путевима и улицама.

Општинске путеве градити по установљеним трасама - атарским путевима са минимизацијом новог заузимања пољопривредног земљишта и обезбеђењем потребних елемената за безбедна кретања.

У оквиру простора општине Кањижа егзистираће различити хијерахијски нивои атарских путева и они се утврђују овим планом, и то:

- главни атарски пут има ширину коридора од 12 - 15 m у коме се смешта сва инфраструктура и коловоз,
- сабирни атарски пут има ширину коридора 8-10 m и служи за двосмерни саобраћај,
- приступни атарски пут има ширину коридора 4 - 6 m и у њему се одвија једносмерни саобраћај, а на деоницама где су обезбеђене мимоилазнице и двосмерни саобраћај.

Прилазни путеви до садржаја у атару се воде кроз ове коридоре, а димензије и изграђеност коловоза (земљани, тврди или савремени застор) се утврђују у зависности од очекиваног саобраћаја.

У случају захтева за променом хијерархијске дефиниције општинских и атарских путева:

- ако су утврђене регулационе линије односно грађевинска парцела испуњава услове за изградњу, услови за изградњу се издају на основу Плана,
- ако је потребно дефинисати регулационе линије, грађевинска парцела не испуњава услове за изградњу дате у Плану (када нису испуњени просторни, геометријски и други услови потребни за реализацију елемената попречног профила предметног пута), обавезна је израда плана детаљне регулације.

Железнички саобраћај

При изградњи железничких капацитета на простору Општине потребно је претходно урадити саобраћајно-техничко-технолошке студије које ће тачно дефинисати све потребне активности у оквиру обнове, реконструкције које ће задовољити све услове и нормативе из Закона о железници као и нормативе Железнице Србије.

У случајевима изградње нове железничке пруге обавезна је израда плана детаљне регулације. Приликом реконструкције постојећих железничких капацитета није потребна израда плана детаљне регулације, већ се реализација реконструкције обавља на основу пројектно-техничке документације и услова из Плана.

Елементи (препоруче) железничких пруга дати су у следећој табели:

ЖЕЛЕЗНИЧКЕ ПРУГЕ	регионалне/локалне	индустријска пруга (колосек)
ширина коридора (m)	400	
ширина пружног појаса (m)	16 (12 у насељу)	
ширина колосека (mm)	1435	1435
минимални полупречник кривине R_{min} (m)	300	180
макс.нагиб нивелете (°)	25	25
носивост (kN)	180 kN	(150)180 kN
V_{rac} (km/h)	120	60

Приликом свих интервенција у смислу изградње, реконструкције свих објеката железничке инфраструктуре ближе пројектно-техничке услове треба тражити од ЈП "Железнице Србије", која је задужена за одржавање и развој железничке инфраструктуре.

Водни саобраћај

Све садржаје и програме развоја у оквиру обале пловног пута реке Тисе треба ускладити са Правилником Дунавске комисије.

Приликом изградње објеката у оквиру пловног пута Тисе, услове треба тражити од Дирекције за пловне путеве "Пловпут" из Београда која је задужена за одржавање и развој пловних путева.

Услови за ову деоницу Тисе (km 155.0 – km 135.0) износе:

- минимална дубина пловног пута при ЕН (ниски пловидбени ниво) је $H = 2,5$ m,
- ширина пловног пута $B_{pl} = 75$ m,
- минимални радијус кривине пловног пута је $R = 300$ m.

Пратећи садржаји јавног пута

Уређењу и изградњи ових комплекса и објеката може се приступити на основу услова из плана детаљне регулације. У појасу уз државне и остале путеве могуће је градити пратеће путне садржаје (Станице за снабдевање горивима - ССГ-ма, мотеле, угоститељске објекте и остало) у складу са рангом и категоријом јавног пута (ДП I и II реда, општински путеве) уколико постоје инфраструктурни, комунални и остали услови. Микролокација пратећег садржаја утврђује се на основу претходно урађеног плана детаљне регулације, уз примену смерница за одабир микролокалитета. Одређивање микролокација пратећих садржаја је врло комплексан задатак који обухвата вишекритеријумску анализу параметара.

Основни критеријуми за избор микролокација за пратеће садржаје су:

- саобраћајно технички услови
- просторни услови
- природни услови
- комунална и инфраструктурна опремљеност
- услови заштите животне средине

1. Саобраћајно технички услови се пре свега односе на сагледавање постојања излива/улива и њиховог утицаја на одвијање динамичког саобраћајног тока дуж путног правца. У том погледу места улива/излива за одморишта морају бити лако уочљива, из далека видљива и препознатљива у односу на окружење тј. овим микролокацијама се мора обезбедити тзв. спољна гледаност, која обезбеђује преглед свих могућих саобраћајних ситуација.

Растојања између два узастопна излива/улива на путном правцу треба да искључују у потпуности све негативне утицаје на саобраћајне токове са аспекта искоришћења капацитета пута, нивоа саобраћајне услуге и безбедности.

Саобраћајно технички услови лоцирања одморишта диктирају постојање довољне визуре прегледности у односу на очекиване брзине кретања, с тим што се у потпуности мора задовољити апсолутни минимум зауставне прегледности (гранична вредност визуре захтеване прегледности).

Просторни распоред пратећих садржаја дуж државног пута може бити наспраман и наизменичан. Може бити повезан са пешачком пасарелом или без ње у зависности и од других просторних услова.

2. **Просторни услови** су врло значајан критеријум за избор локације пратећих садржаја, јер у зависности од обима садржаја зависи и обим заузимања земљишта (од 0,5 – 1,5 ha).

3. **Природни услови** су могућност за афирмацију појединих микролокација кроз формирање приступачних пратећих садржаја. Природне вредности привлаче кориснике пута својим положајем, изгледом и укупним нивоом атрактивности. Формирање комплекса пратећих садржаја не сме изазивати озбиљне захвате на ремоделирању терена, као и радње које би могле да поремете природне односе већ напротив, кроз оваква уређења треба да подигну ниво привлачности појединих микролокација.

4. **Комунална и инфраструктурна опремљеност** појединих локација, као и могућности аутономног комуналног опремања, снабдевања и одржавања су веома битни параметри код избора микролокација пратећих садржаја. Могућност повезивања микролокација са окружењем у смислу потребне комуналне инфраструктуре су веома значајне у погледу градње, експлоатације и одржавања пратећих објеката. Директна повезаност ових садржаја са насељима у окружењу обезбеђују ефикасно и поуздано снабдевање објеката, као и брз долазак ургентних и комуналних возила и радне снаге.

5. **Заштита животне средине** у оквиру зона пратећих садржаја је један од важних критеријума за избор микролокација пратећих садржаја, јер све ове зоне са еколошког аспекта имају третман зона повећаног ризика (нарочито у акцидентним ситуацијама). Осим анализе могућих утицаја на окружење у односу на воду, ваздух, земљиште, морају се сагледати и мере очувања одрживог стања животне средине, јер њено нарушавање може током експлоатације да смањује економске ефекте функционисања пратећих садржаја.

Уз јавне путеве се могу градити и пословни објекти, објекти за смештај пољопривредне механизације, складиштење и прераду пољопривредних производа. Ове садржаје уз ове путеве препоручљиво је координисано везивати на државне путеве преко сервисне саобраћајнице, са периодичношћу од минимално 400,0 m између прикључака.

Ови објекти могу се градити на удаљености у зависности од ранга државног или општинског пута и то:

- 20 m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда
- 10 m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса државног пута II реда
- 5 m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса општинског пута.

1.6.2. Водопривредна инфраструктура

1.6.2.1. Снабдевање водом

- Снабдевање водом становништва и индустрије обезбедити из локалних водозахвата;
- Дугорочно посматрано, трајно решење водоснабдевања представља изградња регионалног система горње Тисе;
- Око постојећих и планираних изворишта подземних вода, дефинисати зоне и појасеве санитарне заштите изворишта према Закону о водама;
- Извршити изградњу неопходних објеката на мрежи (резервоари, црпне станице итд.), како би се комплетирао цео систем, а тиме и обезбедити потребни капацитети;
- Снабдевање индустрије водом нижег квалитета, обезбедити захватањем из речних система или из подземља захватањем прве издани. Висококвалитетну

воду могу користити само индустрије које по природи технолошког процеса захтевају квалитетну воду (прехрамбена индустрија);

- Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације;
- Трасу водоводне мреже у насељу полагати између две регулационе линије у уличном фронту, по могућности у зелени појас. Трасу полагати са једне стране улице или обострано зависно од ширине уличног фронта;
- Трасе регионалних система полагати уз главне путне правце, а према усвојеним пројектним решењима;
- Пролазак испод саобраћајница и укрштање са осталим уличним инсталацијама обезбедити челичном заштитном цеви, односно према рангу пута и условима путне привреде;
- Дубина укопавања не би смела да је плића од 1,0 m - 1,2 m од нивелете терена, због зоне мржњења и саобраћајног оптерећења;
- Сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са законом и уз сагласност надлежних органа.

1.6.2.2. Одвођење вода

- У насељима пројектовати и градити канализациону мрежу као сепаратну, тако да се посебно прихватају санитарне, а посебно атмосферске воде;
- Извршити предtretман отпадне воде индустрије до нивоа квалитета који задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, па их тек онда упустити у насељску канализациону мрежу;
- Минимални пречник уличних канализационих колектора не сме бити мањи од \varnothing 200 mm;
- Минималне падове колектора одредити у односу на усвојене пречнике, према важећим прописима и стандардима;
- Црпне станице фекалне канализације радити као шахтне и лоцирати их у зеленој површини са прилазом за сервисно возило;
- Пре упуштања у реципијент отпадне воде пречистити на ППОВ-насељским постројењима за пречишћавање отпадних вода до степена који пропише надлежно водопривредно предузеће;
- Атмосферску канализацију градити делимично као зацевљену, положену уз уличне саобраћајнице, а делимично као отворену, у зависности од техно-економске анализе;
- Атмосферске воде пре упуштања у реципијент очистити од механичких нечистоћа на таложнику, односно сепаратору уља и масти;
- Одвођење атмосферских вода из индустријских зона и комплекса вршити искључиво преко сепаратора уља и масти;
- Све колске прилазе и укрштања са саобраћајницама, обавезно зацевити према важећим прописима и стандардима.

1.6.2.3. Хидротехнички објекти и системи

- Улив атмосферских вода у мелиоративне канале извести путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала;
- Улична кишна канализација се може прикључити на постојеће мелиорационе канале али под условом да сакупљају само условно чисте атмосферске воде чији квалитет одговара II₆ класи вода;
- Зобрањује се спречавање несметаног протицаја воде, успоравање и дизање нивоа воде, чиме би се могао пореметити постојећи режим вода на објектима и у земљишту;
- Уређење отворених канала и регулационих радова на коритима мелиоративних канала, биће дефинисано израдом одговарајуће пројектно-техничке документације и према мишљењу Јавног водопривредног предузећа "Воде Војводине" - Нови Сад и условима надлежног органа;
- Дуж мелиорационих канала, са обе стране обезбедити по минимум 5,0 m слободног простора преко којег ће се вршити одржавање канала, односно према мишљењу надлежног водопривредног предузећа и условима надлежног органа,

и у том појасу забрањено је градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за одводњавање и предузимати радње којима се омета редовно одржавање ових канала.

1.6.3. Електроенергетска инфраструктура

Општа правила грађења за електроенергетску инфраструктуру за подручје обухвата Просторног плана су:

- Трафостанице градити као зидане, монтажано-бетонске (МБТС) и стубне (СТС), за рад на 20 kV напонском нивоу на основу услова из Просторног плана;
- Површина за изградњу зидане или МБТС трафостанице треба да буде око 5,0x6,0m, минимална удаљеност од других објеката треба да буде 3m.
- Стубна трафостаница се може градити у линији постојећег надземног вода или ван њега на парцели власника (корисника), најмање 3,0 m од других објеката;
- Високонапонска мрежа (110 kV, 400 kV) ће се градити надземно на пољопривредном земљишту, по могућности у већ постојећим електроенергетским коридорима на основу плана детаљне регулације;
- Средњенапонску 20(35) kV мрежу и нисконапонску мрежу на шумском земљишту градити подземно у путном појасу шумског пута или стази, док ће се високонапонска мрежа (110 kV и 400 kV) градити надземно, по могућности у постојећим коридорима;
- Око надземних 110 kV далековаода обезбедити коридор 25 m, а око 400 kV 40(30) m од осе далековаода са обе стране;
- Грађење објеката у овом коридору, као и засађивање стабала мора бити у складу са техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења СРПС Н.ЦО. 105 ("Службени лист СФРЈ" бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од опасности СРПС Н.ЦО. 101 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/88), Законом о заштити од нејонизујућих зрачења ("Службени гласник РС" бр. 36/09), као и условима надлежног предузећа;
- Електроенергетску мрежу градити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и 18/92);
- Средњенапонску(20(35) kV и нисконапонску мрежу до 1 kV градити по условима из Просторног плана;
- Проводнике електроенергетског вода постављати на гвоздене, односно бетонске, стубове;
- Паралелно вођење и укрштање електроенергетске инфраструктуре са саобраћајном, водопривредном, енергетском и телекомуникационом инфраструктуром мора бити у складу са условима надлежних предузећа за инфраструктуру;
- Минимална удаљеност електричног стуба од земљишног појаса пута при укрштању, треба да буде од 10-40m у зависности од категорисаности пута, односно по условима надлежног предузећа за путеве;
- Минимална висина најнижих високонапонских проводника треба да буде око 7,5m, при укрштању са путевима, односно по условима надлежног предузећа за путеве;
- Минимална удаљеност електричног стуба од пружног појаса неелектрифициране пруге при укрштању, треба да буде од 5,0-10,0 m, а минимална висина најнижих проводника 7,0 m, односно по условима надлежног предузећа;
- Минимална удаљеност електричног стуба од пружног појаса електрифициране пруге при укрштању, треба да буде минимално 15,0 m, а минимална висина најнижих проводника 12,0 m, односно по условима надлежног предузећа.

Услови за изградњу производних енергетских објеката обновљивих извора енергије:

- Обезбедити прикључење на 110 kV преко трансформаторског и високонапонског разводног постројења, односно 20 kV мрежу јавног електроенергетског система, осим извора који ће служити за сопствену производњу електричне енергије.

- Стуб на који се поставља ветроелектрана, градити као слободностојећи у складу са законским условима и прописима који важе за изградњу таквих објеката;
- Парк ветроелектрана се може градити на пољопривредном земљишту уз добијање сагласности надлежног министарства за пољопривреду;
- До сваког стуба ветроелектране обезбедити прилазни пут;
- Произведену електричну енергију из ветроелектране преко трансформаторског постројења конектовати у јавни електроенергетски систем;
- Електроенергетску мрежу која повезује ветроелектране са трансформаторском станицом градити подземно;
- Међусобна удаљеност стубова ветроелектране мора бити 5-9 пречника ротора у правцу главног ветра и 3-5 пречника ротора у правцу нормалном на правац главног ветра;
- Појединачне стубове ветроелектране за сопствену производњу градити на основу услова из овог Просторног плана, а парк ветроелектрана на основу урбанистичког плана;
- Производни енергетски објекти се не могу градити у заштићеним природним, стаништима, културним добрима, шуми и шумском земљишту;
- Најмања удаљеност појединачних стубова ветропарка од насеља и насељених делова мора бити од 500-1000m, а 1000-1500 m од заштићених природних добара односно у складу са примењеном технологијом ветрогенератора и услова надлежног Завода за заштиту природе Србије;
- Удаљеност ветроелектране од државних путева не може бити мање од висине стуба са пропелером, мерено од спољње ивице земљишног појаса пута;
- Стубови ветроелектране, укључујући и темеље на које се постављају, могу се градити ван заштитног појаса општинског пута (5 m ширине);
- Стубови ветроелектране се могу поставити на растојању већем од 50 m, са обе стране пруге, мерећи управно на осу колосека железничке пруге;
- При изради техничке документације за изградњу ветроелектране у заштитном пружном појасу у коридору железничке пруге, Инвеститор је дужан да се обрати "ЈП Железнице Србије", Сектору за стратегију и развој за добијање техничких услова за пројектовање, као и сагласности на техничку документацију;
- Стубови ветроелектране, укључујући и темеље на које се постављају, могу се градити на мин. 10 m од од парцеле канала;
- Соларне електране градити на основу урбанистичког плана на пољопривредном земљишту уз добијање сагласности надлежног министарства за пољопривреду;
- Производни објекти већих капацитета који не служе за сопствене потребе, могу се градити у радним зонама у насељима на основу урбанистичких планова насеља, као и ван насеља у склопу постојећих и планираних радних зона, и као засебни комплекси у атару;
- Производни објекти мањих капацитета који ће служити за сопствене потребе могу се градити у склопу салаша, пољопривредних комплекса, радних садржаја ван насеља.

Електроенергетску подземну мрежу градити по следећим условима:

- Ван насеља, за потребе садржаја предвиђених Просторним планом, електроенергетску каблирану мрежу полагати у коридорима саобраћајница, некатегорисаних путева шумским путевима и стазама, на пољопривредном земљишту;
- Дубина полагања каблова треба да буде најмање 0,8 m;
- Каблове полагати у зеленим површинама или путном појасу поред саобраћајница и пешачких стаза, уз удаљеност мин. 1,0 m од коловоза и 0,5 m од пешачких стаза у насељима, односно по условима надлежног предузећа за путеве;
- У коридорима државних путева каблови који се граде паралелно са државним путем, морају бити постављени минимално 3,00 m од крајње тачке попречног профила пута;
- Минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,50 m мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;

- Електроенергетску мрежу на туристичким локалитетима, зонама заштите непокретног културног и природног добра, зони путних садржаја, у централним деловима већих насеља, парковским површинама, у зонама са вишепородичним становањем, у радним зонама, комуналним површинама, као и зонама за спорт и рекреацију обавезно каблирати.

Правила за реконструкцију надземне електроенергетске мреже и објеката трафостаница 20/04 kV

Реконструкција надземних водова свих напонских нивоа вршиће се на основу овог Просторног плана и према условима надлежног предузећа Електромрежа Србије, односно Електровојводина, а подразумева замену стубова, проводника или уређаја и опреме за уземљење и заштиту и др., трансформацију напона, поштујући постојећу трасу вода и локацију трафостаница 20/0,4 kV.

Трафостанице 400/110/35 kV, 35(20)/400 kV, 110/20 kV и 20(35)/110 kV

- Услови за изградњу трансформаторских постројења 400/20(35) kV, 20(35)/400 kV, 110/20 kV и 20(35)/110 ће се стећи на основу плана детаљне регулације и смерница из овог Плана.

Електроенергетска инфраструктура у грађевинском подручју насеља

- Електроенергетска мрежа у насељима ће бити надземна, грађена на бетонским и гвоздено решеткастим стубовима, а по потреби се може градити и подземно;
- Стубове поставити ван колских прилаза објектима, мин.0,5m од саобраћајница;
- У центру насеља парковским површинама, зонама за спорт и рекреацију светиљке за јавно осветљење поставити на канделаберске стубове;
- У деловима насеља где је електроенергетска мрежа грађена надземно, светиљке јавног осветљења поставити на стубове електроенергетске мреже;
- За расветна тела користити расветна тела у складу са новим технологијама развоја;
- При паралелном вођењу енергетских каблова до 10 kV и електронских комуникационих каблова, најмање растојање мора бити 0,50m, односно 1,0m за каблове напона преко 10kV;
- При укрштању енергетских и електронских комуникационих каблова угао укрштања треба да буде око 90°;
- Није дозвољено полагање електроенергетских каблова изнад електронских комуникационих, сем при укрштању, при чему минимално вертикално растојање мора бити 0,5m;
- Паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,50m;
- Није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације;
- При укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода вертикално растојање мора бити веће од 0,30m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,50 m.

Производни објекти обновљивих извора енергије

- Производни објекти (биомаса, биогаз, соларне електране и др.) већих капацитета који не служе за сопствене потребе, могу се градити у радним зонама у насељима на основу урбанистичког пројекта;
- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта: објекат који производи енергију (топлотну, електричну), соларни колектори, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада

планираних објеката у комплексу трафостанице 20(35)/110 kV, односно 20(35)/220kV и 20(35)/400kV, и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Плана;

- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким пројектом, у складу са законском регулативом која ову област уређује и техничке документације када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

1.6.4. Термоенергетска инфраструктура

Гасоводна инфраструктура

Приликом планирања, пројектовања и изградње ових објеката, водити рачуна о смањењу конфликта између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине (насеља, становништва, земљиште, итд.) и предузимању одговарајућих мера за санирање негативних последица (програм рекултивације, ревитализације, отклањања штета итд.).

Гасоводи, продуктоводи и нафтоводи високог и средњег притиска и објекти у саставу гасовода и нафтовода

Уређаји у саставу гасовода високог и средњег притиска, мерно-регулационе станице, компресорске станице, чистачке станице и блок станице/блокадни вентили са издувавањем, морају се лоцирати да задовоље прописана растојања од различитих објеката, дата у наредној табели.

Табела 17: Услови постављања гасне инфраструктуре

	Објекти у саставу гасовода					
	Мерно-регулационе станице			Компрес станице	Блокадне станице	Чистачке станице
	У објекту од чврстог материјала		Под надсрешницом и на отвореном			
до 30.000 м ³ /h	изнад 30.000 м ³ /h	За све капацитете				
Стамбене, пословне и фабр.зграде, радионице и склад.запаљ.мат.	15 m	25 m	30 m	100 m	30 m	30 m
Електро неизоловани надземни водови	Висина стуба далековода + 3,0 m					
Трафо станице	30 m					
Жел.пруге и објекти	30 m					
Индус. колосеци	14 m	15 m	25 m	25 m	15 m	15 m
Ауто путеви	30 m					
ДП I реда	20 m	20 m	30 m	20 m	30 m	20 m
ДП II реда и општински путеви	10 m					
Остали путеви	6 m	10 m	10 m	10 m	15 m	10 m
Водотоци	5 m	5 m	5 m	20 m	5 m	5 m
Шеталишта и паркиралишта	10 m	15 m	20 m	15 m	30 m	30 m
Остали грађ. објекти	10 m	15 m	20 m	30 m	15 m	15 m

Растојања у табели дата су у метрима, рачунајући код железничких пруга и путева од ивице пружног/путног појаса.

Код проласка у близини или паралелног вођења гасовода и нафтовода уз друге објекте одстојање не сме бити мање од:

- 10 m од спољне ивице путног појаса државних путева I реда,
- 5 m од спољне ивице путног појаса путева II реда и општинских путева,

- 20 m од спољне ивице пружног појаса железничке пруге, осим ако је гасовод или нафтовод постављен на друмски или железнички мост,
- 15 m од крајње осе индустријског колосека,
- 1 m (мерено хоризонтално) од темеља грађевинских објеката, уколико не угрожава стабилност објекта,
- 0,5 m од спољне ивице других укопаних инсталација и мелиорационих објеката,
- 10 m од ножице насипа регулисаних водотока и канала.

Удаљеност укопаног гасовода или нафтовода средњег притиска од уличне стубне електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Ако се гасовод поставља испод саобраћајнице прокопавањем те саобраћајнице, полаже се у ров на пешчану постељицу и са двоструком антикорозионом изолацијом, према прописима.

Ако се гасовод или нафтовод поставља испод саобраћајнице бушењем рова испод те саобраћајнице мора се употребити одговарајућа заштитна цев гасовода.

При укрштању гасовода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, угао заклапања њихових оса мора бити између 60° и 90° . За укрштање под мањим углом потребна је сагласност надлежног органа. Таква сагласност се не може издати за укрштање са железничком пругом.

Гасоводна мрежа ниског притиска

Гасовод ниског притиска се води подземно и надземно. Када се гасовод води подземно дубина полагања гасовода је минимално 0,8 m. Локација ровова треба да је у зеленом појасу између тротоара и ивичњака улице, тротоара и ригола, тротоара и бетонског канала. На локацији где нема зеленог појаса гасовод се води испод уличног тротоара, бетонираних платоа и површина или испод уличних канала за одвод атмосферске воде на дубини 1 m од дна канала или ригола. Изузетно, гасовод се полаже дуж трупа пута, уз посебне мере заштите од механичких и других оштећења.

Трасе ровова за полагање гасне инсталације се постављају тако да гасна мрежа задовољи минимална прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре. Вредности минималних дозвољених растојања у односу на укопане инсталације су:

Минимална дозвољена растојања	укрштање	паралелно вођење
- водовод, канализација	0,5 m	1,0 m
- ниско и високо-напонски електро каблови	0,5 m	0,5 m
- телефонски каблови	0,5 m	1,0 m
- технолошка канализација	0,5 m	1,0 m
- бетонски шахтови и канали	0,5 m	1,0 m
- железничка пруга и индустријски колосек	1,5 m	5,0 m
- високо зеленило	-	1,5 m
- темељ грађевинских објеката	-	1,0 m
- локални путеви и улице	1,0 m	0,5 m
- државни путеви I и II реда	1,3 m	1,0 m
- бензинске пумпе	-	5,0 m

Укрштање дистрибутивног гасовода (ДГ) са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно. При томе се мора обезбедити природна вентилација канала, заштитне цеви или подземног пролаза.

Дистрибутивни гасовод се не полаже испод зграда и других објеката високоградње. Надземно полагање дистрибутивног гасовода се врши само изузетно, уз посебну заштиту од механичких, температурних и утицаја стварања кондензата.

Удаљеност укопаних стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Гасни и топловодни системи

- Гасни прикључак је део дистрибутивне гасоводне мреже који спаја уличну гасоводну мрежу са потрошачем;
- Цевовод се полаже на дубину укопавања од мин 0,6 m;
- Најмање растојање цевовода од свих укопаних инсталација мора бити 0,2 m;
- За нове потенцијалне кориснике природног гаса обезбедити довољне количине гаса у планираној гасификационој мрежи;
- До реализације изградње гасне мреже и стварања услова за прикључење потрошача на исте као и за случај да на подручјима нису заинтересовани потенцијални корисници за те услуге или се за одређена подручја не планира организовано снабдевање топлотном енергијом или гасом као енергентом, загревање простора на тим подручјима/објектима ће се вршити индивидуално, са енергентима који из хигијенских и економских разлога највише одговарају. Мора се водити рачуна да при избору енергента исти не допринесе већем загађењу ваздуха од садашњег, уз максимално коришћење алтернативних енергената који су примерени овом подручју;
- Сваки објекат у који се инсталише гасна инсталација са гасним потрошачима, грађевински мора задовољити посебне услове који су дефинисани важећим законским прописима (гасне котларнице, гасни димњаци, вентилација ...);
- Сваки потрошач гаса, без обзира да ли се прикључује на градски или дистрибутивни гасоводни систем, мора имати гасну мерно-регулациону, мерну или регулациону станицу или сет - МРС (у зависности од капацитета). Више корисника гаса на блиским локацијама могу имати заједничке гасне станице са независним мерачима за сваког потрошача;
- Термомашинске инсталације пројектовати и извести према максимално планираној и очекиваној потрошњи и за максималне радне притиске, све у складу са параметрима рада истих и посебним условима власника односно надлежних дистрибутера;
- Капацитете термомашинских инсталација - нових гасовода и топलोвода, димензионисати према максимално планираној и очекиваној потрошњи, која ће омогућити прикључење свих заинтересованих потрошача поред којих предметне инсталације пролазе;
- Кућни мерно регулациони сет извести у складу са одговарајућим техничким нормативима и стандардима за пројектовани капацитет и регулацију притиска;
- Кућни мерно-регулациони сет потрошача не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљен од електро вода (кабла) и електро ормарића минимално 1,0 m, као и од отвора на објекту (прозори и врата) минимално 1,0 m, мерено по хоризонтали;
- У случају да се планира гасификација парцеле, новопланиране објекте грађевински и архитектонски прилагодити потрошњи гаса. Гасне мерно регулационе сетове (МРС) по правилу поставити као самостојеће, а изузетно се могу постављати и на фасади објекта делимично укопаним, на приступачном месту, да не ометају пролаз и да естетски не нарушавају фасаду објекта. На објектима који су под заштитом Завода за заштиту споменика при увођењу гасне инсталације водити рачуна о посебним захтевима.
- Дубина полагања топलोвода је од 0,6 m до 1,0 m. Локација ровова треба да је у зеленом појасу између тротоара и ивичњака улице, тротоара и ригола, тротоара и бетонског канала. На локацији где нема зеленог појаса гасовод се води испод уличног тротоара, бетонираних платоа и површина или испод уличних канала за одвод атмосферске воде на дубини 1,0 m од дна канала или ригола. Изузетно, гасовод се полаже дуж трупа пута, уз посебне мере заштите од механичких и других оштећења.

- При паралелном вођењу топловода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,4 m, а у изузетним случајевима може бити мање од 0,2 m. При укрштању дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,2 m, а при вођењу гасовода поред темеља 1,0 m.
- Укрштање топловода са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно.
- Минимална дубина укрштања топловода са путевима и улицама је 1,0 m, са железничким пругама 1,5 m, а са индустријским колосецима 1,0 m.
- При укрштању топловода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, угао заклапања њихових оса мора бити између 60° и 90°. За укрштање под мањим углом потребна је сагласност надлежног органа.
- Удаљеност топловода од стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Бушотине

- Удаљеност бушотине од заштитног појаса пловног канала, железнице, далековода опште намене, јавних објеката и стамбених зграда износи најмање две висине торња бушотине;
- Од ивице појаса ауто пута и путева првог и другог реда, удаљеност осе бушотине мора износити најмање 30 m, а од других јавних саобраћајница, шумских и пољских путева најмање 15 m;
- У зони опасности бушотине ширине 30,0m, мерено од осе бушотине, не могу се налазити, односно лоцирати и градити објекти за боравак људи, путеви (путни појас), железничка пруга (пружни појас) и лоцирати заштитни појас далековода и телефонских линија;
- Удаљеност осе бушотине од шума, одређује се зависно од поднебља, подручја, конфигурације терена и врста шуме.

Удаљеност бушотина рачуна се од средишта осе бушотине, а код осталих објеката и постројења од најистакнутијег дела у правцу мерења.

Геотермална енергија

Удаљеност геотермалне бушотине од заштитног појаса пловног канала, железнице, далековода опште намене, јавних објеката и стамбених зграда износи најмање две висине торња бушотине.

Од ивице појаса ауто пута и путева првог и другог реда, удаљеност осе геотермалне бушотине мора износити најмање 30 m, а од других јавних саобраћајница, шумских и пољских путева најмање 15 m.

Удаљеност осе бушотине од шума, одређује се зависно од поднебља, подручја, конфигурације терена и врста шуме.

Удаљеност бушотина рачуна се од средишта осе бушотине, а код осталих објеката и постројења од најистакнутијег дела у правцу мерења.

Изградња бушотина реализоваће се по условима из Просторног плана.

У случају изградње објеката од стране будућих инвеститора који би градили своје објекте у близини постојећих, непходна је сагласност имаоца инфраструктуре.

На пољопривредном земљишту могућа је изградња мерно-регулационе станице и бушотине геотермалних и минералних вода, нафте и гаса на основу услова за енергетску инфраструктуру из овог Просторног плана.

Експлоатација минералних сировина (глине, шљунка, песка, термалних вода, нафте и гаса) дозвољена је на пољопривредном земљишту ван еколошких коридора и подручја означених као станишта заштићених врста од националног значаја, а на основу

Просторног плана и одобрења Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине и Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство.

Изградња објеката у границама експлоатационог поља, који се односе на обраду и прераду минералних сировина, вршиће се у складу са правилима грађења датим у Просторном плану за зону радних садржаја на грађевинском земљишту ван грађевинског подручја насеља, уз прибављену сагласност министарства надлежног за послове заштите животне средине.

Дубина полагања топловода је од 0,6 m до 1,0 m. Локација ровова треба да је у зеленом појасу између тротоара и ивичњака улице, тротоара и ригола, тротоара и бетонског канала. На локацији где нема зеленог појаса гасовод се води испод уличног тротоара, бетонираних платоа и површина или испод уличних канала за одвод атмосферске воде на дубини 1,0 m од дна канала или ригола. Изузетно, гасовод се полаже дуж трупа пута, уз посебне мере заштите од механичких и других оштећења.

При паралелном вођењу топловода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,4 m, а у изузетним случајевима може бити мање од 0,2 m. При укрштању дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,2 m, а при вођењу гасовода поред темеља 1,0 m.

Укрштање топловода са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно.

Минимална дубина укрштања топловода са путевима и улицама је 1,0 m, са железничким пругама 1,5 m, а са индустријским колосецима 1,0 m.

При укрштању топловода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, угао заклапања њихових оса мора бити између 60° и 90°. За укрштање под мањим углом потребна је сагласност надлежног органа.

Удаљеност топловода од стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

1.6.5. Електронска комуникациона инфраструктура

Електронска комуникациона мрежа (ЕК) обухвата све врсте каблова који се користе за потребе електронских комуникација (бакарне, коаксијалне, оптичке и др). Изградња електронске комуникационе инфраструктуре и објеката реализоваће се по условима из Просторног плана.

- ЕК мрежу градити у коридорима саобраћајница и некатегорисаних путева;
- Дубина полагања ЕК каблова треба да је најмање 1,2m;
- Ако постоје постојеће трасе, нове ЕК каблове полагати у исте;
- При паралелном вођењу ЕК и електроенергетских каблова до 10 kV најмање растојање мора бити 0,50m и 1,0m за каблове напона преко 10 kV. При укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,50m, а угао укрштања око 90°;
- При укрштању ЕК кабла са цевоводом гасовода, водовода, канализације, вертикално растојање мора бити најмање 0,30 m;
- При приближавању и паралелном вођењу ЕК кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализацијом хоризонтално растојање мора бити најмање 0,50 m;
- У циљу обезбеђења потреба за новим ЕК прикључцима и преласка на нову технологију развоја у области електронских комуникација, потребно је обезбедити приступ свим планираним објектима путем ЕК канализације од планираног ЕК окна до просторије планиране за смештај електронске комуникационе опреме унутар парцела корисника;
- За потребе удаљених корисника, ван насеља, може се градити бежична (PP) ЕК мрежа.

Услови грађења бежичне ЕК мреже (РР) и припадајућих објеката:

- Објекти за смештај електронских комуникационих уређаја фиксне, мобилне комуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи могу се поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у зонама привредне делатности, у објекту у оквиру појединачних корисника, у оквиру комплекса појединачних корисника, изузимајући објекте школа, дечијих установа, здравствених установа, објеката културе и сл.;
- Слободностојеће антенске стубове, као носаче антена градити у привредним зонама и ободима насеља и атару;
- Антене се могу постављати и на високе објекте (силоси и сл.);
- У централним деловима насеља антене постављати на постојеће антенске стубове;
- Слободностојеће антенске стубове, као носаче антена по могућности градити у привредним зонама и ободима насеља и атару;
- Објекат за смештај електронске комуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни;
- Комплекс са електронском комуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени;
- Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV;
- До комплекса за смештај мобилне комуникационе опреме и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3 m до најближе јавне саобраћајнице;
- Слободне површине комплекса озеленити.

За све радио релејне коридоре потребно је израдити Елаборате заштите слободних радио релејних коридора.

На пољопривредном земљишту могућа је изградња самостојећих појединачних стубова и постављање електронских комуникационих уређаја за потребе електронских комуникација, на основу услова грађења за електронску комуникациону инфраструктуру из овог Просторног плана.

Електронска комуникациона инфраструктура у грађевинском подручју насеља

- ЕК мрежу градити у коридорима саобраћајница;
- Дубина полагања ЕК каблова треба да је најмање од 0,8m;
- При паралелном вођењу ЕК и електроенергетских каблова до 10 kV најмање растојање мора бити 0,50m и 1,0m за каблове напона преко 10 kV. При укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,50m, а угао укрштања око 90°;
- При укрштању ЕК кабла са цевоводом гасовода, водовода, канализације, вертикално растојање мора бити најмање 0,30 m;
- При приближавању и паралелном вођењу ЕК кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализацијом хоризонтално растојање мора бити најмање 0,50 m.

Услови грађења бежичне ЕК мреже (РР) и припадајућих објеката:

- Објекти за смештај електронских комуникационих уређаја фиксне, мобилне комуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи могу се поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у зонама привредне делатности, у објекту у оквиру појединачних корисника, у оквиру комплекса појединачних корисника;
- Слободностојеће антенске стубове, као носаче антена по могућности градити у привредним зонама и ободима насеља;
- Слободностојећи антенски стубови, као носачи антена не могу се градити у комплексима школа, вртића, домовима здравља, старачким домовима и сл.
- У централним деловима насеља као носаче антена користити постојеће антенске стубове;
- Објекат за смештај електронске комуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни;

- Комплекс са електронском комуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени;
- Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV;
- До комплекса за смештај мобилне комуникационе опреме и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3 m до најближе јавне саобраћајнице;
- Слободне површине комплекса озеленити.

1.6.6. Јавне зелене површине у насељу и заштитни појасеви зеленила ван грађевинског подручја насеља

1.6.6.1. Јавне зелене површине у грађевинском подручју насеља

Парковско зеленило

У оквиру парковске површине најмање 70% површине треба да буде под зеленилом (од тога цветњаци 2-4%). Ове површине озеленити аутохтоним и декоративним садним материјалом. Потребно је формирати мрежу стаза, платое, места за одмор. Стазе и платои треба да чине максимум 30% од укупне површине парка/сквера, а евентуални објекти максимум 5% од укупне површине. Потребно их је опремити клупама, корпама за отпатке, светилкама, справама за игру деце и др. Уређење парка који је планиран за стављање под заштиту ускладити са условима заштите природе.

Заштитно зеленило

У оквиру заштитног зеленила није дозвољена изградња објеката. Дозвољено је озелењавање у складу са станишним условима. Површине озеленити аутохтоним садним материјалом. Забрањена је примена инвазивних врста, ради очувања биолошког диверзитета.

Улично зеленило

Од укупне површине уличног коридора 30% треба да је под зеленилом. У свим улицама у којима постоји довољна ширина уличног профила формирати једностране или двостране дрвореде или засаде шибља. У ширим уличним профилима могуће је формирати групе садница лишћара и четинара са спратом шибља. Пожељно је да ширина зеленог појаса између коловоза и тротоара буде између 2,5-3,5 m. Ради безбедности саобраћаја, дрвеће садити 2,0 m од ивице коловоза, а шибље 2,0 m од ивице зелене траке. Растојање стабала од објеката не би требало да буде мање од 4,5-7 m, што зависи од избора врста. Растојање између дрворедних садница је најмање 5,0 m, а у зависности од врсте креће се од 5,0-15,0 m. За сваку улицу у којој не постоје дрвореди изабрати по једну врсту дрвећа (липа, дивљи кестен, јавор, млеч и др.) и тиме обезбедити индивидуалност улице. При избору врста за улично зеленило треба водити рачуна да сем декоративних својстава (фенолошке особине), буду прилагођене условима раста у уличним профилима (отпорност на збијеност тла, водни капацитет земљишта, прашина, гасови). Постојеће дрвореде неговати и заштитити. При формирању заштитног и линијског зеленила уз саобраћајнице руководити се одредбама Закона о јавним путевима.

1.6.6.2. Заштитни појасеви зеленила ван грађевинског подручја насеља

Ради формирања заштитних појасева зеленила (ветрозаштитни и пољозаштитни) у оквиру саобраћајне, водне инфраструктуре и пољопривредног земљишта, дате су смернице за њихово подизање. Уколико постоји довољна ширина регулације у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре, могуће је формирати заштитне појасеве, али је нерационално да њихова ширина буде мања од 5,0 m.

Смернице које представљају препоруку за формирање заштитних појасева у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре:

- у оквиру заштитног појаса ДП I реда не планира се подизање заштитних појасева зеленила, осим уколико ширина путног појаса то дозвољава;

- у оквиру заштитног појаса ДП II реда, уколико ширина путног појаса то дозвољава, могуће је формирати заштитни појас зеленила ширине од 11,0 m (формирати га обострано са сваке стране по 5,5 m);
- у оквиру заштитног појаса општинског пута, уколико ширина путног појаса то дозвољава, могуће је формирати заштитне појасеве минимум 5 m;
- на местима међусобног укрштања саобраћајне и друге инфраструктуре, при садњи заштитних појасева зеленила, потребно је придржавати се услова везаних за безбедност саобраћаја;
- ускладити положај заштитних појасева зеленила са постојећом и планираном подземном и надземном инфраструктуром;
- у оквиру водног земљишта уз канале, уколико постоји довољна ширина њихове регулације, могуће је формирати заштитне појасеве зеленила ван појаса потребног за одржавање канала;
- у оквиру водног земљишта уз водотоке и канале уз које су формирано насипи, могуће је формирати заштитне појасеве зеленила или друге засаде дрвећа, водећи рачуна о заштити насипа.

Смернице које представљају препоруку за формирање заштитних појасева зеленила у оквиру пољопривредног земљишта (пољозаштитни појасеви), који се подижу ради заштите од ветра и еолске ерозије уз некатегорисане путеве и каналску мрежу:

- формирање појасева од просечно 10,0 m ширине (минимум 6,0 m);
- формирање главних појасева управно на правац дувања ветра, а споредних управно на правац главних појасева;
- формирање једноредних или дворедних појасева у зони мање угрожености од ветра, а у зони јаког ветра и суше појасева од 3-5 редова од лишћарских врста аутохтоног порекла;
- формирање појасева на међусобном растојању од 30 њихових висина, како би се остварили ефекти заштите од ветра, одношења земљишта и усева у фази семена,
- формирање ажурних типова појасева (са већим бројем отвора распоређених по целом профилу појаса);
- анализа својине земљишта потребног за формирање заштитних појасева зеленила.

Потребна је према условима из овог Плана, израда планске и техничке документације (посебне основе газдовања шумама и пројектна документација) којом ће се одредити сви заштитни појасеви зеленила, посебно просторни распоред и типови заштитних пољозаштитних појасева, дефинисати њихова ширина, међусобна растојања и конкретан избор врста у складу са условима станишта уз забрану коришћења инвазивних врста. За формирање заштитних појасева је потребно прибавити услове Покрајинског завода за заштиту природе.

1.7. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ

1.7.1. Услови и мере заштите живота и здравља људи

Мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја на становништво дате су у посебним законским и подзаконским актима, које се односе на здравље и безбедност и заштиту на раду.

Планиране активности ће унапредити квалитет животне средине предметног простора односно и у функцији су смањења негативних утицаја постојећих деградационих пунктова на здравље становника општине Кањижа.

Неодговарајући квалитет воде за пиће свакако има лоше рефлексије на здравље људи. Инострана искуства указују да коришћење артерске воде у комбинацији са неадекватном исхраном може изазвати тешка обољења. Анализе у наведеном контексту нису вршене, што значи да се и не може квантитативно и квалитативно проценити утицај квалитета воде на здравље становништва.

Такође, постоји могућност деградације подземних вода због неадекватног одвођења отпадних вода преко септичких јама. Наведени проблеми ће бити елиминисани предложеним активностима и мерама у области водопривредне инфраструктуре.

Изградња свих видова инфраструктуре предвиђена Планом, имаће позитивног утицаја на становништво јер ће индиректно утицати на побољшање животног стандарда и очување животне средине.

Неадекватно одлагање комуналног отпада индиректно лоше утиче на здравље становништва. Негативан утицај неуређених депонија на здравље људи ће се елиминисати њиховом санацијом и рекултивацијом и формирањем мреже регионалних депонија успостављањем региона за управљање отпадом што је Планом и предложено.

Да би се избегао негативан утицај на животе и здравље људи, али и обезбедила заштита створених вредности, при изградњи инфраструктурних објеката је неопходно водити рачуна о поштовању прописа о техничким нормативима и стандардима, мерама и условима које надлежни органи издају при постављању и извођењу, односно изградњи објеката, као и неопходним удаљеностима инфраструктурних објеката од одређених садржаја.

Мере заштите живота и здравља људи при изградњи инфраструктуре односе се на:

- примену мера при изградњи електроенергетске инфраструктуре које подразумевају обезбеђење заштитног коридора, који у зависности од напонског нивоа износи: за водове од 400 kV је 40 m од осе вода са обе стране (укупно 80 m), а за водове од 110 kV је 25 m од осе вода са обе стране (укупно 50 m); и грађење објеката у заштитном коридору у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1 kV до 400 kV ("Службени лист СФРЈ" бр. 65/88 и 18/92), техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења SRPS N.CO.105 ("Службени лист СФРЈ" бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од опасности SRPS N.CO.101 ("Сл. лист СФРЈ" бр. 68/88), Закон о заштити од нејонизујућег зрачења ("Службени гласник РС", бр. 36/09), као и условима надлежног предузећа;
- антенски стуб, као носач антена за потребе одвијања телекомуникационог саобраћаја, пројектовати у складу са Правилником о техничким мерама за изградњу, постављање и одржавање антенских постројења ("Службени лист СФРЈ" бр. 1/69), Правилником о техничким нормативима за заштиту од атмосферског пражњења ("Службени лист СРЈ" бр. 11/96), стандардима за громобранске инсталације, челичне конструкције за ношење антена - прорачун, конструисање и извођење, стандардом о максималним нивоима излагања људи радио-фреквенцијским електромагнетим пољима и следећим мерама:
- Да би се избегао негативан утицај антенских система, објекти за смештај електронских комуникационих уређаја фиксне, мобилне комуникационе мреже и опреме, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи градиће се и постављати у оквиру објекта, на слободном простору, у оквиру комплекса појединачних корисника, на високим објектима (силоси и сл.) у зонама привредне делатности, ободима насеља и атару, изузимајући објекте школа, дечијих установа, здравствених установа, објеката културе и сл., а применом мера којима се онемогућава приступ, боравак и задржавање у непосредној близини ових објеката, онемогући ће се негативан утицај ових објеката на људе.
- простор око базне радио-станице мора бити ограђен и недоступан за улазак неовлашћених лица, као и приступ објекту за смештање опреме и пењање на антенски стуб;
- на видљивим местима поставити упозорења о забрани приступа антенама;
- приступ антенама могу имати само професионална лица која у случају интервенције и рада непосредно поред антена морају искључити радио-релејни предајник;
- антенски стуб и антене морају имати адекватну громобранску заштиту;
- обавезно вршити мерења електромагнетног зрачења у близини стуба;

- у случају прекомерног зрачења које потиче од квара, предајник се мора искључити и што пре приступити отклањању узрока;
- све инсталације за потребе рада овог система у комплексу се морају каблирати;
- све електроинсталације се морају одржавати у исправном стању;
- према важећим прописима о заштити од опасног дејства електричне енергије на свим уређајима и опреми под напоном се морају спровести заштитне мере громобранска заштита, уземљење, димензионисање каблова, употреба одговарајуће изолације;
- обезбеђење заштитног коридора уз гасоводну инфраструктуру од по 200 m са сваке стране цевовода, у складу са Правилником о техничким условима и нормативима за безбедан транспорт течних и гасовитих угљоводоника магистралним нафтоводима и гасоводима и нафтоводима и гасоводима за међународни транспорт ("Службени лист СФРЈ", бр. 26/85), у коме други објекти утичу на сигурност ових инфраструктурних коридора;
- забрањену изградњу објеката намењених за становање или боравак људи у појасу ширине 30 m од осе гасовода са једне и друге стране (укупно 60 m), без обзира на степен сигурности са којим је гасовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас цевовода сврстан;
- спровођење превентивних мера заштите од пожара и могућих удеса приликом изградње и експлоатације инфраструктурних објеката (изливање, просипање, исцуривање загађујућих, опасних и/или запаљивих материја, пожари, експлозије и др.), као и мера за санацију последица у случају удесних ситуација;
- у заштитном појасу уз државне и остале путеве могуће је градити пратеће путне садржаје, који се могу градити у зависности од ранга државног или општинског пута тј., 40 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда (ауто-пута), 20 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда, 10 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута II реда, односно 5 m од спољне ивице земљишног појаса општинског пута, у складу са Законом о јавним путевима;
- ради обезбеђивања услова за несметано одвијање саобраћаја и режим саобраћаја, у зонама потребне прегледности забрањено је подизати засаде, ограде и дрвеће, остављати предмете и материјале, постављати постројења и уређаје и градити објекте, односно вршити друге радње које ометају прегледност јавног пута;
- заштиту објеката од пожара и атмосферског пражњења, у складу са Законом о заштити од пожара и пратећим правилницима, као и Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења ("Службени лист СРЈ", бр. 11/96);
- спречавање емисије загађујућих материја у ваздух, воду и земљиште изнад дозвољених концентрација приликом изградње, реконструкције и експлоатације инфраструктуре и других активности, према прописаним мерама заштите;
- заштиту од буке и спровођење мера звучне заштите приликом изградње, реконструкције и експлоатације инфраструктурних објеката у складу са Законом о заштити од буке у животној средини.

1.7.2. Услови и мере заштите, уређење и унапређење животне средине

Поштовањем одговарајућих прописа и усклађивањем са директивама ЕУ у области заштите животне средине, обезбедиће се успостављање и реализација свих активности које су у складу са принципима одрживог развоја. Одрживи развој представља непрестани процес усклађивања друштвеног, економског, културног (и урбаног) развоја са потребама и ограничењима животне средине кроз сарадњу свих интересних и друштвених група.

У циљу развоја општине Кањижа, у складу са принципима одрживог развоја, предвиђене су мере и активности за санацију, заштиту и унапређење квалитета природних ресурса и реализацију режима заштите природних и културних добара.

У циљу заштите природних ресурса од загађења, у планском периоду предвиђене су следеће мере:

- Формирање локалног регистра извора загађивања на територији Општине;

- Формирање заштитног зеленила уз канале, саобраћајнице, у оквиру пољопривредног земљишта, око радних зона, фарми, комуналних и других објеката, на око 2% територији општине, ради побољшања микроклиматских услова и повећања укупне шумовитости Општине;
- Очување и унапређење шумског фонда с обзиром на малу шумовитост читаве Општине;
- Снабдевање свих насеља водом највишег квалитета;
- Водоснабдевање индустријских капацитета уз увођење процеса рецикулације;
- Изградња канализационог система у свим насељима у Општини и обезбеђење адекватног функционисања постојећих ППОВ у Кањижи и Хоргошу, као и прикључење осталих насеља на заједнички уређај за пречишћавање отпадних вода из насеља;
- Заштита изворишта за водоснабдевање;
- Контролисана примена хемијских средстава заштите и агромера у области пољопривреде;
- Санација и рекултивација напуштених локације депоније комуналног отпада, неуређених депонија и сточног гробља и осталих деградираних простора;
- Рекултивација земљишта деградираним након завршетка експлоатације опекарске глине;
- Одлагање животињских лешева и ветеринарских конфиската у складу са Законом о ветеринарству;
- Поступање са опасним материјама спровести у складу са Законом о заштити животне средине и подзаконским актима;
- Селектирање отпада на извору и увођење рециклаже као процеса смањења количине отпада за депоновање;
- Укључење Општине у систем регионалног депоновања комуналног отпада на основу Споразума о сарадњи Општине;
- Реализација Општинског плана управљања комуналним отпадом у складу са Регионалним планом управљања комуналним отпадом за предметни регион.

За постројења и активности која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, која је дефинисана Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине прописано је да ће, за постојећа постројења и активности оператер прибавити дозволу најкасније до 2015. године у складу са Програмом усклађивања појединих привредних грана са одредбама овог Закона. На основу Уредбе о утврђивању Програма динамике подношења захтева за издавање интегрисане дозволе ("Службени гласник РС", бр. 108/08), утврђују се рокови у оквиру којих се подносе захтеви за издавање интегрисане дозволе, по врстама активности и постројења. Сва постројења и активности која се не налазе на Прелиминарном списку постојећих постројења која подлежу издавању интегрисане дозволе на територији Републике, сачињеним од стране Министарства животне средине, рударства и просторног планирања Републике Србије, а која у складу са Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола ("Службени гласник РС", бр.84/05), подлежу обавези прибављања интегрисане дозволе, дужни су да се обрате надлежном органу.

Постројења у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (у даљем тексту: севесо постројење), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, као техничка јединица унутар комплекса, где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује. Правилником о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса ("Службени гласник РС", бр. 41/10), на основу чега се одређује обавеза израде Политике превенције удеса, Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, прописује се

листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја. Локална самоуправа је у обавези да, на основу Плана заштите од удеса оператера који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о ванредним ситуацијама.

Ради спречавања утицаја негативних својстава муља који настаје у процесу пречишћавања отпадних вода на животну средину, потребно је извршити његову категоризацију и класификацију у складу са Законом о управљању отпадом и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", бр. 56/10). На основу овог Закона и подзаконских аката, спроводити планско управљања отпадом на територији Општине.

Депонованье комуналног отпада

Концепција одлагања отпада је усаглашена са принципима Стратегије управљања отпадом и смерницама Студије просторног размештаја регионалних депонија и трансфер станица на територији АП Војводине (ЈП "Завод за урбанизам Војводине", 2006.).

Третман и одлагање комуналног отпада на основу утврђених принципа ће се одвијати на регионалном нивоу, што ће се позитивно одразити на квалитет земљишта на територији општине. Одлагању отпада треба да предходи одвојено сакупљање отпада ради његовог смањења (кабастог, опасног и рециклабилног), а након укључења у систем регионалног одлагања и затварање, санација и рекултивација постојеће депоније и других неуређених одлагалишта отпада.

Општина Кањижа је, заједно са општинама Суботица, Мали Иђош, Сента, Чока и Бачка Топола, потписала споразум о формирању региона, са регионалном депонијом на територији општине Суботица. За предметни регион израђен је и План управљања отпадом којим су дефинисане све активности везане за регионално депонованье отпада са територије ових општина, потребан број трансфер станица и др. и Општински план управљања отпадом у Кањижи.

За постојећу депонију комуналног отпада неопходно је израдити радни план са програмом мера и динамиком прилагођавања рада за период до 31. децембра 2012. године, у складу са чланом 96. Закона о управљању отпадом. Према наведеном Закону, члан. 97, Јединица локалне самоуправе дужна је да у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона изради попис неуређених депонија на свом подручју, а у року од две године изради пројекте санације и рекултивације неуређених депонија, на које сагласност даје Аутономна Покрајина Војводина. Попис неуређених депонија неопходно је да садржи податке о локацији, просторним и геометријским карактеристикама, врстама и количинама одложеног отпада, рокове њихове санације и рекултивације, као и друге податке од значаја за утврђивање и спровођење пројеката.

Након санације и рекултивације постојеће општинске депоније као и неуређених депонија по насељима и изградње регионалне депоније, неопходна је изградња трансфер станице, која се предлаже на делу рекултивисане општинске депоније у К.О. Мартонош (бр. п. 6015/2).

Одлагања сточних лешева ће се вршити у складу са Стратегијом управљања отпадом односно Законом о ветеринарству.

С обзиром да ће се разрада појединих планских решења вршити израдом одговарајуће урбанистичке документације, за те урбанистичке планове, орган надлежан за припрему Плана може донети Одлуку о изради стратешке процене, према критеријумима, прописаним Законом о стратешкој процени, ако утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган може прописати израду студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 84/05).

1.7.3. Услови и мере заштите, уређење и унапређење природних добара

1.7.3.1. Мере заштите био и геодиверзитета

1.7.3.1.1. Заштићена подручја

1. СРП "Селевењске пустаре"

На подручју специјалног резервата "Селевењске пустаре" установљава се:

- режим заштите II степена,
- режим заштите III степена и
- заштитна зона Резервата.

На целом подручју специјалног резервата "Селевењске пустаре":

1. забрањено је:

- изградња објеката, осим у границама Темпломпарта у традиционалном стилу и промена намене површина;
- прокопавање канала осим реверзибилних, јама за заливање и исушивање мочвара и други радови који би довели до промене водног режима;
- изградња рибњака;
- отварања позајмишта песка и нафтних бушотина и други радови који могу утицати на морфологију терена и стабилност еко-система;
- уношење алохтоних врста биљака и животиња;
- чиста сеча шума осим у засадима багрема и еуроамеричких топола;
- проредне (узгојне) и санитарне сече шума ако нису у функцији очувања и унапређивања природних реткости и других угрожених врста и њихових станишта;
- пошумљавање, осим ако је то у функцији очувања и унапређивања разноврсности вегетације на одређеним деловима резервата;
- лов, осим санитарног и селективног одстрела;
- употреба хемијских средстава у пољопривредној производњи осим строго селективних, преоравање станишта ретких врста и површина са природном вегетацијом и извођење других радова који нарушавају њихова станишта, интегритет простора и стабилност екосистема;
- сакупљање биљних и животињских врста;
- паљење трске и травних површина;
- вожња моторима и организовање трка;
- депоновање смећа и отварање депонија, као и физичко и хемијско загађење;
- сви други видови угрожавања природних реткости и њихових станишта.

2. обезбеђују се мере заштите и спроводе активности на:

- одржавању оптималног водног режима (довођењем неопходне воде путем одговарајућих хидролошких пројеката, контролом режима подземних вода у контролним бунарима, одржавањем режима мочварних делова резервата приликом регулације подземних вода, обезбеђењем вештачког регулисања режима подземних вода);
- праћењу стања популације биљних и животињских врста различитог степена угрожености и предузимању конкретних мера њихове заштите и очувања, мера на реинтродукцији аутохтоних врста, укључујући и реинтродукцију исконских врста домаћих животиња (подолско говече, рацка овца);

- чишћењу подраста багрема и других дрвенастих и жбунастих врста које обрастају степска, пешчарска и ливадска станишта, ревитализацији и реконструкцији некадашње степске вегетације и спровођењу других мера на очувању разноврсности станишта и вегетације;
- уређивању отворених позајмишта песка ради стварања неопходних еколошких услова за живот ретких птица;
- спречавању криволова и других радњи којима би се могле уништити или угрозити природне реткости и друге дивље биљне и животињске врсте;
- подизању објеката за допунску прехрану животиња, ремиза (озелењавање) за дивљач у контактної зони ауто-пута и испред улазно-излазних отвора на пролазима за животиње и постављању заштитне конструкције за смањење буке на најугроженијим местима;
- озелењавању трасе аутопута Е 75, осим врстама *Crataegus monogina*, *Pyracantha* sp. и *Cotoneaster* sp. и ниским чемпресом;
- одређивању земљаних некатегорисаних путева чије се коришћење за саобраћај ограничава рампама;
- контролисаној презентацији добра (одређивањем пријемног капацитета, односно броја посетилаца у одређено време на одређеним деловима подручја Резервата, обезбеђењем контроле њиховог кретања, одређивањем места за паркирање возила и др), едукацији и усмереној популаризацији и подизању екокампа;
- на сталном праћењу стања екосистема и природних реткости и промена стања после предузимања мера на њиховој заштити и презентацији (мониторинг).

На подручју режима заштите II степена, поред претходних мера заштите:

1. забрањено је:

- ложење ватре и испаша стоке;
- употребљавати хербициде на лаким песковитим земљиштима на подручју Килапош.

2. обезбеђују се мере заштите на:

- ограђивању мравињака риђег шумског мрва у селевењској шуми, постављању вештачких дупљи за гнежђење птица дупљарица и сова, очувању мозаика шумских и зељастих животних заједница;
- превентивној заштити од пожара;
- кроз укључивање етно-чарде са додатним садржајима у презентацију Резервата;
- довођење неопходне воде за подручје Богарзо и Трачик и ревитализацији језерца (баре) у Богарзо и интродукцији аутохтоних врста типичних за овакве биотопе;
- периодичном кошењу ливада, с тим да се обави у периоду од 13. јуна до 20. августа, а начин кошења ливада прилагоди карактеру вегетације и условима и начинима гнежђења птица;
- затрпавању јама које су отворене ради заливања подземном водом на подручју Богарзо, уношењу аутохтоних врста у складу са начелима разноврсности шумских екосистема и побољшања структуре животних заједница.

На подручју режима заштите III степена:

1. забрањено је исушивање мочварних станишта приликом регулисања режима подземних вода на подручју Лофеј.

2. обезбеђују се мере заштите и активности на:

- реинтродукцији текуница на подручју Сточног пашњака;
- рекултивацији девастираних терена;
- кошењу ливада на начин којим се неће угрожавати карактер вегетације и репродукција птица и друге дивљачи;
- изтрадња информационог центра на подручју Темпломпарта и других неопходних објеката за организовање туристичких активности;
- очувању и презентацији културно-историјског наслеђа на подручју Темпломпарта, посебно остатака црквике (Темплома) из XIII века;

- узгоју традиционалних врста домаћих животиња и пашарење, осим на подручју Темпломпарта;
- уношењу аутохтоних врста биљака и животиња;
 - обнови бара у природним депресијама од значаја за живот птица.

На подручју заштитне зоне специјалног резервата "Селевењске пустаре" забрањено је извођење хидромелиорационих и других радова којим би се мењао режим подземних вода, депоновање смећа и отварање депонија, отварање позајмишта песка и нафтних бушотина и свако хемијско и физичко загађивање. Могу се градити објекти у традиционалном стилу (салаши) и организовати интегрална пољопривредна производња.

Заштита и развој СРП "Селевењске пустаре" спроводи се према Плану управљања, који се доноси за период од пет година. О СРП "Селевењске пустаре" се стара Јавно предузеће "Палић-Лудах".

2. ПП "Камараш"

На подручју Парка природе "Камараш" установљава се:

- режим заштите II степена који обухвата влажне ливаде и пашњаке, источни део парк-шуме Камараш и тршћаке са мозаиком мочварних заједница површине од 78,25 ha.
- режим заштите III степена који обухвата површину од 189,71 ha.

На подручју Парка природе "Камараш" забрањује се:

- узнемиравање, сакупљање и уништавање дивље флоре и фауне осим у научноистраживачке сврхе у циљу унапређења природних вредности;
- уношење алохтоних врста биљака и животиња, изузев парковских површина;
- палење вегетације осим у циљу усмеравања сукцесије природне вегетације као мера заштите;
- попуњавање станишта под травнатом вегетацијом;
- лов, осим за потребе одржавања здравственог стања и оптималне бројности дивљачи;
- привредни риболов;
- прихрањивање риба у језеру Камараш;
- сваки вид коришћења воде из језера Камараш и прве фреатске издани;
- одвођење или превођење воде привременог водотока Фољо;
- изградња заливних система;
- свако упуштање воде испод II класе квалитета (β мезосапробна) у систем канала повезаних са водотоком и језером Камараш;
- извођење хидромелиорационих радова који би довели до смањења нивоа подземних вода (прокопавање нових канала, продубљивање постојећих и др.);
- промена морфологије терена (раскопавање и насипање обала, отварање позајмишта песка/леса и сл.) осим у циљу побољшања хидролошких и еколошких услова станишта;
- експлоатација нафте, гаса, минералних сировина, тресета и грађевинског материјала;
- извођење геолошких и других истражних радова који нису у циљу унапређења природних и културних вредности добра;
- изградња нових објеката (ниско и виисокоградње), осим привремених за потребе спровођења мера заштите унапређења добра;
- код реконструкције објеката повећање постојеће спратности и габарита;
- промена намене земљишта у смеру интензивнијег коришћења (изградња рибњака, претварање ливада и пашњака у обрадиво земљиште, претварање других типова пољопривредног земљишта у воћњаке и винограде);
- отварање депонија и депоновање чврстог и течног отпада;
- свако загађивање животне средине и извођење свих других радова које потенцијално могу угрозити заштићено природно добро.

На подручју режима заштите II степена, поред претходних, забрањено је:

- паљење вегетације;
- лов, осим санитарног;
- постављање хранилица за дивљач;
- држање и кретање чамаца у води;
- улазак посетилаца без водича у периоду од 1. фебруара до 31. јула;
- туристичке и рекреативне активности;
- камповање и ложење ватре;
- активности на води, осим за потребе спровођења мера заштите, научно-истраживачких радова и едукације;
- спортски риболов;
- изградња молова и реконструкција грађевинских објеката;
- кошење тешком механизацијом;
- кошење у генеративном периоду и без примене заштитних мера за фауну;
- сеча трске, осим по програму заштите и развоја природног добра;
- испаша, осим по програму заштите и развој природног добра;
- примена хемијских средстава, минералних и органских ђубрива, осим за циљеве активне заштите природних реткости.

На подручју Парка природе "Камараш" обезбеђује се:

- одржавање оптималног стања фрагментираних станишта природних реткости мерама активне заштите (очувати нетакнутост 20% тршњака и 10% слатина);
- откуп површина у циљу рестаурације станишта и формирања заштитних појасева; сузбијање инвазивних врста;
- одржавање и ревитализација фрагмената шумарака врбе иве и пољског јасена на забареним теренима; подухвати реконструкције биљних и животињских врста и ревитализације станишта;
- усмеравање структуре и сукцесије природне вегетације; постављањем вештачких дупљи, вештачких острвца и хранилица за природне реткости; унапређивање постојећих и формирање нових еколошких коридора према другим природним добрима и према Тиси;
- ревизија пројеката и програма управљања водним режимом подручја и њихово прилагођавање садашњим наменама простора;
- одржавање оптималног водног режима у складу са природном хидролошком динамиком подручја; измуљивање језера Камараш и Кендереш; ревитализација водотока Фољо у оквиру прекограничног пројекта; уређење и коришћење простора у складу са капацитетом простора, а у циљу очувања и унапређења природних и културних вредности;
- просторно и сезонски ограничења презентација природних и културних вредности;
- формирање ветрозаштитних појасева аутохтоним врстама у складу са интересима очувања биодиверзитета подручја;
- одржавање и ревитализација шумских површина; контролисано сечење трске;
- контролисана испаша и кошење ливада; успостављање мониторинга, са приоритетом праћења стања природних реткости и хидролошких карактеристика;
- научноистраживачки и образовни рад и презентација природних и културних вредности, а у режиму заштите III степена;
- одређивање и уређење простора за туристичке и спортско-рекреативне активности; реконструкција хортикултурног наслеђа;
- уређивање и реконструкција старих туристичких објеката у традиционалном стилу;
- одржавања отворених водених површина на местима предвиђеним за рекреацију, изградња ограниченог броја типских, дашчаних молова;
- спортски риболов;
- коришћење пољопривредног земљишта и сточарство на традиционалан начин; интегрална пољопривреда и производња здраве хране.

На подручју заштитне зоне Парка природе "Камараш" забрањено је:

- уношење агресивних (инвазивних) алохтоних врста;
- радови који негативно утичу на хидролошки режим природног добра;

- проширење грађевинске зоне и изградња објеката изван грађевинског подручја, утврђених посебним планским и урбанистичким документима;
- подизање индустријских и других објеката и извођење радова који нарушавају еколошки или визуелни идентитет подручја;
- депоновање чврстог и течног отпада.

Заштита и развој Парка природе "Камараш", спроводи се према Плану управљања који се доноси за период од пет година. О парку природе "Камараш" се стара удружење грађана за заштиту животне средине и познавање завичаја "IRINGO"Хоргош.

3. Споменик природе "Парк у Хоргошу" ће се заштитити спровођењем мера, предвиђених Актом о заштити.

1.7.3.1.2. Подручје планирано за заштиту

Активности и садржаје у простору подручја планираног за заштиту ("Капетански рит" и "Горња Тиса"), спроводити у складу са мерама заштите станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја.

1.7.3.1.3. Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја

На стаништима заштићених и строго заштићених врста од националног значаја:

- забрањено је: мењати намену површина (осим у циљу еколошке ревитализације станишта), преоравати површине под природном вегетацијом, уклањати травни покривач са површинским слојем земљишта, подизати ветрогенераторе, градити рибњаке, отварати површинске копове, мењати морфологију терена, привремено или трајно одлагати отпад и опасне материје, уносити инвазивне врсте биљака и животиња;
- неопходно је: ускладити постојећи режим вода са циљевима заштите станишта, обезбедити одрживо коришћење травних површина станишта за кошење и испашу у складу са капацитетом станишта (очување старих раса и сорти, обнова екстензивног сточарства и сл), обнављати шумарке аутохтоних врста на одговарајућим ливадским стаништима до 20% покривности по парцели, односно до максималне величине појединачних површина до 0,05 ha, ускладити планске документе у газдовању шумама са очувањем заштићених врста путем сарадње корисника шума и завода за заштиту природе;
- тражити посебне услове заштите природе за следеће активности: изградња и реконструкција инфраструктуре, реконструкција објеката и планирање рекреативних активности, уређење вода и остали мелиорациони радови, геолошка и друга истраживања, подизање заштитних појасева зеленила, сеча дрвореда, група стабала и шумица, крчење жбуња, паљење вегетације ливада, пашњака и трстика, као и ревитализацију станишта, формирање појилишта (копање јаме, бушење новог или обнављање запуштеног бунара), као и за подизање привремених објеката (надстрешнице и сл).

1.7.3.1.4. Еколошки коридори

Очувати и унапредити природне и полуприродне елементе еколошких коридора:

- није дозвољена промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршћаца итд.) као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;
- обезбедити повезивање шумских станишта заштићених врста подизањем /обнављањем појасева високог зеленила;
- обезбедити повезивање слатинских и степских станишта заштићених врста очувањем постојећих ливада и пашњака уз еколошки коридор;
- обезбедити повезивање шумостепских станишта заштићених врста подизањем пољозащитних појасева који садрже континуирани појас травне вегетације;

- стимулирати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета на простору еколошких коридора ван грађевинских подручја насеља.

Очувати природни и блиско-природни изглед и облик обала и корита еколошких коридора у што већој мери:

- попличавање и изградњу обала свести на најнеопходнији минимум. Попличане или изграђене деонице на сваких 200-300 m (оптимално на 100 t) прекидати мањим зеленим површинама које су саставни део заштитног зеленила. Попличани или бетонирани делови обале не могу бити стрмији од 45%, изузев пристана, а структура њихове површине треба да омогућује кретање животиња малих и средњих димензија;
- током поправке/реконструкције постојећих обалоутврда прекидати их мањим просторима који ублажавају негативне особине измењене обалне структуре (грубо храпава површина обалоутврде, нагиб мањи од 45% и мала оаза природне вегетације) и на тај начин омогућити кретање врста кроз измењене деонице реке;
- обезбедити отвореност канала/водотока по целој дужини (одстранити постојеће цевоводе)
- испод мостова као и на местима укрштања државних путева вишег реда са еколошким коридорима, предвидети посебне пролазе и прелазе за животиње приликом изградње или реконструкције наведених објеката;
- избегавати директно осветљење обале и применити одговарајућа техничка решења у складу са еколошком функцијом локације (тип и усмереност светлосних извора, минимално осветљење) у складу са потребама јавних површина;
- прибавити посебне услове заштите природе од овог завода за израду техничке документације регулације водотока, попличавања и изградње обала, изградње или обнављања мостова и саобраћајница.

Успостављањем континуитета зелених површина чија структура подржава функције еколошког коридора, очувати и унапредити вегетацију приобаља еколошких коридора:

- очувати појас приобалне вегетације на што већој дужини обале водотока и обезбедити што већи проценат (најмање 50%) аутохтоних врста плавног подручја који је неопходно обогатити жбунастим врстама;
- заштитни појас канала у целој ширини треба да има травну вегетацију која се одржава редовним кошењем и која не може бити засенчена дрворедом. Забрањено је узурпирати заштитни појас коридора преоравањем, изградњом објеката и сл.;
- обезбедити очување и редовно одржавање травне вегетације насипа, као део еколошког коридора који омогућује миграцију ситним врстама сувих травних станишта;
- у грађевинском подручју, наменити приобаље деонице еколошког коридора за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности;
- забрањено је сађење инвазивних врста, а током уређења зелених површина, одстранити присутне самоникле јединке инвазивних врста и обезбедити редовно одржавање зелених површина.

Урбане садржаје распоредити по принципу зонације којом се одређује минимална удаљеност објеката од еколошких коридора и намена простора унутар зоне директног утицаја на коридор:

- на простору изван зоне становања, забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом еколошког коридора на растојању мањем од 50 m од обале стајаћих вода, односно линије средњег водостаја водотока;
- у грађевинском подручју, минимална удаљеност планираних објеката који захтевају попличавање и/или осветљење је 20 m а оптимална 50 m од обале коридора
- у простору еколошког коридора и зони непосредног утицаја ширине до 200 m од коридора, забрањено је одлагање отпада и свих врста опасних материја, складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) и нерегуларно одлагање отпада.

Приликом подизања пољозаштитног зеленила са улогом вишефункционалног пуфер појаса, потребно је:

- постојеће и планиране површине ваншумског зеленила повезати у целовит систем зеленила и фокусирати планирање заштитног зеленила на промену намене обрадивих површина слабијег квалитета (испод 4. класе);
- учешће аутохтоних дрвенстих врста треба да буде најмање 50% ради очувања биодиверзитета аграрног и урбаног предела уз одговарајућу разноврсност врста и физиогномије, тј. спратовности дрвенасте вегетације заштитних појасева будући да монокултуре евроамеричких топола не испуњавају функције заштитног зеленила.
- избегавати коришћење инвазивних врста.

Концептом озелењавања насељених места:

- формирати систем јавног зеленила и повезати га са просторним целинама од значаја за очување биолошке разноврсности у обухвату Плана;
- повећати проценат зелених површина, броја и разноврсности постојећих категорија јавног зеленила и одржавати га у блиско природном стању;
- учешће аутохтоних дрвенстих врста треба да буде минимално 20% и оптимално 50%, а примену четинарских врста (максимум 20%) ограничити само на интензивно одржаваним зеленим површинама са наглашеном естетском наменом;
- очувати зелене површине унутар стамбених блокова, у зони породичног (индивидуалног) и вишепородичног становања и блокова са становањем као преовлађујућом наменом и повезати их у целину;
- приликом озелењавања комплекса, блокова и локација намењених за производњу, пословање и услуге, формирати више спратова зеленила са што већим процентом аутохтоних врста и користити примерке егзота за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине и не спадају у категорију инвазивних, како би се обезбедила заштита околног простора од ширења последица загађивања. Минимална заступљеност озелењених површина (без паркинга) на простору предвиђеном за развој пословних и производних делатности (локације величине 0,5 - 50 ha) где спадају мале и средње фирме, тржни центри, већа складишта, индустријски објекти и сл. треба да буде 20% на парцели до 1 ha, 25% на парцели 1-5 ha и 30-50% на парцели већој од 5 ha;
- дуж фреквентних градских саобраћајница, формирати и одржавати густ зелени појас од врста отпорних на аерозагађење, са израженом санитарном функцијом, средњег и високог ефекта редукције буке, у комбинацији са жбуњем, а паркинг просторе равномерно покрити високим лишћарима;
- избегавати примену инвазивних врста током уређења зелених површина и подизања заштитног зеленила.

Решење инфраструктуре подручја Плана (пре свега канализационе, планирање изградње система за пречишћавање отпадних вода, континуално побољшање методологије управљања чврстим отпадом и сл.) усагласити са свим важећим прописима како би се обезбедила заштита земљишта, воде и ваздуха.

Прибавити посебне услове заштите природе од надлежног завода за заштиту природе приликом укрупњавања пољопривредног земљишта и пројектовања зелених појасева уз постојеће и планиране државне путеве и пруге.

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

1.7.4. Услови и мере заштите, уређење и унапређење културних добара

Услови и мере заштите споменика културе

Заштита и очување споменика културе вршиће се у складу са следећим условима и мерама:

- очување аутентичности, оригиналног хоризонталног и вертикалног габарита, примењених материјала, конструктивног склопа;
- очување основних вредности функционалног склопа и декоративних елемената ентеријера и екстеријера;
- очување и рестаурација изворног изгледа објекта, његових стилских карактеристика, декоративних елемената и аутентичног колорита;
- надоградња ових објеката није дозвољена.

У циљу бољег коришћења објеката, дозвољено је њихово осавремењавање које подразумева:

1. увођење савремених инсталација, под условом да не нарушавају ентеријерске вредности објекта;
2. уређење поткровља могуће је само у постојећем габариту крова, са приступом из степенишног простора (ако постоји) или неке друге просторије из приземља, али само у случају да се тиме не нарушавају изворно функционална решења објекта. Дозвољена је изградња кровних прозора, али они могу бити оријентисани само према дворишном простору;
3. подрумски простор је могуће уредити и користити само уз претходно испитивање тла и носеће конструкције објекта. Веза са подрумским просторијама је дозвољена само из објекта (из степенишног простора);
4. дозвољени радови наведени у тачки 2. и 3. не односе се на ветрењачу у Орому.

Уколико се на парцели, поред објекта који је проглашен као споменик културе, налазе и други објекти, они не подлежу режиму главног објекта, али се решавају тако да не угрозе главни објекат. Накнадно дограђени неестетски делови објекта и неадекватни помоћни објекти морају се уклонити са парцеле и из окружења.

За све врсте наведених интервенција потребно је прибавити услове и сагласност надлежне установе за заштиту споменика културе.

Мере очувања културног наслеђа

- утврђивање планова и програма заштите на основу јасних правила и принципа,
- израда планова и студија изводљивости на основу израђених планова и програма заштите, пре свега за примере наслеђа високих валоризованих потенцијала,
- конкурисање за финансирање:
 - из буџетских и других средстава,
 - у оквиру европских програма реконструкције.

Мере за унапређење културних добара

Мере за унапређење културних добара обухватају рад на активној партиципацији локалног становништва у очувању и унапређењу културне баштине, као и континуирану заштиту и неговање кроз спровођење повремених или сталних акција (локални итинерери, изложбе, акције уређења, едукативни програми и сл.).

Поред тога, промена намене појединачних објеката градитељског наслеђа је један од начина да се постојећи ресурси културних добара унапреде и интегришу у развој, што подразумева њихову претходну конзервацију, заштиту и инфраструктурно опремање.

Културно наслеђе треба да чини део туристичке понуде подручја, али се морају истовремено развијати и остали видови коришћења: едукативна и привредна димензија која међусобно интегрисана чини одговарајући приступ наслеђу као ресурсу.

Повезивање културног наслеђа са природним ресурсима требало би да буде база за будући развој туризма на овом подручју.

На простору општине Кањижа, а посебно у контексту ширих регионалних културно-историјских веза могуће је препознати низ подручја и локалитета културног наслеђа који могу постати део туристичке понуде од локалног преко националног, до међународног значаја.

Обзиром на слојевитост културног наслеђа Кањиже, различитост културних добара – како по врсти, тако и по вредности и значају препознају се различити нивои потенцијалних итинерера који се свODE на следеће:

- локалне културне везе,
- националне културне везе,
- међународне културне везе.

Поједини елементи могу постати део ширих културних итинерера, што захтева програмско повезивање на овом плану са ширим окружењем, али и неопходно претходно улагање у њихову конзервацију, презентацију и инфраструктурно опремање.

2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ

2.1.1. Објекти за сточарску производњу

Фарма, према Правилнику о ветеринарско-санитарним условима објеката за узгој и држање копитара, папкара, живине и кунића ("Службени гласник РС", бр. 81/06) јесте *газдинство у коме се држи или узгаја 20 и више грла копитара, папкара (20 и више грла говеда, 100 и више грла свиња, 150 и више грла оваца и коза) или 350 и више јединки живине и кунића* и може да се гради на:

- локацији која се налази на подручју и у зони која, у зависности од врсте и броја животиња, као и еколошких услова не угрожава, нити би била угрожена од стамбених и других објеката у ближој или даљој околини,
- компактном земљишту које не сме бити подводно и које мора имати добре отоке атмосферских вода,
- локацији која се налази изван зоне која може бити угрожена поплавом и клизањем терена.

Изградња и реконструкција објеката пољопривредне производње (фарме) који се, због величине капацитета или специфичне технологије производње, не могу градити у насељу, вршиће се у атару имајући у виду и следеће услове за избор локације:

- објекте треба лоцирати на мање квалитетним типовима земљишта, а уколико ово није могуће, према предностима осталих локационих фактора,
- одређена ограничења могу представљати рељефне и микрорељефне карактеристике, што се посебно односи на изградњу већих сточарских капацитета са неопходним додатним површинама и економским двориштима који захтевају заравњене површине,
- производно-сточарске капацитете градити у близини ливада и пашњака, како би се створили услови за комбиновану исхрану на слободним просторима и у затвореним објектима,
- код изградње објеката сточних фарми мањег капацитета предност имају локације уз локалне и атарске путеве, у близини насеља, како би се могао обезбедити прикључак на постојећу насељску инфраструктуру (пут, електро-енергетска мрежа, водоводна мрежа...),
- основни услов при избору локације је могућност трајног решења прихватања и одвођења сувишних површинских и подземних вода; предност у овом смислу имају

локације у непосредној близини мелиоративних канала, јер ће се тако постићи боље одвођење сувишних вода са уређене површине комплекса.

Фарма мора да буде изграђена тако да омогући одговарајуће микроклиматске и зоохигијенске услове зависно од врсте животиња. Сви објекти намењени држању и узгоју стоке морају бити пројектовани и грађени према нормативима и стандардима за изградњу ове врсте објеката и конкретне врсте животиња, уз примену санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова. Максимална спратност објеката у комплексу је П+Пк, максимална спратност објеката за узгој животиња и помоћних објеката је приземље (П).

Круг фарме мора да:

- буде довољно простран, да одговара капацитету, броју и величини изграђених објеката како би се обезбедила њихова функционална повезаност и међусобна удаљеност;
- у оквиру фарме морају се обезбедити два одвојена блока и то технички део (објекти за запослене, пословни објекти, објекат за боравак као и потребни пратећи објекти - котларнице, машинске радионице, складишта) и изоловани производни део;
- има улаз који је контролисан или под надзором и на којем се обавезно води евиденција о уласку и изласку људи, животиња и возила из круга фарме;
- буде ограђен оградом висине максимум 2,20 m која спречава неконтролисан улазак људи и животиња;
- буде уредно и редовно одржаван.

Путеви (спољни и унутрашњи) морају да испуњавају следеће услове:

- прилазни путеви и путеви у кругу фарме морају да буду довољно широки и изграђени од чврстог материјала или морају да имају подлогу од шљунка;
- испред сваког објекта на фарми мора бити бетонирана или асфалтирана површина за лакше кретање возила;
- путеви у кругу фарме морају бити погодни за чишћење и прање, а уз њих мора да се налази довољан број хидраната и сливника;
- путеви који се користе за довоз животиња, хране за животиње, чистих простирки и опреме не смеју да се укрштају са путевима који се користе за одвоз стајског ђубрива, отпадних вода и лешева животиња.

Такође, фарма мора бити снабдевена довољном количином воде за пиће из јавног водовода или сопственог бунара, која мора бити контролисана и мора испуњавати стандарде прописане за пијаћу воду. За прање објеката и путева може се користити и вода која не испуњава прописане стандарде за пијаћу воду.

Одвођење отпадних вода вршиће се тако што ће се:

- атмосферске воде уливати у канализацију или у природни реципијент без пречишћавања,
- отпадне воде које настају током производног процеса или прања објеката и опреме обавезно сакупљати у водонепропусне испусте и пречишћавати пре испуштања у природне реципијенте;
- одвод отпадне воде на обрадиве површине мора бити у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине;
- фекалне воде сакупљати у одвојене септичке јаме или испуштати у канализацију.

Простор за одлагање и збрињавање стајског ђубрива из објекта мора бити смештен, односно изграђен тако да се спречи загађивање околине и ширење узрочника заразних болести животиња и људи, насупрот правцу главних ветрова и мора да буде удаљен најмање 50 метара од објекта за узгој животиња.

Фарма са више од 100 условних грла копитара и папкара мора да има одвојен колски и пешачки улаз. На колском и пешачком улазу морају бити изграђене дезинфекционе баријере димензија 6,0x3,0x0,25 m и 1,0x0,5x0,05 m и испуњене воденим раствором дезифицијенса. Дезинфекционе баријере морају бити изграђене на начин који омогућава њихово чишћење и прање, као и испуштање раствора кроз дренажни отвор.

На фарми је неопходно обезбедити и простор, односно просторије за смештај, сортирање и складиштење хране за животиње.

За изградњу нових фарми, као и за потребе повећања капацитета или пренамене објеката у друге садржаје у функцији пољопривредне производње на постојећим фармама, неопходна је израда урбанистичког пројекта. За реконструкцију и доградњу објеката на постојећој фарми услови ће се издавати на основу Плана.

2.1.2. Стакленици и пластеници

У циљу побошљане пољопривредне производње на пољопривредном земљишту је дозвољена изградња или постављање стакленика и пластеника. Уз стакленике је дозвољена изградња пратећих објеката за потребе њиховог функционисања. Удаљеност оваквих објеката од међних линија је минимално 3,0 m.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,20 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0 m од међне линије.

2.1.3. Пољопривредна домаћинства-салаши

На пољопривредном земљишту могућа је изградња објеката пољопривредног домаћинства-салаша, који садрже објекте намењене породичном становању и објекте намењене пољопривредној производњи.

Под салашима и њиховим простором подразумева се ангажована површина на подручју атара насеља, на којој ће се одвијати специфична и разноврсна пољопривредна производња у области повртарства, воћарства, виноградарства и нарочито сточарства (фарме и производња за сопствене потребе).

Производња ће се одвијати на посебно уређеном простору, што подразумева издвајање просторних целина за башту са воћем и лозом, економско двориште са капацитетима за смештај ратарских култура и механизације, простор за изградњу објеката за смештај стоке са уређеним делом за одлагање стајњака, као и простор за изградњу стамбеног објекта, и др.

За потребе пољопривредног домаћинства, на салашу, дозвољена је изградња:

- породичног стамбеног објекта;
- помоћног објекта уз стамбени објекат (гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, подрум, ограда, водонепропусна септичка јама и сл.);
- економског објекта: објекти за гајење животиња (сточна стаје као и објекти за гајење голубова, кунића, украсне живине и птица); пратећи објекти за гајење домаћих животиња (испусти за стоку, бетонске писте за одлагање чврстог стајњака, објекти за складиштење осоке); објекти за складиштење сточне хране (сеници, магацини за складиштење концентроване сточне хране, бетонирани сили јама и сили тренчеви); објекти за складиштење пољопривредних производа (амбари, кошеви) и други слични објекти на пољопривредном газдинству (објекти за пољопривредне машине и возила, пушнице, сушнице, магацини хране-складиштење пољопривредних производа за сопствене потребе: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл. ;
- пословног објекта (објекат за храну, пиће и смештај за потребе организовања туристичке понуде на салашу - сеоски туризам/еколошки туризам, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу);
- објеката/површина за спорт и рекреацију (за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу),

уз обезбеђивање санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова и уз неопходну инфраструктурну опремљеност парцеле.

Услови за избор локације за изградњу салаша

- изградња салаша дозвољава се на парцелама индивидуалних пољопривредних произвођача у виду изградње нових салаша или доградње и адаптације постојећих салаша;
- не дозвољава се изградња нових салаша на просторима коридора планираних инфраструктурних капацитета који су дефинисани важећом просторно планском документацијом, на просторима специјалне намене и просторима заштићених делова природе и заштићених културних добара;
- просторних органичења у смислу максималне величине површине ангажоване за салашарску производњу нема;
- услов за стварање новог салаша је поседовање најмање 3 ha обрадиве пољопривредне површине;
- постојећи салашаи на мањој парцели могу и даље егзистирати (дограђивати се, реконструисати).

Услови за изградњу објеката и просторну организацију салаша

Минимална величина парцеле за изградњу нових објеката за потребе пољопривредног домаћинства (салаша) је 1500 m². Минимална ширина парцеле износи 19,00 m. Степен заузетости парцеле не сме прелазити 30% површине парцеле салаша. Зелене површине треба да заузимају најмање 20% парцеле.

Није дозвољена изградња породичног стамбеног објекта без изградње објеката за потребе пољопривредне производње. Дозвољена је изградња само једног породичног стамбеног објекта. Максимални габарит стамбеног објекта у основи је 200m², максимална спратност објекта је П+Пк, са могућношћу изградње подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају, минимална удаљеност стамбеног објекта од суседне парцеле је 1,0 m, од атарског пута 5,0 m, а од јавног пута у складу са Законом о јавним путевима.

Дозвољена је изградња помоћних објеката уз стамбени објекат, у складу са потребама пољопривредног домаћинства. Максимална спратност помоћног објекта је П. Дозвољена је изградња засебног објекта-подрума, који може бити укопан или полуукопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају. Минимална удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта је 5,0 m а од суседне парцеле је 1,0 m.

Водонепропусна септичка јама гради се на минимум 3,0 m од свих објеката и од границе суседне парцеле.

Економски објекти се могу градити само ако на парцели постоји или се гради породични стамбени објекат за потребе пољопривредног домаћинства. Дозвољена је изградња више економских објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства. Максимална спратност економског објекта је П+Пк. Минимална удаљеност економског објекта од породичног стамбеног, односно од пословног објекта је 20,0 m а од суседне парцеле удаљеност је минимум 1,0 m. Минимална удаљеност објекта као што су стаје, ђубришта од бунара је 20,0 m.

Дозвољена је изградња мањих објеката намењених за прераду примарних производа пољопривреде (прерађивачи воћа, поврћа, шумских плодова, мешовитог биља, млека, меса) за сопствене потребе.

Изградња пословних објеката за пружање услуга хране, пића и смештаја, као и за потребе организовања туристичке понуде на салашу, дозвољена је само ако постоји и пољопривредна производња на салашу. Дозвољена је изградња само једног пословног објекта. Максимална спратност пословног објекта је П+Пк. Минимална удаљеност пословног објекта од породичног стамбеног објекта је 5,0 m, од границе суседне парцеле је 1,0 m а од економског објекта удаљеност је минимум 20,0 m.

Дозвољена је изградња објекта за спорт и рекреацију за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу. Максимална спратност објекта је П+Пк. Минимална удаљеност објекта/површине од породичног стамбеног објекта је 5,0 m, од границе суседне парцеле је 1,0 m а од економског објекта минимална удаљеност је 20,0 m.

Салаш мора имати приступ са атарског или другог пута. Објекте салаша градити са косим крововима, као покривач користити цреп, трску. Примењивати традиционалан вид грађења. Салаш може бити ограђен. Ограда мора да се повуче од међе парцеле са пољопривредним усевима најмање 1,00 m.

Висок ниво уређености и опремљености салаша подразумева:

- грађевински део салашког простора, односно грађевински објекти морају бити удаљени од јавних саобраћајница у складу са прописима који регулишу област саобраћајне инфраструктуре;
- препоручује се да грађевински објекти буду изграђени од чврстог материјала и да буду приземни (са подрумом);
- просторно раздвајање стамбеног и економског дела салаша, а нарочито објеката намењених сточарској производњи, као и подизање заштитног зеленила;
- изграђен приступни пут са чврстом подлогом;
- подигнуту ограду око грађевинског дела салаша;
- обезбеђено снабдевање питком водом и изграђеност одговарајућих водоводних инсталација у стамбеном објекту и објектима сточарске производње - објекти салаша треба да су снабдевени водом за пиће из водоводне мреже или из сопственог извора (бунара);
- регулисање одвођења отпадних вода - отпадне воде из стаја и осока се не смеју упуштати у мелиорационе канале и природне водотоке;
- уређен простор за одлагање чврстог дела сточног отпада;
- изграђен објекат за прикупљање осоке;
- поплочан дворишни плато стамбеног дела и дела намењеног за сточарску производњу.

2.1.4. Узгајалишта дивљачи са пратећим садржајима

У атару се дозвољава подизање и постављање објеката за прихват, негу и исхрану дивљачи током целе године, као и објекти за прехрањивање током зимског периода.

Уколико се граде на пољопривредном земљишту минимална парцела комплекса је 1,0ha, или се задржава постојећа парцела, поштујући прописане услове закона о пољопривредном земљишту.

Максимални индекс заузетости парцеле је 50%. Максимална спратност објеката је П+Пк са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају. Минимална удаљеност објеката од суседне парцеле је 10,0m.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 1,60 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0 m од међе линије. Комплекс мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

2.1.5. Воћарско-виноградарски објекти

На парцели плодног земљишта која је према начину коришћења сврстана у културу воћњак, односно виноград, дозвољена је изградња воћарско-виноградарске кућице, бунара, пољског wc и оставе за смештај воћа, уз обезбеђивање следећих услова:

- површина нових парцела на којима је могућа изградња воћарско-виноградарске кућице не може бити мања од 1.500 m²;

- најмање 70% површине парцеле мора се користити као виноград, воћњак или повртњак;
- површина воћарско-виноградарског објекта износи максимум 25,0 m². Дозвољена је изградња надстрешнице, лође, трема, пергола испред и у склопу објекта, који уколико нису застакљени или затворени, не улазе у састав дозвољене површине објекта;
- спратност објекта је приземље (П). Објекат може имати и подрум уколико дозвољавају хидротехнички услови или се гради на терену у нагибу. Висина подрума изнад терена не може бити виша од 90 cm (ако је терен у нагибу рачуна се просечна висина терена дуж објекта);
- укупна висина објекта - од нулте коте до коте слемена (рачунајући и подрум изнад терена) не може бити виша од 5,00 m;
- објекат треба градити претежно од лаких материјала, са већом употребом природног материјала и боје. Форму објекта прилагодити традиционалном облику помоћних зграда овог поднебља;
- кров мора бити кос без назитка (нагиб крова min. 30°, max. 40°), са покривачем од црепа, ћерамиде, теголе и слично;
- ограда може бити жива зелена или транспарентна (жичано плетиво и сл. комбиновано са зеленилом) која се поставља тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде, максималне висине 1,40 m;
- парцеле на којима постоје изграђене воћарско-виноградарске куће задржавају се онакве какве јесу;
- површина магацина за смештај воћа и поврћа може бити максимум 150,0 m² а висина П+0 (приземље).

2.1.6. Рибњаци

Избор локације за изградњу рибњака вршити након претходних анализа расположивих количина и квалитета воде, која ће се користити за пуњење рибњака. За подизање рибњака на обрадивом пољопривредном земљишту потребна је сагласност Министарства за пољопривреду, туризам, шумарство и водопривреду.

Основни технички услови за изградњу рибњака су:

- границе рибњака морају бити означене видљивим ознакама,
- рибњак мора да располаже уређајима за упуштање и испуштање воде, уређајима за регулисање нивоа воде, као и уређајима који спречавају пролаз риба, рибље млађи и икре у или из рибњака,
- рибњак мора бити заштићен од поплава;
- за уклањање смећа и штетних отпадака из рибњака мора постојати уређено место или изграђен технички уређај, који онемогућава загађење рибњака и његове околине;
- уколико је могуће рибњак треба да је ограђен.

Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 3,0 m а максимална спратност је П+Пк.

2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ

2.2.1. Шумски путеви и објекти

Шумско земљиште, као добро од општег интереса, користи се за шумску производњу и не може се користити у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о шумама (производња шумских сортимената и њихов транспорт, производња и сакупљање шумских плодова, гљива, лековитог биља, изградња туристичких, угоститељских и здравствених комплекса, гајење и лов дивљачи и др.).

На шумском земљишту могу се градити:

- шумски путеви и објекти у функцији шумске привреде у складу са посебном основном газдовања шумама и годишњим извођачким плановима;
- објекти инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- објекти намењени туризму, рекреацији, ловству, у складу са планом управљања шумама, посебним прописима, којим се уређује област дивљачи и ловства и овим Просторним планом.

Врста и намена објеката који се могу градити:

- објекти туристичког, ловног или рекреативног карактера
- објекти за одржавање и експлоатацију шума и
- приступне саобраћајне површине и пратећа инфраструктура.

Изградња планираних туристичких, угоститељских и здравствених комплекса, као и објеката који су у функцији гајења и лова дивљачи, производње и сакупљања шумских плодова, гљива, лековитог биља и др., вршиће се на основу одговарајућег урбанистичког плана када је потребно дефинисати регулацију или директно из Просторног плана.

У шумама могу да се граде објекти у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописима којим се уређује област дивљачи и ловства. У шуми и на удаљености мањој од 200 m од руба шуме не могу се градити ћумуране, кречане и други објекти са отвореном ватром.

Оптимална отвореност шума саобраћајницама, планирање и изградња шумских путева, детаљно се разрађују програмом изградње и одржавања шумских саобраћајница, као и планским документима (основама и програмима). Шумски путеви користе се за потребе газдовања шумама, изузетно, могу да се користе и за остале потребе, под условима које утврди корисник, сопственик шума који газдује шумама у складу са основном, односно локална самоуправа за путеве у шумама сопственика којима се газдује у складу са програмом.

2.2.2. Ловачке куће и ловни објекти

У ловиштима предвидети:

- изградњу ловно-техничких објеката у зависности од бројног стања дивљачи, а градити их од природних материјала и уклопити у природни амбијент ловишта;
- ограђивање делова ловишта ради интензивног гајења и заштите и лова дивљачи;
- изградњу ловно-производних објеката;
- подизање ремиза на оним местима у ловишту где нема природних површина које могу да пруже заштиту дивљачи. Подизањем једногодишњих или вишегодишњих засада на мањим површинама у ловишту створити услове који ће пружити уточиште, заклон и исхрану дивљачи;
- изградња еколошких прелаза у виду специјалних техничко-технолошких решења у оквиру саобраћајне и друге инфраструктуре, ради стварања еколошких коридора за кретање ниске и крупне ловне дивљачи.

Фазанерије

Фарме за производњу фазанске дивљачи могу се градити у склопу шумског и пољопривредног земљишта. Локације и објекти за ову намену морају испуњавати ветеринарско-санитарне и друге услове прописане за узгој ове врсте дивљачи. Дозвољена спратност објеката је П+О.

2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ

У складу са **Законом** о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

У инундацији реке, од ножице насипа према реци у појасу ширине 10,0m не могу се градити никакви објекти, а даље према реци, само изузетно, могу се лоцирати објекти постављени на стубове са котом пода изнад 1% велике воде реке. Ови објекти у кориту реке могу имати само привремени карактер, до момента техничких и других разлога за њихово уклањање, без права на надокнаду штета инвеститору. Нове објекте у инундацији лоцирати тако да заштитна шума испред насипа остане у функцији, односно да се не сече.

Изградња нових водопривредних објеката и реконструкција постојећих водопривредних објеката, као и објеката у служби истих на постојећим каналима (црпне станице, уставе, трафостанице), вршиће се на основу Просторног плана, услова надлежног водопривредног предузећа и других услова.

Изградња нових канала вршиће се на основу плана детаљне регулације.

Комплекси намењени рекреацији, туризму, наутичком туризму, спортском риболову и сл., морају имати, поред основних објеката, и неопходне пратеће садржаје и санитарно-техничке уређаје. Архитектонска обрада објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у пејсаж. Вегетација мора остати аутохтона, тако да тај пејсаж треба и даље задржати у његовом изворном облику, не уносећи нове врсте, сећи постојеће и садити трајно растиње.

Објекти на небрањеном подручју морају се градити на платформи, која ће бити изнад нивоа стогодишњих вода реке Тисе, на стубовима. Простор испод платформе може се затворити, с тим да се користи за спортско-риболовну опрему.

На локалитетима који су предвиђени за подизање оваквих објеката, слободан простор око објеката се мора користити заједнички, без ограђивања и парцелисања.

Објекти за пристајање пловних објеката наутичког туризма као што су сидришта, привезишта, пристаништа и др., морају да имају безбедан вез при свим хидрометеоролошким условима и условима пловидбе, водећи рачуна о амплитуди водостаја (минимална, максимална), осцилацијама водостаја, ветру, таласима, леду, замуљењу и др. Обавезно је предвидети безбедан приступ са обале на брод и обрнуто, при свим водостајима и условима видљивости (приступни мост, степеништа, осветљење). Објекти морају имати сву потребну инфраструктуру, прилазне путеве, радне стазе и површине, прилазе, улазе и излазе, ограде, обележавање и сигнализацију, средства и уређаје за прихват отпадних материја са бродова или објеката наутичког туризма и др.

За просторе намењене за све напред набројане потребе обавезна је израда урбанистичког плана одговарајуће разраде или урбанистичког пројекта, уколико се ради о појединачним објектима без промене регулације, уз обавезне услове надлежног водопривредног предузећа.

2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ НАСЕЉА ЗА КОЈА НИЈЕ ПРЕДВИЂЕНА ИЗРАДА УРБАНИСТИЧКОГ ПЛАНА

Овим планом дефинисана су грађевинска подручја насеља: Адорјан, Велебит, Долине, Зимоњић, Мале Пијаце, Мали Песак, Мартонош, Ново Село, Ором, Тотово Село и Трешњевац, за која није предвиђена израда урбанистичког плана. Планом је дата основна намена површина, трасе и коридори основне комуналне инфраструктуре и правила уређења и грађења, која су иста за сва наведена насеља, а дата су по зонама основне намене:

- површине за јавне намене,
- стамбена зона (сеоска зона, зона породичне градње, општа стамбена зона),
- централне функције,
- радне зоне (услужне, производне, складишне делатности и др.)
- комплекс верског објекта.

2.4.1. Правила грађења јавних објеката и објеката у центру насеља

Центар насеља је намењен објектима области: друштвених активности, пословним делатностима, објектима услужног занатства, администрације, трговине, угоститељства, финансијских активности и слично од општег интереса, као и породичном и вишепородичном становању.

2.4.1.1. Општа правила грађења у централној зони

Урбанистички показатељи:

Стамбене и централне функције: заузетост земљишта од 30 до 60 %.

Стамбене и централне функције: индекс изграђености максимум 2,10.

Грађевинска линија – главни објекат треба да је на уличној регулационој линији или увучен од 3,0-5,0 m према положају већине изграђених објеката у суседству.

Правила парцелације

Грађевинска парцела је најмања честица на којој се може градити, приступачна са јавног пута (обезбеђен колски приступ).

За породични стамбени објекат најмања ширина уличног фронта је 10,0 m, за двојне објекте 16,0 m (две по 8,0 m) или се задржава постојећа ширина, под условом да је обезбеђен коски прилаз на грађевинској парцели од мин. 3,0 m (слободан или преко сувог улаза). За вишепородичне и јавне објекте најмања ширина уличног фронта је 20,0 m.

Најмања површина грађевинске парцеле у зони центра насеља (за породичне објекте) је 300 m², или се задржава постојећа.

Најмања површина грађевинске парцеле у зони центра за вишепородичне и јавне објекте је 600,0 m².

Намена објеката

У зони центра насеља је дозвољена изградња породичних и вишепородичних стамбених објеката, где објекти породичног становања могу бити организовани са највише четири стамбене јединице, организоване у једном или више објеката.

Пословни простор на грађевинској парцели се може организовати у слободностојећем објекту, у саставу стамбеног објекта, или у саставу другог објекта, до дозвољеног максималног степена искоришћености, односно изграђености.

Дозвољена је реконструкција и доградња постојећих објеката у складу са наменом просторне целине.

У зони центра насеља је дозвољена изградња пословног простора без функције становања за потребе трговине, угоститељства, занатства, пословања, администрације, културе, здравства, спорта, рекреације, образовања и слично.

На грађевинској парцели се могу градити и други објекти у функцији основне намене грађевинске парцеле, до дозвољеног максималног степена искоришћености, односно изграђености.

У склопу грађевинске парцеле намењене становању, није дозвољена изградња и реконструкција просторија које буком, вибрацијама и другим негативним дејствима могу угрозити услове становања, што је регулисано одлукама и правилницима.

У зони центра насеља није дозвољена изградња производних и складишних објеката већег капацитета који естетски или на други начин негативно утичу на околину.

Диспозиција објеката

Објекат може бити постављен на грађевинској парцели:

- у непрекинутом низу (објекат на парцели додирује обе бочне линије грађ. парцеле)
- у прекинутом низу (објекат додирује само једну, бочну линију грађевинске парцеле)
- слободно стојећи (објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле)

Уколико се објекат поставља тако да додирује јужно оријентисану линију грађевинске парцеле, неопходни су услови и сагласност власника суседне парцеле.

Дозвољена је реконструкција објеката који додирују једну од међних линија, под условом да се кроз израду пројектно техничке документације и при извођењу радова обезбеди стабилност суседног објекта.

Минимална удаљеност објекта (са испадима) од међне линије северне (неповољне) оријентације је 1,0 m под условом да стреха не прелази међну линију и да је обезбеђено одводњавање атмосферских вода са кровних површина на сопствену парцелу. Према овој међној линији (суседу) се могу отворати отвори само нестамбених просторија, или помоћних просторија уколико се ради о јавним објектима.

Минимална удаљеност објеката (са испадима) од међне линије јужне (повољне) оријентације је 3,0 m. Ова удаљеност може бити и мања, уз услове и сагласност власника суседне парцеле, под условом да је обезбеђен колски приступ на парцелу (слободан или преко сувог улаза), од мин. 3,0 m.

Удаљеност између објеката суседних парцела је мин. 4,0 m. Ова удаљеност може бити и мања уз услове и сагласност власника суседне парцеле, или суседног објекта.

Нивелација

Кота приземља објекта се одређује, по правилу, у односу на коту нивелете приступног пута или тротоара. Кота приземља нових објеката не може бити нижа од коте тротоара.

За објекте који у приземљу имају нестамбену намену (пословање или друге делатности) кота приземља може бити највише 0,20 m виша од коте тротоара, разлику између коте пода и коте тротоара решити унутар објекта.

Отворене спољне степенице могу се поставити у оквиру грађевинске парцеле. Највећа дозвољена спратност објеката на грађевинској парцели је П+1+Пк (објекти породичног становања) тј. максимално П+3+Пк (објекти вишепородичног становања).

Објекти могу имати подрумске или сутеренске просторије, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Остала правила

На објектима се могу поставити конзолне надстрешнице и рекламе на висини од мин. 3,0 m од коте тротоара. Исти могу прелазити регулациону линију максимално 1,20 m.

Паркирање возила за сопствене потребе, власници објеката обезбеђују на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута.

Локација објеката евидентираних као културно-историјски споменици и археолошки локалитети ће се реконструисати или градити у складу са условима Међуопштинског завода за заштиту споменика културе Суботица.

На постојећим грађевинским парцелама чији је степен заузетости, односно изграђености већи од дозвољеног, дозвољена је реконструкција постојећих објеката.

Прикључење на постојећу инфраструктуру, по правилу изводити подземно, уз сагласност надлежног предузећа или организације, као саставни део пројектно техничке документације.

Грађевинске парцеле могу се ограђивати зиданом оградом до висине од 0,9 m (рачунајући од коте тротоара) или транспарентном оградом висине до 1,4 m.

Зидане и друге врсте ограда постављају се на међну или регулациону линију, тако да ограда, стубови ограде и капије буду на грађевинској парцели која се ограђује. Зидана непрозирна ограда између парцела, подиже се до висине од 1,4 m, уз сагласност суседа, тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде. Суседне грађевинске парцеле могу се ограђивати живом зеленом оградом, која се сади у осовини грађевинске парцеле. Врата и капије на уличној оградни не могу се отворити ван регулационе линије.

На парцели је потребно обезбедити 30% зелене површине. У оквиру стамбеног блока са вишепородичним и мешовитим становањем неопходно је обезбедити просторе за миран одмор, дечија игралишта и травњаке за игру и одмор. Поред тога је потребно обезбедити паркинг простор и простор за контејнере. Зелене површине треба уредити садњом лишћара, четинара и шибља, где је однос четинара и лишћара 1:3, а 2-2,5% површина треба да је под цветњацима.

Контејнери за привремено одлагање смећа се постављају у оквиру грађевинске парцеле власника објекта. Исти морају бити наткривени или ограђени и на довољној удаљености од објекта.

2.4.1.2. Комплекси објеката од општег интереса

У оквиру централних садржаја у објекте од општег интереса спадају: органи управе и јавне службе, објекти намењени васпитању и образовању, здравственој заштити, култури, зелена пијаца, ватрогасни дом и сл.

Реконструкција објеката од општег интереса у оквиру постојећих габарита у насељима вршиће се на основу услова и правила грађења из овог плана.

Изградња нових објеката на комплексима објеката од општег интереса вршиће се на основу Урбанистичког пројекта.

Прилази до ових објеката морају бити урађени у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица.

Саобраћајну, водопривредну, енергетску и тт инфраструктуру, као и озелењавање, за потребе опремања површина намењених за изградњу објеката од општег интереса, у потпуности изводити у складу са важећим законима и прописима који сваку појединачну област уређују.

Месна канцеларија, месна заједница, пошта – услови за изградњу у комплексу су:

Индекс заузетости парцеле макс. 70%

Индекс изграђености макс. 2,1

Спратност објекта макс. П+1+Пк

Зелене површине мин. 30%

Јаслени узраст:

Обухват деце (од 1-3 године) мин.30%

Површина комплекса 25-40 m²

Изграђена површина 4,5 m² по детету

Слободна површина 10-15 m² по детету

Предшколска установа – у оквиру комплекса обезбедити услове за:

Обухват деце (од 3-6 година) мин.70%

Изграђена површина мин. 5,5 m² по детету
 Слободна површина мин.10-15 m² по детету
 Травнате површине мин. 3 m² по детету
 Зелене површине мин. 30%
 Индекс заузетости парцеле макс. 30%
 Индекс изграђености макс. 0,6
 Спратност објекта макс. П+1

За предшколске установе потребно је предвидети величину отвореног простора од најмање 15 m² по детету. У оквиру површине отвореног простора предвидети терене за игру (лоптом, ритмичке игре, слободно кретање и трчање), простор за справе, пешчаник и сл. Зелене површине треба да буду декоративно обрађене са више цветног материјала, декоративног шибља и дрвећа. При избору биљних врста водити рачуна да нису отровне, да немају бодље, и да одговарају условима станишта. Дечије установе се могу отворати у оквиру осталог грађевинског земљишта (на основу услова из овог плана) уз услов да задовоље прописане нормативе за ову област.

Основна школа – у оквиру комплекса обезбедити услове за:

Обухват деце (од 7-15 година) мин.100%
 Изграђена површина мин. 7,5 m² по ученику
 Слободна површина мин.25-30 m² по ученику
 Индекс заузетости парцеле макс. 30%
 Индекс изграђености макс. 0,9
 Спратност објекта макс. П+1+Пк
 Зелене површине мин. 30%

Средње образовање:

Обухват 4% од план. Станов.
 Површина комплекса 25 m² по ученику
 Изграђена површина 10-12 m² по ученику
 Слободна површина 30 m² по ученику

У оквиру школских установа зелене површине по могућности формирати по ободу комплекса, у функцији изолације од саобраћајница и суседа, треба да чине 40-50% школског комплекса. При избору биљних врста водити рачуна да нису отровне, да немају бодље и да одговарају условима станишта. Овај зелени тампон треба да буде довољно густ и широк, састављен од четинарског и листопадног дрвећа и шибља, да би обезбедио повољне микроклиматске услове, смањио буку и задржао издувне гасове и прашину са околних саобраћајница.

Библиотека:

Обухват 25% свих становн. преко 7 год. старости
 Бр. књига по становнику 1,5 књига/стан.
 Површина 80 књига/m²
 Пратећи простор 10 m² по запосленом
 Остали простор 0,03 m² по ученику

Здравствена станица, апотека - реконструкцију и изградњу изводити у односу на конкретне потребе, а у складу са правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима службе („Сл.Гл. РС“ бр. 43/06). У комплексу обезбедити:

Индекс заузетости парцеле макс. 70%
 Индекс изграђености макс. 1,6
 Спратност објекта макс. П+1+Пк
 Зелене површине мин. 30%

Дозвољена је изградња ових садржаја и на грађевинском земљишту за остале намене, у оквиру приватног сектора, на основу важећих правилника који ову област регулишу и у складу са условима из овог плана.

Ветеринарска станица - Може се градити на површинама јавне намене и остале намене, у складу са важећим правилницима којима су уређени услови за обављање ветеринарске делатности (заштита животиња, мере за спречавање појаве заразних болести код животиња, откривање, спречавање ширења, сузбијања и искорењивања заразних болести животиња и болести које се са животиња могу пренети на људе, ветеринарско-санитарна контрола, и др.) и условима из овог плана:

Индекс заузетости парцеле макс. 70%
Индекс изграђености макс. 1,0
Спратност објекта макс. П+1+Пк
Зелене површине мин. 30%

Ватрогасна станица – У случају потребе реконструкције и уређења комплекса ватрогасне станице услови су следећи:

Индекс заузетости парцеле макс. 60%
Индекс изграђености макс. 1,2
Спратност објекта макс. П+1+Пк
Зелене површине мин. 30%

У оквиру комплекса потребно је обезбедити довољан број саобраћајних површина (приступних, манипулативних и паркинг површина) за возила специјалне намене.

Зелена пијаца – изградити и опремити у складу са савременим захтевима потрошача и продаваца. Може се предвидети изградња пијаце као отвореног или затвореног пословно-тржног објекта. Обавезна је изградња саобраћајно-манипулативних и паркинг површина потребног капацитета.

Услови за уређење су следећи:

Индекс заузетости парцеле макс. 70%
Индекс изграђености макс. 1,4
Спратност објекта макс. П+1
Зелене површине мин. 30%

За изградњу новог комплекса зелене пијаце, обавезна је израда *Урбанистичког пројекта*.

Објекат културе (дом културе, музеј, галерија-изложбени простор, библиотека) – уређење и изградњу изводити у складу са важећим правилницима који ову област уређују и у складу са условима из плана:

Индекс заузетости парцеле макс. 70%
Индекс изграђености макс. 1,6
Спратност објекта макс. П+1+Пк
Зелене површине мин. 30%

У објектима обезбедити просторе за различите садржаје као што су библиотека са читаоницом, сала за биоскопске и позоришне представе, клубске просторије за организационо окупљање и дружење становника насеља различитих старосних доби и различитих потреба за употпуњавање и организовање слободног времена, просторе других намена.

Установе социјалне заштите старих (домови за пензионере и стара лица, геронтолошки центар)

Установа социјалне заштите за смештај пензионера и других старих лица треба да испуњава следеће услове:

- да се оснива у насељеном месту где су развијене саобраћајне и друге везе и комуникације
- да има изграђену улазну рампу чији нагиб не сме бити већи од 15 степени за

кретање инвалидним колицима,

- да има 20 m² слободне површине око објекта по кориснику, од чега 5 m² зелене површине која може бити мања и то по 3 m² по кориснику уколико постоји у близини објекта могућност коришћења јавних зелених површина.

Спортско-рекреативни комплекс – Ближи услови за изградњу прописани су Правилником о условима за обављање спортских активности и делатности („Службени гласник РС“, бр. 30/99). Постојеће комплексе реконструисати и изградити нове, са могућношћу изградње отворених, уређених простора, погодних за различите врсте спортских активности, са уређеним санитарним просторијама, потребним пратећим просторијама, уређеним површинама и садржајима за најмлађе и сл.

Услови за уређење и изградњу су:

Индекс заузетости парцеле макс. 30%

Индекс изграђености макс. 0,9

Спратност објекта макс. П+1+Пк

Зелене површине мин. 30%, а најбоље 40-50%

У оквиру комплекса обезбедити довољан број паркинг места за очекиван број посетилаца и запослено особље, потребне сервисне саобраћајнице, као и прилазе возилима специјалне намене. Осим објеката и терена намењених спорту и рекреацији дозвољена је изградња угоститељско- туристичких и пословних објеката.

Комплекс озеленити парковским зеленилом у складу са просторним могућностима. Зелене површине треба да буду распоређене тако да створе сенку на јужним експозицијама. На местима окупљања посетилаца, применити парковска решења применом декоративних врста.

2.4.1.3. Зеленило

Општи услови

Озелењавање делова насеља ће се спроводити према условима датим у складу са овим Планом и осталом техничком документацијом, у складу са Законом. За озелењавање је неопходна геодетска подлога са снимљеном хоризонталном и вертикалном представом терена и комплетном инфраструктуром.

Озелењавање треба ускладити са подземном и надземном инфраструктуром и техничким нормативима за пројектовање зелених површина. Дрвеће садити на минималној удаљености од:

- водовода 1,5 m
- канализације 1,5 m
- електро кабла 2,0 m
- ТТ и кабловска мрежа 1,5 m
- гасовода 1,0 m

Однос лишћара и четинара треба да буде 5:1, а саднице I класе мин. 4-5 година старости.

При формирању заштитног и линијског зеленила уз саобраћајнице руководити са одредбама Закона о јавним путевима уз жељезничку пругу Закона о жељезници, а уз водотоке Закона о водама.

Паркови

Парк од свих зелених површина има највећи ефекат остварења функција побољшања микроклимата и организације одмора и рекреације становништва. То је зелена површина која композиционо чини целину у којој мрежа парковских путева и стаза повезује остале композиционе елементе: пољане, платое са местима за одмор, игру деце и забаву, рекреацију и сл. У том смислу треба формирати нове парковске површине.

Зонирањем површина могу се издвојити следеће функционалне зоне од укупне површине парка:

- миран одмор и шетња
- дечија игралишта (за предшколски узраст)

Најмање 70% површине треба да буде под зеленилом (од тога цветњаци 2-4%). Ове површине озеленити аутохтоним и декоративним садним материјалом. Потребно је формирати мрежу стаза, платое, места за одмор. Стазе и платои треба да чине максимум 30% од укупне површине парка, а евентуални објекти максимум 5% од укупне површине. Потребно их је опремити клупама, корпама за отпадне, светиљкама, справама за игру деце и др.

У оквиру парковске површине не могу се градити објекти чија је функција супротна основној функцији парка.

Скверови

Скверови су мање зелене површине јавног коришћења, које су намењене краткотрајном одмору становника или декоративном оформљењу насељских тргова, улица, јавних и административних објеката. Скверови било да су на територији центра, стамбеног блока, око јавних објеката или у оквиру саобраћајне намене, треба да задовоље рационалну организацију пешачког кретања, места за одмор и уметничку карактеристику сваког елемента који учествује у композицији. Основне елементе сквера треба да чине платои, стазе и различите категорије засада. Стазе и платои треба да чине 35% територије, зелене површине 60-65% (од тога цветњаци 2-4%), а објекти 0-5% од укупне површине.

Значајни елементи сквера су различити урбано-архитектонски елементи: справе за игру деце, урбани мобилијар, елементи спољњег осветљења и др.

Заштитно зеленило

Главна функција ових зелених површина је смањење неповољних услова микросредине, ублажавање доминантних ветрова, смањење индустријског загађења и неповољног дејства саобраћаја, везивање земљишта од ерозије ветром и сл.

На овим површинама није дозвољена изградња објеката, осим помоћних објеката у функцији одржавања (остава за алат, бунари и сл.) до максималне изграђености парцеле од 1%.

Озелењавање треба вршити у складу са станишним условима. Површине озеленити аутохтоним садним материјалом.

Улично зеленило

Од укупне површине уличног коридора, 30% треба да је под зеленилом. У свим улицама у којим постоји довољна ширина уличног профила формирати једностране или двостране дрвореде или засаде шибља. У ширим уличним профилима могуће је формирати групе садница лишћара и четинара са спратом шибља. Пожељно је да ширина зеленог појаса између коловоза и тротоара буде између 2,5 - 3,5 m. Ради безбедности саобраћаја дрвеће садити на мин. 2,0 m од ивице коловоза, а шибље 2,0 m од ивице зелене траке. Растојење стабла од објеката не би требало да буде мање од 4,5-7,0 m, што зависи од избора врста. Растојење између дрворедних садница је најмање 5,0 m, а у зависности од врсте креће се од 5,0 - 15,0 m. За сваку улицу у којој не постоје дрвореди изабрати по једну врсту дрвећа (липа, дивљи кестен, јавор, млеч и др.) и тиме обезбедити индивидуалност улице. При избору врста за улично зеленило треба водити рачуна да сем декоративних својстава (фенолошке особине) буду прилагођене условима раста у уличним профилима (отпорност на збијеност тла, водни капацитет земљишта, прашина, гасови). Постојеће дрвореде неговати и заштитити. При формирању заштитног и линијског зеленила уз саобраћајнице руководити се одредбама Закона о јавним путевима.

2.4.1.4. Уређење комуналних површина

Гробље

Задржавају се постојеће локације гробља. Дозвољени су радови на уређењу гробља, уз могућност изградње пратећих комуналних и других садржаја и објеката у функцији намене простора, а у складу са законом о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник СРС", бр. 20/77). Код изразито архитектонске концепције гробља, однос површина за сахрањивање према осталим садржајима је 60:40%, док је код пејзажне 40:60%. Функционална подела новог гробља (ако се ради о изразитоархитектонској концепцији гробља) треба да се састоји од следећих односа:

- 60% намењено гробним местима
- 20% заштитни зелени појас и парковски обликовани простор,
- 16% површине за саобраћајнице,
- 3% трг за испраћај,
- 1% остали садржаји

Избором садног материјала треба да се избегне претерано засенчење. Околина треба да буде достојанствена, мирна са превагом зелених боја разних нијанси. У појасу зеленила формирају се места за одмор, пре свега у близини улаза и прилаза гробљу. Треба тежити постизању јединственог обележавања гробова. Уз комплекс гробља обезбедити простор за паркирање аутомобила и бицикла. Код улаза у гробље изградити капелу, максималне спратности П (приземље) са тргом за испраћај.

Вашариште

Вашариште изградити и опремити у складу са савременим захтевима потрошача и продаваца. Могућа је и изградња тржног објекта за ову намену. Обавезна је изградња саобраћајно-манипулативних и паркинг површина потребног капацитета, а по ободу поставити зелени појас.

Услови за уређење и изградњу су:

- индекс заузетости парцеле макс. 60% (са манипулат. Површинама и паркингом);
- спратност објекта макс. П;
- зелене површине мин. 20%.

Објекти за водоснабдевање насеља (водозахват) - у комплексу је дозвољена изградња само објеката у функцији водоснабдевања насеља. Дефинисати зоне и појасеве санитарне заштите према Правилнику о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник РС", бр. 92/08). Сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са законом и уз сагласност надлежних органа.

Постројење за пречишћавање отпадних вода - препорука је да се ППОВ насеља граде као постројења за биолошко пречишћавање. Пројектном документацијом решити третман отпадних вода, као и отпадних вода великих индустријских загађивача у насељима. Студијом процене сваког појединачног пројекта на животну средину оценити квалитет животне средине у контексту предложеног третмана отпадних вода. Услови за изградњу ће се стећи првенствено на основу услова надлежног водопривредног предузећа и услова заштите животне средине.

Насељска саобраћајна мрежа

У наредном планском периоду саобраћајна уређеност насеља: Адорјан, Велебит, Долине, Зимоњић, Мале Пијаци, Мали Песак, Мартонош, Ново Село, Ором, Тотово Село и Трешњевац се битније неће мењати (узимајући у обзир величине насеља и мали степен моторизације), с тим да се планира успостављање насељског система са утврђеним хиерархијским нивоима и то:

- Главна насељска саобраћајница (ГНС)

- Сабирна насељска саобраћајница (СНС)
- Приступне насељске саобраћајнице (ПНС)

Главна насељска саобраћајница (ГНС)

Чини основни саобраћајни капацитет насеља и она ће кумулисати сав саобраћај на нивоу насеља и усмераваће га према жељеним одредиштима, ка окружењу у субрегионима. Главну насељску саобраћајницу извести са две саобраћајне траке и са елементима који припадају том рангу пута за свако насеље, по следећем принципу:

- ГНС – ДП I реда, са ширином коловоза 7,0 m
- ГНС – ДП II реда, са ширином коловоза 7,0 m
- ГНС – општински пут, са ширином коловоза 6,0 m

Државни пут I и II реда мора да се изради тако да буде оспособљен да поднесе осовинско оптерећење од намање 11.5 т (115 kN). Изузетно, општински пут мора бити оспособљен да поднесе осовинско оптерећење од најмање 6 т.

Транзитни саобраћај, с обзиром на значај коридора који пролазе кроз насеља (ДП I и II реда), предпоставља се да ће бити већег обима у наредном периоду, али не таквог да ће битно нарушавати еколошке параметре (бука, прашина и сл.).

Сабирна насељска саобраћајница (СНС)

Кумулише интерне саобраћајне токове између насеља и сировинског залеђа - атара. Потребно их је реконструисати или градити од савремених материјала са носивошћу за лак саобраћај и различитих ширина коловоза по следећем принципу:

- СНС – са ширином коловоза 6,0 m (изузетно 5,0 m) за двосмерни саобраћај.

Носивост коловозне конструкције за сабирне улице је за средњи саобраћај или лак саобраћај (минимум 60 kN по осовини).

Нагиб коловоза треба да је једностран.

Приступне насељске саобраћајнице (ПНС) омогућавају приступ до свих осталих насељских (стамбених и др.) садржаја и потребно је да имају ширину коловоза од 5,0 (3,0) m или (2,75) m за једносмерни саобраћај.

Носивост коловозне конструкције за приступне улице је за лак саобраћај (60 kN по осовини).

У наредном периоду потребно је у свим насељима утврдити и изградити/реконструисати микролокалитете аутобуских стајалишта (у облику сепарисаних ниша) у централној зони и зонама уз значајне саобраћајнице, која ће омогућити комфоран трансфер путника.

Реконструкцију постојећих (изградњу нових) аутобуских стајалишта извршити по следећим препорукама:

- ширина колова аутобуског стајалишта мора износити 3,25 метара (изузетно 3,0 метара)
- дужина нише аутобуског стајалишта мора износити 13,0 m за један аутобус, односно 26,0 m за два или зглобни аутобус
- коловозна конструкција аутобуског стајалишта мора бити пројектована и изведена за осовинско оптерећење као и код коловоза државног пута – главне насељске саобраћајнице
- одводњавање стајалишта са падом од 2% од ивице коловоза пута

Пешачки саобраћај

У свим насељима потребно је успоставити континуирани систем пешачких стаза ради омогућавања кретања пешака ван коловоза, како би се обезбедила потпуна безбедност

кретања ове популације. Пешачке стазе у свим насељским улицама треба изградити најмање са једне стране улице уз регулациону линију како би се обезбедили услови за кретање пешака при свим временским условима (са ширинама од 1,0 - 1,5 m). На пролазу државног пута кроз насеље мора бити изграђен тротоар.

Евентуалне бицикличке површине у оквиру коридора главних насељских саобраћајница могуће је планирати и градити или као траке (у оквиру коловозних површина) или као стазе (независно вођене) са одговарајућим ширинама (траке 1,0 - 1,5 m; стазе 1,75 -2,0 m).

У централним зонама насеља може се успоставити пешачки трг за масовно окупљање пешака у пригодним приликама. Такође централне садржаје потребно је опремити са одређеним бројем паркинг места за путничка возила како би се елиминисала стохастична појава паркираних возила.

Железничко подручје

Железнички капацитети (пруге и постројења) се задржавају уз неопходну реконструкцију и модернизацију, према програмима и условима управљача-ЈП "Железнице Србије".

Железничким земљиштем управља ЈП „Железнице Србије“ и не може се отуђити без посебног документа ЈП „Железнице Србије“. У складу са Законом о железници заштитни пружни појас јесте земљишни појас са обе стране пруге ширине 200 m, рачунајући од осе крајњих колосека. У заштитном пружном појасу не могу се градити зграде, постављати постројења и уређаји и градити други објекти на удаљености мањој од 25 метара рачунајући од осе крајњих колосека. У заштитном пружном појасу од 50 метара рачунајући од осе крајњих колосека не могу се градити индустријски објекти и постројења.

Насељска водоводна и канализациона мрежа

Водоводна и канализациона мрежа - приликом реконструкције постојеће водоводне мреже, односно изградње нових деоница, применити пластичне цеви ПВЦ, односно ПЕ цев) за одговарајући радни притисак до 10 бара. Траса за постављање водоводних цеви предвиђа се у појасу од 1,00m уз тротоаре, како би остатак уличног профила био слободан за остале инфраструктурне инсталације. При реализацији водовода придржавати се техничких прописа за пројектовање, извођење, пријем и одржавање мреже. Пројектовање и изградњу објеката водовода вршити у сарадњи са јавним комуналним предузећем, а на пројекте објеката прибавити сагласност истог.

На територији свих насеља канализациону мрежу изградити као сепаратну, тако да се посебно прихватају санитарне, а посебно атмосферске воде. Пре упуштања у реципијент, отпадне воде пречистити до степена који пропише надлежно водопривредно предузеће. Насељске отпадне воде одводити до постројења за пречишћавање отпадних вода.

Атмосферску воду са тротоара, платоа, саобраћајница и сл., оријентсати ка постојећим и предвиђеним отвореним уличним каналима. Недостајућу атмосферску канализацију градити као отворену кишну канализацију за условно чисте атмосферске воде које се не пречишћавају, а делимично као зацевљену, у центру насеља, у деоницама испод паркинг простора, проширења коловоза, укрштању са саобраћајницама и томе сл., и тамо где ширина уличног профила не дозвољава изградњу отворених канала. Атмосферске воде пре упуштања у реципијент очистити од механичких нечистоћа на таложнику, односно сепаратору.

Имајући у виду потенцијалне потребе за снабдевање технолошким водом пољопривредних домаћинстава, могуће је бушење бунара уз претходно прибављене услове надлежног водопривредног предузећа.

Технички прописи за водовод

- спојеве прикључака објеката врши искључиво орган јавног водовода, а осталу инсталацију у објекту може изводити само овлашћено лице или овлашћено предузеће,
- одобрење за прикључак издаје се на основу захтева и поднетих планова и прорачуна које могу радити и потписати само овлашћени пројектанти,
- дозвола за употребу водовода издаје се на основу писмене представке после извршене пробе исправности инсталације,
- ималац инсталације је дужан да исту одржава у исправном стању,
- органи водовода имају право да контролишу исправност инсталације уз законску одговорност имаоца,
- на главном споју не смеју се чинити никакве измене без накнадног одобрења, нити се смеју убацивати нови прикључци испред водомера,
- пропусним вентилом испред водомера сме руковати само орган водовода и може га у предвиђеним случајевима затворити и пломбирати. Повреда плombe се сматра кривичним делом-провалом,
- инсталација водовода се мора спроводити стручно и према прописима,
- цеви не смеју бити узидане у зидну масу, већ увек са слободним пролазом,
- на пролазима цеви кроз зидове и таванице не смеју доћи никакви наставци цеви,
- у зидне шлицеве кроз које пролазе водоводне цеви, не смеју се стављати цеви неке друге инсталације, нпр.: електричне, гасне и др.,
- кад се у истом шлицу спроводи и хладна и топла вода, цеви топле воде обложити термичком изолацијом, да се хладна вода не би загревала,
- избегавати близину електричних спроводника који немају уземљење,
- уличне водове и прикључне делове водовода до уличне цеви, заштитити од дејства "лутајућих струја" одговарајућим заштитним средствима,
- водоводне цеви не смеју се стављати нити у хладном нити у загрејаном стању,
- све водоводе до којих може допрети дејство мраза заштитити термичком изолацијом,
- притисак у кућној мрежи не би требало да буде већи од 5 бара у интересу трајности инсталације.
- Код већих притисака извршити смањење притиска помоћу редуцир-вентила,
- рачунска брзина кретања воде у цевима узима се око 1-1,50 m/s а највише 2,0 m/s, да би се ублажили шумови, водени удари и отпори у цевима,
- слободан натпритисак треба да буде најмање 5 m воденог стуба изнад највишег тачећег места,
- прикључак од уличне цеви до водомерног склоништа пројектовати искључиво у правој линији, управно на уличну цев,
- водомер поставити у водомерно склониште (шахт) на 1,0 m од регулационе линије, односно у посебан метални орман-нишу (ако је водомер у објекту), који је смештен са унутрашње стране на предњем зиду до улице. Димензије водомерног склоништа за најмањи водомер (1/2") су 1,00 m * 1,20 m « 1,0 m. Водомер се поставља на мин. 0,30 m од дна шахта. Димензије водомерног склоништа за два или више водомера, зависе управо од броја и димензија (пречника) водомера, уколико се у објекту налази више врста потрошача (локали, склоништа, топлотна подстанциа и др.) предвидети посебне главне водомере за сваког потрошача посебно. Димензионисање водомера извршити на основу хидрауличког прорачуна,
- шахтове (окна) за водомере треба градити од материјала који су за локалне прилике најјекономичнији (опека, бетон, бетонски блокови),
- Унутрашњу обраду зидова шахта вршити: дерсовањем цементним малтером 1:3 за зидове од опеке, фуговањем за зидове од бетонских блокова и без обраде за бетонске зидове,
- На дно шахта нанети слој песка или ситнијег шљунка дебљине 10 до 15 cm, или ставити под од опеке без малтера,
- шахтове који леже у зони подземних вода треба заштитити од продора воде одговарајућом изолацијом,
- изнад шахта уградити ливено-гвоздени поклопац и предвидети детаље за обезбеђење улаза у шахт,
- обезбедити шахт од продора површинских вода издизањем плоче шахта мин. 10 cm изнад коте терена или на други начин,

- кућни прикључак извести у слоју (мин. 5 cm) песка. На делу кућног прикључка испод саобраћајнице затварање рова предвидети шљунком, и
- уколико радни притисак према хидрауличком прорачуну не може да подмири потребе виших делова објекта, обавезно пројектовати постројење за повећање притиска.

Технички прописи за канализацију

- објекат се не може повезати са уличном канализацијом ако исти није повезан са водоводом (могући су изузеци),
- у канализацију се може одводити сва нечиста и употребљена вода и помије које се могу лако испирати, фекалије које су водом толико разређене да их вода може спирати, по нарочитом одобрењу атмосферска и подземна вода,
- у канализацију је забрањено испуштати или убацити: ђубре, пепео, крпе, песак, отпатке од кухиње или од јела, лед, снег, кости и уопште предмете и материје, запаљиве материје и оне које могу изазвати пожар, експлозију или оштетити канале и њихово функционисање, и воде и друге течности са температуром већом од 35°C или са штодљивим киселинама, алкалијама и солима,
- квалитет отпадних вода које се испуштају у канализациони систем мора да одговара Правилнику о техничким и санитарним условима за упуштање отпадних вода у градску канализацију,
- пречник канализационог прикључка одређивати на основу хидрауличког прорачуна с тим да пречник цеви не може бити мањи од $\varnothing 150$ mm,
- главне одводнике из објекта где год је могуће што пре и по правој линији одвести из објекта ка уличној канализацији,
- промена правца канала може се вршити само помоћу лукова, а не помоћу колена,
- изван зграде цеви канализације морају бити укопане 1 m испод терена,
- гранично ревизионо окно извести 1,0 m унутар рсгулационе линије и у истом извршити каскадирање (висинска разлика чија је минимална вредност 0,60 m а максимална 3,00 m). Прикључак од ревизионог силаза па до канализационе мреже извести падом од 2% до 6% управно на улични канал искључиво у правој линији без хоризонталних и вертикалних ломова,
- ревизиона окна морају се још изградити на местима: где се спајају главни хоризонтални одводници са вертикалним, ако је вертикални одводник од тога места удаљен више од 1 m, на местима где су каскаде, на местима где се мења правац одводника који спроводи фекалну воду и код правих одводника на растојању највише 24 m за $\varnothing 150$ mm.
- у правцу тока воде не сме се ни код једне врсте одводника вршити прелаз из шире цеви у ужу а одводници у једном правцу не смеју мењати пад од већег ка мањем осим код каскаде,
- сливници, нужници и остали објекти који леже испод висине до које се може пружити успор из уличне канализације, могу се спојити са каналом ако одговарајући спојни канал од гих објектата има аутоматске или ручне затвараче,
- где год је могуће избегавати вертикалне спроводнике са уливима и сифонима у спољним, хладним зидовима. Отвори на решеткама сливника могу бити на највећим размацима ребара од 15 mm,
- резервоари за лед, рибу и томе сл., не смеју бити директно спојени са канализацијом,
- на катастарској парцели на којој има више објектата по правилу пројектовати један канализациони прикључак о чему треба да постигну договор власници објектата,
- прикључење гаража, сервиса и других објектата, који испуштају воде са садржајем уља, масти, бензина и др., вршити преко таложника и сепаратора масти и уља,
- уколико не постоји улична канализација, отпадне воде се привремено спроводе у армиранобетонску водонепропусну септичку јаму, из које се нечиста вода односи на одређене депоније,
- запремина септичке јаме рачуна се према потрошњи воде и броју лица
- септичке јаме поставити: мин. 5 m од објекта, мин. 2 m од ограде комплекса, мин. 2 m од ограде комплекса, мин. 10 m од регулационе линије и мин. 20 m од бунара.

Каналско земљиште - ради заштите система за одводњавање (канала) и њиховог редовног одржавања неопходно је обезбедити појас ширине најмање 5,0 m од ивице

канала са обе стране, у ком није дозвољено градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност канала. У канал се могу упуштати само чисте воде и евентуално технолошке које морају бити пречишћене, без таложљивих или муљевитих материја (пливајући предмети, амбалажа, делови хране, тешки метали, разна уља и течности за моторе и сл.), ради обезбеђења и одржавања II₆ класе квалитета воде у каналу, односно крајњем реципијенту. Атмосферске и условно чисте технолошке воде, чији квалитет одговара II₆ класи, могу се без пречишћавања упуштати у мелиорациони канал. За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (станица за снабдевање горивом, радне површине и сл.) пре улива у атмосферску канализацију или отворени канал предвидети одговарајући предтретман (сепаратор уља, таложник). Садржај уља у третираној води не сме бити већи од 0,1 mg/l а суспендованих материја од 30 mg/l. Изливи атмосферских вода у мелиорациони канал морају бити изведени на одговарајући начин, како би се спречило деградрање и нарушавање стабилности косина канала. Изградња саобраћајних објеката (прелази преко канала, паркинзи и сл.) и полагање инфраструктуре на каналском земљишту, ради задовољавања појединачних приватних интереса, вршиће се на основу овог Плана и услова надлежног водопривредног предузећа.

Електроенергетска мрежа

Електроенергетску мрежу и трафостанице 20/0,4kV градити у уличним коридорима у насељима, односно на пољопривредном и шумском земљишту ван насеља, уз постојеће инфраструктурне коридоре где је то могуће, у складу са условима датим овим Планом за електроенергетску инфраструктуру и важећим законским прописима и техничким условима.

Улични коридори:

- трафостанице градити као зидане монтажне бетонске или стубне, за рад на 20kV напосном нивоу
- поред објеката трафостаница обавезно предвидети слободан простор за изградњу слободностојећег ормана мерног места за регистровање утрошене електричне енергије јавног осветљења
- трафостанице градити на јавној површини. Минимална површина за изградњу МБТС треба да буде 5,0 x 6,0 m, минимална удаљености од других објеката треба да буде 3,0m
- средњенапонску мрежу 20kV градити надземно или подземно
- нисконапонска мрежа може бити грађена надземно на бетонским и гвоздено решеткастим стубовима или подземно
- стубове електроенергетске мреже поставити у уличним коридорима, минимално 0,5 – 1,0 m од коловоза, ван колских прилаза објектима
- минимална висина најнижих проводника, као и удаљеност од осталих објеката мора бити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV („Службени лист СФРЈ”, бр.65/88 и „Службени лист СРЈ”18/92)
- у зони централних садржаја, радним зонама и комплексима, парковским површинама и туристичко-рекреативним површинама и комплексима електроенергетска мрежа ће бити грађена подземно, по условима грађења за подземну електроенергетску мрежу
- у коридору надземних средњенапонских и високонапонских водова грађење објеката мора бити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV („Службени лист СФРЈ”, бр.65/88 и „Службени лист СРЈ”18/92), Законом о заштити о нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС”, бр.36/09) као и условима надлежног предузећа заштиту од атмосферског пражњења извести класичним громобранским инсталацијама у облику Фарадајевог кавеза према класи нивоа заштите објеката у складу са Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења („Службени лист СРЈ”, бр.11/96)

Правила за изградњу подземно електроенергетске мреже

- електроенергетске каблове положити на зеленим површинама поред саобраћајница и пешачких стаза или уколико за то нема могућности, испод пешачких стаза
- дубина полагања каблова не сме бити мања од 0,8m
- електроенергетску мрежу градити најмање 0,5m од темеља објеката и 1,0m од саобраћајница
- при укрштању са саобраћајницом кабел мора бити постављен у заштитну цев а угао укрштања треба да буде око 90°
- при паралелном вођењу енергетских и телекомуникационих каблова најмање растојање мора бити 0,5m за каблове напона до 10kV, односно 1,0m за каблове напона преко 10kV. Угао укрштања треба да буде 90°
- паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,5m
- није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације
- при укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода, вертикално растојање мора бити веће од 0,3m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,5m

Правила за изградњу јавног осветљења:

- светиљке за осветљење саобраћајница поставити на стубове расвете поред саобраћајница на минималном растојању од 1,0m од коловоза, а на међусобном растојању до 40 m и ван колских прилаза објектима
- Расветна тела користити у складу са новим технологијама развоја
- тачан распоред, врста расветних тела, висина и тип стубова одредиће се техничком документацијом у складу са архитектонским и амбијенталним окружењем.
- нове и постојеће објекте прикључивати на постојећу или планирану мрежу дистрибуивног електроенергетског система

Гасоводна инфраструктура

Гасоводи средњег притиска:

За укрштања и паралелна вођења са гасоводом средњег притиска, поштовати услове предвиђене Законом о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника („Службени гласник РС“, бр, 104/09).

Минимална дубина укопавња гасовода средњег притиска:

- у зеленим површинама и тротоарима је 0,8m. Изузетно, дубина укопавања може бити минимално 0,6m, али на деоницама краћим од 50m и на местима где нема опасности од великих оптерећења
- при уздужном вођењу гасовода у коловозу је 1,3m
- при укрштању са улицама је 1,3m
- на обрадивим површинама је 1,0m

Када се гасовод средњег притиска води паралелно са путевима нижег или вишег реда, његово растојање од спољне ивице одводног канала, ножице усека или насипа мора бити минимално 0,5m.

Удаљеност укопаног гасовода од стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже, мора бити толико да не угрожава стабилност стуба, али не мање од 0,5m слободног размака односно, у складу са условима надлежног предузећа за инфраструктуру.

Минимално дозвољено растојање гасовода средњег притиска од ближе ивице темеља објекта је:

- 1,0m за гасоводе притиска 2-4 бар
- 3,0m за гасоводе притиска 7-13 бар

Дата растојања могу бити и мања али не мања од 0,5m за гасоводе 2-4 бар и 1,0m за гасоводе 7-13 бар, ако се гасовод полаже у заштитну цев и ако се тиме не нарушава стабилност објекта.

Минимално дозвољено растојање при укрштању и паралелном вођењу гасовода са другим подземним инсталацијама је:

	Паралелно вођење (m)	Укрштање (m)
Гасовод	0,5	0,3
Водовод	0,5	0,3
Вреловод или топловод	0,7	0,3
Канализација од бет.цеви	0,7	0,3
ПТТ инсталације	0,6	0,3
ТВ и комуникациони каблови	0,5	0,3
Високонапонски водови	0,5	0,5
Нисконапонски водови	0,5	0,3
Вишегодишње дрвенасто растиње	1,0	НЕ
Шахтови	0,3	НЕ

При укрштању гасовода са путевима и улицама крајеви заштитне цеви морају бити ван подручја или зоне објекта минимално 1,0 m са сваке стране. Крајеви заштитне цеви морају бити херметички затворени.

Називна величина заштитне цеви мора бити таква да је размак између спољашне ивице заштитне цеви најмање 50 mm.

Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, гасовод се по правилу води под правим углом. Уколико то није могуће, угао између осе препреке и осе гасовода може бити од 60° до 90°.

Гасоводна мрежа ниског притиска

Дубина полагања гасовода је минимално 0,8 m. Локација ровова треба да је у зеленом појасу између тротоара и ивичњака улице, тротоара и ригола, тротоара и бетонског канала. На локацији где нема зеленог појаса гасовод се води испод уличног тротоара, бетонираних платоа и површина или испод уличних канала за одвод атмосферске воде на дубини 1,0 m од канала или ригола. Изузетно, гасовод се полаже дуж трупа пута, уз посебне мере заштите од механичких и других оштећења.

Трасе ровова за полагање гасне инсталације се постављају тако да гасна мрежа задовољи минимална прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

При паралелном вођењу дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,4 m, а у изузетним случајевима може бити 0,2 m.

При укрштању дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,2 m, а при вођењу гасовода поред темеља објекта 1,0m. Светло растојање, у смислу овог правилника, сматра се најкраће растојање између спољних површина цеви и подземних објекта.

У влизини гасовода ископ вршити ручно, уз максималан опрез и све мере предострожности.

Електронска комуникациона мрежа

Електронску комуникациону мрежу градити подземно у уличним коридорима, по потреби двострано у насељима. Дубина полагања телекомуникационих каблова је најмање 0,8 m. Ван насеља електронску комуникациону мрежу градити подземно у путним, или уз путне коридоре, по могућности уз постојеће инфраструктурне коридоре где је то могуће. Укрштање и паралелно вођење са осталом инфраструктуром извести по правилима грађења датим за подземну мрежу из Плана.

Целокупну ТТ мрежу (фиксна телефонија, КДС, интернет и др.) градити у складу са важећим прописима према следећим правилима:

- дубина полагања ТТ каблова треба да је најмање 0,8 m, односно 1,0 m (оптички кабел)
- ТТ мрежу полагати поред саобраћајница на растојању најмање 1,0 m или поред пешачких стаза. У случају да се то не може постићи ТТ каблове полагати испод пешачких стаза
- при укрштању са саобраћајницама каблови морају бити постављени у заштитне цеви, а угао укрштања треба да буде 90°
- при паралелном вођењу са електроенергетским кабловима најмање растојање мора бити 0,5 m за каблове напона до 10 kV и 1,0 m за каблове напона преко 10 kV
- при укрштању најмање растојање мора бити 0,5 m, а угао укрштања 90°
- при укрштању ТТ каблова са цевоводом гасовода, водовода и канализације вертикално растојање мора бити веће од 0,3 m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,5 m
- уређаји и опрема УПС постави ће се у метално кућиште – слободно стојећи орман на јавној површини у оквиру уличних коридора или зелених површина

ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ОСТАЛИМ ПОВРШИНАМА

2.4.2. Правила грађења у зони становања

За сеоска насеља општине Кањижа издвојене су следеће зоне:

Сеоска зона - индивидуално становање са делатностима интензивне пољопривредне и сточарске производње. У зони се могу сместити објекти снабдевања, занатства, угоститељства, радни простори, економски објекти и др. прикладни карактеру зоне. Објекти у зони не смеју нарушавати и загађивати природну и створену средину, тј. морају се предузети мере за отклањање штетних утицаја на околину. У зони се забрањује изградња на новопланираним уличним и саобраћајним коридорима и не предвиђа се изградња објеката који прекомерно загађују околину (нечиста индустрија и сл.).

Зона породичне градње - Зона индивидуалног становања са могућношћу узгајања животиња и са могућношћу обављања пољопривредне делатности у ограниченом обиму. У овој зони се могу појавити садржаји снабдевања, занатства, угоститељства, радни простори и др. који не нарушавају и не загађују природну и створену средину односно код којих се предузимају мере за отклањање штетних утицаја на околину. У зони се забрањује изградња на новопланираним уличним и саобраћајним коридорима и не предвиђа се изградња објеката који загађују околину (прекомерна бука, аеро-хемијско загађивање, индустријски објекти и сл.)

Општа стамбена зона - зона индивидуалног и вишепородичног становања. Приземни и улични делови зграда претежно са пословним, радним, услужним и др. садржајима. Нестамбени садржаји не смеју ометати друге кориснике простора и морају бити примерени околини у којој се налазе. Забрањена је изградња објеката који имају штетан утицај на животну средину (прекомерна бука, аеро и др. загађивање, индустријски објекти).

Услови за формирање грађевинске парцеле

Грађевинска парцела треба да има што правилнији облик паралелограма и приступ на јавни пут. Може да се састоји из једне и изузетно, више катастарских парцела.

Најмања ширина уличног фронта за грађевинске парцеле по зонама:

- Сеоска зона индив. становање (слоб.стој.обј.)	14,00 m
- Зона породичне градње - индив. становање (слоб.стој.обј)	12,00 m
- Општа стамбена зона: - инадив.становање (слоб.стој.обј.)	10,00 m
- индив. становање (елем.прекинутог низа)	8,00 m
- индив. становање (елемен. непрек.низа)	6,00m

- вишепор. становање (слоб.стој.обј.) 20,00 m
- вишепор. становање (прекинути низ) 15,00 m

Најмања дозвољена површина парцеле:

- Сеоска зона: 1000 m² са интензивним узгојем стоке (слоб.стој.обј.)
600 m² са узгојем стоке за власт. потребе (слоб. стој. обј.)
- Зона породичне градње: 600 m² са узгојем стоке за власт. потребе (слоб.стој.обј.)
400 m² за непољ. домаћинство (слоб.стој.)
- Општа стамбена зона: 400 m² за непољ. домаћинство (слоб. стој.)
180 m² за непољ. домаћинство (јединица у непрекин. низу)
600 m² за вишепородичне стамбене објекте

Изградња објеката на парцели са великом површином мора да се усклади са габаритом зграда у окружењу (висина, ширина, подела по дужини).

Урбанистички показатељи

Одређује се степен заузетости грађевинске парцеле у зонама:

Сеоска зона	максимум 30 %
Зона породичне градње	максимум 40 %
Општа стамбена зона	од 20% до 50%

Одређује се индекс изграђености грађевинске парцеле по зонама (брutto развијена изгрђена површина свих надземних етажа корисног простора/ површина парцеле):

- Зона ретких насеља (салашарска насеља)	максимум 0,30
- Сеоска зона	максимум 0,60
- Зона породичне градње	максимум 1,00
- Општа стамбена зона	максимум 1,60

Положај објеката на парцели

Грађевинска линија се дефинише у односу на регулациону линију улице, односно у односу на осу уличне саобраћајнице. Грађевинска линија је по правилу паралелна са регулационом линијом улице односно са осовином пута. Положај по зонама је следећи:

Сеоска зона и зона породичне градње - главни објекат треба да је на уличној регулационој линији уколико се налази у претежно тако изграђеној средини, или треба да је увучен 3,00 - 10,00 m, према положају већине изграђених објеката у суседству.

Грађевинска линија треба да је удаљена мин. 8,0m од осовине пута. Изузетно у зони реконструкције на постојећим парцелама се може одступити од овог правила.

Општа стамбена зона - главни објекат треба да је на уличној регулационој линији уколико се налази у претежно тако изграђеној средини, или треба да је увучено до 3,00 m према положају већине изграђених објеката у суседству.

Гаража се може поставити на регулациону линију уз услов да кровне равни имају пад у сопствено двориште и да се врата гараже отварају око хоризонталне осе или у унутрашњост гараже.

Изградња објекта на међи се дозвољава само у случају обнове постојећег грађевинског фонда (рушење постојећег објекта, изградња новог на истој диспозицији). У том случају даје се могућност да се удаљеност од међне линије задржи (0,5 m од међне линије или на самој међној линији). За наведене случајеве неопходно је прибавити сагласност свих власника суседних парцела оверену у суду заједно са документима о праву својине исте.

Изградња породичних објеката на парцели може се дозволити под следећим условима:

- основни габарит слободностојећег објекта (без испада) може да се дозволи на минимално 1,0 m (изузетно 0,6 m) од границе парцеле претежно северне (односно западне) оријентације, а основни габарит са испадима не може прећи границу парцеле;
- основни габарит слободностојећег објекта (без испада) може да се дозволи на минимално 3,0 m од границе парцеле претежно јужне (односно источне) оријентације;
- основни габарит двојног објекта (без испада) може да се дозволи на 0,00, односно на минимално 4,0 m од границе парцеле;
- основни габарит објекта у прекинутом низу од границе парцеле претежно северне (односно западне) оријентације је 0,0 m, а од границе парцеле претежно јужне (односно источне) оријентације је 4,0 m (растојање основног габарита без испада).

Изградња вишепородичних објеката на парцели може се дозволити под следећим условима:

-основни габарит вишепородичног објекта (без испада) може се дозволити у односу на границу суседне грађевинске парцеле: за слободностојећи објекат је минимум 2,5 m, за објекат у прекинутом низу је 4,0 m.

Изградња пословних / производних објеката на парцели може се дозволити под истим условима као и за породичне стамбене објекте с тим да се поштују прописи за осветљење радних просторија, удаљености од других објеката ради заштите од непожељних утицаја и сл.

Дозвољена спратност и висина објеката:

Одређује се следећи распоред спратности објеката по зонама:

- Сеоска зона - приземље до највише са једним спратом
- Зона породичне градње - приземље до највише са једним спратом и полуетажом
- Општа стамбена зона - приземље до највише три спрата
- Централне функције - приземље до највише три спрата и полуетажом

Укупна висина главног објекта не може прећи 15,0 m. Релативна висина објекта (од коте терена до врха слемена) треба да је мања од 1,50 ширине регулације улице односно до грађевинске линије наспрамног објекта.

Висина венца објеката и нагиб крова треба да се усклађује са венцем и нагибом суседног објекта.

Спратност пословног објекта је максимално П+1+Пк (приземље + једна етажа). Укупна висина објекта је максимално 10,0 m.

Спратност производног објекта је максимално П+Пк (дозвољена је изградња подрумске етаже ако постоје услови за то). Укупна висина објекта је максимално 6,0 m.

Помоћни објекти (остава, летња кухиња, гаража) су максималне спратности П (приземље) до највише приземље са полуетажом (сутерен или поткровље), а максималне висине 6,0 m од коте заштитног тротоара објекта до венца.

Економски објекти (за гајење животиња; за складиштење сточне хране – сеници, магацини, бетонирание сило јаме и сило тренчеви; за складиштење пољопривредних производа – амбари, кошеви; за складиштење пољопривредних производа - пушнице, сушнице, магацини хране) су максималне спратности П (приземље), до П+Пк (приземље+поткровље) ако се у поткровљу предвиђа складиште хране за стоку, а максималне висине 7,0 m. Пушнице, сушнице, кош, амбар, надстрешнице за машине и возила и др. су максималне спратности П, а максималне висине 7,0 m.

Објекти могу имати подрумске просторије ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе, и ако се стим не угрожава стабилност суседних објеката.

Кота пода приземља нових стамбених објеката на претежно равном терену треба да је издигнут од нулте коте миним. 0,30 m, а код других објеката миним. 0,10 m. Кота приземља може бити највише 1,20 m виша од нулте коте (нулта кота = пресек линије терена и вертикалне осе објекта).

Међусобна удаљеност објеката

Међусобна удаљеност слободностојећег стамбеног објекта породичног типа од других објеката не може бити мања од 4,0 m (основни габарит са испадом). У изузетном случају, када су на грађевинској парцели планирана два стамбена објекта породичног типа, њихова међусобна удаљеност може износити минимално 3,0 m за приземне објекте, односно 5,0 m за спратне објекте.

Удаљеност слободностојећег стамбеног објекта вишепородичног типа од других објеката је минимум 5,0 m (основни габарит са испадом).

Удаљеност између слободностојећег главног и другог објекта, удаљеност између главног и помоћног објекта уз главни објекат не може бити мања од 4,0m.

Други објекат (пословни, економски) и помоћни објекат могу да се граде на међусобном размаку од 0,0 m ако су задовољени санитарни, противпожарни и други технички услови, односно међусобни размак не може бити мањи од 4,0 m ако пословни објекат има отворе са те стране, тј. међусобни размак не може бити мањи од половине висине вишег објекта.

Удаљеност економског објекта (сточна стаја) од: стамбеног, пословног, производног и неких економских објекта (у складу са санитарно-хигијенским условима и условима заштите животне средине) не може бити мања од 15,0 m.

Удаљеност економског објекта (ђубриште и пољски клозет), од стамбеног, пословног, производног и неких економских објекта (у складу са санитарно-хигијенским условима и условима заштите животне средине) и бунара не може бити мања од 20,0 m. Ђубриште се гради на минимално 1,0 m од границе суседне парцеле уз услов да се гради ободни зид висине 1,0 m (да не би дошло до разасипања) и да је материјал од којег се гради ђубриште водонепропусан.

При дефинисању локације ових објеката обавезно је узети у обзир правац дувања доминантних ветрова. Објекте - садржаје поставити низ ветар у односу на стамбене и чисте објекте.

Најмања удаљеност између помоћних, економских и других објеката у унутрашњости парцеле не сме бити мањи од 1,50 m.

Удаљеност економских објеката у којима се складишти запаљиви материјал од других објеката не може бити мања од 6,0 m.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

На грађевинској парцели дозвољена је изградња помоћног објекта и економских објеката (гараже, летње кухиње, магацин хране, стаје, пушнице, сушнице, кош, амбар, надстрешница исл.) само у унутрашњости парцеле.

Помоћни објекат гради се на минимално 4,0 m од главног објекта и на минимално 0,6 од границе парцеле уз услов да се објекат гради уз границу парцеле претежно северне (односно западне) оријентације. У оквиру гараже могу се планирати и просторије за оставу.

Изузетно се може гаража поставити на регулациону линију уз услов да кровне равни гараже имају пад у сопствено двориште и да се врата гараже отварају око хоризонталне осе или у унутрашњост гараже.

Помоћни објекат уз главни објекат и економски објекат се гради у истој линији као и главни објекат. Ако се економски делови суседних парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1,0 m.

Изградња пословног објекта може се дозволити ако се могу испунити услови из овог Плана.

Ограде на регулационој линији могу бити транспарентне и пуне или комбинација зидане и транспарентне ограде према месним обичајима.

Капије на регулационој линији се не могу отварати ван регулационе линије. Ограда, стубови ограде и капије морају бити на грађевинској парцели која се ограђује.

Грађевинска парцела може се ограђивати живом зеленом оградом, транспарентном оградом или зиданом оградом до висине максимално $h=1,8$ m. Висина транспарентне ограде је максимално 1,4 m са подзидом висине до 0,9 m. Ограда не сме ометати прегледност раскрснице.

Дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле (разграничење стамбеног од економског дела парцела, стамбеног од пословно/производног дела парцеле) уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде.

Услови за изградњу пословних објеката на парцели су идентични са условима датим у овом Плану за зону становања. Главни објекат се поставља према улици, грађевинска линија се поклапа или је увучена, у зависности од положаја осталих објеката у улици. Ограда на регулационој линији (према улици) мора бити у складу са напред датим условима. Остали део парцеле може да се огради оградом до висине максимално 1,8 m (изузетно 2,0 m), уз услов да је ограда транспарентна.

Пословно/производне и занатске делатности у зони становања се могу дозволити уз обезбеђивање услова заштите животне средине.

Ако се грађевинска парцела у оквиру становања намењује за чисто пословање, односно производњу, која може имати негативан утицај на околину, обавезна је израда урбанистичког пројекта уз услов да објекат својом делатношћу не угрожавају животну средину. Услов за изградњу објеката на парцели су услови дати за зону становање. Грађевинска парцела може да се огради оградом до висине макс. 2,0 m уз услов да је ограда транспарентна.

Смештај телекомуникационих уређаја фиксне, мобилне телекомуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи може се поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у зонама привредне делатности, у објекту у оквиру појединачних корисника. Објекат за смештај телекомуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни. Комплекс са телекомуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени. Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV. До комплекса за смештај мобилне телекомуникационе опреме и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3,0 m до најближе јавне саобраћајнице.

Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила:

За сваку грађевинску парцелу у оквиру зоне породичног становања мора се обезбедити колско-пешачки прилаз ширине минимум 2,5 m и пешачки прилаз ширине минимум 1,0 m.

За грађевинску парцелу намењену породичном становању пољопривредног типа колско-пешачки прилаз је ширине минимум 4,0 m.

За грађевинску парцелу на којој се планира изградња пословног/производног објекта мора се обезбедити колско-пешачки прилаз ширине минимум 3,5 m, односно у складу са потребама возила који се користе, и пешачка стаза ширине минимум 1,5 m.

При изградњи прилаза парцели, забрањено је затрпавање уличних канала. Обавезно уградити пропуст за атмосферску воду према условима надлежног органа.

За паркирање возила за сопствене потребе у оквиру грађевинске парцеле мора се обезбедити паркинг место тј. простор за паркирање возила по правилу: један стан једно паркинг место, минимум једно паркинг место на 70m² пословног/производног простора тј. у складу са важећим прописима који одређену делатност уређују. У оквиру парцеле мора се обезбедити потребна ширина саобраћајно-манипулативног простора.

Заштита суседних објеката

Изградња објеката у прекинутом низу може се дозволити уз услов да се не наруши граница парцеле до које се гради објекат. Стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле, осим уз сагласност власника или корисника парцеле, односно уз сагласност органа управе надлежног за послове урбанизма и стамбено-комуналне делатности.

Грађевински елементи испод коте тротоара - подрумске етажне, могу прећи грађевинску (односно регулациону линију) рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада и то:

- стопе темеља и подрумски зидови до 0,15 m до дубине од 2,60 m испод површине тротоара, а испод те дубине мање од 0,50 m;
- шахови подрумских просторија до нивоа коте тротоара мање од 1,0 m;
- стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле, осим уз сагласност власника или корисника парцеле.

Ако се постављају на заједничку међу не може се објектом или делом објекта угрозити ваздушни простор суседа преко међе (решење може бити калкански зид, двоводни или четвороводни кров са атиком и лежећим олуком или једноводни кров са падом у сопствено двориште). Одвођење тамосферских падавина са кровних пвршина мора се решити у оквиру грађевинске парцеле на којој се гради објекат.

Отвори на породичним стамбеним и стамбено-пословним објектима, који су на делу бочног дворишта од границе суседне грађевинске парцеле постављени на удаљености од мин. 1,0 m, могу се предвидети са отворима за вентилацију површине до 0,8 m² и парапетом висине мин.1,8 m.

Отвори на породичним стамбеним и стамбено пословним објектима, постављеним од границе бочне међе на растојању од мин.3,0 m и више, могу се предвидети и са нижим парапетом.

За грађење нових и реконструкцију постојећих објеката на линији суседне парцеле/међе као и на удаљености мањој од 1,0 m од суседне парцеле/међе, на забатним зидовима се не могу постављати отвори. На овим фасадама се могу уграђивати само фиксни стаклени елементи(стаклени зидови – стаклене призме, полигал и сл.) који би служили искључиво за нужно осветљење просторије.

Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој парцели. Површинске воде са парцеле одводити слободних падом, према риголама, односно према улици са најмањим падом од 1,5%. Површинске и друге отпадне воде из економског дворишта одводе се регулисано до ђубришне јаме.

Остали урбанистички услови

Испади на објекту не могу прелазити грађевинску линију више од 1,6 m, односно регулациону линију више од 1,2 m и то на делу објекта вишем од 3,0 m. Ако је хоризонтална пројекција испада већа онда се она поставља на грађевинску, односно регулациону линију.

Грађевински елементи на нивоу приземља могу прећи грађевинску линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то:

- транспарентне браварске конзолне надстрешнице у зони приземне етаже мање од 2,0 m по целој ширини објекта с висином изнад 3,0 m;
- платнене надстрешнице са масивном браварском конструкцијом до 1,0 m од спољне ивице тротоара на висини изнад 3,0 m;
- конзолне рекламе до 1,2 m на висини изнад 3,0 m.

Грађевински елементи на нивоу приземља могу прећи регулациону линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада), и то:

- излози локала – 0,3 m по целој висини, када најмање ширина тротоара износи 3,0 m, а испод те ширине тротоара није дозвољена изградња испада локала у приземљу;
- један степеник максималне ширине 0,3 m, када је ширина тротоара већа од 1,8 m;

Грађевински елементи као што су еркери, дократи, балкони, улазне надстрешнице са и без стубова, на нивоу првог спрата могу да пређу грађевинску линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то:

- на делу објекта према предњем дворишту до 1,2 m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 50% уличне фасаде изнад приземља;
- на делу објекта према бочном дворишту претежно северне оријентације (најмањег растојања од 1,50 m) до 0,6 m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља;
- на делу објекта према бочном дворишту претежно јужне оријентације (најмањег растојања од 2,50 m) до 0,9 m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља;
- на делу објекта према задњем дворишту (најмањег растојања од стражње линије суседне грађевинске парцеле од 5,0 m) до 1,2 m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% стражње фасаде изнад приземља.

Отворене спољне степенице могу се постављати на предњи део објекта ако је грађевинска линија увучена у односу на регулациону линију за 3,0 m и ако те степенице савлађују висину од 0,90 m. Степенице које савлађују висини вишу од 0,9 m улазе у основни габарит објекта. Изградњом степеница не сме се ометати пролаз и друге функције дворишта.

Архитектонско, односно естетско обликовање појединих елемената објекта

Објекти се изграђују од тврдог материјала (бетон, глинени елементи, метал) а објекти ниске спратности и од других материјала (черпић, набој, дрво). Материјали морају испуњавати услове стабилности, морају одговарати техничким прописима, стандардима, хигијенским, изолационим, противпожарним и другим захтевима.

Спољни изглед објекта, кров, примењени материјали, боје и други елементи морају бити у складу са локалном архитектуром односно са суседним објектима.

Фасаде објеката могу бити малтерисане или од фасадне опеке, изузетно од природног или вештачког камена. Боје обавезно ускладити са суседним објектима.

Применити косе кровове, по правилу са нагибом између 25-45 степени.

Заштићени објекти и објекти од културно-историјског значаја се обликују према посебним условима.

Услови за реконструкцију објекта

Реконструкција постојећих објеката може се дозволити под следећим условима:

- замена постојећег објекта новим објектом (истих хоризонталних и вертикалних габарита и исте намене) може се дозволити ако се новим објектом неће угрозити услови становања на суседној парцели и у складу са условима датим овим Планом;
- реконструкција постојећих објеката може се дозволити ако се извођењем радова на објекту неће нарушити услови дати овим Планом;
- ако грађевинска парцела својом изграђеношћу не задовољава услове из овог Плана реконструкцијом се не може дозволити доградња/надogradња постојећег објекта;
- адаптација постојећих објеката се може дозволити у оквиру намена датих овим Планом.

Уређење зелених површна

Околину објеката на властитој парцели озеленити у складу са њиховом наменом. Испред и око главног објекта формирати украсни врт, а унутрашњост парцеле користити према потребама домаћинства или обављања активности. Зависно од врсте и величине домаћинства око стајских објеката формирати економско двориште са ђубриштем и осочаром, односно повртњак, воћњак или др.

По правилу позиција нечистих објеката и економско двориште треба да је низ ветар и низводно у односу на чисте објекте.

При избору зеленила користити првенствено аутохтоне врсте. Ако другачије није условљено, дрвеће са мањом крошњом садити на миним. 3,00 m од зграда, међе парцеле и од водова канализације, 1,00 m од других водова. Жбуње се сме садити на миним. 1,50 m од бјеката и међе парцеле, остале саднице на миним. 0,80 m од суседних објеката или међе.

Улично зеленило испред своје парцеле одржава власник-корисник. Улично зеленило се не сме оштетити. Оно се уређује према посебним условима. Вађење сађеног дрвореда и жбуња се може вршити само са дозволом надлежног општинског органа.

Етапност изградње

Дозвољена је етапна изградња објеката по функционалним целинама.

Етапе реализације усагласити са изградњом других објеката, посебно објекте инфраструктуре на јавним површинама.

У првој фази изградње обавезно је снабдевање свих главних, радних и стајских објеката водом за пиће, електричном инсталацијом и фекалном канализацијом са одговарајућим прикључком на канализациону или на непропусну септичку јаму.

Услови заштите животне средине, заштите од пожара, технички, хигијенски, безбедоносни и други услови заштите

Општа правила грађења, која важе за све зоне и целине у обухвату Плана, су следећа:

Објекат пројектовати и изводити према прописима, нормативима и стандардима, водивши рачуна о геомеханичким, сеизмичким, климатским, противпожарним, хигијенским, безбедносним, одбрамбеним и др. захтевима и условима. Предузети мере против јаких ветрова, склизања снега на тротоаре и на суседне објекте, мере ради отклањања разних опасности и сл.

Конструкцију објекта прилагодити осцилацијама изазваним земљотресом јачине 7° MCS.

При пројектовању и грађењу објеката обавезно је придржавати се Закона о заштити од пожара.

Изградња објеката, односно извођење радова може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградирање животне средине. Заштита животне средине обухвата мере којима ће се заштитити вода, ваздух и земљиште од деградације. Спроводити мере у складу са Законом о заштити животне средине и другим законским и подзаконским актима.

За све евентуалне радове на објектима и локалитетима који подлежу мерама заштите на основу Закона о културним добрима обавезна је власника-носиоца права коришћења да прибави дозволу надлежног завода за заштиту споменика културе.

Уколико се пре или у току извођења грађевинских или других радова на простору обухваћеном овим Планом наиђе на археолошко налазиште или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и о томе обавести надлежну установу за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налази не униште или оштете и да се сачувају на месту и у положају у ком су откривени.

Уколико у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минеролошко-петрографског порекла (за које се претпостави да има својство природног споменика), извођач радова је дужан да о томе обавести Покрајински завод за заштиту природе и да предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

Јавни објекти или објекти намњени јавном коришћењу, морају бити урађени у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица:

Изградњу склоништа вршити у складу са условима заштите од ратног дејства, према законским прописима, односно условима МУП – Управа за ванредне ситуације Кикинда. На подручју мањих насеља предвиђа се изградња заклона у случају ратне опасности.

Објекат и начин коришћења објекта не сме: ометати кориснике других објеката, коришћење јавне површине, не сме проузроковати штету другим објектима и корисницима. При изградњи и извођењу радова улични дрвореди и комуналну инфраструктуру сачувати од оштећења. У случају опасности од настајања штете на другом објекту, предузимати мере за спречавање исте (заштита од оштећења, од слегања, од влажења и сл.).

Учињену штету Инвеститор и извођач су дужни надокнадити, а оштећене објекте, засад, зеленило и терен уредити и довести у исправно стање.

У случају да се извођење радова захтева улазак на другу парцелу, Инвеститор треба да затражи сагласност од власника-корисника дотичне парцеле најкасније 15 дана пре почетка радова.

Сусед је дужан трпети коришћење дела своје парцеле ако то захтева извођење радова поред његове међе и у ванредним случајевима ради отклањања непосредне опасности.

Извођење радова у близини инфраструктурних објеката се може обављати уз сагласност и надзор надлежног Јавног предузећа - дистрибутера.

На свакој грађевинској парцели мора се обезбедити плато за постављање контејнера (канти) за комунални отпад. Лоцирање платоа за контејнере на парцели пословног или вишепородичног објекта мора да буде тако да се омогући лак приступ надлежне комуналне службе.

Одвођење фекалних вода решити затвореним канализационим системом који ће се прикључити на насељску канализациону мрежу. Као прелазно решење, до изградње насељске канализационе мреже, дозвољена је изградња бетонских водонепропусних

септичких јама које на парцели треба лоцирати минимално 3,0 m од објеката и границе парцеле. Стајњак настао чишћењем стаја односити на ђубриште са водонепропусном подлогом а одатле на пољопривредне површине. Површинске и друге отпадне воде из економског дворишта одводе се регулисано до ђубришне јаме. Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој парцели.

На свакој грађевинској парцели обавезно је обезбедити минимално 30% озелењених површина (предврт, простор намењен мирном одмору или игри деце, повртњак, воћњак и др.). Композицију зелене површине треба да чине различите категорије биљних врста, грађевински и вртно - архитектонски елементи и мобилијар. Избор биљних врста и начин њиховог комбиновања треба да је у складу са околним пејсажом. Основу сваке зелене површине треба да чини добро уређен и негован травњак.

Услови за прикључење на комуналну инфраструктуру

Саобраћајна инфраструктура:

Грађевинска парцела треба да има директан пешачки и колски приступ са јавне површине или приступног пута. Приступ локалном и некатегорисаном јавном путу (пролаз) мора имати ширину најмање 2,50 m, а за пољопривредна домаћинства, јавне и радне објекте најмање 3,00 m.

Присутни пут са јавног пута треба да се изгради према условима надлежног управљача путева, а треба да је прилагођен нивелети коловоза, одводу атмосферских вода и другим инфраструктурним објектима.

Власници објеката треба да обезбеђују довољан простор на сопственој парцели за прилаз објектима и за паркирање возила (и гараже). По правилу треба обезбедити један паркинг или гаражно место за један стан, односно један паркинг или гаражно место на 70 m² корисног простора. Најмање трећина возила треба да је смештено у гаражи.

На јавној површини уз локалне путеве се могу формирати колски прилази и јавна паркиралишта под условима: постојање довољног простора, могућност паркирања без угрожавања саобраћаја, имовине и лица, сачување уличних дрвореда и других комуналних објеката, могућност лаког приступа уличним инсталацијама, правилно одводњавање уличних површина, уклапање у околину.

Уз јавне објекте и објекте где се скупља велики број људи, уз објекте повећане опасности од пожара и уз друге специфичне објекте, потребно је обезбедити одговарајуће путеве за приступ специјалних возила, пожарне путеве, путеве за евакуацију и сл.

Уз објекте јавног коришћења у складу са њиховом наменом обезбедити приступ деце, хендикепираних и старих лица.

Инвеститор је дужан изградити пешачки приступ и заштитни тротоар.

Предвидети заштиту постојећих инсталација који улазе под савремену коловозну конструкцију.

Водопривредна инфраструктура:

Објекте снабдети питком водом и инсталацијом водовода. У случају постојања уличне мреже, обавезно је прикључење објеката на насељску мрежу. Обавезна је уградња водомера за потрошача. Водомер треба да се поставља иза оgrade до максимум 4,00 m. Условe за прикључак издаје и прикључак до водомера сме да изводиовлашћено јавно комунално предузеће. Сагласност за прикључак је потребно прибавити и у случају адаптације и реконструкције објекта ако долази до повећања потрошње или у случају неодговарајућег прикључка.

Одвод фекалних и атмосферских вода вршити сепаратним системом.

Отпадне фекалне воде треба прихватити канализационом мрежом. У случају постојања уличне мреже, обавезно је прикључење објекта на исту. Услове за прикључак издаје и сам прикључак до задњег ревизионог окна израђује овлашћено јавно комунално предузеће.

Објекти који немају могућност прикључења на насељску канализацију морају имати технички исправну, дводелну и непропусну септичку јаму. Септичке јаме (непропусне) морају бити на одстојању миним. 3,00 м од објекта и међа, и миним. 15 м од копаних бунара.

Економски објекти морају имати одговарајуће објекте за прихватање и сакупљање осоке (осочара) и морају имати обезбеђено и изграђено место за ђубриште. Ђубриште и пољски wc мора бити обзидан тврдим материјалом; морају бити смештени у економском делу дворшта, низводно од стамбених објекта на одстојању миним. 15,0 м, а од копаних бунара миним. 25 м.

У производно-пословним објектима у којима долази до загађења отпадних технолошких вода, пре упуштања у канализациону мрежу потребно је извршити претходно пречишћавање отпадних вода до квалитета отпадних вода из домаћинства (механичке решетке, таложници, сепаратори, хемијско третирање и сл).

Атмосферске воде са крова и изграђених платоа треба одводити на властиту парцелу, или каналисати у атмосферску канализацију или улични канал. Атмосферски канал на парцели власника не сме се изградити уз суседну међу ближе од 1m + дубина канала.

Постојећи улични канал се мора заштитити од оштећења и замуљивања. Канал треба да одржава и чисти на делу испред своје парцеле власник-корисник објекта (земљишта). Услове за зацевљење канала односно за постављање пропуста издаје надлежно јавно предузеће. Пропуст не би смео бити мањег пречника од 300mm.

Гасоводна инфраструктура:

Услове прикључка на гасовод издаје надлежни орган предузећа за дистрибуцију гаса.

У случају потребне измене у кућној гасној мрежи или на постојећем прикључку такође је потребно затражити услове од надлежног дистрибутера.

Полагање гасовода, заштиту и обележавање, паралелно вођење и укрштање других инсталација са гасоводом изградити према техничким прописима. Радове у близини гасовода и припадајућих објекта потребно је пријавити надлежном органу дистрибутера гаса, ради контроле извођења радова и предузимања потребних радњи. Ископ у близини гасовода потребно је изводити ручно. Оштећења гасовода при извођењу радова падају на терет извођача радова.

Гасни прикључак се не полаже у складишта запаљивих и експлозивних материја. Кућни-мерно регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљена од електричног ормарића минимално 1,0 m као и од отвора на објекту (прозора, врата) минимално 1,0 m мерено по хоризонталу.

Електроенергетска инфраструктура:

Објекти треба да се снабдевају електричном енергијом преко трофазног прикључка на електричну мрежу. Место и услове прикључка одређује надлежна електродистрибуција путем електроенергетске сагласности. Електроенергетске услове и сагласност потребно је прибавити и у случају адаптације и реконструкције где се повећава потрошња електричне енергије изнад одобрене снаге.

Прикључе и електро водове у пословним и радним јединицама у централним и амбијентално вредносним зонама, обавезно извести као подземне са прописаном заштитом и обележити их видном белегом.

Објекте снабдети громобранском инсталацијом, јавним осветљењем, системом грејања, хлађења, вештачком вентилацијом, противпожарном сигнализацијом и др. према прописима за дотичну врсту објеката.

Електрични уређаји и опрема не сме да се поставља на јавним површинама и конзолно на згради до висине 3,00 m изнад тротоара.

Надземни водови, стубови и други електроенергетски објекти морају се изградити/поставити на довољној удаљености, на довољној дубини, висини од других објеката у складу са прописима и посебним условима.

Електронска комуникациона инфраструктура:

За прикључак на телефонску мрежу услове и сагласност затражити од надлежног дистрибутера/предузећа. Паралелно вођење и укрштање других инсталација са електронским комуникационим водовима израдити према техничким прописима. Радове у близини електронских комуникационих водова и објеката потребно је пријавити надлежном предузећу за телекомуникације, ради контроле извођења радова и предузимања потребних радњи. Ископ у близини електронских комуникационих водова потребно је изводити ручно. Оштећења објеката при извођењу радова падају на терет извођача радова.

За прикључак на кабловску телевизију, интернет-мрежу и сл. Услове је потребно прибавити од надлежних предузећа-дистрибутера.

2.4.3. Правила грађења у радној зони

Изградња објеката привредних делатности у радној зони може се реализовати само на основу услова из овог Плана и урбанистичког пројекта, којим ће се дефинисати урбанистичко решење и услови за изградњу објеката. Израда урбанистичког пројекта је обавезна за изградњу новог комплекса и за постојећи комплекс уколико се мења делатност, технологија, или се повећава индекс заузетости парцеле али само до процента утврђеног овим Просторним планом. При пројектовању и грађењу објеката придржавати се одредби техничких прописа и услова који регулишу конкретну област.

Врста и намена објекта

У оквиру грађевинске парцеле у радној зони дозвољена је изградња: пословних, производних и складишних објеката, као и изградња у комбинацијама: пословно-производни објекат, пословно-складишни објекат, производно-складишни објекат, пословно-производно-складишни објекат и друга комбинација.

Објекти се могу градити као слободностојећи или објекти у низу а све у зависности од техничко-технолошког процеса производње и задовољавања прописаних услова заштите.

Уз главне објекте на грађевинској парцели дозвољена је изградња:

- породичног стамбеног објекта, односно једне стамбене јединице у оквиру пословног објекта;
- помоћног објекта: гараже за путничко и теретно возило, оставе, надстрешнице за возила или робу, типске трансформаторске станице, ограда, бунари, водонепропусне бетонске септичке јаме (као прелазно решење) и сл.

Услови за образовање грађевинске парцеле

Величина парцеле мора бити довољна да прими све садржаје који су условљени конкретним технолошким процесом, као и пратеће садржаје у границама дозвољеног индекса заузетости и индекса изграђености парцеле. Минимална површина грађевинске парцеле износи 600,0m², или се задржава постојећа уколико се на њој већ налази објекат. Најмања ширина уличног фронта је 20,0m.

Положај објеката у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

У зависности од технолошког процеса производње, грађевинска линија треба да је повучена од регулационе линије мин. 5,0 m, изузетно може да се поклапа са регулационом линијом. Објекти који се налазе на улазу у радни комплекс предњом фасадом морају бити грађени на грађевинској линији.

Организацију дворишта радног комплекса треба усмерити ка северној, односно западној страни. У односу на то, грађевинска линија од границе суседне парцеле са источне (односно јужне) стране треба да је на 5,0 m. Евентуално, дозвољена је мања удаљеност под условом да су задовољени услови противпожарне заштите, тј. да је међусобни размак између објеката на две суседне парцеле буде већи од половине висине вишег објекта. Грађевинска линија од границе парцеле са западне (односно северне) стране је на минимално 6,0 m, ако је на грађевинској парцели омогућен кружни ток саобраћаја, односно више ако није омогућен кружни ток.

Индекс заузетости и индекс изграђености грађевинске парцеле

Максималан дозвољен индекс заузетости земљишта на грађевинској парцели у радној зони са платоима и саобраћајницама је 70%. Максималан дозвољен индекс изграђености грађевинске парцеле је 2,1.

Највећа дозвољена спратност и висина објеката

У зависности од намене, максимална дозвољена спратност објеката на парцели је:

- пословни: П+1+Пк;
- производни: П+1, евентуално и више ако то захтева технолошки процес производње;
- складишни: П, евентуално П+1.

Изградња помоћног објекта – гараже, оставе и сл., дозвољена максимална спратност је П. Изградња породичног стамбеног објекта дозвољена максимална спратност је П+1.

Најмања дозвољена међусобна удаљеност објеката

Објекти могу да се граде као слободностојећи и у низу (у оквиру парцеле). Изградња објеката у низу (међусобна удаљеност објеката је једнака ширини дилатације) може се дозволити ако то технолошки процес производње захтева и ако су задовољени услови противпожарне и др. заштите. Међусобни размак слободностојећих објеката је минимално половина висине вишег објекта с тим да међусобни размак не може бити мањи од 4,0m.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

На грађевинској парцели радног комплекса поред главних и помоћних објеката дозвољена је изградња породичног стамбеног објекта са једном стамбеном јединицом, односно, дозвољена је изградња пословно-стамбеног објекта са једном стамбеном јединицом. Ако се у оквиру радног комплекса планира изградња породичног стамбеног објекта, при одређивању локације објекта на парцели водити рачуна да објекат буде у мирнијем делу дворишта са обезбеђењем одвојеног прилаза објекту, без укрштања са прилазом радном делу. Породични стамбени објекат је максималне спратности П+1. У оквиру овог објекта дозвољена је изградња простора за гаражирање возила корисника стамбеног простора.

Висина оградe којом се ограђује радни комплекс не може бити виша од 2,2 m. Ограда на регулационој линији и ограда на углу мора бити транспарентна односно комбинација зидане и транспарентне оградe. Транспарентна ограда се поставља на подзид висине максимално 0,2 m, а код комбинације зидани део оградe не може бити виши од 0,9 m. Унутрашња ограда може да буде транспарентна, комбинација зидане и транспарентне оградe или зидана ограда максималне висине до 2,2 m.

Ограда, стубови ограде и капије морају бити на грађевинској парцели која се ограђује. Дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде и да је обезбеђена проточност саобраћаја.

Капије на регулационој линији се не могу отворати ван регулационе линије.

Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

За сваку грађевинску парцелу у оквиру ове зоне мора се обезбедити колски и пешачки прилаз. Колски прилаз парцели је минималне ширине 3,5 m са минималним унутрашњим радијусом кривине од 7,0 m. Пешачки прилаз је минималне ширине 1,5 m.

У оквиру грађевинске парцеле, саобраћајне површине могу да се граде под следећим условима:

- минимална ширина саобраћајнице је 3,5 m са унутрашњим радијусом кривине 5,0m, односно 7,0 m тамо где се обезбеђује проточност саобраћаја због противпожарних и транспортних услова;
- за паркирање возила за сопствене потребе у оквиру грађевинске парцеле мора се обезбедити паркинг простор за сва возила (за путничко возило минимум 2,5 m x 5,0 m, за теретно возило минимум 3,0 m x 6,0 m, односно у зависности од величине теретног возила). За паркинг бицикли обезбедити засебне површине, и то минимум 0,6-0,7 m² по бициклу;
- пешачке стазе у комплексу радити од бетона, бетонских плоча или бехатона минималне ширине 1,0m;
- манипулативне платое пројектовати са једностраним нагибом и носивошћу за средње тешки саобраћај.

Заштита суседних објеката

Испади на објекту не могу прелазити грађевинску линију више од 1,2 m и то на делу објекта вишем од 3,0 m. Ако је хоризонтална пројекција испада већа од 1,2 m, онда се она поставља на грађевинску линију.

Грађевински елементи на нивоу приземља према регулационој линији, могу прећи грађевинску линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то:

- транспарентне браварске конзолне надстрешнице у зони приземне етаже мање од 2,0 m по целој ширини објекта са висином изнад 3,0 m;
- платнене надстрешнице са масивном браварском конструкцијом мање од 1,0 m од спољне ивице тротоара на висину изнад 3,0 m;
- конзолне рекламе мање од 1,2 m на висини изнад 3,0 m.

Изградњом објеката уз источну (односно јужну) страну парцеле не сме се нарушити ваздушна линија међе суседне парцеле а одводњавање атмосферских падавина са кровних површина мора се решити у оквиру грађевинске парцеле на којој се гради објекат.

Уз западну (односно северну) границу парцеле формирати ободне зелене површине у ширини од 10,0m које ће имати функцију изолације самог комплекса од околних суседних парцела. Овај зелени тампон (четинарско дрвеће, листопадно дрвеће или шибље) умањио би буку и задржао издувне гасове и прашину.

Слободне и зелене површине треба да заузимају 30% од укупне површине грађевинске парцеле. Избор биљних врста одређује се према карактеристикама производње, карактеру и концентрацији штетних материја, а такође њиховим еколошким, функционалним и декоративним својствима. Зеленилом треба да се обезбеди изолација административних објеката од производних (складишних) објеката, изолација пешачких токова, као и заштита паркинг простора од утицаја сунца.

Нивелацијом саобраћајних површина одвођење атмосферских падавина решити у оквиру парцеле на којој се гради.

Услови прикључења на комуналну инфраструктуру

Саобраћајна инфраструктура: Колско-пешачки прикључак на јавни пут извести у складу са условима из овог Плана и услова управљача путева. Колски прилаз минималне ширине 3,5m а пешачки прилаз минимално 1,5 m.

Водопривредна инфраструктура: Прикључење објеката на водоводну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа преко водомерног шахта смештеног на парцели корисника на минимално 1,0 m иза регулационе линије. У складу са потребама противпожарне заштите предвидети изградњу противпожарне хидрантске мреже.

Прикључење објеката на канализациону фекалну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Дубину укопавања на месту прикључења сводити на дубину уличног цевовода. До изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња водонепропусних бетонских септичких јама на минимално 3,0 m од свих објеката и границе парцеле.

У склопу радних зона потребно је предвидети сепаратно сакупљање и пречишћавање свих врста вода и упуштање у водотоке под претходно изнетим условима за квалитет. Упуштање примарно третираних технолошких вода у јавну канализациону мрежу могуће је само након изградње ППОВ (постројење за пречишћавање отпадних вода), под условом да исте не смањују лимитирани излазни квалитет и уз сагласност власника ППОВ.

Условно чисте атмосферске воде са кровова објеката могу се без пречишћавања упустити у отворену каналску мрежу или на зелене површине унутар парцеле комплекса. Отпадне воде настале као резултат технолошког процеса, пре упуштања у насељски канализациони систем, обавезно пречистити путем примарног пречишћавања унутар самог комплекса. Све зауљене воде пре упуштања у атмосферску канализацију пречистити на сепаратору уља и брзоталоживих примеса.

Гасоводна инфраструктура: Гасни прикључак је део дистрибутивног гасовода који спаја уличну мрежу са унутрашњом гасном инсталацијом. При полагању гасног прикључка поштовати одредбе важећих прописа, који ову област уређују. Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну гасну мрежу затражити од надлежног дистрибутера гаса. Траса цевовода се води најкраћим путем и мора бити приступачна.

Гасни прикључак не полаже се у складишта запаљивих и експлозивних материја. Мерно регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљен од електричног ормарића минимално 1,0 m као и од отвора на објекту (prozора, врата) минимално 1,0 m мерено по хоризонталу.

Електроенергетска инфраструктура: Прикључење објеката на електроенергетску инфраструктуру извести подземним прикључним водом са јавне мреже у улици или са трафостанице за веће потрошаче, по условима из Електроенергетске сагласности надлежне електродистрибуције.

Електроенергетску мрежу унутар радних комплекса/површина каблirati. Расветна тела поставити на стубове за расвету. За расветна тела користити живине светиљке високог притиска или натријумове ниског (високог) притиска како би се добио одговарајући ниво осветљености објеката и саобраћајница.

Заштиту од атмосферског пражњења извести класичним громобранским инсталацијама у облику Фарадејевог кавеза према класи нивоа заштите објеката у складу са важећим правилником.

Електронска комуникациона инфраструктура: Прикључење објеката на ТТ, КДС и интернет мрежу извести прикључним каблом са електронске комуникационе, КДС и интернет мреже у улици (у потпуности градити подземно). Електронску комуникациону мрежу унутар комплекса каблирати.

Архитектонско, односно естетско обликовање појединих елемената објекта

Објекти могу бити грађени од сваког чврстог материјала који је тренутно у употреби, на традиционалан или савремени начин. Обавезна је израда косог крова а кровови могу бити једноводни, двоводни и кровови са више кровних равни.

Архитектонским облицима, употребљеним материјалима и бојама мора се тежити ка успостављању јединствене естетски визуелне целине у оквиру грађевинске парцеле тј. радног комплекса.

Услови за обнову и реконструкцију објеката

Обнова и реконструкција постојећих објеката може се дозволити под следећим условима:

- замена постојећег објекта новим објектом (истих хоризонталних и вертикалних габарита) може се дозволити ако се новим објектом неће угрозити услови живота и рада на суседним парцелама а у складу са условима датим овим Планом;
- реконструкција постојећих објеката може се дозволити ако се извођењем радова на објекту неће нарушити услови дати овим Планом;
- ако грађевинска парцела својом изграђеношћу не задовољава услове из овог Плана реконструкцијом се не може дозволити доградња постојећег објекта.

Услови заштите животне средине, санитарно хигијенски услови, заштита од пожара, безбедоносни и други услови

Изградња објеката, извођење радова, односно обављање производне/складишне делатности, може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградирање животне средине. Заштита животне средине обухвата мере којима ће се заштитити вода, ваздух и земљиште од деградације-загађења.

На свакој грађевинској парцели, радном комплексу мора се обезбедити простор за постављање контејнера (канти) за комунални отпад, као и простор за отпад настао у току технолошког процеса, у складу са важећим прописима за прикупљање истог. Лоцирање бетонираних простора за контејнере на парцели мора да буде тако да се омогући лак приступ комуналне службе и да простор буде изведен у складу са условима заштите животне средине.

Одвођење фекалних вода мора се решити затвореним канализационим системом који ће се прикључити на насељску канализациону мрежу. Као прелазно решење, до изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња бетонских водонепропусних септичких јама које на парцели треба лоцирати минимално 3,0m од објеката и границе парцеле.

Отпадне воде настале у технолошком процесу производње пре упуштања у насељску канализацију пречистити на таложнику сепаратору уља и масти. Условно чисте атмосферске воде са кровова објеката и саобраћајно манипулативних површина могу се упустити у отворену каналску мрежу положену уз уличне саобраћајнице.

На свакој грађевинској парцели мора се обезбедити минимално 30% озелењених површина. Формирати заштитно зеленило ободом комплекса, и око производних објеката групе садница аутохтоног порекла. Избор биљних врста ускладити са станишним условима. При избору врста водити рачуна о отпорности дрвећа и шибалја према диму и штетним гасовима. Основу зелених површина треба да чини травњак отпоран на гажење.

Сви објекти морају бити изграђени (реконструисани) у складу са важећим законима и правилницима који регулишу конкретну област. При пројектовању и извођењу радова на објектима примењивати материјале имајући у виду специфичност функционалне намене објекта (простора) са становишта коришћења, одржавања, односно обезбеђивања санитарно-хигијенских услова.

Избором материјала водити рачуна о њиховој отпорности са аспекта техничке и противпожарне заштите. Уз објекте повећаног ризика од пожара морају се испројектовати и извести приступни пут, окретница и плато за кретање ватрогасног возила и извођење интервенција. При пројектовању и изградњи радних комплекса узети у обзир важеће прописе за громобран, електричну мрежу, димњаке, складишта и погоне са лако запаљивим материјалима. Запаљиви материјал не може се сместити на простору који није удаљен најмање 6,0 m од објекта или дела објекта, уколико то техничким прописима није другачије одређено. У објектима и просторијама у којима се ускладиштава и држи запаљиви и други материјал (сировине, готови производи, амбалажа и др.) морају се обезбедити слободни пролази и прилази справама и уређајима за гашење. Код објеката и просторија угрожених експлозивом предвидети довољно прозорских површина, лаке преградне зидове, лак кровни покривач.

Пословни објекти (односно пословни простори) намењени јавном коришћењу као и прилази до истих морају бити урађени у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица.

За радне садржаје који се налазе у склопу других зона основне намене треба извршити усклађивање са условима који важе у тим зонама основне намене.

2.4.4. Правила грађења за комплекс верског објекта

Постојећи комплекси верских објеката се могу задржати или проширити. Ширење постојећег комплекса може се дозволити на осталом грађевинском земљишту, према условима из Плана. Изградња новог верског комплекса, ако се појави потреба за тим, може се одобрити у оквиру било које зоне у насељу, на осталом грађевинском земљишту, имајући у виду услове који важе за зону у којој се објекат гради. На главни верски објекат (акцентни торањ-звоник) не важе ограничења у погледу висине. При пројектовању и грађењу новог верског објекта, придржавати се прописа и услова који конкретну област регулишу.

Врста и намена објеката

У оквиру комплекса верског објекта, у зависности од величине парцеле, може се дозволити изградња следећих објеката:

Главни објекти: верски објекат - храм, пословни и породични стамбени објекат.

Други објекти на парцели: гаража, остава, летња кухиња, надстрешница, водонепропусна бетонска септичка јама, бунар, ограда, трафо станица и сл.

Делатности које се могу дозволити су: вршење верске службе у храму и примерене пратеће активности у склопу комплекса - трговина на мало и угоститељство.

Услови за образовање грађевинске парцеле

Услови за образовање грађевинске парцеле су: минимална ширина парцеле је 20,0m и минимална површина парцеле је 800,0m².

Урбанистички показатељи

- Индекс заузетости парцеле је максимално 50%;
- Максимална спратност П+1+Пк;
- Обезбедити минимално зелених површина 40%.

Остали услови су исти као у оквиру зоне становања.

2.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА

2.5.1. Радне зоне

Привредни комплекси у атарима градиће се у планираним радним зонама. За радне зоне планиране овим Планом потребна је израда плана детаљне регулације.

У радне зоне се сврставају најразличитији производни комплекси који прерађују примарне производе минералног, биљног, животињског или синтетичког порекла. Могу се појавити комплекси за прераду нафтних деривата, грађевинских материјала, пилане, дрвопрерађивачки комплекси, прерађивачи пољопривредних производа (воће, поврће, лековито биље и др), кланице, прерада млека, меса и др. Не треба међутим искључити ни другу индустрију: металургију, електронику, текстилну, кожну, хемијску и сл. Сем тога могу се појавити и занатски произвођачи са веома разноврсним и специфичним производима (производи од сирка, трске, вуне, глине, пластике и др).

Општа правила за обезбеђење просторних услова за изградњу објеката привреде у радним зонама су:

- изградњу вршити у оквиру постојећих или планираних радних зона када су у питању капацитети са већим просторним захтевима,
- изградња капацитета са специфичним локацијским захтевима (потенцијални загађивачи) мора се вршити првенствено у оквиру радних зона које немају некомпатибилне садржаје и уз строго поштовање прописаних мера заштите.

Планиране радне зоне морају да испуне и следеће услове:

- у оквиру парцеле могу се планирати пословни објекти, производни, услужни, складишни и економски;
- минимална величина парцеле је 1500 m². Минимална ширина парцеле је 20,00 m.
- радна зона мора да има одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити услове заштите животне средине (земље, воде и ваздуха);
- индекс заузетости парцеле износи max. 70% (са платоима, саобраћајницама и паркинзима на парцели); зелене површине треба да заузимају најмање 30% парцеле.

Приступ радној зони, ако се радна зона наслања на државни пут I или II реда, мора бити са сервисне саобраћајнице.

Објекте треба груписати према њиховим функцијама. Одвојити чисти и нечисти део производње. Ово је нарочито важно и строго прописано у прехрамбеној, фармацеутској, хемијској и сл. индустрији. Код лоцирања објеката придржавати се прописа за одређену врсту објеката.

Радни комплекс мора бити прикључен на мрежу јавних путева приступним путем са тврдом подлогом, миним. 5,00 m ширине. Изградња паркинг простора се мора решити унутар комплекса.

При одређивању грађевинских линија сем уобичајених параметара треба узимати у обзир и технолошке потребе, карактеристике земљишта, услове заштите на раду, зоне заштите од спољњег загађења, или пак спречавање загађења околине од непожељних последица из процеса производње.

Спратност објеката у радној зони max П+2 за пословне објекте, за остале објекте приземље (П). Висина производних/складишних објеката ће зависити од технолошких потреба.

Загађене отпадне воде се не смеју упуштати у мелиорационе канале и природне водотоке. Такве воде се морају претходно пречишћавати и неутрализовати.

Чврсти отпаци се морају одвозити на комуналну депоније или на даљу прераду.

Објекти треба да се снабдевају инсталацијама који су неопходни у производном процесу. Индустријски објекти треба да су снабдени јавном расветом, громобранском инсталацијом, грејањем, вентилацијом, расхладним уређајима, противпожарним уређајима, сигнализацијом и др. - већ према потребама и прописима.

2.5.2. Викенд зоне

Уређење и изградња у овим зонама вршиће се према следећим условима:

- површина парцеле на којој се гради кућа за одмор не може бити мања од 1000 m² ;
- на парцели се поред куће за одмор могу градити и помоћни објекти, који су у функцији основног објекта (остава, гаража и сл.);
- дозвољава се изградња лођа, тремова и пергола испред и у склопу објекта према осунчаним просторима и истакнутим природним садржајима. Те површине, уколико нису застакљене, не улазе у састав дозвољене површине објеката;
- укупна површина куће за одмор може да износи до 50 m², а помоћних објеката може да износи до 20 m²;
- спратност куће за одмор може бити приземље (П) или приземље и поткровље (П+Пк). Висина назидка може да буде максимум 1,20 m;
- сви објекти на парцели морају имати косе кровове;
- међусобна удаљеност објеката треба да обезбеди релативну изолованост (визуелну, звучну) али не би требало да буде мања од 10 m;
- архитектонска обрада објекта треба да буде прилагођена непосредном амбијенту и околном пејсажу. Делови зграда, њен структурални склоп од утицаја на обликовање и визуелни изглед (прозори, стрехе, димњачке капе, тремови) морају бити у духу архитектонског наслеђа овог подручја;
- оградавање парцеле може бити живом зеленом оградом, која се сади у осовини границе грађевинске парцеле, или транспарентном оградом (жичано плетиво и сл., комбиновано са зеленилом) која се поставља тако да стубови ограде буду на земљишту власника парцеле. Ограда се може поставити на зидани део чија висина не може бити већа од 60 cm. Максимална висина ограде износи 1,40 m.

Израђени објекти и извршена парцелација у постојећим зонама кућа за одмор се задржавају у затеченом стању.

2.5.3. Салашарска насеља и насеље ређих густина

Изградња објеката у зони салашарских насеља и у насељу ређих густина вршиће се на основу услова датих у овом Плану.

У зонама салашарских насеља постоје израђени објекти - породично становање са пољопривредном производњом (воћњаци, виногради, сточарске фарме и сл.).

У овим зонама је, поред објеката наведених у поднаслову "Врста и намена објеката који се могу градити, односно врста и намена објекта чија је изградња забрањена", дозвољена изградња и објеката за потребе снабдевања пољопривредног домаћинства (продавнице, апотеке), односно садржаји који не нарушавају и не загађују природну и створену средину (објекти производног и услужног занатства).

У овим зонама забрањује се изградња објеката који загађују околину или прекомерно оптерећују комуналну инфраструктуру (радни комплекси, саобраћај, нечиста производња).

Врста и намена објеката који се могу градити, односно врста и намена објекта чија је изградња забрањена

У овој зони може се градити породични стамбени објекат за потребе пољопривредног домаћинства, пословно-стамбени објекат, пословни објекат, мањи производни или складишни објекат за потребе пољопривредног домаћинства и у комбинацијама.

Економски објекти се могу градити само ако на парцели постоји или се гради породични стамбени објекат за потребе пољопривредног домаћинства. Дозвољена је изградња више економских објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства. Економски објекти су: објекти за гајење животиња (сточне стаје као и објекти за гајење голубова, кунића, украсне живине и птица); пратећи објекти за гајење домаћих животиња (испусти за стоку, бетонске писте за одлагање чврстог стајњака, објекти за складиштење осоке); објекти за складиштење сточне хране (сеници, магацини за складиштење концентроване сточне хране, бетонирание сило јаме и сило тренчеви); објекти за складиштење пољопривредних производа (амбари, кошеви) и други слични објекти на пољопривредном газдинству (објекти за пољопривредне машине и возила, пушнице, сушнице, магацини хране-складиштење пољопривредних производа за сопствене потребе: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл.).

Изградња пословних објеката дозвољена је само ако постоји и пољопривредна производња у оквиру пољопривредног домаћинства. Дозвољена је изградња само једног пословног објекта а намена може бити за пружање услуга хране, пића и смештаја, као и за потребе организовања туристичке понуде. Поред тога, за потребе становника салашарских насеља могу се дозволити делатности из области: трговине на мало, услужног занатства, као и делатности из области образовања, здравства, социјалне заштите и комуналних делатности, с тим да се морају обезбедити услови заштите животне средине.

Дозвољена је изградња помоћних објеката уз стамбени објекат, у складу са потребама пољопривредног домаћинства. Помоћни објекат: остава хране за сопствене потребе, гаража за путничко возило, водонепропусна бетонска септичка јама, бунар, ограда, трафо станица и сл.

Дозвољена је изградња објекта за спорт и рекреацију за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу.

Врста: главни објекат (породично стамбени објекат, пословни-стамбени објекат) може да се гради као слободностојећи или двојни објекат.

Није дозвољена изградња производних и складишних објеката већих капацитета, нити бављење делатношћу која буком, штетним гасовима, зрачењем, повећаним обимом саобраћаја или на други начин може угрозити квалитет становања.

Услови за парцелацију, препарцелацију и формирање грађевинске парцеле, минимална и максимална површина грађевинске парцеле

Минимална ширина фронта парцеле износи 19 m, а минимална површина 800 m².

Изграђени објекти и извршена парцелација у овим зонама се задржавају у затеченом стању.

Положај објекта у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

Главни објекат (породично стамбени објекат, пословни-стамбени објекат) се предњом фасадом поставља на грађевинску линију, која се повлачи у дубину парцеле за минимум 5,0 m од регулационе линије улице (путно земљиште). Ако је улица (путно земљиште) ужа од 8,0 m, објекат се поставља минимум 10,0 m од осе пута.

У зони већег броја изграђених објеката пољопривредног газдинства растојање грађевинске линије од регулационе линије утврдиће се на основу позиције већ изграђених објеката (преко 50%).

Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле

Индекс заузетости парцеле износи максимално 30%. Зеленило треба да буде заступљено на минимум 30% површине парцеле.

Највећа дозвољена спратност или висина објекта

Дозвољена спратност породичног стамбеног објекта за потребе пољопривредног домаћинства, односно пословно-стамбеног објекта је максимално П+Пк. Дозвољена је изградња подрумске етаже ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе. Висина назидка не може бити виша од 1,2 m. Укупна висина објекта не може прећи 7,0 m.

Спратност производног објекта је максимално П (дозвољена је изградња подрумске етаже ако постоје услови за то). Укупна висина објекта је максимално 6,0 m.

Економски објекат (магацин, сточна стаја) је максималне спратности П (приземље) а максималне висине 5,0 m. Економски објекат (пушнице, сушнице, кош, амбар, објекти за машине и возила и др.) је максималне спратности П, а максималне висине 7,0 m.

Помоћни објекти (остава, гаража) су максималне спратности П (приземље), а максималне висине 4,0 m од коте заштитног тротоара објекта до венца.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

Удаљеност слободностојећег породичног стамбеног објекта од других објеката не може бити мања од 5,0 m (основни габарит са испадом).

Минимална удаљеност економског објекта од породичног стамбеног, односно од пословног објекта је 20,0 m а од суседне парцеле удаљеност је минимум 1,0 m. Минимална удаљеност објекта као што су стаје, ђубришта од бунара је 20,0 m. Међусобни размак између економских објеката (на истој парцели) може бити 0,0 m, ако су задовољени услови противпожарне заштите, односно минимално половина висине вишег објекта. Ако се економски делови суседних парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1,0 m. Ако се економски део једне парцеле непосредно граничи са стамбеним делом друге парцеле, растојање нових економских објеката од стамбених објеката износи најмање 15,0 m, а ђубришта, пољског клозета, водонепропусне септичке јаме и сл., најмање 20,0 m.

Ђубриште се гради на минимално 1,0 m од границе суседне парцеле уз услов да се гради ободни зид висине 1,0 m (да не би дошло до расипања) и да је материјал од којег се гради ђубриште водонепропусан.

Водонепропусна септичка јама за прихват фекалних и отпадних вода се гради на парцели власника, удаљена минимум 10,0 m од бунара, минимум 2,5 m од уличне регулационе линије, односно 3,0 m од осталих граница парцеле (међа), а минимум 5,0 m од свих стамбених објеката.

Минимална удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта и суседне парцеле је 5,0 m.

Растојање пољског клозета од границе суседне парцеле не може бити мање од 3,0 m. Држање сточне хране и запаљивог материјала може бити на удаљености најмање 10,0 m од границе суседне парцеле.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и простора за паркирање возила

Парцела пољопривредног домаћинства треба да има директан колски и пешачки приступ са саобраћајне површине (прилазни пут са тврдом подлогом). Прилазни пут који се прикључује на јавни пут мора да је са тврдом подлогом, ширине најмање 5,0 m. Прикључак прилазног пута на јавни пут може се градити уз сагласност управљача јавног пута. Паркирање возила и пољопривредне механизације мора бити обезбеђено на парцели пољопривредног домаћинства.

Ограђивање парцеле пољопривредног домаћинства

Грађевинске парцеле могу се ограђивати транспарентном оградом висине према уобичајеним локалним условима. Препоручује се да се парцеле ограђују живом зеленом оградом. Ограда мора да се повуче од међе парцеле са пољопривредним усевима најмање 1,00 m. Парцеле се могу преграђивати у функционалне целине (стамбени део, економски део, окућница), с тим да висина унутрашње ограде не може бити већа од висине спољне ограде. Ограда и стубови ограде постављају се тако да буду на парцели која се ограђује. Врата и капије на уличној оградни не могу се отворати ван регулационе линије.

Архитектонско обликовање појединих елемената објекта и други услови

Спољни изглед објекта, кров, примењени материјали, боје и други елементи морају бити у складу са локалном архитектуром односно са суседним објектима. Сви објекти на парцели морају имати косе кровове (нагиб од 30° до 45°). Површинске воде са парцеле не могу се усмеравати према другој парцели. Морају се одводити риголама или каналима, који морају бити удаљени од међне линије најмање 1,0 m + дубина канала, према уличним каналима или јарковима.

На изграђеним објектима (породичним стамбеним објектима, економским и помоћним објектима) дозвољени су радови на реконструкцији објеката у складу са овим условима.

2.5.4. Зона туристичко-спортско-рекреативних садржаја

У природним срединама атара (обала Тисе, шуме, пашњаци, ливаде, језера), на салашима или у створеном зеленом окружењу се могу се градити објекти или комплекси у функцији туризма (ловни, излетнички, здравствено-рехабилитациони туризам и др.), спорта и рекреације (спортски на води, стрелиште, јахалиште, хиподром, голф терен и др.) и образовања и културе (школа у природи, парк културе, парк скулптуре, уметничка колонија, летња позорница, амфитеатар и сл.), као и мотели, ловачки домови, ресторани, кампови и слични садржаји.

Индекс заузетости парцеле износи максимум 50%, зелене површине у оквиру оваквих комплекса треба да заузимају минимум 50 %.

Туристичко-рекреативни комплекси морају бити опремљени неопходном комуналном инфраструктуром и санитарно-техничким уређајима, а архитектонска обрада ових објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у околни пејсаж. Режији коришћења морају да буду такви да осигурају земљиште од појаве ерозивних и других негативних процеса и поремећаја, а уз услове и сагласности надлежних предузећа. На водном и шумском земљишту постојећа вегетација се не сме угрозити, због функције коју обавља.

За ове комплексе потребна је израда плана детаљне регулације (уз прибављање услова и сагласности надлежних органа, институција и служби), ако је потребно дефинисати грађевинско земљиште или израда урбанистичког пројекта, ако се регулација не мења.

3. КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ ОБЈЕКТЕ

Зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања

Чланом 133. Закона о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10) прописане су забране и ограничења права и обавеза власника и корисника водног земљишта и водних објеката.

Изградња унутар комплекса изворишта водоснабдевања у потпуности је одређена Законом о водама и Правилником о начину ограђивања и одржавања зона изворишта водоснабдевања ("Службени гласник РС", бр. 92/08).

Зона заштите надземних високонапонских водова

Заштитни коридор у зависности од напонског нивоа износи: за водове од 400 kV је 40(30) m од осе вода са обе стране (укупно 80(60) m), односно за водове од 110kV је 25 m од осе вода са обе стране (укупно 50 m).

-Грађење објеката у овом коридору, мора бити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV („Службени лист СФРЈ", бр.65/88 и „Службени лист СРЈ"18/92), техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења СРПС Н.ЦО.105 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од опасности СРПС Н.ЦО.101 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/88), Закон о заштити од нејонизујућих зрачења, као и условима надлежног предузећа.

Зона ветроелектрана

Зона ветрогенератора, за парк ветрогенератора, дефинисаће се урбанистичким планом. У овој зони не могу се градити објекти, сем инфраструктурне мреже, а земљиште се може користити као пољопривредно.

Зона заштите коридора телекомуникационих система веза

У заштитној зони радио-релејних коридора могу се градити објекти ограничене висине, дефинисане Елаборатом заштите слободног радио-релејног коридора. У овом коридору не могу се градити објекти који ће својим радом ометати систем радио-релејне везе.

Зона заштите око објеката који се користе за заштиту од елементарних непогода-противградне станице

Зона заштите око објеката који се користе за заштиту од елементарних непогода-противградне станице у којима није дозвољена изградња износи 100 m од противградне станице. Грађење на мањим растојањима у близини ових објеката могућа је само по обезбеђивању посебне сагласности и мишљења Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

Зона подручја граничног прелаза

У зони подручја граничног прелаза, Законом о заштити државне границе („Сл.гласник РС" бр. 97/08) прописани су услови за изградњу, постављање објеката и промену њихове намене, као и постављање инсталација, опреме и уређаја.

4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

4.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Основни плански документи вишег реда на којима је заснована израда предметног Плана су: Просторни план Републике Србије, Регионални просторни план АП Војводине и Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75. Одредбе ових планова су у потпуности испоштоване у контексту просторних решења за подручје општине Кањижа. Испоштована су основна начела и критеријуми за заштиту природних добара и заштиту животне средине, основне смернице за коришћење и уређење шума и шумског земљишта и дефинисани коридори основних инфраструктурних система.

Важећа урбанистичка документација је испоштована у контексту реализације основног циља израде Плана, а то је оптимална организација и одрживи развој простора Општине.

Даља разрада Плана вршиће се израдом одговарајућих планских докумената, у складу са прописима и смерницама датим предметним Планом:

- израда ПГР насеља Кањижа.

Израда плана детаљне регулације ван грађевинског подручја насеља обавезна је за:

- планиране државне и општинске путеве и пратеће садржаје јавног пута (станице за снабдевање горивом, стајалишта и сл.);
- изградњу железничке пруге;
- нова подручја за експлоатацију минералних сировина;
- подручја коришћења обновљивих извора енергије (ветропаркови и соларна енергија, биомаса, биогас);
- туристичке, спортско-рекреативне локалитете и здравствене комплексе;
- инфраструктурне и комуналне објекте у атару (изворишта, ППОВ, постројење за прераду воде и сл.);
- на шумском земљишту за потребе ловно-техничких објеката и сл., уколико је потребно издвајање јавног земљишта;
- викенд зоне (ако је потребна промена регулације);
- објекте за пристајање пловних објеката наутичког туризма.

Израда урбанистичког пројекта ван грађевинског подручја насеља, уз прибављање услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање, обавезна је за:

- изградњу енергетски производних објеката, који користе обновљиве изворе енергије,
- изградњу објеката у постојећим радним зонама (уколико се врши нова изградња и не задржава постојећа делатност),
- комплекс рибњака,
- изградњу ППОВ код Мартоноша и Трешњевца,
- изградњу трансфер станице у КО Мартонош,
- изградњу спортско-рекреативних објеката,
- на пољопривредном земљишту за изградњу објеката за потребе пољопривредне производње,
- изградњу објеката за пристајање пловних објеката наутичког туризма (без промене регулације).

Изградња на пољопривредном земљишту воћарско-виноградарских објеката, објеката за потребе пољопривредног домаћинства, објеката за гајење и лов дивљачи и др., који су усклађени са наменом површина из овог Плана, вршиће се на основу Плана и услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

Изградња у викенд зонама, салашарским насељима и насељима ређих густина вршиће се на основу услова из овог Плана и услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

За изворишта за снабдевање водом за пиће потребно је утврдити зоне санитарне заштите у складу са Законом о водама и ове зоне унети у урбанистичке планове који су планирани да се у наредном периоду израде.

Усвајањем овог Плана престаје да важи Просторни план општине Кањижа (Сл.лист Општине Кањижа бр. 4/2009).

Урбанистички планови који остају на снази доношењем овог Плана су:

- Генерални план Кањиже (Службени лист СО Кањижа 8/2003) до доношења новог ПГР-а у току 2012.године,
- План генералне регулације насеља Хоргош (Службени лист Општине Кањижа 8/2011 и 12/2011),
- План детаљне регулације за зону чисте индустрије у Хоргошу, општина Кањижа (Службени лист СО Кањижа 8/2009),
- План детаљне регулације комплекса "Хоргош" на инфраструктурном коридору аутопута Е-75 Суботица-Београд на стационажи км 2+000 (Службени лист СО Кањижа 14/2004),
- План детаљне регулације инфраструктурног коридора обилазнице Кањижа (Државни пут II реда) (Службени лист СО Кањижа 4/2007) .

У планском периоду, наведени планови се примењују у деловима у којима нису у супротности са одредбама овог Плана.

Урбанистички пројекти, који остају на снази доношењем овог Плана су:

Хоргош:

- УП новог граничног прелаза у Хоргошу (Службени лист СО Кањижа 1/2002)
- УП за изградњу комплекса бензинске станице Хоргош (Службени лист општине Кањижа 11/98)

Мартонош:

- УП фабрике за прераду паприке СЗР "Паприка" у Мартоношу (Службени лист СО Кањижа 4/2002) (Е-2042/2002)
- УП за уређење услужне делатности дрваре и станице за ТНГ к.о. Мартонош, Хоргошки пут 9-11 (бр. 43/2007-06/19)
- УП "Телек паприка" Мартонош (бр. 53/2006-06/79)
- УП за препарцелацијуи урб.арх. решење план. Изградње у оквиру комплекса пецарошко језеро „Нова Европа“-„салаш Тандари" у Мартоношу (бр. Еу-46/2008)

Тотово село:

- УП Црквеног центра, Тотово село (бр. 15/2008-06/97)

Трешњевац:

- УП пословног комплекса "Бата" д.о.о., Трешњевац, Партизански пут бр.2 (бр. 26/2007-06)

Војводе Зимоњић:

- УП пилане код Војводе Зимоњића (бр. 2/03-06/89)

Адорјан:

- Уп Дечијег игралишта у Адорјану, ул. Арањ Јаноша (бр. 76/2008-06/88)

Велебит:

- УП Дома културе, Велебит, ул. Мандарић Ђуре бр.5 (бр. 85/2007-06/94)

Мале Пијаце:

- УП Рекреационог центра, Мале Пијаце, ул. Братства Јединства (бр. 27/2006-06)
- УП ловачког дома, Мале Пијаце (Службени лист СОКањижа 7/2003) и бр.47/2001-06/84)

Урбанистички пројекти који престају да важе доношењем овог Плана су:

- УП газдинства у западном рубном делу насеља Мартонош (бр. 6/1996)
- УП викенд насеља Мартонош (Службени лист општине Кањижа бр. 7/2003).

Овај План спроводиће се и уграђивањем његових одредби у посебне планове, програме, пројекте и основе за поједине области (уређење пољопривредног и шумског земљишта, експлоатација минералних сировина, рекултивација деградираног земљишта, заштита животне средине и др.).

Смернице за израду плана детаљне регулације за зоне ветроелектрана

За зоне ветрогенератора ван грађевинског подручја насеља реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта-ветрогенератора: стубови за ветрогенераторе, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и телекомуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу трафостанице 20(35)/110kV, односно 20(35)/400kV и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Плана;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

Смернице за израду плана детаљне регулације за зону соларне електране

За зону соларне електране, ван грађевинског подручја насеља, реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта-соларне електране: соларни колектори, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу трафостанице 20(35)/110 kV, односно 20(35)/400 kV и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Плана;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

Смернице за израду плана детаљне регулације за зону енергетских производних објеката (биомаса, биогаз, комунални отпад, геотермална енергија и др.)

За зону енергетских производних објеката (биомаса, биогаз, комунални отпад, геотермална енергија и др.) ван грађевинског подручја насеља, за које грађевинску дозволу издаје министарство надлежно за послове грађевинарства, реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта: објекат који производи енергију (топлотну, електричну), пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови, трансформаторско и разводно постројење;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу трафостанице 20(35)/110 kV, односно 20(35)/400 kV и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Просторног плана;

- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

Смернице за израду плана детаљне регулације за трансформаторска постројења

Комплекс ТС 20(35)/110 kV, 110/20 kV/35), 400/20(35) kV и 20(35)/400 kV

- Мин. парцела за изградњу комплекса трансформаторске станице 20(35)/110 kV и 110/20(35) kV и високонапонског разводног постројења треба да буде око мин. 70x70m, а за трансформаторску станицу 400/20(35)kV, 20(35)/400 kV око 250x200 m;
- Објекат градити од чврстог стандардног материјала: сендвич зидови од опеке и блокова са хоризонталним и вертикалним армирано-бетонским серклажима и одговарајућом термо и хидро изолацијом. Фасаду извести у "natur" бетону и "robau" опеци. Кровна конструкција је дрвена, а кров коси, нагиб крова 30-35⁰. Кровни покривач – цреп;
- За потребе садржаја изградиће се армирано-бетонски стуб као носач антена. По потреби, телефонски прикључак обезбедити и са најближе насељске ЕК мреже, према условима које изда надлежно предузеће;
- Обезбедити колски прилаз објекту мин. ширине 5.0m са постојеће приступне саобраћајнице и пешачки прилаз;
- Обезбедити прикључак на водоводну и канализациону мрежу;
- Колско-манипулативне и пешачке површине извести од бетона, бехатона и сл.;
- Све неизграђене и неизбетониране површине на парцели адекватно озеленити и хортикултурно уредити;
- Око комплекса поставити ограду на сопственој парцели или на граници парцеле у договору са суседом. Врата и капије на уличној огради не могу се отварати ван регулационе линије. Мин. висина ограде је око 2,0 m.

Смернице за израду плана детаљне регулације за далеководе 400kV и 110kV

- Далековод пројектовати и градити на основу Правилника о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и "Службени лист СРЈ" 18/92).
- Далековод се може градити на пољопривредном, шумском и водном земљишту у складу са Законом о енергетици.
- Око надземних водова 400 kV и 110 kV обезбедити заштитне коридоре за несметано функционисање електроенергетског објекта, а такође безбедно функционисање осталих објеката.
- У заштићеном природном добру морају се поштовати услови надлежног Завода за заштиту природе.
- На местима укрштања далековода са осталом инфраструктуром морају се поштовати услови надлежних предузећа имаоца инфраструктуре и технички прописи.
- Проводници, као саставни део далековода поставити на челично-решеткасте стубове.
- Стубове постављати на армитано-бетонске темеље.
- На местима укрштања далековода са осталом инфраструктуром морају се поштовати услови надлежних предузећа имаоца инфраструктуре и технички прописи.

4.2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Пољопривреда

- Израда Пољопривредне основе заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта,

- Очување пољопривредних површина као јединствене производне целине (без обзира на власничку трансформацију), успостављање пољопривредног информационог система је битан предуслов рационалног коришћења пољопривредног ресурса,
- Ревитализација салаша као специфичног облика живота, рада и културе (очување/обнављање салаша и засеока),
- Реконструкција постојећих и изградња нових заливних система,
- Развој малог агробизниса, уз повећање производних ресурса породичних пољопривредних домаћинстава,
- Пројекат формирања центра за развој пољопривреде,
- Пројекат едукације пољопривредних произвођача,
- Пројекат подизања зелених појасева,
- Пројекат формирања брендова пољопривредне производње,
- Пројекат развоја биопроизводње,
- Пројекат за прераду секундарних сировина у пољопривреди,
- Пројекат за унапређење сточарства,
- Пројекат за унапређење рибарства,
- Пољопривредни производи као извори обновљивих извора енергије,
- Пројекат коришћења термалних вода у повртарству.

Индустрија

- Развој и унапређење прехранбене индустрије и производње грађевинског материјала,
- Унапређење локацијских предности подручја Општине за смештај индустрије и малих и средњих предузећа,
- Пројекат формирања Агенције за развој МСП,
- Пројекат формирања индустријског парка,
- Пројекат формирања пословног инкубатора,
- План едукације предузетника,
- Пројекти повезивања у кластере,
- Пројекти за формирање кооператива.

Туризам

- Формирање акционог плана развоја туризма, који би објединио понуду разних туристичких садржаја у Општини, као и израда Студија "Објективне могућности и перспективе развоја туризма у општини Кањижа"
- Формирање заједничке понуде са суседним Општинама и суседним регионом у Мађарској ради конкурисања за европске пројекте у области туризма,
- Уређење и опремање туристичких локалитета уз очување пејсажних и еколошких вредности и доградња и реконструкција смештајних капацитета;
- Пројекат развоја еко туризма
- Пројекат изградње инфраструктуре за научички туризам
- Пројекти Бање –Кањижа
- Пројекат ревитализације ревира Мале Тисе и кубика до Адорјана
- Пројекти међународних фестивала
- План реконструкције "Вигадо"
- План реконструкције дворца Карас и Камараша у Хоргошу
- План реконструкције ветрењаче у Орому
- Пројекат агротуризма
- Пројекат инфо пункта у Хоргошу
- Пројекат ревитализације Народног парка
- Пројекат Аква парка
- Пројекат шеталишних зона и бициклистичких стаза у граду
- Пројекат за анализу могућности сеоског туризма
- Пројекат туристичке сигнализације
- Пројекат за оптимализацију приобалног појаса реке Тисе у Кањижи

Планови друштвеног развоја

- Пројекат музеја и изложбених просторија
- Пројекат реконструкције дечјих игралишта у насељима општине

- Пројекат "Повећање наталитета"
- Пројекат "Организовање допунског образовања"

Саобраћајна инфраструктура

Свеобухватни развој саобраћајне инфраструктуре општине Кањижа зависи и од укупног будућег развоја Војводине због великог обима финансијског ангажовања ради реализације свих активности предвиђених овим Просторним Планом. Да би установили прагове реализације установљено је следеће разматрање редоследа приоритетних активности имплементације Плана у домену саобраћајне инфраструктуре и они су:

- Прва фаза реализације планских одређења у домену саобраћаја је изградња обилазнице око Кањиже (као сегмент будућег државног пута II реда – регионалног пута у дужини од 8,3 km). У току израде просторно планске документације разматране су алтернативе траса, а за предложено решење (изабрано од стране надлежних институција) урађен је План детаљне регулације. Изабрано решење у потпуности задовољава и захтеве за изградњом алтернативног саобраћајног правца око Кањиже. Такође, кроз ову фазу планира се изградња локалног пута бр. 1 (деоница Мале Пијаце-Велебит).
- Друга фаза реализације Плана је изградња утврђене трасе државног пута I реда Суботица – Сента ван насеља тј. изградња новог пута на працу север Бачке – средњи Банат.
- Реализација изградње леве-јужне траке ауто-пута Е-75, динамика и финансирање њене реализације је у надлежности Републике.
- План изградње путева за бицикliste.

Водопривредна инфраструктура

- Приоритет у коришћењу вода има планска рационализација потрошње и вишекратно коришћење вода у технолошким процесима;
- Реализација канализационих система за одвођење отпадних и атмосферских вода;
- Пречишћавање отпадних вода;
- Осигурање повољног режима коришћења и заштите подземних вода;
- Усаглашавање развоја система водовода и канализације са потребама;
- Заштита насеља, индустријских комплекса и пољопривредних површина од спољних и унутрашњих вода;
- Реконструкција отворене каналске мреже за одводњавање;
- Оспособљавање каналске мреже за двонаменску функцију (наводњавање, одводњавање);
- Повећање површина под системима за наводњавање;
- Подизање рибњака на за то погодним површинама.

Електроенергетска инфраструктура

- Ревитализација постојеће електроенергетске мреже;
- Изградња дистрибутивних трафостаница у складу са потребама.

Електронска комуникациона инфраструктура

- Проширење капацитета постојећих централа;
- Изградња система мобилне телефоније по плановима развоја надлежних предузећа;
- Изградња савременог кабловског дистрибутивног система у свим насељима.

Термоенергетска инфраструктура

- Изградња разводне гасоводне мреже за снабдевање свих потрошача Општине;
- Наставак детаљних геолошких истраживања територије Општине ради утврђивања количине и квалитета потенцијала минералних сировина (нафте, природног гаса и геотермалне воде).

Шуме и шумско земљиште

- Одрживо газдовање шумама;
- Повећање површина под шумама - оснивање нових шума (заштитни појасеви, засади за пчеларство, засади за фиторемедијацију, производњу биомасе...) и односи се првенствено на подручје Баната;
- Превођење изданаčkih шума у високи узгојни облик (конверзија).

Приоритети у области шумарства и лова до 2015. године су:

- побољшање сировинске базе за примарну и финалну прераду дрвета;
- формирање репроцентара и повећање бројности и структуре популација дивљачи и квалитета трофеја.

Заштита природе

- спровођење заштите у оквиру заштићених подручја (СРП "Селевењске пустаре и ПП "Камараш") и ревизија режима и граница заштите СРП "Селевењске пустаре";
- проглашење нових заштићених подручја (Горња Тиса и Капетански рит);
- дефинисање управљања еколошком мрежом на подручју обухвата Плана.

Заштита непокретних културних добара

- Организовање активне заштите непокретног културног наслеђа и укључивање културно-историјских мотива у туристичку понуду и презентацију;
- Очување постојеће уличне матрице и карактеристика просторне организације насеља;
- Очување евидентиране визуре и непокретних добара као реперних објеката;
- Неговање етнолошких вредности подручја (салашарски начин живота, традиционална храна, стари занати...) у сарадњи са локалном заједницом.

Заштита и унапређење животне средине

- Формирање локалног регистра извора загађивања на територији Општине и успостављање свеобухватног мониторинг система за праћење квалитета ваздуха, воде и земљишта, као и мониторинг буке;
- Санација и рекултивација неуређених одлагалишта комуналног и другог отпада, сточног гробља и осталих деградираних површина;
- Укључивање Општине у систем регионалног депоновања комуналног отпада.

4.3. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

У имплементацији Просторног плана учествују:

- СО Кањижа, Кањижа
- Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, Нови Сад;
- Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Нови Сад;
- Фонд за развој Републике Србије, Београд;
- Фонд за капитална улагања АП Војводине, Нови Сад;
- Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине, Нови Сад
- Завод за заштиту споменика културе у Суботици, Суботица
- Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад
- ЈП Путеви Србије, Београд
- ЈП Железнице Србије, Београд,
- Дирекција за водне путеве, Београд
- ЈП "Војводинашуме" Нови Сад,
- ЈВП "Воде Војводине", Нови Сад,
- Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије "Електровојводина", ДОО Нови Сад, Електродистрибуција "Суботица", Суботица,
- Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија", Суботица.

Средства за финансирање активности на имплементацији Плана, обезбедиће се из средстава Републике Србије, АП Војводине, Општине Кањижа, посебних фондова, могућих концесионара, иностраних донатора и спонзора, као и из средстава грађана, корисника и инвеститора на подручју обухвата Просторног плана.

Учесници у имплементацији ће саставити динамику за обезбеђење средстава за реализацију приоритетних послова.

4.4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА

Важећа просторнопланска и урбанистичка документација

Основни плански документи вишег реда, на коме је заснована израда предметног Плана, су:

1. Просторни план Републике Србије. Одредбе ових планова у потпуности испоштоване у контексту просторних решења за подручје општине Кањижа. Испоштована су основна начела и критеријума за заштиту природних добара и заштиту животне средине, основне смернице за коришћење и уређење шума и шумског земљишта и дефинисани коридори основних инфраструктурних система.
2. Регионални просторни план АПВ
3. Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопут Е-75.

Важећа урбанистичка документација је испоштована у контексту реализације основног циља израде Плана, а то је оптимална организација и одрживи развој простора Општине.

Одговарајући плански документи које је потребно израдити ради даље имплементације Просторног плана дати су у овом поглављу у тачки 4.1. Смернице за израду планске документације за подручје Просторног плана.

Извори финансирања развоја и заштите планског подручја зависе од врсте приоритетних пројеката који ће се реализовати и нивоа надлежности. Основне линије финансирања чине буџетска средства републичког, покрајинског и општинског нивоа, кредитна средства фондова и банака, као и учешће у различитим програмима Европске Уније ради коришћења средстава из предприсупних и структурних фондова за реструктурирање привреде и изградњу капиталних објеката. Финансијско-економске мере подразумевају и учешће општина из окружења приликом реализације регионалних пројеката.

Институционална подршка се односи на активно учешће свих субјеката који су наведени као учесници у имплементацији овог Просторног плана. У том смислу, општина Кањижа треба да буде носилац и координатор за реализацију пројеката из своје надлежности. Општина ће вршити координацију свих активности за реализацију Просторног плана и преко својих представника и стручних људи ће учествовати у свим активностима на његовој имплементацији.

Праћење и координацију активности на реализацији Просторног плана потребно је обезбедити кроз одговарајући информациони систем.

5. МЕРЕ ЗА РАВНОМЕРНИ ТЕРИТОРИЈАЛНИ РАЗВОЈ ОПШТИНЕ

Мере за подстицање равномерног територијалног развоја општине Кањижа које произилазе из планских решења дефинисаних овим Планом првенствено се односе на валоризовање потенцијала, њихово планско унапређење и одрживо коришћење. Основне мере се односе на:

- ефикасније спровођење процеса децентрализације, дефинисањем надлежности на локалном територијалном нивоу, односно формирању полицентричне насељске структуре;
- унапређивање социјалног развоја, израдом и реализацијом пројеката у области науке, културе, образовања, спорта и рекреације и сл;
- ефикаснијој заштити животне средине и рационалнијем коришћењу ресурса, уз поштовање принципа одрживог развоја;
- спровођење функционалних веза са суседним општинама при реализацији заједничких пројеката;
- боље инфраструктурно повезивање насеља у Општини.

Целокупни простор Општине Кањижа ослања се и у блиским, мањим или вишим степенима условљености и повезаности на Мађарску и суседне општине: Суботица, Нови Кнежевац, Сента. Иако општине припадају Севернобачком и Севернобанатском региону, не може се рећи да су привредне, просторне, културне и друге интеракције између суседних општина до сада биле на нивоу који може да мотивише даљи развој ширег региона. Управо зато, неискоришћени потенцијали треба да буду активирани у планском периоду.

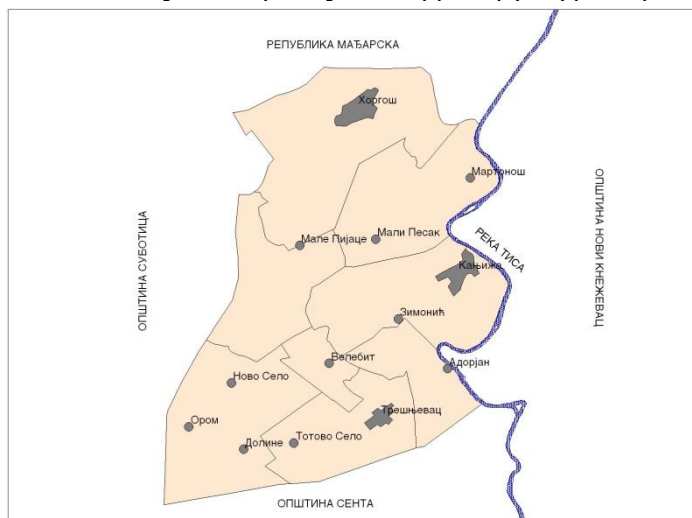
Равномеран, урванотежен и одржив развој општине Кањижа, општина Северно-бачког округа и суботичког функционалног подручја је предуслов јаче интеграције геопростора, па захтева активно и перманентно отклањање постојећих развојних диспропорција, квалитативним мењањем укупне просторне, економске и социјалне структуре.

У планском периоду ће се појачати прекограничне и међуопштинске везе у циљу остваривања заједничких интереса који имају суседне Општине. Потенцијали се односе, пре свега, према развоју саобраћајне и остале инфраструктуре, као и заједничке привредне, посебно туристичке, активности. Могућности се односе управо на афирмацију досадашњих ограничења (погранични положај).

Кањижа, у функционалном смислу, гравитира Суботици, тако да привредна повезаност, везе у терцијарном сектору, као и саобраћајна интегрисаност чине да су простори ових општина у међусобном утицају. Просторни план општине Суботица истиче регионални значај Суботице и гравитациони утицај на суседне општине, што се посебно односи на општину Кањижа. Од посебног значаја је оријентација Суботице према Тиси, односно функционално повезивање општине Суботица са потиским општинама Кањижа, Нови Кнежевац, Ада и Сента.

Везе општине Кањижа и суседних општина посебно се огледају у следећим областима:

- коришћење пољопривредних потенцијала за снабдевање ширег тржишта здравом храном, уз макс. ангажовање постојећих и развој нових прерађивачких капацитета;
- развој малих и средњих предузећа која би могла задовољити потребе ширег тржишта;
- дефинисање улоге и значаја саобраћајне инфраструктуре и реке Тисе.

Карта 2: Општина Кањижа у непосредном окружењу

- дефинисање улоге и значаја комплексног регионалног система водотокова (у оквиру којег је могуће повезивање подсистема "Тиса-Палић" и подсистема "Ада")
- заједничко одржавање и унапређење електроенергетских система;
- постизање рационалније и усклађеније мреже насеља у сврху равномернијег размештаја центара услуга, њихове децентрализације и приближавања корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења;

- интезивирање инфраструктурне и различите функционалне везе и између великих сеоских насеља могућност развоја појединих комплементарних функција у једном односно другим насељима;
- туристичка валоризација у регионалном смислу ће бити извршена у току партнерског интегрисања са туристичком понудом окружења;
- рехабилитација угледа и значаја ловног туризма;
- стални мониторинг жив.средине на правцима могућег деловања извора загађења;
- трајно или за дужи период решавање проблема депоновања комуналног отпада формирањем регионалне депоније;
- решавање проблема дивљих депонија.

Заједничка сарадња на унапређивању еколошких критеријума у планирању, као и у привредним организацијама мора бити стратешко опредељење политика развоја ових Општина.

Изградња будуће регионалне депоније у Суботици је од интереса и за становнике Општина у окружењу, те ће се на тај начин успоставити потребан и примерен европским стандардима регионални карактер суботичке депоније.

Административно, Кањижа гравитира Кикинди, регионалном центру у коме се задовољавају управно-административни послови.

Прекогранична сарадња¹²

Велики потенцијал развоја Општине омогућен је укључивањем у ЕУ инструменте, кроз које се реализују пројекти који су одобрени за финансирање из годишњих националних програма за Републику Србију. У зависности од предвиђених активности, пројекти се реализују из: Инструмента за претприступну помоћ (Instrument for Pre-accession Assistance - IPA): Национална ИПА, Вишекорисничка ИПА, Програми ЕУ и Структурни фондови.

Инструменти за претприступну помоћ (Instrument for Pre-accession Assistance - IPA)

Земље кориснице ИПА су подељене на две категорије: кандидати за чланство у ЕУ и потенцијални кандидати за чланство у ЕУ. Током трајања Инструмента за претприступну помоћ, у периоду 2007.-2013. године, предвиђено је да земља потенцијални кандидат за чланство у ЕУ може прећи на коришћење свих компоненти уколико одлуком Савета добије статус земље кандидата за чланство у ЕУ и успешно имплементира Децентрализован систем управљања фондовима ЕУ (ДИС). Иако је формиран као јединствен и кохерентан инструмент подршке, ИПА прави разлику између држава корисница. За разлику од оних држава кандидата које имају акредитован децентрализован систем управљања фондовима Европске уније (Decentralised Implementation System – DIS) и којима се помоћ пружа кроз свих пет компоненти, државама потенцијалним кандидатима и оним државама кандидатима који немају акредитован децентрализован систем управљања фондовима, помоћ се упућује само кроз прве две. Од изузетне је важности напоменути да компоненте намењене државама кандидатима служе пре свега за то да припреме земље кандидате за коришћење европских фондова по приступању Унији.

1. Национална ИПА компоненте:

- 1.1. Помоћ транзицији и изградња институција,
- 1.2. Прекогранична сарадња,
- 1.3. Регионални развој,
- 1.4. Развој људских ресурса и
- 1.5. Рурални развој.

¹² <http://www.evropa.gov.rs>

1.1. Помоћ транзицији и изградња институција

Ова компонента је кључна за све активности које су везане за изградњу институција и подршку транзицији у земљама потенцијалним кандидатима за чланство у ЕУ. Такође ова компонента обухвата важне аспекте *acquis communautaire* и омогућује учествовање земље која је потенцијални кандидат за чланство у Програмима Заједнице и у раду агенција.

1.2. Прекогранична сарадња

Ова компонента је доступна за обе групе земаља (кандидате и потенцијалне кандидате за чланство у ЕУ) и подржава прекограничне активности и иницијативе између једне или више земаља чланица ЕУ и једне или више земаља корисница помоћи. Такође, средства из ове компоненте биће усмерена и на подршку прекограничним активностима и иницијативама између две или више земаља корисница помоћи. Ова компонента подржава учешће земаља корисница помоћи и у транснационалним и регионалним програмима, у случајевима где је то могуће, са земљама чланицама ЕУ и трећим земљама.

У земљама Западног Балкана, ова компонента наставља да подржава регионалну сарадњу која је претходно била финансирана из средстава CARDS програма 2000.-2006. године.

Од 2004. године до данас, у Србији је финансијски подржано око 200 пројеката. Тренутно се у Републици Србији спроводи осам програма (6 програма прекограничне сарадње и 2 програма транснационалне и међурегионалне сарадње) - **са Мађарском, Румунијом, Бугарском, Црном Гором, Босном и Херцеговином, Хрватском, Јадрански програм и програм "Југоисточна Европа"**.

Спровођењем програма на локалном и регионалном нивоу стварају се дугорочни лични контакти и везе између људи из заједница са обе стране границе, што представља темељ за даљу сарадњу и развој. Такође, кроз процес идентификовања пројеката, пријављивања за средства, као и током спровођења пројеката, партнери из Србије стичу драгоцену искуство у коришћењу фондова Европске уније јер се сви позиви за пројектне предлоге спровode у складу са правилима програма ЕУ за екстерну помоћ.

Врсте пројеката који се финансирају су мали инфраструктурни прекогранични пројекти, пројекти економске сарадње, као и активности везане за заштиту животне средине, туризам, културу, пољопривреду, образовање, истраживање и развој, запошљавање, институционалну сарадњу...

1.3. Регионални развој

Уредба о спровођењу ИПА предвиђа да се кроз компоненту Регионални развој (ИПА компонента III) могу подржати пројекти у три области:

- Транспорт, односно инвестициони пројекти који се односе на повезивање и сарадњу између националних мрежа, као и између националних и транс-европских мрежа. У оквиру ове области искључиво се могу финансирати инвестициони пројекти минималне вредности од 10 милиона евра, односно и испод 10 милиона евра уколико се ради о припреми пројектно-техничке документације;
- Заштита животне средине, односно инвестициони пројекти који се тичу управљања отпадом, водоснабдевања, градске канализације и квалитета ваздуха, обнове контаминираних подручја и земљишта, одрживог развоја, као и енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије. У оквиру ове области искључиво се могу финансирати инвестициони пројекти минималне вредности од 10 милиона евра, односно и испод 10 милиона евра уколико се ради о припреми пројектно-техничке документације;
- Активности које унапређују регионалну конкурентност и подстичу стварање одрживог запошљавања, пружање пословних и технолошких услуга, приступ ИТ,

промовисање развоја технологије, истраживање и иновације, развој пословних мрежа и кластера, као и подршка локалној бизнис инфраструктури. У оквиру ове области могу се финансирати пројекти техничке помоћи, грант шема и инвестициони пројекти.

Припрема за ИПА компоненте III и IV није само у вези с алокацијом фондова, већ је главна сврха коришћења ових компоненти припрема Србије, као будуће државе чланице ЕУ, за програмирање, управљање и спровођење структурних фондова и Кохезионог фонда који ће бити доступни након приступања Европској унији.

Основни предуслови за коришћење ИПА компоненти III и IV су стицање статуса кандидата за чланство у Европској унији и акредитација децентрализованог система управљања средствима.

1.4. Развој људских ресурса

Уредба о спровођењу ИПА предвиђа да Компонента IV треба да поспешује јачање економске и социјалне кохезије, као приоритете Европске стратегије запошљавања у области запошљавања, образовања и тренинга, као и социјалне инклузије.

Конкретно, подручје примене ове компоненте ће покривати следеће приоритете, који ће зависити од околности сваке од земаља корисника средстава: прилагодљивости радника, предузећа и предузетника; приступа запошљавању; социјално укључивање; партнерства, пактова и иницијатива; улагања у људски капитал и институционалних капацитета и ефикасности јавне администрације.

1.5. Рурални развој

Компонента која се односи на рурални развој намењена је земљама кандидатима у циљу припреме за имплементацију и управљање Заједничком пољопривредном политиком ЕУ. Имплементација помоћи у оквиру ове компоненте доприноси одрживом развоју пољопривредног сектора и руралних области, као и успешнијој имплементацији *acquis communautaire* у области Заједничке пољопривредне политике. Такође, кроз процес за коришћење ове компоненте ИПА, земље кандидати за чланство у ЕУ се припремају за коришћење средстава из Европског пољопривредног фонда за рурални развој (*European Agricultural Fund for Rural Development -EAFRD*).

2. Вишекорисничка ИПА

Вишекорисничка ИПА представља део финансијског инструмента којим Европска унија подржава заједничке приоритете земаља кандидата (Хрватска, Турска, БЈР Македонија, Црна Гора и Србија, укључујући и Косово и Метохију у складу са Резолуцијом УН 1244) и потенцијалних кандидата за чланство у ЕУ (Албанија, Босна и Херцеговина).

Главне области Вишекорисничке ИПА у периоду од 2011. до 2013. су:

- Статистика,
- Развој приватног сектора
- Реформа државне управе
- Правда и безбедност
- Инфраструктура
- Људска права, мањине и рањиве групе
- Заштита животне средине и смањење ризика од природних непогода
- Културно наслеђе
- Историја.

3. Програми ЕУ

Програми Европске уније представљају низ интегрисаних мера које су намењене јачању сарадње међу државама чланицама Европске уније у области европских политика за одређени период времена. Програми Европске уније се финансирају из заједничког буџета Европске уније, средствима која су намењена развоју различитих приоритетних области: заштита животне средине, енергетика, транспорт, развој предузетништва и конкурентност.

До 1997. године Програми ЕУ су били намењени искључиво земљама чланицама ЕУ, да би се од 2003. године на састанку Европског Савета у Солуну ови програми отворили и за земље Западног Балкана применом модела који је био прилагођен земљама које су у то време имале статус кандидата. Чланице ЕУ немају никакву обавезу за учествовање у Програмима ЕУ јер су за њих сва средства обезбеђена из буџета ЕУ, док је за земље кандидате и потенцијалне кандидате обавезна финансијска контрибуција за учествовање у програмима. Део финансијског учешћа који Република Србија плаћа за учествовање у Програмима ЕУ може се покрити из средстава Инструмента за претприступну помоћ (ИПА).

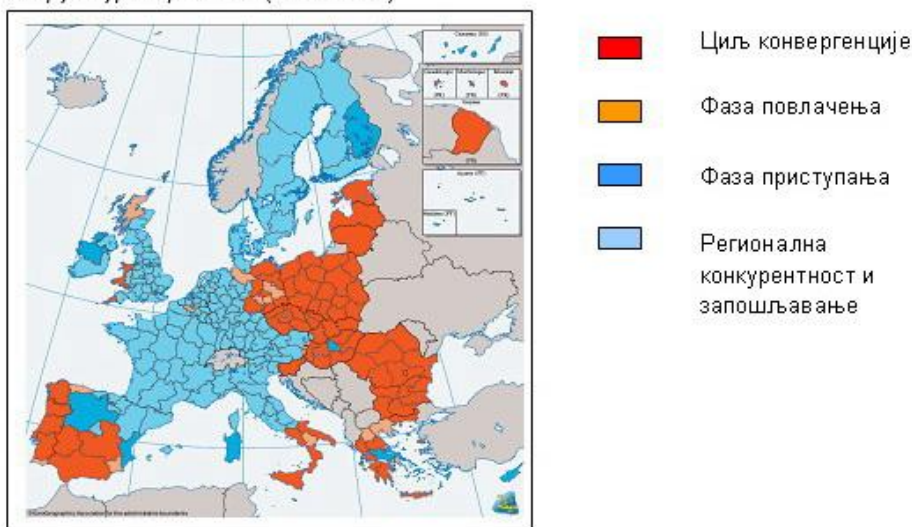
Република Србија је до сада укључена у следеће Програме ЕУ:

- Седми оквирни програм за истраживања, технолошки развој и огледне активности (Seventh Framework Programme for Research, Technological Development and Demonstration Activities -**FP 7**);
- Култура 2007 (**Culture**);
- Програм за конкурентност и иновативност потпрограм за предузетништво и иновације (The Competitiveness and Innovation Framework Programme – **CIP EIP**);
- Програм за конкурентност и иновативност потпрограм подршка развоју политике информационо комуникационих технологија (The Competitiveness and Innovation Framework Programme);
- Фискалис (**Fiscalis**);
- Царина (**Customs**);
- Прогрес (**Progress**);
- Програм целоживотног учења (**Life Long Learning Programme**);
- Програм за сигурнији интернет (**Safer Internet Programme**).

Напомињемо да је покренут поступак учествовања у још два програма: Здравље и Европа за грађане и грађанке.

4. Структурни фондови

Структурни фондови (2007–2013)

У овом периоду циљеви који су дефинисани тако да ојачају економску и социјалну кохезију Европске уније спроводе се кроз **три фонда**:

Европски фонд за регионални развој (ЕРДФ) има за циљ да ојача економску и социјалну кохезију у Европској унији, исправљајући неравнотеже међу регионима. Средствима ЕРДФ-а може да се интервенише у оквиру сва три циља регионалне политике: конвергенције, регионалне конкурентности и запошљавања и европске територијалне сарадње. У оквиру овог фонда финансира се директна подршка инвестицијама у предузећа (посебно мала и средња предузећа), како би се створила одржива радна места, инфраструктура у вези са истраживањем и иновацијама, телекомуникацијама, заштитом животне средине, енергетике и саобраћаја.

Европски социјални фонд (ЕСФ) је намењен повећању запослености и шанси за проналажење посла у Европској унији. Интервенције се крећу у оквиру циљева конвергенције и регионалне конкурентности и запошљавања. ЕСФ подржава активности у областима запошљавања, родне равноправности, социјалне интеграције и борбе против дискриминације приликом запошљавања и јачања људског капитала реформом система образовања и успостављањем мреже образовних институција.

Кохезиони фонд је намењен државама чланицама чији је БНП по становнику мањи од 90% просека Заједнице. Циљ му је да ублажи њихове економске и социјалне недостатке, као и да стабилизује економију. Подржава акције у оквиру циља конвергенције и подлеже истим правилима програмирања, управљања и праћења као и ЕСФ и ЕРДФ. У периоду од 2007. до 2013. године Кохезиони фонд могу да користе Бугарска, Кипар, Чешка, Естонија, Грчка, Мађарска, Летонија, Литванија, Малта, Пољска, Португал, Румунија, Словачка и Словенија. Шпанија испуњава критеријуме за постепен престанак коришћења Кохезионог фонда, али само док јој је БДП по становнику нижи од просека ЕУ 15. Кохезиони фонд финансира активности у области саобраћаја, нарочито трансевропске транспортне мреже, и области заштите животне средине, укључујући и енергетску ефикасност, коришћење обновљивих извора енергије, развој железничког транспорта, подршку интермодалности, јачање јавног транспорта.

Важан део кохезионе политике је сарадња између Европске комисије, Европске инвестиционе банкарске групе и других међународних финансијских институција на финансијском инжењерингу. С тим у вези, за програмски период 2007–2013. године припремљене су три иницијативе:

- *JASPERS*, Заједничка подршка пројектима у европским регионима
- *JEREMIE*, Заједнички европски ресурси за микро, мала и средња предузећа;
- *JESSICA*, Заједничка европска подршка одрживим инвестицијама у градским подручјима.

Најзначајнији IPA прекогранични пројекат у којем је Србија учествовала, а односи се на реку Тису јесте **TICAD (Tisa Catchment Area Development) пројекат-Развој слива реке Тисе**. TICAD пројекат подржан је у оквиру транснационалног програма сарадње Југоисточне Европе (СЕЕ програма). Овај пројекат карактерише прекогранична сарадња локалних, регионалних, националних институција, установа за планирање и истраживање из свих пет земаља дуж територије слива реке Тисе (Румунија, Украјина, Словачка, Мађарска и Србија). Позадина пројекта је транснационална СЕМАТ иницијатава. Заједнички циљ пројекта јесте стварање одрживе стратегије за унапређење природних потенцијала, унапређење социјалних и економских услова, и развој инфраструктуре. Стратегија ће допринети имплементацији ЕУ Директиви о водама. Основни циљ пројекта TICAD јесте транснационална сарадња и изградња заједничке базе података, размена идеја, као и израда заједничке стратегије и препоруке за свеобухватно управљање водама. Пројекат садржи и SDSS-A (Spatial Decision Support System) који се користи као платформа за креирање различитих просторних сценарија, којом се може предвидети интегративни ефекат различитих планерских мера у регионалном и урбанистичком планирању. TICAD SDSS моделује социоекономске и физичке аспекте планирања у сливу Тисе и динамички симулира промене намене простора инкорпорирајући три географска нивоа: глобални, регионални и локални.

Слика 2: Положај реке Тисе од извора до ушћа

Дугогодишња прекогранична сарадња резултирала је Споразумом о формирању **Еврорегије Дунав-Криш-Мориш-Тиса (ДКМТ)**¹³ 2003. године који су потписали: Жупанијска већа Арад, Хунедоара, Караш-Северин, Тимиш – Румунија, Генералне скупштине жупанија Бач-Кишкун, Бекеш, Чонград – Мађарска, Извршно Веће Аутономне Покрајине Војводине – Србија. Циљ Регионалне сарадње Еврорегије ДКМТ јесте развијање односа у области привреде, образовања, културе, здравства, заштите човекове средине, науке и спорта, проширивање иновативне сарадње, сарадња у програмима развоја инфраструктуре од значаја за Еврорегион и заједнички наступ у циљу интеграције у модерне европске токове. Потисје као развојна оsovина, физичко-географски и саобраћајно-географски, као и по потенцијалима припада територији Еврорегије ДКМТ. По овој развојној стратегији заштита површинских и подземних вода, заштита биодиверзитета и добра и саобраћајна повезаност спадају у домен међународне сарадње на нивоу три суседне државе, а самим тим и преображај привреде (туризам, аграрна индустрија и др.). Главни приоритети поменуте стратегије су: 1.) Јачање социјалне кохезије у региону, 2.) Побољшање главне мреже путева, промовисање и хармонизација међудржавних развојних мрежа, 3.) Јачање економских веза у оквиру регије и повећање улоге «капије» и 4.) Усаглашавање и одржива заштита природе и животне средине.

Поред стратешких циљева и наведених приоритета неопходно је споменути оне оперативне програме, који су непосредно везани за проучавано подручје. У оквиру развоја саобраћајне инфраструктуре предлаже се *Подршка развоју воденог саобраћаја у региону* уз промовисање реке Тисе као међународне реке, развој комбинованог саобраћаја (RO-LA, RO-RO), терминала и логистичких система.

Изградња прекограничних бициклистичких стаза поред Тисе (Мориша, Дунава, Киреша) је неопходна ради укључивања Србије у европску мрежу бициклистичких путева (EUROVELO) и приближавања екотуристичких дестинација туристима из суседних земаља. Реализацијом таквих инвестиција подржавала би се одржива сарадња грађана који живе у пограничним зонама у неговању природних, радом створених, фолклорних и културних вредности.

У домену развоја туристичке сарадње између малих и средњих предузећа и непрофитних организација као и развоја инфраструктуре у Стратегији ДКМТ Еврорегије

¹³ Стратешки план Еврорегије Дунав-Криш-Мориш-Тиса, од истих учесника, укључујући и министре иностраних послова, закључен је 2005. године.

се предлажу следеће мере развоја: 1.) Побољшање приступа атрактивним туристичким местима, 2.) Представљање туризма Еврорегије, 3.) Израда туристичке мапе Еврорегије (1:300.000), 4.) Успостављање могућности за међународну пловидбу Тисом.

У оквиру заједничке бриге о заштити животне средине на нивоу Еврорегије предлаже се: 1.) заједничка заштита трансграничних заштићених подручја природе и заједничка брига о њима путем сарадње (Сегедин-Кањижа); 2.) Сарадња представника органа власти за заштиту животне средине, еколошких наука и невладиних организација; 3.) Заједнички развој мањих инфраструктура за заштиту животне средине (третирање отпада и пречишћавање отпадних вода); 4.) Заједнички развој еко-туризма (Северно Потисје); 5.) Организовање периодичних конференција које обезбеђују континуирану сарадњу стручњака за заштиту животне средине.

Идентификација и успостављање мреже еколошки значајних подручја **NATURA 2000** (Special Areas of Conservation–SACs и Special Protection Areas–SPAs), вршиће се према посебним пројектима, сходно меродавним европским директивама у процесу приступања ЕУ.

Општина је узела учешће и у следећим пројектима међународне сарадње:

1. „Повећање еколошког потенцијала пограничних мртваја реке Тисе“- 2008.г.
2. „Кохерентни прекогранични развој економије Потисја“- 2008.г.
3. „Одрживи развој туризма на мртвајама реке Тисе“-2010.г
4. „Изградња и покретање мађарско-српско прекограничног система за управљање поплавном и подземном водом“-2010.г.